

ԻՉՅՈՒՆ ԵՎ ԿՐԹՈՒՆԵՐ

ჩემი ოჯახი

მოსწავლეთა თხოვნების
კონკურსში გამარჯვებულთა კრებული

თბილისი
2006

რედაქტორი
მანანა გელაშვილი

© გავერთა საერთაშორისო ფონდი „ვენდერკინდი“

აიწყო და დაკაბადონდა შპს „გაგონებულება მაქსიმუმი“
დაიბეჭდა შპს „აპოლიმსი“
მის: თბილისი, კოსტავას 14; ტელ: 93 50 22

წინასიტყვაობა

მოსწავლეთა თხზულებების კონკურსში „ჩემი ოჯახი“ საქართველოს თითქმის ყველა რაიონის მოსწავლეებმა მიიღეს მონაწილეობა. სულ შესაფასებლად 600-მდე ნაშრომი იქნა წარმოდგენილი.

კონკურსის კოორდინატორი გახლდათ ბატონი გიორგი ლობჯანიძე – ცნობილი ლიტერატორი, ბავშვთა საერთაშორისო ფონდ „ვენდერკინდის“ გამგეობის წევრი.

კონკურსში გამარჯვებულ მოსწავლეთა თხზულებების კრებულში „ჩემი ოჯახი“ წარმოდგენილია საქართველოს ასი ოჯახი. თხზულებების ავტორთა შორის არიან ოსი, აზერბაიჯანელი, სომეხი, რუსი ბავშვები, რომლებიც გულახდილად გვიზიარებენ სიხარულს თუ ტკივილს, უიმედობას თუ დიდ იმედებს, უკეთესი მომავლის რწმენას. ისინი ასახავენ ოჯახურ ტრადიციებს, მოგვითხრობენ, როგორ აღინიშნება ტრადიციული რელიგიური დღესასწაულები, როგორი ურთიერთდამოკიდებულება აქვთ სხვადასხვა თაობის ადამიანებს ოჯახებში, რა ამოძრავებთ მათ, რას ფიქრობენ, როგორ ესახებათ საქართველოს მომავალი.

ბავშვები შეულამაზებლად და ზოგჯერ მკაცრი გულახდილობითაც გადმოსცემენ სინამდვილეს, დაუფარავი გულისტკივლით საუბრობენ მშობლების მიერ დაშვებულ შეცდომებზე და რწმენას გამოხატა-

ვენ, რომ თვითონაც არ გაიმეორებენ მათ. თხზულებებში ნათლად იგრძნობა ის დიდი გულისტკივითი, ლუკმა პურის საშოვნელად სამშობლოდან შორს წასული მშობლების სიშორემ რომ მიაყენა.

განსხვავებულია მათი ხელწერა, სიხარული, ერთი რამ ჯი ყველა მათგანს საერთო აქვს – მათ უნდათ სანიმუშო მშობლები იყვნენ.

ჩვენი ჯონჟერსის ყველა მონაწილეს, განურჩევლად, სურს შექმნას სიყვარულით, ურთიერთგაგებასა და პატივისცემაზე დაფუძნებული იდეალური ოჯახი.

ჩვენ გზას ვულოცავთ მათ, ვესურვებთ ოცნების ახლენას, ფუძემყარი ოჯახების შექმნას, შვილთა სიმრავლეს, რაც დღეს აგრერიგად სჭირდება ჩვენს სამშობლოს, თავისუფალ და დამოუკიდებელ საქართველოს, მის მომავალს.

გვწამს, რომ ამ გოგო-ბიჭების თაობა თავის ქმედით წვლილს შეიტანს ჩვენი სათაყვანებელი საქართველოს აღორძინება-გაძლიერებაში და თავისი ცოდნით, განათლებით, შრომისმოყვარეობითა და რუდუნებით ხელს შეუწყობს ჩვენი ქვეყნის მიერ მსოფლიოში ღირსეული ადგილის დამკვიდრებას.

გზა დაგელოცოთ, ყმანვილებო!

ანა ალავერდიაშვილი,
ბავშვთა საერთაშორისო
ფონდ „პანდარაქინის“ პრეზიდენტი

ჩემი ოჯახი

ვალერი ლაბაძე

ხაშურის მეორე საჯარო სკოლა

X კლასი

მე ჩემი დიდი ოჯახის ღესპანი ვარ

საცმა რომ მკითხოს, საიდან იწყება სამყარო, უთუოდ ვუპასუხებ: ჩემი ოჯახიდან-მეთქი. აქ გიზგიზებს ჩემი კერიის ცეცხლი, აქ სახლობს ჩემი თაროს ანგელოზი და აქვე იწვის ყოველ საღამოს ბებიაჩემის ნაჯაფი ხელებით ანთებული წმინდა თაფლის სანთელი...

მე ხაშურში ვცხოვრობ დედასთან, მამასთან და ჩემს უფროს დასთან ერთად, რომელიც ტექნიკური უნივერსიტეტის სტუდენტია, მაგრამ ვერასოდეს წარმოვიდგენ ჩემს ოჯახს ჩემი ძირძველი ფუძის გარეშე, იმ სახლის გარეშე, სადაც ჩემი მყუდრო მოხუცები, ჩემი ბებო და პაპა ცხოვრობენ. ეს სახლი ამავე რაიონში, სოფელ ქემფერშია.

ჩემი სოფელი დაბა სურამის ჩრდილოეთით მდებარეობს, ნარვანის ტყის გაღაღმა. აივაკებ თუ არა ტყის ციცაბო ფერდობს, დაინახავ ბალ-ვენახებში გადაფანტულ კოპწია სოფელს, ქემფერს, სადაც ცხოვრობენ ჩემი ბებია და პაპა და საიდანაც წამოსულა საცხოვრებლად ხაშურში მამაჩემი, თუმცა ჩვენი ოჯახი გაუყოფელია და ყველა ტრადიცია ისევ იმ სახლთან გვაკავშირებს, სადაც ფუსფუსებს ჩემი ბებო, ხნულში ჩამდგარ ხარებს გუთნისდებობას უწევს ჩემი პაპა და თივის სურნელით გაჯერებულ ეზოში ბლავის ჩემი ბოჩოლა, ღრუტუნებს დაგრეხილკუდებიანი გოჭებით წყალში ჩაწოლილი ღორი და კიკინებენ დედების მოლოდინით ყურებდაცქვეტილი ციკნები...

ჩვენი გვარი, ლაბაძეები, წარმოშობით იმერეთიდანაა, სოფელ შროშიდან. ჩემი წინაპრები XIX საუკუნეში დასახლებულან ზაშურის რაიონში, ქემფერსა და კაკალათხევში და მას შემდეგ აქ ცხოვრობენ. პაპაჩემის მამასათვის სოფლის თავკაცობა დაუკისრებიათ. მისივე ინიციატივით 1870 წელს აუგიათ სოფლის ერთადერთი სალოცავი, წმინდა გიორგის ეკლესია, რომელიც დღესაც დგას. სოფლის მალლა და რომელიც ჩვენი სულის საოხი ადგილია.

პაპაჩემი, გურამი, თუმცა ჭარმაგი მოხუცია, მაგრამ ჯერ კიდევ კარგ ჯავარზეა, კეთილი შურით რომ შეგშურდება, ისეთი შრომისმოყვარე, ამასთანავე კარგი მოქართულეც. უბრალო ამბავსაც კი ისე გიაძობს, მოსმენა არ მოგწყინდება. მახსოვს, პატარაობისას, მე და ჩემს დას, ქეთევანს, მუხლებზე შემოგვისხამდა და გვიამბობდა „კიკოლას“ ზღაპარს. მეორე დღეს იგი ყანაში წავიდოდა, მე და ჩემი დაიკო კი დიდხანს ვფიქრობდით იმ საწყალი ობოლი კიკოლას შესახებ, რომელსაც ანჩხლი ბატონი მოსვენებას არ აძლევდა. ასე, გაუცნობიერებლად ზრდიდა ჩვენში პაპა სიბრალულისა და უმწეოს დახმარების გრძნობას.

ბებიაჩემი, ქეთევანი, პაპაჩემის ერთგული მეუღლეა, ნამდვილი უღლის გამწევი. ისინი ცხოვრებას „ერთ სულ და ერთ ხორც“ შეუკრავს და, ხშირად მიკვირს, ასე უთქმელად როგორ უგებენ ერთმანეთს, თუმცა წაკამათებულნიც მინახავს საოჯახო საქმეების გამო. ბებია კამათის მიზეზსაც ამიხსნის ხოლმე — ოჯახში, კამათის გარეშე, საქმე ყოველთვის არ გაკეთდებაო. ვერ დავფარავ და მათი კამათი, როგორიც უნდა იყოს, ჩემთვის უსიამოვნოა. ჩემში სიტყვა „მოხუცი“ ყოველთვის სითბოსთან, სიტკბოსთან ასოცირდება და ვერ ვითმენ მათ ოდნავ აწეულ ტონსაც კი, ეს კარგად იცის ქეთო ბებომ და, თუ შეატყობს პაპას, რაღაცაზე გაჯავრებულია, ყოველთვის ეტყვის: კაცო, რაღა ახლა მოგინდა ყვირილი, ხომ ხედავ, ბავშვი თვალებად იქცაო.

მამაჩემი მერაბი, პაპაჩემის უფროსი შვილია, ექიმი-პროვზორი. ხასიათის თვისებები პაპაჩემისა აქვს. უყვარს წესრიგი და ამასვე ითხოვს ჩვენგანაც, შვილებისაგან. მიწის სიყვარული იმასაც ძვალსა და რბილში აქვს გამჯდარი. ზაშურში გარეუბანში გვაქვს მიწის პატარა ნაკვეთი, რომელსაც ჩვენ ყველა ერთად ვამუშავებთ. სამსახურის შემდეგ მამას მიეყვარათ ყანაში და ყველა ერთად ვთესავთ, ვმარგლავთ და ვიღებთ მოსავალს. მამას უყვარს, როცა ჩვენც ვმუშაობთ. განსაკუთრებით ის სიამოვნებს, თუ ამ საქმიანობას მოვალეობის მოხდის მიზნით კი არა, სიამოვნებით ვასრულებთ. ხშირად გვეტყვის ხოლმე: საქმე ხელში უნდა გიხდებოდესო.

მამაჩემი, ძირითადად, აფთიაქში მუშაობითაა დაკავებული. აქ მე მას არ ვეხმარები. მეშინია, წამალი საწამლავად არ ვუქციო ავადმყოფს. ისე კი, მინდა საფუძვლიანად ჩავწვდე ფარმაცევტის პროფესიას. მამას ხშირად ვეკითხები ჩემთვის საინტერესო საკითხებზე. ისიც სიამოვნებით მიხსნის ყველაფერს, იმასაც მეუბნება, რომ თუ ამ კუთხით მინდა სწავლა გავაგრძელო, უნდა ვიცოდე, რომ მეტიმეტად რთულ საქმეს ვკიდებ ხელს, რადგან ერთმა პატარა შეცდომამ შეიძლება ცხოვრება ჯოჯოხეთად მიქციოს. თუმცა იმასაც მეუბნება, ამან არ შეგაშინოს, ყველა პროფესიას თავისი სირთულე აქვს და შენ, ვინც უნდა გახდე, ამისთვის მზად უნდა იყო.

მამა ჩემთვის ადამიანობის ეტალონია. იგი ყველას მიმართ ყურადღებიანია, მაგრამ ზოგჯერ ფიცხიც. განსაკუთრებით ვერ ეგუება, თუ ისეთი რამ შეგვეშლება მე და ჩემს დას, რაც ჩვენი ასაკის ბავშვებს არ უნდა შეეშალოს. სკოლაში ჩემი წარმატება ძალიან უხარია, მაგრამ წარუმატებლობის შემთხვევაში სასოწარკვეთილებაში არც მე მაგდებს და არც თვითონ ვარდება. მაიძულებს, გამოენახო გზა, რომ იგივე არ განმეორდეს. შემიძლია ვთქვა, რომ მამა ჩემი მეგობარია.

დედაჩემი, მარინე ბარბაქაძე, იმ სკოლის პედაგოგია (ისტორიის), რომელშიც მე ვსწავლობ. უნდა გამოგიტყდეთ, რომ, რო-

გორც ვატყობ, დედამ შვილი ისე არ უნდა გაწიროს, რომ თავის სკოლაში ასწავლოს. ვფიქრობ, ბავშვს რაღაც აკლდება. გაინტერესებთ რა? აგიხსნით. ის, რაც სხვა ბავშვს ეპატიება, მასწავლებლის შვილი იმისათვის უნდა დაისაჯოს. არადა, მასწავლებლის შვილიც ისეთივე ბავშვია, როგორიც სხვა. ერთი სიტყვით, ბავშვს ასეთ შემთხვევაში თავისუფლება ეკარგება. ცხადია, ზღვარგადასულ თავისუფლებაზე არ ვსაუბრობ.

დედა, ვფიქრობ, მამაზე მკაცრია. შვილებისაგან იმაზე მეტს მოითხოვს, რაც სინამდვილეში შეგვიძლია. არ ვიცი, რა დავარქვა ამას, მაგრამ, თუ დედა ჩემ გამო სკოლაში ერთ საყვედურს მიიღებს, ის მე აღარ მისმენს, ვარ თუ არა დამნაშავე, აღარ კითხულობს, მხოლოდ ამას ამბობს: საქმე ისე უნდა მოაწყო, რომ შენ გამო სხვას არ უსაყვედურონო. თუმცა იცის და კარგადაც იცის, რომ ეს „სხვა“ თვითონაა და დედა ამგვარ საყვედურს შვილის გამო უნდა იტანდეს.

დედა მამას ხშირად ეხმარება სამსახურშიც. საოჯახო საქმეებში კი მათი ფუნქციები თითქმის გაუყოფელია. საოჯახო საქმეს ის აკეთებს, ვინც სამსახურიდან დაბრუნებას მოასწრებს. ის საქმე კი, რომელიც მე მევალება, თუ გაუკეთებელი დახვდათ შინ დაბრუნებულებს, ამას ყველაზე სერიოზული საყვედური მოჰყვება ხოლმე.

ჩემი უფროსი და, ქეთინო, როგორც აღვნიშნე, სტუდენტია. განსაკუთრებით გვიყვარს კვირის ბოლო, როცა ის ჩამოდის. ყველანი ვიკრიბებით ოჯახში. ამ დღისთვის დედა სადილსაც კი განსხვავებულს აკეთებს. ჩემი მშობლები დაწვრილებით ეკითხებიან ხოლმე ქეთინოს, რა მოხდა მნიშვნელოვანი მის ცხოვრებაში განვლილი კვირის განმავლობაში. ისინი, მე როგორც ვატყობ, უკვე გრძნობენ, რომ ოჯახის გამრავლების დრო ახლოდება და ყველაფერი აინტერესებთ.

ასეთია ჩვენი ოჯახის ყოველდღიური ცხოვრება ხაშურში, მაგრამ მე ვთვლი, რომ მას რაღაც აკლია, რაღაც შესავსებია და ეს რაღაც ის ტრადიციებია, რაც ჩემი დიდი ოჯახისთვისაა

დამახასიათებელი. სოფელ ქემფერში ყოველ ტრადიციულ დღესასწაულზე ყველანი ერთად ვიკრიბებით და სწორედ მაშინ ვგრძნობ, რა ძალა აქვს დიდ ოჯახს, სადაც ჩქეფს შენი სისხლი და საიდანაც მოდიხარ.

ჩემს დიდ ოჯახს ტრადიციულად მოსდევს შრომისმოყვარეობა. თამამად შემიძლია ვთქვა, რომ იგი თანამედროვე ფერმერული ოჯახია. პაპას თხუთმეტი სული ძროხა და ხარი, ფრინველები და წვრილფეხა საქონელი ჰყავს. ვამუშავებთ ჰექტრობით მიწას, რის გამოც მშვენივრად ვერკვევი საქონლის მოვლა-პატრონობაშიც, მიწის მოხვნა-დათესვის, მისი მოვლისა და მოსავლის აღების საქმიანობაშიც. მთელი ზაფხულის განმავლობაში აჩრდილივით ავედევნები ხოლმე პაპას და ერთად ვშრომობთ. განსაკუთრებით მიყვარს სათიბში ყოფნა, უფრო მეტად კი თივის ზვინად დადგმა. ამ სიამოვნებას მხოლოდ ის გაიგებს, ვისაც ოდესმე უგრძნია მზით გახურებული თივის სურნელი მაშინ, როცა თივის ზვინზე ასულს პაპა გრძელი ფიწლით გაწოდებს, შენ კი სულ მაღლა-მაღლა მიიწევ, ოფლში გაწურული და ოცნებობ, მალე მიუახლოვდე გავარვარებულ მზეს. ახლა, აღარ იტყვი, როგორ მაძაყებს პაპას ქება: მთელ სოფელში შენისთანა ზვინს ვერავინ დგამსო.

საღამოს ხომ არაფერი შეედრება ჩემს დიდ ოჯახში. მთელი ეზო სიხარულით ივსება, ბალახის ღეროებიც კი იცინიან. მიწვერიდან მადლარი ნახირი ბრუნდება, ხბორები მისცვივდებიან დედებს და თუ ყოჩაღად არ ხარ, რძეს გამოწოვენ. ეს ბებოს ძალიან ეწყინება, კიკინებენ ციკნები, ჭყვიან გოჭები. ყველას უნდა მიხედო, უნდა უპატრონო. ბებო დიდ ვედროს გამოიტანს, ძროხებს მოწველის. მე მოწველა არ ვიცი, მაგრამ ყველი ჩინებულად ამოძვავს. გაგისინჯავთ ახლად ამოყვანილი უმარილო ყველის გემო? (მას სოფელში ჭიპს ეძახიან), მაშ, არც ნამდვილი ყველი გიგემიათ. არაფერი ისე არ მსიამოვნებს, როგორც ბუხრის სამფეხზე მიმწვარი რძის, ჭყინტი ყველისა და ცხელი მჭადის სურნელი. ის კი მიკვირს, რატომ ხდება ასე:

არც ღამწვარ რძეს, არც ჭყინტ ყველს და არც ცხელ მჭადს ხაშურში ასეთი სურნელი არ ასდის. ეს, ალბათ, შენი ღიღი ოჯახის ფუძის ანგელოზის მაღლმა იცის.

სოფელში გვაქვს ვენახიც. სხვადასხვა ჯიშის ვაზს ვუვლით. შემოდგომით, როცა ყურძენს ვკრეფთ, მამა და ბიძაჩემი საწნახელში ჩადგებიან და წურვას დაიწყებენ. პაპა პირველად წამოსულ წვენს ცალკე ქვევრში ჩაასხამს. მას ზედაშეს ვეძახით. ზედაშეს თავისი დანიშნულება აქვს — 23 ნოემბერს, შემოდგომის გიორგობას, პაპა მოხდის თავს ამ ქვევრს და ეს ღვინო მხოლოდ ამ დღეს უნდა დაილიოს მოწვეულ სტუმრებთან ერთად. ეს დღესასწაული ჩვენს სალოცავში, ჩემი წინაპრების თაოსნობით აგებულ ტაძარში იმართება. დილით ისმის ზარების რეკვა. მთელი სოფელი გროვდება ტაძარში და იმართება წირვა. ჩვენ ხშირად ღამესაც ვათენებთ ხოლმე, ამიტომ მოსულ სოფელს იქ ვხვდებით. მოდიან ლაბაძეების, ლომიძეების, ლომსაძეების (ეს გვარებიც ცხოვრობენ ქემფერში) გვარების წარმომადგენლები ტაძარში და მოღარაჯე თვალი აშკარად იგრძნობს, რა ძალა აქვს ტაძარს — ყველას ნათელი გადაჰყვანია სახეზე, გაჰქრობია ბოროტების ნაკვალევი, თუკი ოდესმე გულში გაუვლია, მოდის გულლიად, თამამად, მოდის იქ, სადაც ცოდვებისაგან უნდა განიჭვიროს და ძველი წყენა დაივიწყოს.

ჩვენს დიდ ტრადიციულ ოჯახში განსაკუთრებით ძველი ახალი წელი აღინიშნება. ამ დღეს ყველანი ვიკრიბებით პაპასთან: ჩვენც, ჩემი ბიძაც და ბიძაშვილებიც, მამიდაც და მამიდაშვილებიც. ბებია შლის სუფრას. სუფრის გაშლასაც თავისი ტრადიციები აქვს. მაგიდის შუაში ბებო დიდი ხონჩით დებს შობას დაკლული ღორის თავს შუბლზე ამოკვეთილი ჯვრით, აცხობს საახალწლო ბასილებს. აუცილებლად გამოცხვება თითო ბასილა ოჯახის ყველა წევრი მამაკაცის სახელზე, აგრეთვე ცელის, ხარის ქედის, კრუხ-წიწილის, ძროხის ჯიქნის, ბელლის ფორმის ბასილებიც ცხვება და იდება ღორის თავის გვერდით. ამას აქვს თავისი დანიშნულება — ყველა ზემოთ ჩამოთვლილის ბარაქა არ

უნდა მოაკლდეს ოჯახს. ბებო ყოველთვის გვარიებს და გვთხოვს, ეს ტრადიცია არ დავივიწყოთ და გავაგრძელოთ. მისი ღრმა რწმენით, ოჯახს, რომელ ტრადიციასაც არის შეჩვეული, იმისი მომლა ავენებს. მეც მისხალ-მისხალ ვიმახსოვრებ ყველა ნიუანსს, რათა შემდგომ გავაგრძელო.

არანაკლებ საინტერესოა ერთი ლამაზი ტრადიცია, რაც ჩემს დიდ ოჯახს ახასიათებს. ეს არის მარიაშელის ტრადიციული დღესასწაული. ამ დღესაც ვიკრიბებით პაპაჩემის დიდ სახლში. ბებო კლავს ქათამს, ხარშავს და ნახარშს აზავებს მჭადის ფქვილის საფანელით. ანთებს წმინდა სანთელს, ოჯახის ხვავსა და ბარაქას სთხოვს მარიამ ღვთისმშობელს. ეს დღესასწაული თებერვლის თვეში იმართება. ამ დღეს ბებო ხმამაღალ ლაპარაკსაც კი გვიშლის, რადგან სახლის ანგელოზი დადის ოჯახში და ხელი არ უნდა შეეშალოს.

თვალს ვადევნებ ჩემი მოხუცების ცხოვრებას და მიკვირს, როგორ ახერხებენ ისინი ოჯახში ყველასა და ყველაფერს თავისი მიაგონ, არაფერი დაივიწყონ, დიდთან დიდები იყვნენ, პატარასთან — პატარები. ეს დიდი ნიჭია, რაც ასე უხვად აქვს ჩემს ბებოსა და პაპას, რომელთა ცხოვრებისეულმა ნაცადობამ ერთად შეკრა ჩემი დიდი ოჯახი, სადაც ყველამ თავისი საქმე იცის და, რომლის ტრადიციები უფლებას არ გვაძლევს იმ გზას გადაუხვიოთ, რომელიც ჩვენმა დიდმა წინაპარმა აირჩია.

ჩემი დიდი ოჯახის გვარის გამგრძელებელი მე ვარ, ტრადიციებიც მე უნდა გავაგრძელო. მე უნდა ვახარო პაპაჩემის დარგული ნერგი, მე უნდა დავაგუგუნო ჩემი წინაპრის თაოსნობით აგებულ წმინდა გიორგის ტაძარში ზარები, მე უნდა მოვხადო ზედაშე ქვევრს თავი და ვადლეგრძელო ჩემი დიდი ოჯახის ფუძის ანგელოზი, მე უნდა ავანთო ჩემი კერიის ცეცხლი და ვაძლიერო თაროს ანგელოზი. ვიცი, ჩემი დიდი ოჯახის დესპანი მე ვარ და მწამს, რომ ჩემს ეზოს სოფლის შარავზად არ გავხდი.

ჩემი ოჯახი

გიგა ასპილავილი

გურჯაანის რაიონის სოფელ
მელანის საჯარო სკოლა, IV კლასი

წერილი მამას

მამარჯობა, მამა! როგორ ხარ? ახლა ყველანი სახლში არიან და მე შემომყურებენ. პაპა მკარნახობს: დაუწერე უპე გისურვებ ჯანმრთელობას-თქო. თურმე წინათ ასე წერდნენ. „უპე“ ნიშნავს „უპირველეს ყოვლისა“. რა სასაცილოა, არა? თიკომ გამოიღვიძა და წმუკუნებს. სურათები ხომ მიიღე. ლამაზი გოგოა; მე მაინც ძმა მერჩია, კაცურად დავუდგებოდით მხარში ერთმანეთს. თუმცა დაც კარგია. ათი წლისა ისე გავხდი, არავინ მყავდა, მაგასლა ვჩივი? მამიკო, პაპა ხშირად ფერმაშია, ბებია ბოსტანში, დედა კი თიკოს ვერ სცილდება. შენ რომ აქ იყო, სულ ჩემთან იქნებოდი, არა? ტყეშიც ერთად წავიდოდით, საღამოს ერთად „დავაბირუავენდით!“ რამდენი რამე მაქვს შენთვის მოსაყოლი, ალბათ თვეები არ მეყოფა შენთან სალაპარაკოდ. როგორ მინდა, შენი ჯერარნახული ნებიერა მალე გაიცნო. თიკოს რა ესმის, ჯერ პატარაა, არ გიცნობს, თორემ ალბათ ჩემსავით მოენატრებოდი. ვცდილობთ, პირველი სიტყვა „მამა“ ვასწავლოთ, ის კი ჯიუტად „გიგას“ ამბობს. მამა, რომ იცოდე, რა საყვარელია, ახლავე ჩამოხვიდოდი, მაგრამ არა უშავს, ცოტასაც მოვითმენთ და მერე სულ ერთად ვიქნებით.

ტელეფონზე ბევრს ვერაფერს გეუბნები და ამიტომ

გწერ. ჩემმა კლასელებმა რომ გაიგონ, შეიძლება დამცინონ კიდევ. აბა ახლა წერილებს ვინდა წერს. ტელევიზორში სულ მოსკოვის ამინდს ველოდები, ცოტათი მაინც არ გაზაფხულდა?

ორი დღის წინ მესიზმრა, ვითომ ჩამოსულიყავ და ეზოში დადიოდი. ფანჯრიდან გეძახდი და ვერ გაგავგონე. ძალიან მომენატრე, მაგრამ ვითმენ. სხვა ბავშვების მამებიც არიან სახლიდან წასული. ჩემი კლასელი გვანცა თაბორიძის მამა ძალიან შორს არის, ავსტრალიაში. გვანცას იმისი სურათი ქართული ენის რვეულში ჩაეკრა, გარშემო ფერადი ქაღალდისგან გამოჭრილი გულები ჩაეწებებინა. ეს გოგოები ხო ცოტა ურევენ! მასწავლებელი გაუბრაზდა. ფურცელი ამოახვეინა. გვანცამ იტირა, ჯერ შემეცოდა, მაგრამ მერე მეც გავამტყუნე: ყველას კი არ უნდა გააგებინო, როცა ვინმე გენატრება! დედასაც ენატრები, მაგრამ არ იმჩნევს, სულ ღიმილით გველაპარაკება. მარტო მე შევამჩნიე, რომ ერთი-ორჯერ ცრემლები ჩუმად მოიწმინდა. პაპაც რომ დათვრება, წუწუნს იწყებს. სამაგიეროდ, ბები-აჩემია ყოჩაღად. ბებო, იცი ვინ არის? მასწავლებელმა წაგვიკითხა ილია ჭავჭავაძის სიტყვები „დედაკაცი ფარხმლიანი ქალიაო“. ზუსტად ამაზეა ნათქვამი! დილით უთენია ღებვა, ღამე, ჩვენ რომ ვიძინებთ, ისევ ფუსფუსებს. მგონი, საერთოდ არ სძინავს, თიკოს სიცხე მისცა, ექიმი დასჭირდა და ბებიამ ქვეყანა ფეხზე დააყენა. მაგარიო!

შენი გამოგზავნილი ფული ვალებში დავარიგეთ. ველო-სიპედისტისთვის აღარ დარჩა. არა უშავს, ჯერ მაინც არა მცალია, ზაფხულამდე დიდი დროა. მანამდე ალბათ შენც ჩამოხვალ, არა მა?

შენ ხომ ოჯახი მე ჩამაბარე? ესენი კიდევ საკაცო საქმეებს არაფერს მაკეთებინებენ: ცული არ აიღო, ფეხში

მოირტყამ, ბარი არ აიღო წელი გეტკინებაო, ყველაფრის გაკეთება შემძლია, მაგრამ არ მენდობიან. ამათ ისევ პატარა ვგონივარ! ტელეფონზე უთხარი დედას, რომ მეც შემძლია საქმის კეთება. შენ რომ ჩვენი გულისთვის ამდენსა წვალბო, მეც ხომ უნდა შეგეშველო რამით!

მამი, ტელევიზორში ინგლისური ფილმი გადიოდა „დიდი ოჯახი“ ერქვა. ძალიან მომეწონა. ვიცი, მისაყვედურებ, რაღა ინგლისური, ჯერ შენი უნდა გიყვარდესო, მაგრამ რა ვქნა, ქართველები ოჯახებზე ფილმებს არ იღებენ. ჰოდა, იმ ფილმში ყველაზე მეტად ის მომეწონა, რომ ოჯახში ბევრნი იყვნენ, სხვადასხვა თაობის ადამიანები. ყველას საკუთარი ოთახი ჰქონდა, საკუთარი გემოვნებით მოწყობილი; ყველა ერთმანეთს პატივსა სცემდა და უფროსები პატარებს ისე ელაპარაკებოდნენ და ექცეოდნენ, როგორც თანატოლებს; უსმენდნენ, უჯერებდნენ... როცა ჩამოხვალ, დავსხდეთ, მოვილაპარაკოთ და ჩვენც ისე ვიცხოვროთ. თუ არ გამოგვივა, არა უშავს. მე რომ გავიზრდები, ასეთი ოჯახი მექნება, ყველანი ერთად ვიქნებით; მე არსად წავალ, ჩემს შვილებთან ვიმეგობრებ, არავის დავაჩაგვრინებ. მამი, შენ არ იფიქრო ამას იმიტომ გწერ, რომ ვინმე მჩაგრავს. პირიქით, ყველას ვუყვარვარ, ჩემი სურათი სკოლაში წარჩინებულთა დაფაზეა. ძალიან კარგად უნდა ვისწავლო, პოლიტიკოსი უნდა გავხდე. ისეთი ქვეყანა უნდა ავაშენო, საიდანაც მამები არსად წავლენ ფულის საშოვნელად.

გოცნი ბერს. შენი გიგა.

ჩემი ოჯახი

თიკლა გოგსაძე
თბილისი, „ახალი სკოლა“,
I კლასი

აფიშა

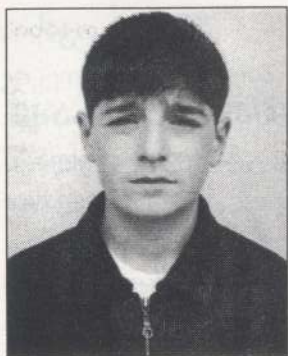
ერთ დილას გავიღვიძე და დავინახე კედელზე გაკრული დიდი აფიშა, ძალიან ძნელი სიტყვები ეწერა, მაშინ კითხვა კარგად არ ვიცოდი და ძლივს წავიკითხე: „კონსერვატორიის საკონცერტმაისტერო კათედრის ასპირანტ-სტაჟიორის ნათია აზარაშვილის კონცერტი“, ძალიან გამიხარდა, ნათია ხომ ჩემი დედიკოა და ისიც გამახსენდა, ორი დღის წინ მეც რომ წამიყვანა ბებომ იმ კონცერტზე დასასწრებად. ამ აფიშას ყოველდღე ვკითხულობდი, თითქოს ჩვევად მექცა, უკვე დავიზებირე კიდეც.

ერთ მშვენიერ დილას გავიღვიძე და დედიკოს აფიშის გვერდზე ახალი აფიშა დავინახე, დავიწყე კითხვა: „კომპოზიტორ ვაჟა აზარაშვილის შემოქმედებითი საღამო“, ესეც ძალიან გამიხარდა, იმიტომ რომ ვაჟა ჩემი ბაბუაა. ახლა ამ ორ აფიშას ვკითხულობდი ყოველდღე.

სულ ცოტა ხანში ვხედავ, მესამე აფიშა არ გაჩნდა კედელზე? „მწერალთა კავშირში გაიმართება მანანა დანგაძის პოეზიის საღამო“, მანანა ხომ ჩემი ბებოა, ძალიან გამიხარდა. ვკითხულობდი სამივე აფიშას და თანდათან კითხვასაც ვსწავლობდი.

ერთხელ ბებოს ვკითხე: — ყველას რომ გაქვთ აფიშა, მე რატომ არა მაქვს? მან მიპასუხა: აფიშა რომ გქონდეს, ამისთვის ძალიან ბევრი სწავლა და შრომაა საჭირო, თუ კარგად იმეცადინებ, ამ კედელს შენი აფიშაც მიემატებაო.

მე პირობა მივეცი ბებოს, რომ სულ მალე მეც გავმართავ სოლო კონცერტს და ვნახოთ, თუ მეც არ მექნება აფიშა.

ჩემი ოჯახი

ილია კობალაშვილი

ქობულეთის რაიონის
სოფელ ლელვას №1 საჯარო
სკოლა, VII კლასი

სიკეთის ნერგი იხარჭმს...

მას შემდეგ, რაც კონკურსის შესახებ გავიგე, მოსვენება დავკარგე, მინდა რაღაც დავწერო, მაგრამ არ ვიცი რა...

სახლის აივანზე ვდგავარ, ვფიქრობ და თან გადავცქერი ჩემი ეზოს ბაღს. საოცარი სილამაზეა ირგვლივ, ნაირფრად გადაპენტილი ხეხილის ხეებიდან მოწყვეტილი ყვავილები ჰაერში პეპლებივით დაფარფატებენ, შემდეგ კი დაღლილნი ულამაზეს ხალიჩებად ეფინებიან დედამიწას.

აქვე, ახლოს, ნაზად შრიალებს მსხლის პატარა ნერგი, ის ჩემთვის ძალიან ძვირფასია, თვალებით მივესიყვარულე და უცებ ფიქრის ძაფი გაწყდა. გონებაში ბაბუას სახე ამოტივტივდა. თითქოს დავმშვიდდი, ახლა უკვე ვიცი, რაც უნდა დავწერო. კიბეები სწრაფად ჩამოვირბინე და წერა დავიწყე...

ჩემი ბაბუა ცოცხალი აღარ არის. მინდა მასთან დაკავშირებული ერთი პატარა ეპიზოდი გავიხსენო:

ადრეული გაზაფხული იყო, ეზოში ვთამაშობდი. ბაბუა, როგორც ყოველთვის, ბაღში მუშაობდა — ხეხილს ამყნობდა. დამიძახა და ერთი მსხლის ყლორტი მეც დამამყნობინა. როცა საქმეს მოვრჩი, იქვე ჩამოვჯექი, ბაბუამ ჩიბუხი გააბოლა და მითხრა — იცი, ბაბუ, მე და შენ ახლა მსხლის უძველესი ჯიში „ხეჭეჭური“ დავამყენით, ეს ხე იშვიათია იმიტომ, რომ ნაყოფს 15-20 წლის შემდეგ მოიხზამს. ეს სა-

კმაოდ დიდი დროა, მე მაშინ, ალბათ, ცოცხალი აღარ ვიქნები. ამ ნერგს გაუფრთხილდი, მოუარე, იცოდე, ამ მსხლის ჯიში დღეს საქრთველოში თითქმის აღარ არის, რადგან გვიან იცის ნაყოფი, არადა გემრიელია.

ბაბუა მალე გარდაიცვალა, მე კი სულ იმ ხესთან გავრბოდი. მაინტერესებდა, გაიხარებდა თუ არა მსხლის ყლორტი. ჩემს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, როცა ნორჩი ყლორტი შევნიშნე, გავიქეცი ბაბუას საფლავზე და ეს ამბავი ვახარე. დარწმუნებული ვარ, მასაც უხარია.

მას შემდეგ განსაკუთრებით ველოლიავები ხეჭეჭურის ნერგს. უკვე 3 წლისაა, ტოტებიც მოუმრავლდა და საამურად შრიალებს ჩემი გულის გასახარად, როცა მას ვუახლოვდები, ასე მგონია, ბაბუას სიტბოს გამოსცემს და მეც მომეტებული სიყვარულით ვუვლი, ვესაუბრები, როცა მართო ვარ.

დიდი რომ გავიზრდები და შვილები მეყოლება, მე მათ აუცილებლად ვუამბობ ხეჭეჭურის შესახებ, შემდეგ შვილიშვილებსაც ვუამბობ და ეს ამბავი დიდხანს, ძალიან დიდხანს იცოცხლებს და იშრიალებს ჩემს ლამაზ ბაღში ხეჭეჭურის ხე.

არ ვიცი, როგორ გადმოვეცი ჩემი ფიქრი, არც ის ვიცი, დააინტერესებს თუ არა ვინმეს, მაგრამ ეს პატარა ამბავი, თითოეული წინადადება ჩემი გულიდან ამოსული სიტყვებითაა შეზავებული და ჩემთვის გამოძახილია. ადამიანის, ჩემი ბაბუას მონატრების გამოძახილია. მე ის ყოველთვის მახსოვს, ფიქრებშიც ხშირად ვესაუბრები კაცურად, ისე, ჩვენ რომ ვიცოდით.

ო, რომ იცოდეთ, როგორ მენატრება ჩემი ბაბუა!

ჩემი ოჯახი

ნანა ჯავახიშვილი
გურჯაანის რაიონის სოფელ მელაანის
საჯარო სკოლა, VIII კლასი

მაღო იასამანი აყვავდება (ფრაგმენტები დღიურიდან)

1 აპრილი. დღეს ბავშვები სულ სიცილისა და ხუმრობის გუნებაზე იყვნენ, ერთმანეთს ატყუებდნენ, „აშაყირებდნენ“. ღია მასწავლებელიც მოატყუეს, მხარზე ცარცი გისვიათო, ის კი გაბრაზდა და რუსულად სულ გაუზრდელები გვეძახა. გოგა ჩააცივდა: „ვასპიტანიეს“ „პიტანიესთან“ რა კავშირი აქვს, ამიხსენითო. კარგად ვიცინეთ, ღია მასწავლებელმა თქვა, ხვალ მშობლებს თუ არ მოიყვანთ, ღირექტორს ვეტყვიო. მელოდოს, სანამ მივუყვან...

4 აპრილი. ღია მასწავლებელი ისევ მშობლების მიყვანაზე გვედავება, კლასის ხელმძღვანელიც ჩართო საქმეში. ყველამ რაღაც მოიმიზეზა, მე სიმართლე ვუთხარი: მამაჩემი საქონელს მწყემსავს და მთელი დღეები სახლში არ არის-მეთქი. მადონა მოიყვანეო. ბიცოლაჩემი ამათ მოცლილი ჰგონიათ. ადრე ეცალა და დაგვდეგდა, ახლა პატარა ბავშვი ჰყავს მისახედი, რაც გაგვიკეთა, იმაზედაც მადლობელი ვართ. რომელი ბიცოლა გაიწვალედა ასე თავს: პატარები გამოგვზარდა, ბაღში გვატარა, სკოლაში მიგვიყვანა, გვაშენებდა, გვივლიდა. ღმერთმა დაუფასა და თხუთმეტი წლის უშვილობის შემდეგ ნინო აჩუქა. კარგი ვინმეა! მადონას არ სცალია-მეთქი, რომ ვეუბნები, არ მიჯერებენ – ამათ ხომ ვერაფერს გააგებინებს კაცი!

6 აპრილი. ამ ბოლო ხანებში სწავლას მოვუმატე. ვატყობ, რომ მასწავლებლებიც ამჩნევენ. სასკოლო „ეტალონიც“ მაგრად ვითამაშე, ფინალურ ტურში გავედი. ყველას გაუკვირდა, ალბათ ჰგონიათ, რადგან მშობლები არ ჩამჩიჩინებენ, ისე ვერ ვისწავლი! სწორედაც რომ ვისწავლი და ყველას ვუჩვენებ, რა შემოიძლია. ჩემს ძმებსაც მე ვამეცადინებ; როცა საოჯახო საქმეს მოვრჩები, გვიანობამდე წიგნებს ვუზივარ, რემარკის „სამი მეგობარი“ წავიკითხე, ასეთი მეგობრები რომ მყავდეს, რაღა მიჭირდა!...

7 აპრილი. დღეს ბებია გავაბრაზე და მითხრა: დედაშენსა ჰგავხარო. ნუთუ ისიც ჩემსავით ჯიუტი იყო? ნეტავ გარეგნობით თუ ვგავარ? ამას ვერასოდეს გავიგებ. ერთ დღეს მისი ყველა სურათი სადღაც გაუჩინარდა. რომ წავიდა, თან არ წაუღია, მერე გაქრა. როგორ? პატარებს საერთოდ არ ახსოვთ, მე კი თვალეხს ვხუჭავ და ვცდილობ, გავიხსენო: მაღალი, ისეთი ლამაზი, რომ დიდ და მორთულ სახლში ცხოვრება უფრო შეეფერება, ვიდრე აქ. ერთი სურათი მეორდება: მხრებზე თმამომშლილი ქალი ღია კარში იდგა და იცინოდა. მერე ნელ-ნელა სახე შეეცვალა, შიშისა თუ ზიზღისაგან დაემანჭა, შეტრიალდა და წავიდა. შეიძლება, მე გამოვიგონე ეს სურათი. მაშ, როგორ მოხდა? ამდენი წელი გავიდა და დღესაც არ ვიცი, რატომ და სად წავიდა, ყველამ პირი შეკრა. როდისმე ყველაფერს გავარკვევ.

8 აპრილი. მე ვერავის გავასამართლებ, მაგრამ ერთ რამეში დარწმუნებული ვარ: დედამ შვილები არ უნდა მიატოვოს, თუნდაც ისე უჭირდეს, რომ მიწა ლოკოს.

10 აპრილი. სკოლიდან რომ დავბრუნდი, მამაჩემი სახლში დამხვდა. მინდოდა, ეკითხა, როგორ ვართ, როგორ ვსწავლობთ. არაფერი. ბებიამ სუფთა ტანსაცმელი გამოუტანა. ვიდრე დაიბანდა, მე საჭმელი გავაკეთე. ცოტა გაკვირვებით შემომხედა, ალბათ ისევ პატარა ვგონივარ. ჩემთან სალაპა-

რაკო არაფერი აქვს, ბიჭებს უფრო გაესაუბრება, მკაცრი კაცია, უთქმელი. თუ მართლა დედაჩემს ვგავარ, ალბათ იმიტომ მიყურებს შუბლშეკრული.

12 აპრილი. ბიჭები ვამეტადინე, ცოტა ხანი ტელევიზორს უყურეს და დაიძინეს. ჩვენი სახლი პატარაა, ადვილად თბება, მაგრამ ადვილადაც ცივდება. ფანჯარა მივხურე და დედაჩემისეული ბუკლეს ხალათი შემოვიფარე. მამაჩემის ოთახიდან ხველა ისმის, ბევრს ეწევა.

დღეს ჩანთაში წერილი დამხვდა: სანამ იასამნები აყვავდება, უნდა გავიგო, ჩემზე რას ფიქრობს ერთი გოგო. გამეცინა, კარგი გიჟია!

ისევ ქიმიას ჩავკირკიტებ, ქიმიაში მიჭირს; სატელევიზიო გადაცემა „ეტალონში“ რამდენიმე ცოდნის კუპონი გავაგზავნე, კარგი იქნება, რომ მიმიწვიონ. გამარჯვების იმედი არა მაქვს, მაგრამ ხომ გამოვჩნდები, იქნებ დედაჩემმა მნახოს, გაუხარდეს, კარგი შვილი მყლიაო და ჩვენი ნახვა მოუნდეს. მოვიდეს მაღალი, ლამაზი, მხრებზე თმებჩამოშლილი. ისევ გათბეს პატარა სახლი... რა სულელი ვარ!

14 აპრილი. ხვალ სიყვარულის დღეა. ჩემი კლასელები დღეს მაგრად ერთობოდნენ. ათასი ოინი მოიგონეს, ტყუილი სასიყვარულო წერილები ჩაუდეს ერთმანეთს, მეც ასე ხომ არ მომიწყვეს, ნეტავ? ნამდვილად მწერდა?

დილით იასამნებს დავაკვირდი, კოკრები ისე გამუქებულა, ეტყობა, მალე აყვავდება...

ჩემი ოჯახი

ნინო ჯანაშია

ქ. ქუთაისის წმინდა ნინოს
სახელობის №3 საჯარო სკოლა,
VI კლასი

ერთგული მასარა

ჩემი ოჯახი საკმაოდ დიდია. ის რვა სულისგან შედგება: მამა, დედა, ბებო, ბაბუა, ბიძია, მე და ჩემი და-ძმანი.

ოჯახში ყველას ჩვენ-ჩვენი საქმე გვაქვს განაწილებული. ჩვენი ოჯახის მეცხრე და სრულუფლებიანი წევრი არის ძალი ბასარა. ბასარა ძალიან გონიერია, თითქოს თითოეულის გულში იყოს, ჩვენს ხასიათს იმ წუთში ხვდება.

როცა თენდება, ოჯახში ფუსფუსი იწყება, მე ცოტა ზარმაცი ვარ და ყველაზე გვიან ვდგები, მალვითარა რეკავს, მაგრამ ვითომ არ მესმის, აუცილებლად მამიკომ უნდა გამალვიდოს. დედა სამზარეულოში ტრიალებს, ბებო ყვავილებს უვლის, ეს მისი საყვარელი საქმიანობაა და ვერაფერს ეშვება ამ საქმეში. მე ხელ-პირს ვიბან, ვსაუზმობ და ჩანთას ვალაგებ. ბაბუა, როგორც ყოველთვის, თავზე დამტრიალებს და ჭკუას მარიგებს, ჩანთა საღამოს უნდა ჩაალაგო. ამის შემდეგ ბაბუამ ცუვა უნდა ასაუზმოს. ისიც გვერდიდან არ შორდება, ელაჩუცება, კუდს აჩიციანებს, თითქოს ეუბნება: ნინის და მარიამს თავი დაანებე და მე მომხედე, ისინი თვითონ ისაუზმებენო. ეზოში მანქანის ხმა ისმის, ეს უკვე იმას ნიშნავს, რომ დედა და მამა სამსახურში მიდიან. ბებო ჩვენი წასვლის შემდეგ სახლის ლაგებას იწყებს, ამბობს, რომ ჩვენ როცა გვისტუმრებს, უფრო უიოლდება საქმე, რადგან

ჩვენ მხოლოდ არევაში ვეშველებით. როცა ბასარა დედას გა-
აბრაზებს, მე და ჩემი და-ძმა მას ვიცავთ, ვამბობთ, რომ ის
ჯერ ძალიან პატარაა და ჭკუა არა აქვს. ბიძია და მამა ამ
დროს ყოველთვის ჩვენს მხარეზე არიან და ღმირ ბასარას წი-
ნაღმდეგ დედიკოს დამარცხებით მთავრდება.

ყველაზე ძალიან მიყვარს საღამო ჩემს სახლში. ბაბუა, მა-
მა და ბიძია ტელევიზორს უყურებენ. დედა და ბებო სამზა-
რეულოში ვახშამს ამზადებენ. მე, ჩემი და-ძმანი და ბასარა
მხიარულად ვერთობით. თუკი გაკვეთილები არ გვაქვს მო-
მზადებული, მაშინ კი დაგვიცაცხანებენ და გართობაც მთა-
ვრდება. მიყუჯდები მაგიდას და გადავშლი წიგნს. ბასარაა
ერთადერთი ჩემი თანამგრძნობი ამ საქმეში. ზის ჩემ შორი-
ახლო, მიყურებს და თვალებით მეუბნება: ჩქარა ისწავლე,
ცოტა დაუჩქარე, არ გინდა ჩემთან ზტუნვა-თამაში? თუ ერ-
თი-ორიც შეჰყეფა, მაშინ არის ცოდვა, დედა აივანზე გა-
სვამს, მეც მეტი რაღა დამრჩენია, ვცდილობ სწრაფად მო-
ვამზადო გაკვეთილები, რომ ჩემ გამო ჩემი საყვარელი ბა-
სარა არ დაისაჯოს.

ყველაზე ხშირად ჩემს ძმასთან, გიორგისთან მომდის ჩხუ-
ბი, განსაკუთრებით მაშინ, როცა ჩემს ნივთებს ხელს მოჰკი-
დებს. ჩვენს კონფლიქტში მაშინვე ჩაერევა ბებო და შეგვა-
რიგებს.

განსაკუთრებით ერთი შემთხვევა მახსენდება ჩვენი ოჯა-
ხური ცხოვრებიდან.

ბებომ გემრიელი მურაბების და კომპოტების გაკეთება
იცის, ჩურჩხელებსაც ძალიან კარგს აკეთებს, მაგრამ ზამთრი-
სთვის ინახავს, რაც არ უნდა ვეხვეწოთ, არაფრით არ მო-
გვცემს, როცა აცივდება, აი, მაშინ კი ნელ-ნელა დაიწყებს
გადანახული „საგანძურის“ გამოჩენას. ჯერ ატმის კომპო-
ტები გამოჩნდება ჩვენს სუფრაზე, მერე ლელვის ჯემები და
ჩურჩხელები. ერთხელაც, როცა ბებოს ზედმეტად შეაგვიანდა

გადანახული ტკბილეულის გამოჩენა, მე და მარიამმა ეშმა-
კობა ვიხმარეთ. სხვენში მიდგმული კიბე ნელ-ნელა ავიარეთ
და ჯადოსნურ სამყაროში აღმოვჩნდით, რას არ ნახავდა იქ
თვალი: მინის ჭურჭელში ჩალაგებულ ჩურჩხელებს, ტკბილ
კეკერს, გამხმარ ჩირს. ნელ-ნელა შევუდექით საქმიანობას,
ყოველდღე ვძვრებოდით სხვენში და ხან ჩირით ვიტკბარუ-
ნებდით პირს, ხან ჩურჩხელებით. ისე გავთამამდით, კომპოტს
ვხსნიდით, პირდაპირ ქილიდან მივირთმევდით და ცარიელ
ქილებს იქვე ვტოვებდით. მთელი ზამთრის სანოვაგე ერთ
თვეში გავაქრეთ. მაგრამ განსაცდელის ჟამიც დადგა.

ერთ საღამოს სამზარეულოდან ბებოს შემფოთებული ჩუ-
რჩული მოისმა. მე და მარიამი მივიპარეთ და სულგანაბულნი
ვუგდებდით ყურს. ბებო დედას უმტკიცებდა, რომ ეს საქმე
ჩვენი ნამოქმედარი იყო. რაღაც უნდა გველონა და მე სასწრა-
ფოდ მოველაპარაკე მარიამს, თუ როგორ გადაგვებრალეზინა
ყველაფერი ჩემი უფროსი ძმის, გიორგისთვის. მარიამი თა-
ვიდან უარზე იყო, მაგრამ მას შემდეგ რაც გავახსენე, რო-
გორ გაეფუჭებინა ბასარას ჩვენი დარგული ყვავილები და
როგორ უყვებოდა გიორგი დედიკოს ჩვენი ცელქობის ყოველ
წერილმანს, მარიამი დამთანხმდა. ეს არც ისე იოლი საქმე
იყო. დაღამდა, ყველა ჩვეულ საქმიანობას დაუბრუნდა. გი-
ორგის კი დაწოლა და დაძინება არა და არ ეღირსა, არადა,
სხვაგვარად ჩვენი ჩანაფიქრის განხორციელება შეუძლებელი
იყო. დედაც თითქოს ჯიბრზე არ ახსენებდა, რომ ზვალ დი-
ლით სკოლაში იყო წასასვლელი და უნდა დაეძინა. ბოლოს,
როგორც იქნა, გაემზადა, ჩანთა ჩაალაგა, კომპიუტერიც სა-
გულდაგულოდ გათიშა და წავიდა. მე და მარიამი მთელი
ორი საათი მუხლების კანკალით ვეზიდებოდით სხვენიდან
ცარიელ ქილებს და ასე შიშით ვაწყობდით გიორგის საწო-
ლის ქვეშ. გიორგის კი ტკბილი ძილით ეძინა და ალბათ კა-
რგი სიზმარიც ესიზმრებოდა.

გათენდა და ჩვენი გეგმის უკანასკნელი და ამჯერად იოლი ნაწილი დაგვრჩა შესასრულებელი, ავდექით და ქილაში ჩა-
რჩენილი მურაბით გიორგის თეთრეული კარგად „მოვალამა-
ზეთ“. ამასობაში ბებომ სამზარეულოში ფუსფუსი დაიწყო და
საუზმის სამზადისს შეუდგა. ჩვენც მაგიდას შემოვუსხედით,
— ბები, ბები, — დავიწყე მე წინასწარ შემუშავებული გეგმის
მიხედვით. — რა მოხდება, ერთი ქილა კაკლის მურაბა რომ
გავვისხნა მე და მარიამს? ბებომ სათვალის ქვევიდან მრავა-
ლმნიშვნელოვნად გადმოგვხედა, რაღაც წაიბურტყუნა და მო-
თუხთუხე ჩაიდანს მიუბრუნდა. მე სკამიდან წამოვხტი და ბე-
ბოსკენ გავიქეცი, ფეხის წვერებზე ავიწიე და ყურში ჩავჩუ-
რჩულე: ბებო, ძალიან გეხვეწები, ერთხელ მაინც გამასინჯე
მურაბა, თორემ... და გავჩუმდი, თორემ რა? — ბებო სწრა-
ფად მომიბრუნდა. — მითხარი, რისი თქმაც გინდოდა, ნუ გე-
შინია, არაფერს გეტყვი. — ჰოდა, თუ არაფერს მეტყვი, —
სწრაფად ჩავილაპარაკე მე — მიდი და ნახე გიორგის საწო-
ლის ქვეშ რა ხდება. ბებო გიორგისკენ გაემართა, ჩვენს ძმას
ტკბილად ეძინა. შეიხედა ბებომ საწოლის ქვეშ და მე და მა-
რიამმა დავინახეთ, როგორ იტკიცა ლოყაზე ხელი, მეტი
არაფერი აღარც დავგინახავს და აღარც გაგვიგონია. ჩანთებს
ხელი დავავლეთ და გავიქეცი. საღამო ჩვენს ოჯახში უც-
ნაურად დაიწყო. როცა ყველამ ერთად მოიყარა თავი და სა-
ოჯახო თათბირზე ჩვენც მიგვიწვიეს, გიორგი უკვე ბრალდე-
ბულის სკამზე იჯდა. ისეთი თვალეებით მიყურებდა, შემეშინ-
ნდა. არავის გიორგის გარდა არ სჯეროდა, რომ ის არ იყო
დამნაშავე. გიორგი კი ჯიუტად გაიძახოდა, რომ ეს ყოვე-
ლივე ჩემი და მარიამის ნამოქმედარი იყო, მაგრამ მურაბების
შეჭმა მაინც მას ბრალდებოდა. იჯდა გიორგი ყურებაწითლე-
ბული და თუმცა უდანაშაულო იყო, იცოდა, რომ ტყუილად
იმართლებდა თავს. მაგრამ მოხდა მოულოდნელი რამ — მი-
სმა ერთგულმა და საყვარელმა ბასარამ გიორგის იმ დღესაც

დაუმტკიცა ერთგულება. სხვენის კარი ღია იყო, ბასარა კი-
ბეზე აპარულა, ის იყო მამამ მაგიდას ხელი დაჰკრა და გი-
ორგისთვის განაჩენი უნდა გამოეტანათ, რომ ბასარამ და-
იყვია და ყველამ მისკენ გავიხედეთ, ის კი კიბიდან სხვენზე
აძვრა, უცბად გამობრუნდა და დავინახეთ, რომ პირში ჩემი
წითელი პარკის ნაჭერი და ცალი ჩუსტი ეჭირა, რომ და-
იყვია, ნაღვლი პირიდან გაუვარდა. ჩვენ წამოხტომაც ვერ
მოვასწარიტ სკამებიდან, რომ გიორგი ორივეს თმებში გვე-
ცა. ყველაფერი სახეზე იყო და რომ არა ბიძია, ალბათ ძმას
ველარ გადავურჩებოდით. შემშინებული ბასარა, რომელმაც
ვერ გაიგო, რა მოხდა, გიჟივით დარბოდა და ყეფდა. აი, ასე
დამთავრდა ჩვენი მურაბებით სადილ-ვახშმობა. მართალი ყო-
ფილა, „სახელის გატეხვას, თავის გატეხვა სჯობიაო“. მა-
რთლაც ამის შემდეგ ვარ, თუ არა ვარ დამნაშავე, მუდამ მე
ვისჯები, ბასარას ბრალი იყო ყველაფერი, მაგრამ მე ბასარა
მაინც ძალიან მიყვარს, მიყვარს ბებო, რომელიც ხშირად მე-
ბუზღუნება, ტკბილი დედიკო, რომელიც მეფერება, მკაცრი
მამიკო, ვისაც არ ვუმხელ ხოლმე თუ ცუდ ნიშანს მივიღებ,
ბაბუა, რომელმაც ვერა და ვერ გაიგო, რატომ არ ვალაგებ
ჩანთას საღამოს და ყველაზე ძალიან ბიძია, რომელიც ამ-
ბობს, რომ მე ძალიან კარგი გოგო ვარ და ჩემთან ყველანი
დამნაშავეები არიან.

ძალიან, ძალიან ბედნიერი ვარ ჩემს ოჯახთან ერთად.

ჩემი ოჯახი

მელა ხვედელიძე

ქ. სამტრედიის
№13 საჯარო სკოლა,
IV კლასი.

ძალიან მინდა მამა გავიცნო

მე, მელა ხვედელიძე, ვარ 10 წლის. ვსწავლობ ქ. სამტრედიის მე-13 საჯარო სკოლის IV კლასში. ვარ ხუთოსანი. მყავს დედა, რომელიც ძალიან მიყვარს. ვცხოვრობთ ბებიასთან, ბაბუასთან, ოთხ ბიძასთან და ბიცოლასთან ერთად, მაგრამ არ ვიცნობ მამას. მე ძალიან მინდა გავიცნო იგი.

ჩვენს ოჯახს გამოჰყავს სხვადასხვა ჯიშის ნერგები. ამიტომ ეზოში უამრავი ხეხილი გვაქვს. ამას ყველაფერს ბაბუა უვლის. მე ძალიან მიყვარს ბაბუა და ბებია. მათაც ძალიან ვუყვარვარ. ბებო მასწავლებელია და საერთოდ, ჩემი დიდი ბებიაც მასწავლებელი იყო. დედიკოც მასწავლებელია, მაგრამ წელს შეამცირეს და არ მუშაობს. ბიძებს ძალიან ვუყვარვარ და მეც მიყვარს ისინი.

დიდი ტკივილი მომიტანა იმან, რომ არ ვიცნობ ჩემს მამას. დედა უმუშევარიც არის და ხშირადაც ავადმყოფობს. სამტრედიის ხელოვნების სკოლაში ვსწავლობდი, მაგრამ უფულობის გამო გამომიყვანეს.

ძალიან მიყვარს უცხო ენები, განსაკუთრებით ფრანგული და ინგლისური. გასულ წელს მონაწილეობა მივიღე ფრანგუ-

ლის საღამოში, შავი კნუტის როლს ვასრულებდი და პრიზიც დავიმსახურე.

ყველაზე გამორჩეული დღე ჩემთვის ჩემი დაბადების დღეა — 5 თებერვალი. ყველა ცდილობს რაიმე მაჩუქოს, მილოცავენ, მეფერებიან. დედიკო ლამაზ და გემრიელ ტორტს მიცხობს. ამ დღეს მე ყველაზე ბედნიერი ვარ ხოლმე. თუმცა, ყოველთვის ვოცნებობ ნეტავ, კარი გაიღებოდეს და ჩემი მამიკოც მომილოცავდეს დაბადების დღეს. მე ჩემს შვილს არასოდეს მივატოვე, ვიქნები ისეთი დედა, როგორიც ჩემი დედიკოა — თბილი, ალერსიანი, ოღონდ არა სევდიანი.

ვისურვებდი მყოლოდა ნამდვილი ოჯახი: დედა, მამა, დამა, გვქონოდა ჩვენი საკუთარი სახლი, როგორიც ჩემს ამხანაგებს აქვთ, მქონოდა ჩემი ოთახი და კომპიუტერი. მაშინ კი ნამდვილად ბედნიერი ვიქნებოდი.

ჩემი ოჯახი

ბესიკ ცაცხლაძე
ქობულეთის რაიონის სოფელ ქაქუთის
საჯარო სკოლა, X კლასი

„დავდივარ, ვწუხვარ და მუნანუმა“

ფამთრის სუსხიანი საღამოა. ოთახში სასიამოვნო სითბო ტრიალებს. ბუხარში მოგიზგიზე წიფლის კუნძთან ახლოს მიმჯდარი ბაბუა ხასანი ხშირად იცვლის გვერდს. იქვე ბებიაც ზის, გაუშლია წელამდე ჭალარა, შოლტივით თმები და დიდი წვალებით ცდილობს სავარცხელი თავიდან თმის ბოლომდე ჩაატაროს. ხმას არც ერთი არ იღებს. სამაგიეროდ, მე ვსწავლობ გაკვეთილს ხმამაღლა და ისინიც ამიტომ დუმან.

როგორც კი წიგნი დავდე, ბებია დრო იშოვა და მითხრა: დეისვენე ნენა, რა ამბავია ამდენი სტავლა, შენს მასტავლებს რატუმ არ სცხვენიათ ამდენ სასტავლს ერთად რომ გაძლევენ?

— დაანებე ქალო, თავი, ისტავლოს, — ეუბნება ბაბუა. მე ნასტავლი არ ვარ, მარა ქვეყანა მაქ მორებული (ბაბუა რუსეთში იყო ნამყოფი), რუსული კარქათ უნდა ისტავლო, გამოგადგება, — მიზიარებს თავის აზრს ბაბუა.

— ახლა ინგლისურია მოდაში, — ვეუბნები ბაბუას, რომელიც დაეჭვებით აქწევს თავს.

უცებ ბებიას სავარცხელი გამოვართვი და თმის დავარცხნა დავუწყე, თან ვეუბნები: ხომ არ სჯობს, რომ შეიჭრა, ამდენს აღარ იწვალე. თუ გინდა, მე შეგჭრი? ამის გაგონებაზე ბაბუა წამოიმართა და რისხვით შემაველო თვალი.

— კი, აბა რა, ახლანდელ გოგოებსავით გაკრეჭილი ივლის, — ამბობს გაბრაზებული.

— დედამთილი მიჩიოდა ერთ გოჯს ვერ შეიკლებ მაგ თმებზე, მაგის ხათრიზა წაგიყვანა ჩემმა შვილმაო, — იღიმება ბებია.

— მართლა ასე იყო, ბაბუ? — ვეკითხები მე, თან მიკვირს, ბებიჩემი დღესაც ანგელოზივით ქალი, ბაბუას როგორ გაჰყვა-მეთქი?

— არა, მოყვანამდე არ ვიცნობდი, — მეუბნება ბაბუა და თან სასიამოვნო ღიმილი დასთამაშებს სახეზე. მურავი მყავდა მაგარი კაცი, ვენდობოდი, მითხრა ხუთ სოფელში ვერ ნახავ მაგაზე ლამაზ ქალსო. მართალი იყო ჩემი მურავი, არც მუუტყუვია.

— შენ როგორ გაჰყევი უცნობ კაცს? — ვეკითხები ბებოს.

— აბა, ახლანდელი გოგოებივით წინასწარ კაცს ვინ გამაცნობდა! გეიგონებ, აი გოგო ამა და ამ ბიჭს წაყვავო, უყვარდაო, ამართლებენ კიდეც. ერთი მეც გამომეცადა მაი სიყვარული, რა არის ამფერი?!

— ხომ გიყვარს ახლა ბაბუაჩემი? — ვუბრუნებ კითხვას ბებიას.

— რაღა დროის ჩემი სიყვარულია, მარა რომ მომიყვანა, მერე კი შემიყვარდა, არ იყო გლაზა კაცი, შვენოდა ცეკვა. მაშინდელ დროში ყველას უკვირდა, გიტარაზეც უკრავდა, ფანდურზეც.

— ბებო, მომიყევი როგორ მოხდა თქვენი ქორწინება, მაინტერესებს, — ვეუბნები მე და თან რვეულსა და კალამს ვიმარჯვებ.

— რა დასაწერი მაგია, — ამბობს ბებო, — მაშინდელ დროში ყველა ასე თხოვდებოდა.

— მე სახლში არ ვიყავი, მეზობლად ოჯახში გურული ქალი იყო მასტავლებელი, წერა-კითხვას ასტავლიდა ბაღნებს. მამაჩემმა სკოლაში არ გამიშვა, მაშინ ბიჭები უფრო სტა-

ვლობდნენ, ერთი-ორი გოგო გაუშვეს სკოლაში მშობლებმა და მთელი სოფელი ალაპარაკდა, ქალის სტავლა ვინ თქვაო. მე ჩუმად გედევიაპარებოდი მეზობლად და სახლში მასტავლიდა წერა-კითხვას. დედაჩემმა იცოდა, მარა ნამუსს მინახავდა. მოსულა მურავი, უთხვია ჩემი თავი, მოსწონებია მაჩემს შეძლებული ოჯახი და პირობა მუეცია. ნენემ რომ მითხრა უნდა გაგათხოვოთო, მთელი ღამე ვტიროდი, თავს მოვიკლავ და არ წაგყვები-მეთქი. შემომიჩინეს ქალები, აქეს, ადიდეს და გამხადეს რაზი. იქნა ნიშნობა, მარა არ გამაჩერეს, დანიშნული ქალი დიდხანს არ უნდა გააჩერო, წეიყვანო უნდა, ასეა წესი. მითუმეტეს, მე ბევრი მთხოვნელი მყავდა, მეზობლის ბიჭი დავობდა ჩემს თავს და ეშინოდათ, გზიდან არ ევეწევიო.

დღეინიშნა ქორწილი. დავლი და ზურნა უკრავდა. წინასწარ გამოვზავნილი ბოხჩა მქონდა იმისთანა, მთელი მოსული ქალები ნახულობდნენ. თავი გედევლებია ჩემს დედამთილს, მაშინ რაც კი რამე კაი იყო, გამუუგზავნია. ჩემს ბოხჩაზე ოთხი საკაბე იყო. ერთი თეთრი ფერის აბრეშუმში, სადედოფლო კაბიზა, დანარჩენი სხვადასხვანაირი ფერის. თეთრი აბრეშუმის შარფი, ფატის მაგიორი იყო. წინდა, პლატუკი. ჩემი სადოდოფლო კაბით მერე სამი ქალი მეიყვანეს სოფელში. ბატისტის საპერანგეები ჩემი ხელით შევკერე და გულზე დავქარგე. კაი ლაკის ტუფლები, პორთველი, მოკლედ რამე არ აკლტა.

მეიტანეს დვალი და დამახურეს. მოვიდნენ წასაყვანად მყრები, ჩემი სული ჩემი ქმრის დადიანი იყო, შემსვეს ცხენზე და წამყვანეს. სიძე არ მოსულა, ასე იყო წესი, შინ იცდიდა. ეთი სული მქონდა როის დევნახავდი, თუმცა პირზე ჩამოფარებული მქონდა და ვეფერს ვერ ვხედავდი, ხანდისხან დვალის გავწევდი და შევჭიტიებდი.

მევეით ოჯახში, დიდი ქორწილი ქონდათ. დეიკრა დავლი და ჭიპონი, თავზე კამპეტები გადამაყარეს, დეიწყეს ცეკვა. მი-

პწკინა ჩემმა დადიანმა, გუუხედე ჩუმათაი, შენი კაცი ცეკვავსო. წამლია სულმა და დვალის ნაჭარი ცალი ხელით გადავწიე, ვხედავ, ცეკვავს ბაბუაშენი, მარა რას ცეკვავს, ფრინავს. კაი გალიფე და ცარცკები აცვია, თავზე თეთრი ყაბალახი აქ დახურული, იმფერი გამონასკვული კაბალახი არ მქონდა ნანახი, ყოლიფერი შევნოდა. მომეწონა, გულმა რახათი ქნა, დარდი ვითამ საცხან გაქრა. მერე წამიყვანეს ქალების ოდაში, გამარონიეს დანებში და ამძრეს დვალი, თეთრი ფატა დემიტიეს. დემესიენ ქალები, თავით ფეხამდე მსინჯავდნენ და ჩემ დედამთილს ულოცავდნენ, „მაღაღეც“ ყურდეთ, რძალი შენ მოგიყვანიაო. დედამთილმა ოთახში შემოსულ მურავს დამატებით კაი „საროჩკა“ აჩუქა, მივხტი, რომ ჩემით კმაყოფილი იყო. კმაყოფილი ჩანდა მურავიც, რომელმაც კიდევ ერთი სამადლი საქმე გააკეთა და ჯენნეთის იმედიც მიეცა...

დაუფარავი სიამოვნებით იგონებდა ჩემი ჭალარა, ცისფერთვალება ბებო თავისი ქორწილის ამბავს. მის ხსოვნაში ალბათ ბევრი ღამაში მოგონება ამოტივტივდა. ამიტომაც მეჩვენა თითქოს მის თვალეში ქალწულებრივი სინაზისა და სიმორცხვის სხივი კიაფობდა, ხოლო ბაბუას დარდიმანდულად გადაედო ფეხი ფეხზე და ღიმილით უსმენდა სამოცი წლის მეგობრის აღსარებას.

ახლა შემოდგომის გრილი საღამოა, თუმცა ოთახში არ თბილა, ბუხარში აღარ მოჩანს ბაბუას საყვარელი მოგიზგიზე წიფლის კუნძი, არც ბებო ზის თმაგაშლილი სავარცხლით ხელში, ისინი კედლიდან გადმოგვცქერიან სევდანარევი თვალეებით. გარეთ კი... ქარი აწვალებს ჰაერში მოფარფატე ფოთლებს. წინაპრები გაყვითლებული ფოთლებივით მეთხოვებიან. დავეხეტები გამარცული ხეების რიგში და ვიმეორებ დიდი პოეტის სევდიან სიტყვებს: „დავდივარ, ვწუხვარ და მენანება“.

ჩემი ოჯახი

თმონა ინანაშვილი
გურჯაანის რაიონის სოფელ მელანის
საჯარო სკოლა, VIII კლასი

ჩემი პაცარა სახელმწიფო

კარგული ჩვენი საოჯახო აღზრდა

პირველ გვერდზე ლადო პაპასა და ზიზო ბებიას ქორწინების სურათია. თავები ერთმანეთისკენ აქვთ გადახრილი და ობიექტივს უღიმიან. სურათიდან დარცხენილი ახალგაზრდა კაცი იყურება, ქორწინებიდან რამდენიმე წელიწადში უბედურ შემთხვევას შეეწირა, ტრაქტორი გადაუბრუნდა. ეს დიდი ხნის წინ მოხდა, მაგრამ დღესაც მწარედ იხსენებენ. აბა, ის რა ოჯახია, სადაც ფეხზე ადგომით ვინმეს შესანდობარს არ ამბობენ!

ზიზო ბებია მაღალი, შავგვრემანი, ლამაზი გოგო ყოფილა, მგონი, პაპაჩემზე მაღალიც. სურათში შავ თვალებს თამამად აბრიალებს. დღემდე შენახული აქვს თავისი ატლასის საქორწინო კაბა, შეყვითლებული ფატა, გრძელი ხელთათმანები და ხელოვნური ყვავილების თაიგული. წარმოგიდგენიათ? ვითომ პრინცესა იყო, უბრალო სოფლის გოგო იდაყვებამდე თეთრი ხელთათმანებითა და თაიგულით ედგა გვერდით შავტუხა ტრაქტორისტს. მერე, რაც დაქვრივდა, სულ შრომასა და წვალებაში იყო. კოლმეურნეობას შევალე ჩემი ჯანო, — ამბობს, — კარგი აღარაფერი მინახავსო. ალბათ, ხშირად ესიზმრება თავისი ლამაზი ქორწილი; კონკიასავით ცოტა ხნით იყო პრინცესა, მაგრამ დათქმულ დროს გადააცილა და

იქვე იქცა მისი ეტლი გოგრაღ. ლამაზი ვიყავიო, — ამბობს, თუმცა ახლა რა, მაზინჯი ვარო? — ისე შემოგვიტევეს ხოლმე, თითქოს ვედავებოდეთ. კი, ახლაც ლამაზია, ოღონდ ეგ არის, რომ ბებიას კვალობაზე ზორბა ბრძანდება, კაცური ხელები აქვს. თუ გაბრაზებულ გულზე ხელში ჩაგივდო, მტრისას. ხატია ეხვეწება ხოლმე: თუ საცემი ვარ, ისევ დედაჩემმა მცემოსო. რაც სიბერეში შევიდა, ბებიას ხმა დაუბოხდა, ჩუმ-ჩუმად ვიცინით — ბებია ღაგვივაჟუკაცდაო.

მამაჩემი აღქსანრჩე

სიმპათიურია, თანაც ჯერ კიდევ ახალგაზრდაა. ისეთ ასაკშია, უფროსები და თანატოლები ისევ ბიჭებად რომ თვლიან, თუმცა ცოტა ჭაღარა გამოურია. დადის, დადის, დადის თათბირებზე, აქტივის შეხვედრებზე, რალაც გაურკვეველ კონფერენციებსა და ტრენინგებზე.

პროფესიით მშენებელი ინჟინერია. ადრე სპეციალობით მუშაობდა, ახლა უმაღისოდ აშენებენ. სოფლის გამგებელია. სახლში მამასახლისის ვეძახით. ძალიან ჭკვიანია, ჩემი მასწავლებლები მეუბნებიან, მამაშენი შესანიშნავი მოსწავლე იყო. ჯგუფურ სურათებში სულ წინ დგას გაჭიმული, სერიოზული სახითა და წითელი ყელსახვევით. ოჯახში დიდი ავტორიტეტია. სოფელშიც. ხანდახან შუალამისას აღვიძებენ, რამე საქმეზე მიჰყავთ. კურიოზულ სიტუაციებშიც აღმოჩენილა. სოფელში ასეა: საოჯახო და სამეზობლო დავას გამგებელი აგვარებს. თვითონ არ აღიარებს, მაგრამ ამბობენ, მოჩხუბართა გაშველებისას ამასაც კარგად მოხვდაო.

შინ და გარეთ იმდენი საზრუნავი აქვს, რომ თავისუფალი დრო საერთოდ არ რჩება, მაგრამ ჩვენთვის მაინც იცლის — ისე ჩაჰყურებს ჩვენს წიგნებს, გვისმენს, გვითვალისწინებს რვეულებს, მგონი, თავისი მოსწავლეობა აგონდება და ენატრება.

დედაჩემი მანანა

ქართულის მასწავლებელმა გვითხრა, რომ „დედა“ არა-ბული სიტყვაა. ძალიან დამწყდა გული. ძველქართულად დე-დას „ნანაჲ“ ერქვა. ბავშვის დაძინების პროცესსა და ძილი-სპირულ სიმღერებში გადარჩა ეს სიტყვა, კიდევ — დასა-ვლურ დიალექტში.

მართლა „ნანაჲ“ ჩემი მანანა; პატარა, სიფრიფანა, ცი-სფერი კი არა, მოიისფრო თვალებით, ნაზი ღიმილით; რო-ცა ვუყურებ, მიკვირს, ამ გამჭვირვალე ქალმა როგორ გა-გვაჩინა და გამოგვზარდა სამი შვილი, თანაც პატარა გოგო-ნად დარჩა!

დედა ინფორმატიკის მასწავლებელია. ძალიან ნიჭიერია, უამრავი წიგნი აქვს წაკითხული. ნებისმიერ საგანში შე-უძლია დამეხმაროს. კროსვორდს რომ ჩავუსხდებით (ეს ჩვე-ნი ოჯახის საყვარელი რიტუალია), ყველაზე რთულ კი-თხვაზე დედა პასუხობს, ამას წინათ გამოსაცნობი იყო „სა-განგებოდ მოქარგული კიმონო“. ცხადია, არ ვიცოდით. დე-დამ კი ისე მშვიდად თქვა: „ფურისოდე“, თითქოს სულ კი-მონოებით დანარნარებდეს. ისე, მაგრად მოუხდებოდა!

დედაჩემი „უზარბაზნო გენერალია“. ინფორმატიკას კი ას-წავლის, მაგრამ სკოლაში კომპიუტერები არ გაგვაჩნია და მუშაობს ისე, როგორც თვითონ ამბობს, „ოცნების დონეზე“. გვპირდებიან, რომ ახალ სკოლას აგვიშენებენ და კომპიუტე-რების კაბინეტიც გვექნება. თუ ასე მოხდა, წარმომიდგენია „ნანაჲს“ გაბრწყინებული თვალები...

ნაცო

ამ სახელის წაკითხვაზე გული ნუ აგიჩუყდებათ. საერთო არაფერი აქვს არც ნოდარ ღუმბაძის მოთხრობის გმირთან და არც ხატებთან. ხშირად მითქვამს, ქაჯანა უფრო შეეფე-რება სახელად-მეთქი.

ჩემი უმცროსი დაიკო ოჯახში ყველაზე თვითმყოფადი და პიროვნული ქალბატონია. VI კლასში სწავლობს და ერთი, კონსტიტუცია არა აქვს საკუთარი, თორემ სულ თავისი კა-ნონებით ცხოვრობს. მთელი სამყარო მის გარშემო ტრი-ალებს, მზე იმიტომ ამოდის, რომ ხატია გაათბოს, ყვავილები იმიტომ იშლებიან, რომ მას ასიაბოვნონ. თავი სამყაროს მბრძანებელი ჰგონია. „რა დროს წვიმაა, მუსიკაზე ვარ წა-სასვლელიო!“ — ნაწყენი აპრებს მოკლე ცხვირს, თუნდაც ეს წვიმა დიდი გვალვის შემდეგ მოვიდეს და ყველას გვიხარო-დეს. როცა ვეუბნები, ეგოისტის ხარ-მეთქი, წარბის აწკეპით მპასუხობს — ყველას თავისი პრინციპები უნდა ჰქონდესო. ჩემს ნაცვამს არაფერს კადრულობს. ხშირად გვაბრაზებს, მა-გრამ გვაცინებს კიდევ, საოცრად ენაკვიმატია. ტანით პატა-რაა, თანაკლასელებმა დიდი ხანია გაასწრეს სიმაღლეში. გგონიათ დარდობს? ქალი სინაზით ვის დაუწუნებიაო, — ბრძანებს. სწავლა ცოტა ეზარება. თავის გასამართლებლად ათასნაირი, ერთმანეთზე საინტერესო არგუმენტები აქვს მო-მარჯვებული, მაგრამ ბებიჩემი ახერხებს, რომ ერთი ფრა-ზით წყალში ჩაუყაროს მთელი ფილოსოფია. „მანდ არ მო-მიყვანო!“ — ასეთია ის უნიკალური ფრაზა.

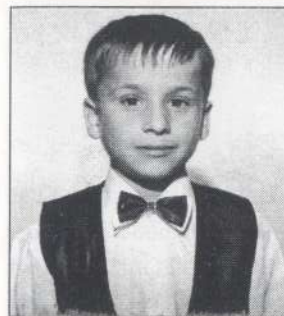
დაიკო

ნაბოლარა, დედისა და მამის გარეგნობის იდეალური და-იჯესტი. ეს პატარა კაცი, რომელსაც ძალიან უყვარს ჰა-ლსტუხი (და ატარებს კიდევ!), ჯერ მხოლოდ IV კლასში სწავლობს, მაგრამ გასაოცარი ინდივიდუალობით ხასიათდება. უკვე თავისი სამყარო და ინტერესები აქვს. გასაგებია, რომ ხატისთან ვერ შევლდება, მაგრამ მეც არ მიყადრებს თავს. თუ რამე ვკითხე, ეს ქალების საქმე არ არისო, — მპასუ-ხობს. სამშობიარო ტრავმით დაიბადა; უკვე გამოჯანმრთე-ლდა, მაგრამ პროფილაქტიკის მიზნით დღემდე ექიმებთან

დაჰყავთ. ამ გადაჭარბებულმა ყურადღებამ ჩვენი ნებიერა ძალიან თავდაჯერებული გახადა: მინისტრობაზე ნაკლები თანამდებობა არ უნდა, ახველინა ჯოლიზე ნაკლებ ქალს არ შეირთავს, თბილისზე ნაკლებ ქალაქში ვერ იცხოვრებს და მერსედესზე ნაკლები მანქანით ვერ ივლის. აი, ასე! ახლა მეცინება, მაგრამ ხშირად ვფიქრობ, ასეთი ამბიცია მიზნების მისაღწევად შეიძლება კარგი სტიმულიც კი იყოს. ღმერთმა უსმინოს!

მე — თეონა

VIII კლასში ვსწავლობ, ფრიადოსანი ვარ. ჩუმ-ჩუმად ჩემთვის რაღაც-რაღაცებს ვწერ. მოდიდან გადასული წესიერებითა და სიმშვიდით ჩემს მშობლებს ძალიან ვგავარ. არავითარი სურვილი არ მაქვს, ვიარო შარვლითა და სამკაულებით. ჩამორჩენილი არ გეგონოთ, უბრალოდ არ მინდა! მერე რა იქნება, არ ვიცი, მაგრამ ახლა სწავლის პროცესი ძალიან მომწონს. ბევრ საინტერესოს ვპოულობ წიგნებსა და ფილმებში. ვსწავლობ მუსიკას და ფრანგულს. სხვები თვლიან, რომ ინგლისური უფრო პრესტიჟულია, მე კი ფრანგული მირჩევნია, რაღაც სხვანაირი სურნელება აქვს ამ ენას, თითქოს XIX საუკუნის სალონებში დავაბიჯებ. ახლახან რესპუბლიკურ კონფერენციაზე გავიმარჯვე ფრანგული თხზულებით „ჩემი სოფლის პეიზაჟები“. ჩემი ოცნებაა პარიზში სწავლა. ეს ძალიან ძნელი ასახდენია, მაგრამ რომ მოხდეს სასწაული და წავიდე, არ ვიცი, როგორ გავძლებ ჩემი ოჯახის გარეშე. ძალიან მიყვარს ეს პატარა სახელმწიფო თავისი მამასახლისით, „დავაჟკაცებული“ ბებიით, იისფერთვალება ნანაჲთ, პატარა ამბიციური მინისტრით, ჭირვეული ქალბატონით და რაც მთავარია, იმ სითბოთი და ურთიერთგაგებით, აქ რომ სუფევს. მიუხედავად მატერიალური პრობლემებისა, ძალიან ბედნიერები ვართ და ეს ყველას სახეზე გვაწერია.

ჩემი ოჯახი

დიმა ხურცია

ზუგდიდის რაიონის

სოფელ ინგირის №1 სკოლა, II კლასი

საქართველოს სიყვარულით ვარ ავად

მე, დიმა ხურცია, ლტოლვილი ვარ და სიზმარში ხშირად ჩემს უნახავ ქალაქს ვხედავ. დედა ამბობს ლამაზ ქალაქი არისო სოხუმი, ალბათ ასეა, თორემ ამდენი ამბავი არ ატყდებოდა მის დაჩემებაზე.

ძალიან მიყვარს კერვა, ქსოვა და ქარგვა, მეხერხება კიდეც, ამაზე ხშირად დამცინიან. გული მტკივა, გოგო ხომ არა ხარო, რომ მეუბნებიან, მაგრამ ჩემმა მასწავლებელმა მითხრა, შენ მომავალი დიზაინერი ხარ და ამიტომ უნდა ეცადო კარგად ისწავლო. ოცნებაც მიყვარს, თვლებს დავხუჭავ და რას არ ვხედავ — ვმოგზაურობ, ვსაუბრობ, ვხატავ, ვთამაშობ, სტუმრებს ვიღებ და ვაცილებ... მაგრამ ყველაზე მეტად იცით, რა მიყვარს? ლექსები, ლამაზი ლექსები. ერთხელ კონკურსისათვის ვემზადებოდი და ლექსებს ვარჩევდი, გალაკტიონის ლექსები წავიკითხე, ისე მომეწონა, მაშინათვე ვისწავლე, ამის შემდეგ გალაკტიონის ლექსები ხელიდან არ გამიშვია.

სასიამოვნო დაჟაყება

მე ქართველი ვარ, სულით და ხორცილთ ქართველი. მე ავად ვარ. ჩემი დიაგნოზია საქართველოს სიყვარული. ალბათ გაგეცინებათ, ასეთი ავადმყოფობა ხომ არ არსებობსო?! მაგრამ არსებობს! ეს მე აღმოვაჩინე. ეს ინფექციური დაავადება ერთიდან მეორეს გადაედება, ოღონდ ამით მხოლოდ ქართველები ხდებიან.

ბიან ავად, ის მოურჩენელი სენია, ერთხელ რომ შეიჭრება ორ-
განიზმში, ვერაფერი წამლით და ხერხით ვერ გამოდგენი...

შუამავალი

ჩემი მშობლები ყველაზე კარგები არიან ამქვეყნად. განსაკუ-
თრებით ჩემი დედიკო. რომ შემეძლოს, მას გმირობას მივანი-
ჭებდი იმიტომ, რომ სამ გაუიშვილს უძლებს, სამივეს ცელქს
და მოუსვენარს, სხვადასხვა ხასიათებითა და ჭირვეულობებით,
განსაკუთრებით დიდ საზრუნავს დედას ჩემი პატარა ავადმყოფი
ძმა უჩენს.

დედიკო მამიკოსა და ჩვენს შორის შუამავალია, მას ვა-
ნდობთ ჩვენს სურვილებს, ის კი მამიკოსთან „გვიწყობს“ სა-
ქმეებს. მოლაპარაკება ჩვენ სასარგებლოდ მთავრდება, დედიკომ
იცის, როგორ დაითანხმოს მამიკო.

კოვას ზახი

ის დღე ავად გაუთენდა ჩემს დედიკოს, სოხუმიდან შემზა-
რავი ამბავი მოუვიდა — ბაბუა დახვრიტეს. მე დეტალებს არ
მიყვებიან, ალბათ იმიტომ, რომ შემზარავია, ვიცი მხოლოდ ის,
რომ ბაბუა შეეწირა იმ სკოლის დაცვას, რომლის დირექტო-
რიც თავად იყო.

ჩვენ მისი საფლავიც არა გვაქვს. ისე რომ მე არ შემეძლია
მივიდე, სანთელი აუუნთო და ჩავძახო: ბაბუ, მე მოვედი...

სკოლა

ორი ძმა მყავს — დიეგო და ლინო. ლინოს გულის მანკი აქვს
და მეოთხე ოპერაცია გაუკეთეს. დედიკომ მის სანახავად წამიყ-
ვანა საავადმყოფოში, სიხარულით ფეხზე არ ვიდექი... ღმერთო,
უშველე ლინოს, მას ხომ ძალიან უყვარს სიცოცხლე!

ჩემი ოჯახი

თორნიკე თედორაძე
ქობულეთის რაიონის სოფელ
შუალელეს საჯარო სკოლა,
VII კლასი

ცყუბი ძმების მოლოდინში

ჩვენი ოჯახი ექვსი წევრისგან შედგება: დედა, მამა, ბებია,
ჩემი ორი ძმა და მე. ორიოდე თვეში რვანი გავხდებით:
კიდევ ორი ძმა მოგვემატება. როცა ეს შეგვატყობინეს, დე-
და იცრემლებოდა, მამამ დაამშვიდა, მაგაზე დიდი ბედნიერება
რა არის, სამის ნაცვლად ხუთი ვაჟკაცი გვეყოლებაო. ბებომ
თქვა: ღმერთი თავის გაჩენილს წილსაც გაუჩენსო. როგორც
ჩანს, დედიკო იმას ნერვიულობდა, თუ როგორ მივიღებდით
ოჯახის ახალ წევრებს მე და ჩემი ძმები. ყველას გაგვხა-
რდა, გიოს გარდა. გიო ჩემი უმცროსი ძმაა, ოთხი წლისაა
და თვლის, რომ დედიკო მხოლოდ მას ეკუთვნის.

ახლა მთელი ოჯახი ენერგიულად ვშრომობთ. მე და ჩე-
მი უფროსი ძმა, თედო მამაჩემს ვეხმარებით საოჯახო საქმი-
ანობაში. მამიკო ორი წელია აღარ მსახურობს. ვუვლით
ძროხასა და ციტრუსების ბაღს. წელს მანდარინი ბევრი კი
მოვკრიფეთ, მაგრამ ვერ გავყიდეთ (უფრო სწორად, მყიდვე-
ლები არ იყვნენ) და როცა დაღბა, ისევ ბაღში გადავყარეთ.
მამიკომ თქვა, რომ მცოდნოდა, ასე მოხდებოდა, იქვე ხის ძი-
რში დავყრიდი მანდარინს და ჭიპს აღარ ჩაგაწყვეტინებდით
ბაღიდან ამოზიდვაშიო. მეგონა, წელს აღარ დავბარავდით და
მართლაც შეშად მოვჭრიდით მანდარინის ხეებს (ასე ამბო-
ბდა გაბრაზებული მამაჩემი), მაგრამ როგორც კი გამოზა-

ფხულდა, ბარები მოგვცა ხელში მე და თედოს და საბარავად გაგვიძღვა.

ქათმებიც გვყავდა მოშენებული, მაგრამ ქათმის გრიპის პანიკა როცა ატყდა, ბებომ და დედიკომ ყველა დაკლეს. ახლა ქათმები აღარ გვყავს. ცოტა ხნის წინ ძროხამ მოზვერი მოიგო. ჩვენს ოჯახში სულ ბიჭები იბადებიან.

ბებო ამბობს, ძროხას მოვუაროთ და ძროხაც მოგვივლისო. ჩვენც ვუვლით. ბოსტნის ბოლოში რიგრიგობით ვაძოვებთ. ჩვენთან სამოვრები არ არის, ხალხს მდინარის სანაპირო სულ შემოღობილი აქვს. გაშვებული ძროხები სოფლის სტადიონზე ძოვენ, მაგრამ ვერ ძღებიან, ჩვენ კი ფეხბურთის თამაშში გვიშლიან ხელს, როცა ვთამაშობთ, ერთ-ერთი ბიჭი მუდამ სადარაჯოდ დგას, რათა ძროხებმაც არ მოინდომონ ფეხბურთის თამაში.

ძროხას ბებო წველის, რადგან ახლა დედიკოს არ შეუძლია ამის გაკეთება. ბებო სამოცდათექვსმეტი წლისაა და ხუმრობს, ტყუბებმა თექვსმეტი წლისა გამხადესო. ბებო რომ არ გვეყოლოდა, რა გვეშველებოდა. რაც დედაჩემი შვებულებაში გავიდა, ოჯახში მხოლოდ ბებოს აქვს შემოსავალი — 33 ლარი პენსია.

როცა ჩემი ძმები დაიბადებიან, მერე რა იქნება, ჯერ არ ვიცი. იქნებ მამიკომ სადმე მუშაობა დაიწყოს. ამას წინათ ერთმა მეზობელმა უთხრა, ხუთი შვილი რად გინდოდა, როგორ უნდა არჩინოო. მამამ, რომელიც მანამდე იცინოდა, სიცილი შეწყვიტა და უთხრა: ქაძრებს შემოვიჭერთო.

ძალიან მინდა ტყუბთაგან ერთ-ერთი გოგონა იყოს, მაშინ დაიკო გვეყოლება და მას ბებოს სახელს — თინიკოს დავარქმევდი, მმას კი — მიშიკოს. დედიკოს აუცილებლად დავეხმარები ტყუბების მოვლაში: ნეტავი, მამიკო მუშაობას დაიწყებდეს, მაშინ მე და ჩემი უფროსი ძმა ოჯახში ყველა საქმეს საკუთარ თავზე ავიღებდით.

ჩემი ოჯახი

მარიამ ასკილაშვილი

გურჯაანის რაიონის სოფელ
მელაანის საჯარო სკოლა, VI კლასი

ყვლაფრტი კატგად იძნება
(ერთმოქმედებიანი პიესა)

მოქმედი პირები:

პაპა — ომის ვეტერანი, ძველი თაობის ინტელიგენტი, სტალინისტი

ბებია — დიასახლისი

მამა — უმუშევარი

დედა — პედაგოგი

მე (მარიამი) — გვიანი, ერთადერთი შვილი

სცენა წარმოადგენს დიდ ოთახს, სადაც საღამოს ყველა იყრის თავს. მამა ტელევიზორს უყურებს, დედა რვეულებს ასწორებს, პაპა ჩაფიქრებული ზის, ბებია გაღის-შემოდის.

ბებია — არ ვიცი, ეს ბავშვი თუ არ გინდოდათ, რაღად გააჩინეთ... (ხმას არაგინ იღებს, ტელევიზორში ფეხბურთის მატჩია).

ბებია — ზოგს სამი-ოთხი შვილი ჰყავს და ყურადღება არც ერთს არ აკლია. ეს ვითომ დედისერთაა...

(სიჩუმე საეჭვოდ გრძელდება. ვგრძნობ, რომ ყველა ბებიას ნათქვამზე გადაერთო)

ბებია — არ შეჭამს და ნუ შეჭამს! აღარც მე დავუწყებ ხვეწნას, მოკალით ბარემ შიმშილით!

პაპა — ნუ იცი, ქალო, გაზვიადება! სამი წელი ოსვენცი-

მში არ მოვმკვდარვარ შიმშილით და მაგას რა მოკლავს, თა-
ფლითა და კარაქით დასდევთ უკან!

ბებია — ოსვენციმი, ოსვენციმი... ეს ოსვენციმზე უარესია!

მამა (გაღიზიანებული) — იქნებ დამაცადოთ ფეხბურთის
ყურება!

ბებია — აი, თქვენი პასუხი! ნეტავ რამ გაგიგრილათ გუ-
ლი, თითქოს თქვენს ერთადერთ და ძლივს ნაღირსებ შვი-
ლზე არა ვლაპარაკობდე!

დედა — ერთადერთი რომ არის, მაგის გამო ხელში აყვა-
ნილს ვერ ვატარებთ. საკმაოდ მოზრდილია, რომ ჭამის აუ-
ცილებლობა ესმოდეს. ახლავე გაბრძნდი და ივახშმე!

მე — სანამ მაგნიტოფონს არ მიყიდით, არ შეეჭამ!

პაპა — ეს რა მესმის, შიმშილობას გვიცხადებს?! აი,
თქვენი გაზრდილი შვილი, ულტიმატუმებით გველაპარაკება!
მაკარენკო ამბობდა...

დედა (აწყვეტინებს, ცდილობს, სიმშვიდე შეინარჩუნოს) —
მგონი, გასაგებად გითხრეს: ივახშმე და გაკვეთილებს მი-
ხედე!

მე — მე ყველას უნდა მოვუსმინო და დავუჯერო, ჩემი კი
არავის ესმის! სერიალებიდან მუსიკები მინდა გადმოვწერო.

დედა — გრცხვენოდეს!

მე — რატომ? გაჯაზებული ჰიმნიც უნდა ჩავიწერო!

დედა (მკაცრი ტონით) — თქვენს თაობას ყველაფერი გა-
ჯაზებული აქვს! კარგად იცი, რომ მათემატიკასა და ისტო-
რიაში მეტი მუშაობა გჭირდება!

მამა — მორჩით ახლა პედსაბჭოს და მაყურებინეთ ფეხბუ-
რთი!

მე — ჩემს კლასელებს ზოგს მუსიკალური ცენტრი აქვს,
ზოგს — კომპიუტერი, ჩემთვის ერთი უბრალო მაგნიტოფო-
ნის ყიდვაც არ გინდათ! იქნებ როგორ მჭირდება, რატომ არ
გესმით!

ბებია — ჭამე საჭმელი, ბებია, წესიერად და მე მოგისმენ,
რამდენსაც გინდა.

პაპა — ეგ მოსმენაზე კი არა, გაგებაზე ლაპარაკობს. ახ-
ლანდელებს ჩვენ რას გავუგებთ; მაკარენკო წერდა...

ბებია — გავუგებ კიდევ, რატომაც არა! თუ დამიჯერებს,
ჩვენი პენსიიდან ცოტ-ცოტას გადავუნახავ...

დედა — ჭამაში გასამრჯელოს ჰპირდებით, არა? თქვენი
გატუტუცებულია ეგ ბავშვი!

პაპა — მაკარენკო წერდა, რომ ბავშვის აღზრდისათვის
პირადი მაგალითია საჭირო.

დედა — რა დროს მაკარენკოა, ბატონო, ახლა აღზრდის
სხვა მეთოდებია.

მე — პაპა, ვინ იყო მაკარენკო?

პაპა — ღიდი პედაგოგი, წიგნები დაწერა აღზრდაზე, ბე-
ვრი უპატრონო ბავშვი დააყენა სწორ გზაზე.

ბებია — ახლანდელები ჰყოლოდა და ვნახავდი, როგორც
გამოასწორებდა: ერთს ეტყვი, ასს გეუბნებიან.

დედა — ნუ შექმენით ტრაგედია! უბრალოდ, ახალ თაობას
ახლებური მიდგომა სჭირდება, რასაც თქვენ ვერ ახერხებთ.

პაპა (აღელვებული): თქვენ მოახერხებთ, ბატონო! დედა
მთელი დღე სკოლაშია, მამა თავის საქმეებზე დადის, პაპა-
ბებიას არაფერს გვიჯერებს, მთელი დღე ამ ტელევიზორს
მისჩერებია და ათას სისუღელეს უყურებს. რა პირად მაგა-
ლითებზეა ლაპარაკი!

დედა — რატომ? უამბეთ თქვენი საგმირო საქმეები, ოსვე-
ნციმის ეპიზოდები, მაგალითად.

პაპა — ირონიის თემაც გახდა ოსვენციმი? აი, თქვენი ახა-
ლი აღზრდა: აღარც სამშობლო, აღარც ტრადიციების პატი-
ვისცემა, აღარც სახელოვანი წინაპრები...

დედა — მაგალითად, სტალინი არა?

პაპა — ჰო, თუნდაც სტალინი, 80-ს გადაცილებული კა-

ცი ვარ და დამეჯერება: ბავშვს სიყვარული უნდა ასწავლო, თავისი ქვეყნის, ისტორიის სიყვარული, მაშინ სერიალებიდან მუსიკის გადმოწერისთვის კი არ მოიკლავს თავს, თავისი წინაპრების თავდადებაზე იტირებს!

მამა — კარაქიანი პურიდან პოლიტიკაზე გადახვედით? მაყურებინეთ ფეხბურთი!

ბებია — თქვენი ლაპარაკიდან ვერაფერი გავიგე. ჯობია, ამ ბავშვზე იფიქროთ, ცარიელი ძვლებია!

მე — ჩემთვის ვისა გცალიათ, ყველას თქვენი იდეები გაწუხებთ!

პაპა — მე მცალია, შვილო, მე მოვიცლი, რომ როგორმე დაგარწმუნო... როგორმე დაგაჯერო... რაღაც ვერა ვარ კარგად...

(ხელს გულზე იდებს და თვალებს ხუჭავს)

ბებია — წყალი ხომ არ მოგიტანო?

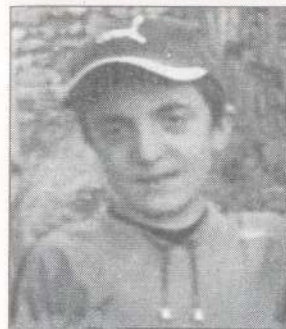
დედა-მამა — წნევა ხომ არ გავიზომოთ? **მამა** (ტელევიზორს თიშავს) — ექიმს ხომ არ დაუვრეკო!

მამა — პაპა, როგორა ხარ? მითხარი, რა გჭირდება?

დედა (აღელვებით) — რა სჭირდება და მშვიდი, ადამიანური ცხოვრება, თბილი ჩუსტები, წამლები და დაწყნარებული სახეები.

მე — არ მინდა მაგნიტოფონი, უყიდეთ პაპას თბილი ჩუსტები და წამლები, აღარც სერიალებს ვუყურებ, პაპა, ხომ კარგად იქნები?!

პაპა (მძიმედ) — პო, შვილო, ყველაფერი კარგად იქნება; ოღონდ ეს კარგად ყოფნა როგორია, აღარც კი მახსოვს...

ჩემი ოჯახი

გიორგი მელიქიშვილი

გურჯაანის №1 საჯარო სკოლა,

VIII კლასი

ასოთი დედა მყავდა

(ნაწყვეტი მოგონებებიდან)

შარშანდელი პრემიების ფულით ტელევიზორი ვიყიდე, დავდე ჩემს საწოლ ოთახში და როგორც კი გაკვეთილებს მოვრჩები, პულტს ხელიდან აღარ ვუშვებ.

ერთხელაც, მორიგ ინფორმაციას რომ ვუსმენდი, გადმოსცეს — პრეზიდენტი კახეთში გვარჯილას არიგებსო. მაშინვე დაბლა ჩავირბინე და მამას და მამიდებს ვახარე.

— ეგ შვილო, რეკლამას აკეთებს, ყველგან კი არ დაარიგებს, — უიმედოდ ჩაიქნია ხელი მამაჩემმა.

— რა იცი, იქნებ ყველგან დაარიგონ, — იმედინად არიან მამიდები.

მეორე დღეს მართლაც ამბავი მოიტანეს, ყველგან რიგდებაო.

— რა ეშმაკად მინდა მაგათი გვარჯილა! — ისევ ბრაზობს მამაჩემი — სარეკლამო ბუკლეტებს არიგებენ და თავს იქებენ. „სალიარკა“ მაინც დაერიგებინათ, მიწას მოვხნავდი, თუ დათესილი არაფერი გაქვს, გვარჯილა რას უნდა მიაყარო!

— წადი, ბიჭო, გამოართვი, რას ამბობ! ეზოში ხეხილს მაინც დავუყრით, — ურჩევნ მამიდები.

„ბიჭო!“ რაღაც ყურში უხერხულად მხვდება ეს სიტყვა. რაღა ღროს მამაჩემის ბიჭობაა... ბიჭო ხომ მე ვარ. განა დედა ასე არ მეძახოდა?

მახსენდება დედისეული სახლი აღმაშენებლის ქუჩაზე. ქუჩა დაღმართია და წვიმის დროს ნაკადულები, ხან კი ნიაღვრები გარბიან ხოლმე ქვევით. დედა დამსვამდა ფანჯრის რაფაზე, ჩამიხუტებდა და ჩემო საყვარელო ბიჭო, მეჩურჩელებოდა. ასე ჩახუტებულები ვიცქირებოდით გარეთ.

ერთხელაც ასე ვიყავით ჩახუტებულები ფანჯარასთან და ჩუმად მკითხა — ბიჭო, კარგია თუ დედაო. — ბიჭო, კაცო! — შევძახე მე გაკვირვებით. ე.ი. მაგას რაღა კითხვა უნდამეთქი. დედამ ხელში ამიტაცა, ჩამიკონა და ასე ჩახუტებულები დიდხანს დავდიოდით ოთახში.

...აი, ახლაც ფანჯარაში ვიყურებით. გარეთ კოკისპირულად წვიმს. გაზაფხულის თქეშია. კაციშვილი არ ჩანს, ან ამისთანა ამინდში ვინ გამოვა. მაგრამ აგერ მეზობელი სახლიდან უცბად ლოთი ალიკა გამოვარდა, ტრუსების ამარაა. დარბის წვიმაში, ცეკვავს, რაღაც უცნაურ ილეთებს აკეთებს. დედა ჯერ იცინის, შემდეგ სახე ეღრუბლება და სევდიანად მეუბნება — აი, რა მოსდევს უკუღმართ ცხოვრებას. მართალი უთქვამთ ბერძნებს, ლოთობა ნებაყოფლობითი სიგიჟეაო. მე მაშინვე ვეთანხმები, რომ ლოთობა სიგიჟეა და კიდევ უფრო ვეხუტები.

...ეჰ, ჩემო საბრალო, საყვარელო დედა! მამაჩემისგან გამიგია, ამ სათაურის კინოფილმი ყოფილა მის ბავშვობაში. მშვენიერი სიმღერები იყო იმ ფილმშიო. დედაჩემსაც ძალიან უყვარდა სიმღერა. თვითონ იმზიათად ღიღინებდა; მოსმენა უფრო ძალიან უყვარდა. განსაკუთრებით „ვერხვები“ მოსწონდა. მამაც ხშირად უმღეროდა ხოლმე ამ სიმღერას. რაც დედა აღარ არის, მამას ვერხვებზე აღარ უმღერია.

ჩემი ოჯახი

მარი სირამე

ქ. ოზურგეთის №3 საჯარო
სკოლა, III კლასი

გაუფრთხილდით დედებს!

სიხარულის ნაცვლად გაზაფხულმა სევდა და მწუხარება შემოიტანა ჩემს გულში. როცა მე სკოლაში ჩემს მეგობრებში ვხალისობდი, თურმე ჩემი საყვარელი დედა გარდაცვლილიყო. სახლში მისვლისას თავზარი დამეცა. ეს იყო მარტის პირველ რიცხვში, როცა მასწავლებელმა დედაზე თემა დაგვაწერინა. მე ამ წერილში დედას საალერსო სიტყვებით ველაპარაკებოდი, რომლის წაკითხვას ის ვერ მოესწრო.

მე ვცდილობ, კარგად ვისწავლო, ექიმი გამოვიდე და ყველა ბავშვის დედის ჯანმრთელობისთვის ვიზრუნო.

ბავშვებო, გაუფრთხილდით დედებს, არ გააბრაზოთ, დაეხმარეთ საოჯახო საქმეებში. თქვენი სწავლითა და საქციელით გული გაუხარეთ!

ჩემი ოჯახი

ნიკა გაბადაშვილი

ტყიბულის რაიონის სოფელ
კურსების გ. ალფაიძის სახელობის
საჯარო სკოლა, VII კლასი

სსჯანაირ ოჯახზე არც ვიოცნებებდი

მოგესალმებით დასავლეთ საქართველოდან. ვფიქრობ, ასე უკეთესად გაგაცნობთ თავს, ვიდრე ქალაქ ტყიბულის რაიონის სოფელ კურსებით. ასე მგონია, ეს ოდესღაც აყვავებული ქალაქი (ტყიბული) საქართველოს რუკიდანაც გაქრა თავის სოფლებიანად. არადა, რა ლამაზია ჩემი სოფელი, ისტორიულადაც, მდებარეობითაც, ხალხითაც... იქნებ გაიხსენოთ ზრესილი, მოწამეთა, გელათი... ჰოდა, აქ, ამ მიწაზე ვცხოვრობ მე, ნიკა გაბადაშვილი. წარმოშობით სოფელ გურნიდან ვარ, ბაბუას მოსახელე. ბაბუას თურმე მთელი სოფელი პატივს სცემდა. ომის წლებში სოფლის თავკაცი ყოფილა, თავს დასტრიალებდა თითოეულ ოჯახს, ყველას გასაჭირს იზიარებდა. სამწუხაროდ, ადრე გარდაცვლილა. ჩემი ნინა ბებო კი ცოცხალია, თუმცა უკვე ძალიან მოხუცებულია, ოთხმოცდახუთი წლისაა. ხშირად მესმის მეზობლებისგან, ნინასნაირი ქალი გურნაში არ დადიოდა.

ბებოს მეუღლის ფოტოსურათი საწოლთან უკიდია. ბაბუა ჩემს გაჩენამდე გარდაიცვალა. ერთხელ ნინა ბებომ მითხრა: „რა საწყენია, რომ ვერ მოგესწრო“.

შარშან ზაფხულში ასეთი რამ დამემართა: შემთხვევით ვისარგებლე და მდინარისკენ გავიქეცი, შევედი წყალში და უცებ დინებამ წამიღო. ბებომ დამინახა, წყალს რომ მივჭონდი და გუ-

ლი წაუვიდა. ძლივსძლივობით გამოვედი სამშვიდობოს. როგორ ფიქრობთ, რას ვიმსახურებდი ამგვარი თავნებობისთვის? მოსულ იერებულ ბებო მკოცნიდა, აქეთ მამშვიდებდა, ჩემს მშობლებთან კი სიტყვაც არ დასცდენია (ნინო იქ არ იყო).

ჩემი მამა ანზორ გაბადაშვილი. მე მგონი, ამაყად წარმოვთქვი ეს სიტყვები. ძალიან მიყვარს, ასე მგონია, ასეთი ძლიერი, გაჟკაცი მამა არავის ჰყავს, ამას თქვენ გწერთ ასე, ჩემს ფიქრებს გიზიარებთ, თორემ ვიცი, რომ სხვებსაც, ჩემს მეგობრებსაც კარგი მამები ჰყავთ.

მამიკო ადრე კოლმეურნეობის თავმჯდომარედ მუშაობდა. დედა ამბობს, რომ ის ყოველთვის ცდილობდა მშრომელ, პატიოსან ხალხს დახმარებოდა, მუხლჩაუხრელად მუშაობდა მათთან ერთად. ახლა სასოფლო-სამეურნეო საწარმოს დირექტორია. მთელი დღე შრომობს, საღამოს შინ დაღლილი ბრუნდება, მაგრამ არ არსებობს დღე, რომ ჩვენ მეგობრულად არ ვისაუბროთ. ერთხელ, მაშინ ჯერ კიდევ პატარა ვიყავი, მითხრა, ჩვენ მარტო მამა-შვილი კი არა, მეგობრებიც უნდა ვიყოთო. ვიხსენებ, ხელი მძიმედ როგორ დამადო მარჯვენა მხარზე, მაშინ რაღაც უცნაური რამ ვიგრძენი, მეგონა, მამიკოს ვაჟკაცური სულისკვეთება ჩემს სხეულში მთლიანად ჩაიღვარა. საინტერესო თემებზე ხშირად ვსაუბრობთ, მიზიარებს პირად გამოცდილებას, მასწავლის, რომ უნდა ვიყო კეთილი, ზრდილობიანი, ყველას პატივისმცემელი, არ უნდა დავივიწყო, რომ ადამიანი ვარ. იცით რა მითხრა? ასე თუ მოიტყევი, კაცად ივაგრებო.

ერთი საიდუმლო მინდა გაგიმზილოთ: ხანდახან სწავლა მეზარება, ვზარმაცობ. არა, არ იფიქროთ ცუდი მოსწავლე ვიყო, მაგრამ არ ვიცი, ხანდახან დავალებების შესრულებაც მეზარება. მაშინ მხოლოდ ერთ რამეზე ვფიქრობ: რას მეტყვის მამიკო? — დამსჯის? როგორ?!

დედა (თინათინ გიორგაძე) ჩემი და (ნინო) და მე დილით ერთად გავდივართ სახლიდან (მამიკო ცოტა ადრე გადის) და

სკოლისაკენ მივეშურებით. ნინო მერვე კლასის მოსწავლეა, კარგად სწავლობს, სულ მეცადინეობს, ქორეოგრაფიულ ანსამბლ „ბაგრატში“ ცეკვავდა, მაგრამ სამეცადინო მოემატა და ველარ შეძლო სოფლიდან ქუთაისში სიარული. ძალიან მიყვარს ჩემი და, მაგრამ ხშირად ვჩხუბობთ (მამა როცა სახლშია, მამინ არა), ის ჩემზე ერთი წლით უფროსია და ზევდან მიყურებს, თითქოს ვალდებული ვიყო მისი ყველა სურვილი შევასრულო. ხშირად მე ვუთმობ ხოლმე, იმიტომ რომ მაინც გოგოა და... ვიცი, რომ იგი კეთილი და მოსიყვარულეა, თუმცა გამომჟღავნება ნაკლებად შეუძლია.

დედიკო მასწავლებელია. მე ის ძალიან მიყვარს, მსიამოვნებს, მემამყება, რომ ის იმ სკოლაში მუშაობს, სადაც მე ვსწავლობ. ვიცი, რომ კარგი პედაგოგია, ახლახან იაკობ გოგებაშვილის სახელობის კაბინეტი გახსნა, სტუმრები იყვნენ სკოლაში მოსული. დედიკო ძალიან ლამაზად იყო — მომდიმარი, მშვენიერი, მეც მოწიწებით შევეყურებდი, სხვა მეგონა (განათლების სამინისტრომ იაკობ გოგებაშვილის სახელობის საიუბილეო მედლითა და საპატიო სიგელით დააჯილდოვა). სახლში ცოტა მკაცრია, ენის შებრუნება არ უყვარს (თუმცა ვის სიამოვნებს?). სკოლაში ის კაბინეტები, სადაც მე გაკვეთილები მიტარდება, ძირითადად მესამე სართულზეა, დედიკოს კაბინეტი კი პირველ სართულზე. არ შემიძლია ყველა დასვენებაზე არ მოვიწახულო, არ ვკითხო ხომ არაფერი უნდა. ხანდახან ჩაეცინება ხოლმე, მე კი ვფიქრობ, რომ ეს ჩემი მოვალეობაა.

დედის მხრიდან ბებია და ბაბუა არ მყავს, ადრე გარდაცვლილან, მხოლოდ ის ვიცი, რომ ისინი პედაგოგები იყვნენ, ორივე რუსულ ენას და ლიტერატურას ასწავლიდა კურსების საშუალო სკოლაში. ახლა მათი გაზრდილები არიან ჩემი მასწავლებლები. არ უნდა შევრცხვე, მე ხომ მათი შთამომავალი ვარ.

სოფელი კურსები ცნობილია ცივი წყლებით. ვერ ნახავთ უბანს, სადაც წყარო არ იყოს. წყალი ყველგან გემრიელია, მაგრამ ჩემი დიდი ბაბუის, ანტონ გიორგაძის მიერ აშენებული

წყაროდან ყველაზე კარგი წყალი გამოდის. ადრე მასზე წარწერილი ყოფილა „1930 წელი“, ახლა წყარო გრანიტის ქვაშია ჩასმული (გრანიტი კურსებში მოიპოვება და აქვე მუშავდება) და მას მეორე წარწერა ამშვენებს — 1987 წელი. იგი გიგლა ბაბუას (დედიკოს მამა) განუახლებია, სულ ვფიქრობ, დიდი რომ გავიზრდები, მეც შევიტანო წვლილი წყაროს გალამაზებაში, ეკლარის ქვაში ჩავსვა, წელი მივაწერო და ასე გადაეცეს შთამომავლობას ჩემი და ჩემი წინაპრების სახელები.

ძალიან მიყვარს ჩხირკედლაობა. დავშლი რაღაც-რაღაც ხელსაწყოებს, მაინტერესებს შიგნით რა არის, შემდეგ ვიწყებ აწყობას. დედიკო თავის მამას მადარებს, გენი თავისას შვრებაო, მამიკო კი ამბობს, ნიკანდროს შვილიშვილი რომ ხარ, გეტყობაო. თურმე ჩემი ბაბუა შესანიშნავად ფლობდა ხეზე კვეთას.

ერთხელ ვთქვი, რომ ნიკანდრო ბაბუს მოსახელე ვარ, თუმცა მე ნიკა მქვია. პატარა რომ ვყოფილვარ, მამიკოსთვის მიტქვამს — მოიყვანეთ მეორე ბიჭი, მას ანდრო დავარქვათ და ერთად ნიკანდრო ვიქნებით-მეთქი.

მუდამ მამიკოს გვერდით ვტრიალებ, კაცურ საქმეებს ერთად ვაკეთებთ, შეშის დასამზადებლადაც ერთად დავდივართ.

ჩემი ოჯახი ტრადიციების დამცველია. გვიყვარს ახალი წელი, აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაული. ძველით ახალ წელს ნინა ბებოსთან მივდივართ გურნაში. ბებო გობს გააწყობს ღორის თავით, მრგვალად მოხარშული დედლით, ხილით, ჭიქაში თაფლს ჩაასხამს, ვაშლზე ბეჭედს დადებს, დილით ადრე სანთლებს აანთებს, გობს დაატრიალებს, დაგვლოცავს და პურის მარცვლებს მაგიდის ქვეშ მიმოაბნევს. ყველანი ფეხზე ვდგებით და „მრავალჟამიერს“ ვმღერით, ერთმანეთს ვკოცნით. ვულოცავთ ახალ წელს. დედიკო შოთა ნიშნიანიძის ლექსს ამბობს:

ფუძის ანგელოზო, ჭერის ანგელოზო,
კალთა დაგელოცოს, ფრთები დაგელოცოს,

დიდი მყუდროება, დიდი იმედები
 ისევ გაიმეტე, როგორც იმეტებდი,
 მხოლოდ მწუხარებას, შიშს თუ სნეულებას
 ჩემთან ნუ ექნება ნურა წვეულება,
 მზე, მზე ჩამობარდნე რძიან ბუტკოებად,
 მზე შინ და გარეთ, მზე და მყუდროება.

ერთი ჩვეულებრივი დღე მინდა გავიხსენო, 1999 წლის 23 ნოემბერი. თოვდა. ამ დღეს მოვინათლე გელათის საკათედრო ტაძარში. ნათლიები ჩემი სურვილით შევარჩიე. სამი ნათლიიდან ორი ექიმია, ერთიც პედაგოგი — დედუკოს თანაკურსელი. ნათლობამდე ერთი კვირით ადრე ხელი მოვიტეხე და თაბაშირში მქონდა ჩასმული. ერთმა ახლობელმა თქვა: ვერ აცალეთ ხელის შეხსნა ამ ბავშვს, შემდეგ ვერ მონათლავდითო? ნათლობა მე და ჩემი დის თხოვნით შედგა. ასე გავიგეთ, ვინც 2000 წელს მოუნათლავი შეხვდება, ღმერთი ცაში წაიყვანსო და შეგვეშინდა. მშობლები ჩვენს თხოვნას და შიშს გაგებულად შეხვდნენ და საზეიმო სუფრაც გაშალეს. ეს დღე არასოდეს დამავიწყდება.

რას მიკრძალავენ მშობლები? რას და მთელი დღით ფეხბურთის მოედანზე ყოფნას, ტელევიზორის დილაამდე ყურებას.

ბევრ რამეზე ვოცნებობ, ბევრი სურვილი მაქვს, ზოგი უკვე ამისრულდა, განა სურვილის ასრულება არ არის ის, რომ ქორეოგრაფიულ ანსამბლ „ბაგრატი“ ვცეკვავ და რომ გასვლით კონცერტებზე გამოვდივარ? ლაურეატის წოდება, ხუთი ოქროს მედალი, უამრავი სიგელი თუ დიპლომი — განა ეს წარმატება არ არის?

მე ვფიქრობ, რომ ჩემი ოჯახი იდეალურია. ურთიერთსიყვარული, ურთიერთპატივისცემა, სხვისი ჭირისა და ღვინის გაზიარება, უფროსებისადმი მოწიწება... სხვანაირი ოჯახში ცხოვრებაზე ალბათ არც ვიოცნებებდი.

ჩემი ოჯახი

ნათია ბლიაძე

ბორჯომის რაიონის სოფელ
 ყვებისის ი. ჭავჭავაძის სახელობის
 საჯარო სკოლა, IV კლასი

მამა ზეციდან მიყურებს

მე ზამთრის ერთ მშვენიერ დღეს, 12 დეკემბერს მოვევლინე ქვეყანას და ძალიან გავახარე მამიკო, დედიკო და ბებიკო. შემდეგ ჩემი დაიკოც შეგვეძინა და ცეცხოვრობდით ასე ტკბილად და ბედნიერად ექვსი წელი.

ყველაზე მეტად მამიკო მიყვარდა. სულ მასთან ვიყავი, მიყვებოდა ზღაპრებს, ყველაფერს მასწავლიდა, მეთამაშებოდა და რატომღაც ჩემი ტოლი მეგონა. სკოლაში რომ შევედი, ყველაზე მეტად მას უხაროდა. სულ ხუთიანებით ვახარებდი, მაგრამ უკვე ძალიან ავად იყო და ერთ ავბედით დღეს დაგვტოვა, სამუდამოდ გაიხურა სახლის კარი და უკან აღარ დაბრუნებულა.

აღარაფერი აღარ მინდოდა, აღარც სწავლა, აღარც თამაში, სულ მამიკოს სურათთან ვიდექი და ვესაუბრებოდი. დედა და ბებია ძალიან სწუხდნენ ჯერ მამის უდროოდ დაკარგვას და მერე ჩემი და ჩემი დაიკოს ასეთ ტანჯვას.

ერთხელ დედამ მითხრა: — ნათუკა, ასე რატომ იქცევი, მამიკო ხომ ცათა სასუფეველშია და იქიდან გვლოცავს, არ მოეწონება შენი ასეთი საქციელი და გაზარმაცებავს. ამის შემდეგ გადავწყვიტე ყოველთვის სანიშნო ვყოფილიყავი და სიცოცხლის ბოლომდე ასეც იქნება. როცა კარგ ნიშნებს ვღებულობ და კარგ რამეს ვაკეთებ, მიხარია, მამიკოს მო-

ეწონება-მეთქი, როცა რამე შემეშლება, ვწუხვარ, მამიკოს ეწყინება-მეთქი და შეცდომების გამოსწორებას ვცდილობ.

ასეთი ნაღვლიანია ჩემი ცხოვრება, მაგრამ ტაძარში სი-
არული და ღოცვები ძალას მმატებს და იმედს მაძლევს, რომ
კვლავ ვიხილავ ჩემს საყვარელ მამიკოს ზეცაში.

ერთხელ, ბებიამ მითხრა, შვილო, ასე არ შეიძლება, ცხო-
ვრება გრძელდება და შენც სახელოვნად უნდა იცხოვრო, ისე
როგორც შენს მამიკოს ეკადრებაო. ძალიან ჭკვიანი ბებია
მყავს, ბევრ რამეს მასწავლის და სულ მარიგებს, ჩვენი წი-
ნაპრების სიბრძნეებით მესაუბრება.

ყველაფერთან ერთად, ბავშვური ანცობა მაინც მახსენებს
თავს და თამაში გამიტაცებს ხოლმე; ზოგჯერ დრო ისე გა-
დის, რომ ვერც ვხვდები, რომ სწავლაა საჭირო, დედამ თუ
არ შემახსენა. ბევრს ვსწავლობ და მეჩხუბება, მაგრამ მაინც
ძალიან გვიყვარს ერთმანეთი. ყველაფერს აკეთებს ჩვენი კე-
თილდღეობისათვის და შეძლებისდაგვარად ცდილობს ყველა
სურვილი შეგვისრულოს მე და ჩემს დას ნინიკოს.

ჩვენი ოჯახი ყოველთვის ზეიძით აღნიშნავს ტრადიციულ
ღღესასწაულებს. ყველაზე მეტად ქრისტეშობა და უფლის
მკვდრეთით აღდგომა მიყვარს, რადგან ჩვენს ოჯახში დიდი
სამზადისია ხოლმე და ყოველივე ტაძარში ღამისთევით მთა-
ვრდება.

საშობაოდ ბებიკო გოზინაყს აკეთებს, დედიკო ნამცხვრებს
აცხობს, ტკბილეულით გაგავსებთ მაგიდას, ავანთებთ სა-
ნთლებს და მივდივართ ტაძარში, სადაც აღევლინება საშო-
ბაო ლიტურდია, განსაკუთრებით ღამაზია ლიტანიობა და
სოფლისაკენ მსვლელობა. ბებო სახლში რჩება, აგუგუნებულ
ღუმელს დაგვახვედრებს და დაგვლოცავს.

ასეთივე საყვარელია აღდგომაც. წითელ პარასკევს ბებო
შეღებავს კვერცხებს და დაგვიმალავს. შაბათს დიდი სამზა-
დისია ოჯახში. საღამოს ტაძარში მივდივართ დედიკოსთან

ერთად, ვლოცულობთ. დილით შინ რომ დავბრუნდებით, ბე-
ბო წითელი კვერცხებით მოგვილოცავს აღდგომას და ამით
გავიხსნილებთ. ეს ორი ღღესასწაული განსაკუთრებით ახა-
რებს ჩვენს პატარა ნაღვლიან გულებს.

რომ გავიზრდები, მეც ისეთი დედიკო ვიქნები, როგორიც
დედაჩემია, ვეცდები, ტკბილი და თბილი ოჯახი მქონდეს,
ყოველთვის გაგაკეთებ იმას, რაც ჩემს მამიკოს გაახარებდა.
ჩემს შვილებს გადავცემ ჩემი ბებიკოსგან ნასწავლ ტრადი-
ციებს, ღოცვებს, წამლობებს, მოუყვები მამიკოს მოყოლილ
ღამაზ ზღაპრებს, რომლებიც ღღესაც ჩამესმის ყურში, რაც
მთავარია, ყველა რელიგიური ღღესასწაულის ზეიძითა და
უფლის დიდებით აღვნიშნავ ოჯახში.

მართალია, ჩემი თხზულება, ცოტა ნაღვლიანი გამოვიდა,
მაგრამ მომიტევეთ, ეს არის ჩემი ოჯახის ცხოვრება და ვე-
ცადე გადმომეცა ის, რასაც ჩემი გული განიცდის, დანარჩენი
კი თქვენთვის მომინდვია, თქვენ განსაჯეთ...

ჩემი ოჯახი

ციცინო ტუფნაძე

ხაშურის რაიონის სოფელ ნაბახტევის
საშუალო სკოლა, VII კლასი

ღიძას იმედს არ გაჟღერებთ

მე ციცინო ტუფნაძე ვარ. დავიბადე ხაშურის რაიონის სოფელ აძვისში 1993 წლის 3 ივლისს. ამჟამად ვსწავლობ ნაბახტევის საშუალო სკოლის VII კლასში. მიყვარს სწავლა, თითქმის ყველა საგანი მაინტერესებს. ვარ ხუთოსანი.

ვცხოვრობ სოფელ აძვისში დედასა და ჩემს ძმასთან ერთად. ჩემი ძმა მეოთხეკლასელია. ისიც ბეჯითი მოსწავლეა.

ჩემი ოჯახი დიდი ტრადიციებით არის ცნობილი. დედა ბევრს მიყვება ხოლმე ჩემი დიდი პაპის, დათიკო ტუფნაძის შესახებ. იგი ღირექტორი ყოფილა ვაყის საშუალო სკოლაში. ღირსეული ოჯახიც ჰყავდა, ყველასგან დაფასებული კაცი ყოფილა, კარგი ხელმძღვანელიც და კარგი შვილების აღმზრდელიც, ჩვენც მის აშენებულ სახლში ვცხოვრობთ, ახლა კი მის საფლავს ვცემთ დიდ პატივს და ყოველთვის დიდი სიყვარულითა და პატივისცემით მოვიხსენიებთ ხოლმე. მყავს ბაბო და პაპა. ორივენი ძალიან მიყვარან და მათაც ვუყვარვარ. ისინი ხაშურში ცხოვრობენ.

დედაჩემი, ინგა კუჭაძე ფიზიკა-მათემატიკის მასწავლებელია სოფელ ნაბახტევის საშუალო სკოლაში. ის წარმოშობითაც ნაბახტეველია, ამიტომ მე ძალიან მიყვარს ჩემი დედულეთი. ყოველთვის სიხარულით მივიჩქარი სკოლაში, რადგან ვიცი, იქ ბევრი მოსიყვარულე ადამიანი დამხვდება, სიყვარულს და ფაქიზ მოპყრობას ვგრძნობ ყველასგან და ვცდი-

ლობ მეც სიყვარულითვე ვუპასუხო ყველას, ისეთი ვიყო, რომ ყოველთვის იამაყონ ჩემებმა ჩემი საქციელით.

ძალზე მიჭირს მამაჩემზე, ჯონდო ტუფნაძეზე ლაპარაკი. მე ის ძალიან მიყვარს, მაგრამ სამწუხაროდ, დღეს ის ჩვენთან აღარ ცხოვრობს. მეორე წელია მამამ მიგვატოვა, მე არ ვიცი, რა მოხდა დედაჩემსა და მამაჩემს შორის, ვფიქრობ, რომ არაფერიც არ მომხდარა, რადგან ჩვენ ძალიან ბედნიერი ოჯახი გვქონდა, მამა მზრუნველობას არასოდეს გვაკლებდა, ძალზე გვანებიერებდა მე და ჩემს ძმას, დედაც ძალიან უყვარდა, დიდ პატივს სცემდა, მაგრამ ერთ დღეს ყველაფერი უკუღმა დატრიალდა. მამამ სხვა ქალთან ცხოვრება არჩია. ახლა ისიც კი არ ვიცი, სად ბინადრობს. დედა ძალიან განიცდის ამ მდგომარეობას, როდესაც მის თვალებზე ცრემლებს ვხედავ, ძალიან განვიცდი, ვცდილობ შევუმსუბუქო მდგომარეობა, კარგად მოვიქცე, კარგად ვისწავლო და ამით ტკივილი მოვურჩინო, მაგრამ ხანდახან მე და ჩემი ძმა ვკინკლაობთ ხოლმე, თუმცა, ეს დიდი სიყვარულით მოგვდის. ერთმანეთის გარეშე ერთი დღეც ვერ ვძლებთ, ვერც დედა ძლებს უჩვენოდ და ასე სამივე მიყვებით ცხოვრებას, ჩემი ძმა უკვე კაცურ საქმეებს აკეთებს — შეშას გვიჩვენებს, ხანდახან ბაღსაც კი ბარავს ხოლმე. მართალია, ჯერ ისევ პატარაა, მაგრამ გრძნობს, რომ დედას დახმარება სჭირდება და მზადაა თავისი პატარა ხელებით გააკეთოს დიდი კაცური საქმეები.

ვიცი, დედას ძალიან უჭირს მამაჩემის გარეშე, მაგრამ მაინც ცდილობს ჩვენ არაფერი მოგვაკლოს, ყველანაირ პირობებს გვიქმნის სწავლისათვის და სულ იმას ცდილობს, რომ ჩვენ ფეხზე დაგვაყენოს, კარგი ადამიანები გაგვზარდოს, ჩვენ ნამდვილად არ გავუცრუებთ დედას იმედს და ისეთები გავიზრდებით, როგორიც მას გაეხარდება.

აი, ასეთია ჩემი ოჯახი, მე ბევრი ბედნიერი დღე მქონდა მამაჩემის სახლიდან წასვლამდე, მაგრამ ჩემთვის მამას წასვლა ყველაზე დიდი ტრაგედიაა.

ჩემი ოჯახი

ზურაბ ოთარაშვილი
თელავის რაიონის სოფელ
კურდღელაურის საჯარო სკოლა,
VI კლასი

შვილი ჯერ სამშობლოს ეკუთვნის

ერთი უბრალო ოჯახის წარმომადგენელი ვარ. ვცხოვრობთ მე და დედა, რომლის მიზანიცაა აღმზარდოს ოჯახურ ტრადიციებზე, ჩამინერგოს ჩემი სამშობლოს ერთგულებისა და სიყვარულის სულისკვეთება, რადგან მას ასე ესმის: შვილი ჯერ სამშობლოს ეკუთვნის და შემდეგ – მშობელს. სხვანაირად არც შეგადრება ჩემი მამის შვილს.

დედა პედაგოგია, იგი ჩემი მესაიდუმლეა. ერთმანეთით ვსუნთქავთ, ერთმანეთით ვხარობთ, ერთი საწუნხარი გვაწუხებს, ერთად ვწყვეტთ პრობლემებს. მართალია, ჯერ კიდევ პატარა ვარ, მაგრამ დედა ამას არ მაგრძნობინებს და ყოველთვის ითვალისწინებს ჩემს აზრს.

მამა არ მახსოვს, რადგან იგი ჩემს დაბადებამდე ოთხი თვით ადრე გარდაცვლილა. გარდაიცვალა კი არა, როგორც შევიტყვე, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისთვის ბრძოლას შეეწირა.

ყოველთვის მიკვირდა, რატომ ვცხოვრობდით მე და დედა ასე მარტო. დედის კალთას მიკერებული შევნატროდი მამის

ზრუნვა-ალერსით განებივრებულ თანატოლებს. მართალია, ბებიები და პაპები, ბიძები, მამიდა და ბიცოლები, მამის და დედის მეგობრები სითბოსა და სიყვარულს არ მაკლებდნენ, განსაკუთრებით ბებია (დედის მხრიდან), რომელიც ასევე უდროოდ გარდაიცვალა და გული დამწყვია, მაგრამ მე მაინც მენატრებოდა მამა, მინდოდა ერთხელ მაინც გულში ჩამეკრა, მხოლოდ ერთხელ დამენახა, მცოდნოდა, როგორი იყო იგი სინამდვილეში.

დედა ბევრს მესაუბრებოდა მის შესახებ. მამაჩემი ძალიან განათლებული, მოსიყვარულე და ნამდვილი ვაჟკაცი ყოფილა. სულ პატარას მეგონა, რომ მამა ცაში იყო, ამიტომ 3-4 წლამდე სულ ციდან ველოდი მის დაბრუნებას, სიზმარშიც ხშირად ვნახულობდი და ასე გადიოდა დრო.

მოგვიანებით კი მამაჩემის დალუპვის ისტორიას გავეცანი. დედამ დაწვრილებით მიაბო ყველაფერი. 1999 წლის 15 ოქტომბერს, მამის გარდაცვალების 6 წლისთავზე გავაცნობიერე, რომ მამაჩემი აღარასოდეს დაბრუნდებოდა. იგი გმირულად დაიღუპა იმ დროს, როდესაც სოხუმის დაცვის პიკეტში მონაწილეობდა. ის დღე არასოდეს დამავიწყდება. მან მე სულ სხვა ადამიანად მაქცია. თითქოს უცხად გავიზარდე. სითამამე და გამბედაობა მომემატა. ამ დღეს გავიგე, თუ ვინ ვარ და რა პასუხისმგებლობა მაკისრია ჩემი სამშობლოსა და ოჯახის წინაშე. ამ დღეს შევიტყვე მამაჩემის გმირული სიკვდილის შესახებ და ვიგრძენი, რომ არცთუ ისე ადვილი ყოფილა ასეთი მამის შვილის ტვირთის ტარება.

მომავალში აუცილებლად მეყოლება მრავალშვილიანი ოჯახი. ვიქნები ძალიან თბილი ჩემი ოჯახის ყოველი წევრის მიმართ. ჩემს შვილებს გაორმაგებულად ვაგრძნობინებ მამის სიბოძს, ამით შევივსებ იმ სიყვარულს და ზრუნვის დანაკლისს, რაც მე არასოდეს მღირსებია.

ჩემი ოჯახის ძირითადი პრინციპი იქნება სიკეთის თესვა, რამეთუ სწორედ სიკეთეა კაცობრიობის გადამრჩენი.

მე უფლება არ მაქვს ღირსეულად არ განვაგრძო მამაჩემის დაწყებული საქმე და არ დავდგე ჩემი სამშობლოს მშვიდობის სადარაჯოზე.

გმირობისათვის აუცილებელი არ არის ფიზიკური სიკვდილი. გმირობა სხვა რამითაც შეიძლება მოიპოვო. ჩემს შვილებს კი პირველ რიგში მამაჩემის მაგალითით აღვზრდი.

იდეალური, ჩემი აზრით, არაფერი არსებობს, ალბათ არც ოჯახი, მაგრამ თუ ოჯახის ყველა წევრი თანაბარი უფლებებით სარგებლობს და თითოეული გრძნობს, რომ ის ადამიანი, პიროვნებაა და ყველას უფლებებია გათვალისწინებული, მიმაჩნია, რომ ეს უკვე იდეალური ოჯახია.

ჩემი ოჯახი

ლიკა ირიაშული

დედოფლისწყაროს რაიონის სოფელ
არხილოსკალის საშუალო სკოლა,
VII კლასი

მომავალს ოპტიმიზმით შევცდიერით

გაზაფხულია. გაცოცხლებულა არემარე, ამწვანდა მინდორ-ველი, ათასნაირი ყვავილის სურნელი ტრიალებს ჰაერში. თბილა. მზე ხალისით ანათებს. ფრინველებიც ხარობენ და გალამბებულნი ჭიკჭიკ-გალობით იკლებენ აქაურობას. გაზაფხულობით ძალიან ლამაზია ჩვენი ოჯახის ეზო-გარემო. იქით ტიტები იწონებენ თავს, აქეთ ნარცისები და ჟაბოები ეჯიბრებიან ერთმანეთს სილამაზეში. ჩვენი ოჯახის ბინადარი მერცხლებიც ბუდეს ალამაზებენ და თავდავიწყებით ჭიკჭიკებენ.

ჩვენ თბილი და ტკბილი ოჯახი გვაქვს, თუმცა პრობლემები არ გვაკლია, ყველაზე დიდი სატკივარი კი ჩემთვის ის არის, რომ მყავს I ჯგუფის ინვალიდი მამა, ერთ დროს ვაჟკაცობით განთქმული, ღღეს სრულიად უუნაროა, არაფრის გაკეთება არ შეუძლია დამოუკიდებლად, უჭირს მეტყველება, დაკარგული აქვს მეხსიერება და ხშირად მისი ქმედებები საშიშიც კი ხდება, რადგან შეიძლება სასიკვდილოდ გაგვიმეტოს...

მყავს ორი და და ერთი ძმა, ჩემი უფროსი და გათხოვილია, მაგრამ სამწუხაროდ, ღღეს ოჯახი არ აქვს და მის შვილებსაც დედაჩემი ზრდის. მეორე და სტუდენტია.

მიუხედავად ამდენი პრობლემებისა, დედა ვაჟკაცურად უძღვება ყველაფერს, ბავშვივით უვლის ავადმყოფ მეუღლეს, სითბოსა და მზრუნველობას არ აკლებს მამას, და ამით ჩვენ შესანიშნავ მაგალითს გვაძლევს. მე მაოცებს მისი შემართება, თუ როგორ უთავსებს ამ ყველაფერს ერთმანეთს, ცდილობს, ჩვენ არაფერი მოგვაკლოს, არაფერი გვაგრძნობინოს, დედას ესმის, რომ ოჯახი არის ის ნავსაყუდელი, სადაც ბავშვი ნორმალურ ადამიანად უნდა ჩამოყალიბდეს, რომ ბავშვმა თავი დაცულად და უსაფრთხოდ იგრძნოს.

დედა ძალიან განერვიულებულია, დაღალა მეუღლის ავადმყოფობამ, დაღალა უყურადღებობამ, რომ ჩვენი მთავრობა არანაირად არ ზრუნავს მამასნაირ ავადმყოფებზე. ადგება დილით, მთელი ღამის უძინარი (მას ხომ მთელი ღამე არ სძინავს, რადგან მამა მთელი ღამე დადის), მაგრამ მაინც მომღიმარი სახით მოგვიპოვებს, გადაგვკოცნის, ამით უნდა, რომ ჩვენ ბედნიერად და უზრუნველად ვიგრძნოთ თავი, მოგვიმზადებს საუზმეს, გაგვამხნევებს, კიდევ გადაგვკოცნის და ვითომ მომღიმარი სახით წავა მინდორში სამუშაოდ, რათა ლუკმაპურის, წამლის ფული მაინც გამოიძუშაოს. სანამ ჩვენ სკოლიდან მოვალთ, ავადმყოფ მეუღლეს მეზობლების იმედზე ტოვებს.

სკოლიდან რომ დავბრუნდებით, მე და ჩემი პატარა დისშვილი ცვდილობთ მოვაწესრიგოთ სახლ-კარი, მივხედოთ მამას, ვასადილოთ და დაღლილ დედას საქმე შევუმსუბუქოთ. როცა ჩვენი ფრიალების, წინსვლისა და გამარჯვების შესახებ გაიგებს, დაქანცული, არაქათგამოცლილი დედიკოს სახეზე მაინც ღიმილი ჩნდება და ჩვენც ბედნიერები ვართ, რომ რაღაცით გავახარეთ ის.

შემდეგ ვუყვებით დღის განმავლობაში მომხდარ ამბებს, მესამეკლასელი დინა, ჩემი დისშვილი, გაუთავებლად ეტი-

კტიკება ბებოს და ვიცი, რომ ეს დედას დალლას ავიწყებს და სულიერ ძალას მატებს შემდეგი დღისათვის.

თუმცა გარეგნულად არ მეტყობა, თუ რა დარდსა და ტკივილს იტევს ჩემი გული, მაგრამ შინაგანად ძალიან განვიცდი ჩვენ ოჯახის თავს დატეხილ, მართლაც დიდ უბედურებას, დედა რომ ამდენს შრომობს ფიზიკურად. ხშირად ჩუმი მიტირია, რომ ვხედავ დედის ნაღვლიან და ცრემლიან სახეს, გაუბედურებულ მამას, თუმცა ვამაყობ მისი წარსულით, მისი ვაჟკაცობით, ჰუმანურობით, ვამაყობ აგრეთვე დედიკოს ვაჟკაცური ხასიათით. დედა არაფერს არ იმჩნევს, მაგრამ ყველა ხედავს, როგორ მოტყდა გარეგნულად და შინაგანადაც. საოცარია, მაინც როგორ ახერხებს დედა ამდენი პრობლემებით დამძიმებულ ოჯახში ისეთი გარემოს შექმნას, რომ თავი დაუცველად და დაჩაგრულად არ ვიგრძნოთ. ის ყოველთვის ცდილობს იყოს ჩვენი მეგობარი, როდესაც საჭიროდ მიაჩნია, ბოდიშის მოხდაც არ ეუხერხულება ჩვენთვის, პატარებისთვის, და ამით უფრო მეტ საშუალებას გვაძლევს ვიყოთ მეგობრები და უფრო მშვიდად ვესაუბროთ ჩვენს პრობლემებზე და ერთად გამოვნახოთ გამოსავალი.

აი, ასეთია ჩემი პატარა, მატერიალურად გაჭირვებული, მაგრამ სულიერად გაუტეხელი და მომავლისაკენ იმედით მაცქერალი ოჯახი, დიახ, ჩემი მიზანია სწავლა, მინდა ჩემი ბევითობითა და ცოდნით უკეთეს მომავალს მივაღწიო. დედის იმედი და ნათელი სხივიც ხომ მე ვარ, ამას ვხედავ დედაჩემში, მას მხოლოდ ჩემი მომავალი ახარებს და სჯერა, რომ ჩემი ხუთოსნობით, დაუღალავი შრომით, მაინც მივაღწევთ მე და ჩემი ოჯახი ბრწყინვალე მომავალს. ნათქვამია: „იმედი ბოლოს კვდება“, დიახ, დედაც და მეც დიდი ოპტიმიზმით შევცქერით მომავალს.

ჩემი ოჯახი

სოფიო გურგენაშვილი
გარდაბნის რაიონის ვარკეთილის
საჯარო სკოლა, XI კლასი

ღია ტომ გვყრდში მყოლოდა...

ჩემი ოჯახი 5 წევრისაგან შედგება. ესენი არიან: პაპა-ბებია, მამაჩემი, მე და ჩემი ძმა. მე და ჩემი ძმა უდებოდ გავიზარდეთ, რაც ჩემს ცხოვრებაში ყველაზე 'ძნელად' ასატანი იყო. პატარაობისას ვერ ვაცნობიერებდი, თუ რატომ არ იყო ჩემს ოჯახში ქალი, რომელიც დედაჩემი უნდა ყოფილიყო. ცოტა რომ წამოვიზარდე და ჩემს სამეზობლოში მესმოდა, როგორ ეძახდნენ ბავშვები დედას, მეც მივლოდა ვინმესთვის დედა დამეძახა და ეს ყოველთვის მტკენდა გულს, იმიტომ რომ მე ფაქტიურად დედა არ მყოლია.

დედობრივი სითბო არასდროს მიგრძენია. დედის მაგივრობა ბებიამ გამიწია, მართალია, დედობრივი სიყვარული ვერ მაჩუქა, მაგრამ მე ცხოვრების ბოლომდე მისი უდიდესი მაღლობელი დავრჩები.

პატარაობაში ბავშვები მტკენდნენ გულს, „ობოლს“ მეძახდნენ. ეს სიტყვა დღემდე დარჩა ჩემს გულში. მეზობლები ხშირად მეკითხებოდნენ: დედაშენი რომ მოვიდეს, რას იზამო? ლამაზი კაბა რომ მოვიტანოს, წაჰყვებო? მე გული მიტიროდა და არ მივლოდა რომ ის მოსულიყო, ვერ წარმომედგინა, რატომ უნდა დავეტოვებინე დედას.

რაც ყველაზე სამწუხაროა, დედის სითბო, ალერსი, სიყვარული და გაგება დღემდე მაკლია. 3 მარტი ან 8 მარტი

როცა დგებოდა და ვუყურებდი სხვა ბავშვებს ჩუმად როგორ აგროვებდნენ ფულს რათა საკუთარი დედებისთვის საჩუქარი ეყიდათ, კონა ია და მიელოცათ, მეც გამჩენია სურვილი, მაგრამ ამაოდ. მე ყოველთვის ვცდილობდი ბებიამისთვის მიმელოცა ქალთა დღე, მაგრამ ასეთი შესაძლებლობა ბევრჯერ არ მქონია და გული დამწყვეტია. როცა გავაბრაზებდით, ბებიას უთქვამს, ნეტავ რად დაგტოვეთ ჩემი გულის გასაწყალებლად, გამეყოლებინეთ დედათქვენისთვის, ხომ არ ვიქნებოდი ასე შეჭმულიო.

დარწმუნებული ვარ, ბებია ამას მხოლოდ გაბრაზებული გულით ამბობდა, გულის სიღრმეში კი ნამდვილად ვიცი, რომ არასდროს არ გააკეთებდა ამას. პაპაჩემი ყოველთვის გვიცავდა და ეუბნებოდა ბებიამის, გაჩუმდი, ესენი რომ არ ყოფილიყვნენ, ხომ უნდა ვმჯდარიყავით ოთხ კედელში და მარტოობაში ვყოფილიყავითო.

დედა ბევრს ნიშნავს ოჯახში. სკოლაში როდესაც მშობელთა კრება მქონდა, ყოველთვის თავს ცუდად ვგრძნობდი, დედაჩემი რომ არ მოდიოდა, ძალიან მივლოდა თუნდაც ერთხელ მაინც მოეკითხებინა ჩემთვის, დაინტერესებულიყო, თუ რას აკეთებდა მისი შვილი. დედა რომ გვერდში მყოლოდა, დარწმუნებული ვარ, ჩემი ბავშვობა სულ სხვანაირი იქნებოდა დღემდე. არ გაგაკეთებდი იმას, რასაც ვაკეთებ და არ გამოვცდიდი იმ გრძნობას, თუ რა არის უდებოდ გაზრდა. მე ხომ მის მზრუნველობას მოკლებული ვიყავი ამ ხნის მანძილზე. ამ ყველაფრის მიუხედავად, რომ წამოვიზარდე, მაინც მაინტერესებდა, თუ როგორი იყო დედაჩემი, ფიზიკურად როგორ გამოიყურებოდა, რას მეტყოდა ამხელა გაზრდილს რომ დამინახავდა.

ერთხელ, გასულ წელს ვნახე სიზმარში და რომ გამეღვიძა, სულ ღვარღვარით ჩამომდიოდა ცრემლები. იმ დღი-

დან გულში ჩავიდუ ის აზრი, რომ დედაჩემი უნდა მომეძებნა. მის შესახებ მხოლოდ ის ვიცოდი, რომ სხვა ოჯახი ჰყავდა. თექვსმეტი წლის ისე გავხდი, დედის ხმა არ გამიგონია და ჩვენი შეხვედრისას მისი პირველი სიტყვები იყო: „მაპატიე, შვილო, მაპატიე“ და ტირილი წასკდა, ვტიროდი მეც, ჩემი თავი სიზმარში მეგონა, არ მჯერა, რომ ვნახე და პატიება მოხვია. ყველაზე ცუდი ის იყო, რომ ლაპარაკი მრცხვენოდა მასთან, თვალებში ვერ ვუყურებდი, თითქოს მე ვყოფილიყავი დამნაშავე.

მე მაინც ბელნიერი ვარ, რადგან მყავს ძმა, პაპა, ბებია და მამა, ვიპოვე დედაც, რაც მთავარია, ღმერთის მწამს და მისი დახმარებით ავისრულე ოცნება და ვნახე დედა.

სანამ ოჯახს შექმნის, ადამიანს ძალიან დიდი დაფიქრება უნდა, რადგან უამრავი ოჯახია დანგრეული, ბავშვები კი უპატრონოთა თავშესაფარში მოხვედრილან, იმ ბავშვებს ხომ არაფერი დაუშავებიათ, მაგრამ ზოგიერთ მშობელს ბავშვები ტვირთად მიაჩნია და თავიდან იშორებს მათ, იმას კი არ ფიქრობს, თუ რას განიცდიან მშობლებისგან მიტოვებულები.

ჩემი გამოცდილებიდან ვიცი, თუ რას ნიშნავს დედა. მე არ გავაკეთებ ისე, რომ ჩემი შვილები ოჯახის გარეშე დაიზარდონ, დედ-მამის გარეშე იარსებონ. მე ჩემს შვილებს არ მოვაკლებ იმას, რაც მე მაკლდა.

ჩემი ოჯახი

ანა უნგიაძე,

ჩოხატაურის რაიონის სოფელ
ჩაისუბნის ნ. ღუმბაძის სახელობის
საშუალო სკოლა, IV კლასი

ბრძოლა გაუგებრობის, თავიდან დაჯერება ყველაფრის

სანამ ჩემი ოჯახის შესახებ გიამბობდეთ, მინდა ჩემ შესახებ გესაუბროთ.

მე ანა ვარ, უნგიაძე. თებერვალში ათი წლის გავხდი. ერთი ჩვეულებრივი გოგონა ვარ. ძალიან მიყვარს კითხვა, ბუნება, ხელოვნება, მზე, გაზაფხული, ყვავილები, ჩემი სამშობლო, ოჯახი, სკოლა, მასწავლებლები. ხშირად თავში ლამაზი აზრები მომდის და ლექსებს ვწერ, რაც ძალიან უხარიათ დედიკოსა და მაიკო მასწავლებელს.

ჰო, მართლა, მე თბილისში დავიბადე, მაგრამ ახლა ჩემს ოჯახთან ერთად ჩოხატაურის რაიონში, სოფელ ჩაისუბანში ვცხოვრობ. ჩაისუბანი ძალიან ლამაზი სოფელია, სკოლაც შესანიშნავი გვაქვს.

ჩემი მშობლები არიან ნანა დათუნაშვილი და ბორის უნგიაძე. ჩვენი ოჯახი ტრადიციების მიმდევარია. დიდ პატივს ვცემთ წინაპრების ხსოვნას. მშობლები ხშირად მიყვებიან ჩემი ბებიებისა და ბაბუების ცხოვრებაზე, მათ კეთილ საქმეებზე. ყოველთვის მეუბნებიან, რომ კარგი ადამიანი უნდა გამოვიდეს და არ უნდა შევარცხვინო ჩემი ოჯახი.

ჩემს მშობლებთან კარგი ურთიერთობა მაქვს, ძალიან მიყვარს ისინი. ყველაზე მეტად ჩემზე დედა ზრუნავს, მაგრამ თავს თავისუფლად უფრო მამასთან ვგრძნობ. ალბათ, ეს იმი

ბრალია, რომ დედისკო ხშირად მაკონტროლებს, მამისკო კი ჩემი ყველაფერი მოსწონს.

მშობლები სახლიდან იშვიათად მიშვებენ, რაც ძალიან მწყინს. ძალიან მიყვარს კერვა. როცა თოჯინების კაბას ვკერავ, დედა ნებას მაძლევს ნემსი და ძაფი ავიღო, კაბები დავრეცხო, მაშინ საოცრად ბედნიერად ვგრძნობ თავს.

ჩემი ბებო

იცით, როცა ბებოზე საუბარს ვიწყებ, ყოველთვის სევდა მეუფლება. ძალიან მიჭირს იმის გაგება, რომ ბებო ჩემთან აღარ არის. მასთან ბევრი თბილი მოგონება მაკავშირებს. საოცარი ტკბილი ხმით მიყვებოდა ზღაპრებს, მეაღერებოდა, უნდოდა ყველაფრისგან დავეცავი.

... შემდეგ ბებო ავად გახდა. როცა დედისკო და მამისკო სხვაგან წავიდოდნენ, მე ბებოსთან მტოვებდნენ. მართალია, მაშინ კიდევე უფრო პატარა ვიყავი, ვიდრე ახლა ვარ, მაგრამ როგორც დედისკო მიბარებდა, ისე ვუვლიდი, წამლებს ვასმევდი, მინდოდა დიდხანს ეცოცხლა, მაგრამ ასე არ მოხდა.

რომ მახსენდება, ახლაც ტირილი მინდება.

ჩემი ძა-ძმები

მართალია, მე დედისერთა ვარ, მაგრამ ვთვლი, რომ ათი ძმა და ხუთი და მყავს. ესენი ჩემი კლასელები არიან. მე ძალიან მიყვარს ისინი, მომწონს მათთან ურთიერთობა. როცა სკოლაში ვერ მივდივარ, გული მწყდება. ჩვენ ერთად ვთამაშობთ, ვმეცადინეობთ, თუ რამე გავგიჭირდა, ერთმანეთს ვეხმარებით. ხშირად ვკამათობთ, მაგრამ ისე გვიყვარს ერთმანეთი, რომ ძალევე ვრიგდებით. კარგი ბავშვები არიან, ყურადღებიანები. არასოდეს დამავიწყდება ის დღე, როცა ექსკურსიაზე ვიყავით ჯიხეთის დედათა მონასტერში, მაშინ კიდევე უფრო დაგუაზლოვდით ერთმანეთს.

ერთი საიდუმლო უნდა გაგიმზილოთ: რატომღაც განსაკუ-

თრებით გოგა ბერაძე მიყვარს, ის ძალიან მშვიდი, თბილი და მეგობრული ბიჭია, ასე მგონია, ის ჩემი ნამდვილი ძმაა.

ჩემი ოჯახის ერთი გამოჩენილი დღე

ჩემი ოჯახის გამორჩეული დღე იყო, როდესაც პირველად შევედი სკოლაში. ამ დღეს სიხარულით ელოდნენ: დედა, მამა, ბებო და ნათესავები. ყველამ რაღაც-რაღაცებით დამასაჩუქრა. არასოდეს დამავიწყდება ის დღე, როცა მშობლებმა სახელმძღვანელოები მიყიდეს და პირველად გადავშალე „დედა ენა“; ის საზეიმო განწყობა, როდესაც პირველად შევედით კლასში. განსაკუთრებით ღელავდა დედა.

მე რომ მშობელი ვიყო...

მე რომ მშობელი ვიყო, ბავშვს ყველაფერს ავუსრულებდი, მაგრამ ზომას არ გადავაცილებდი. ყველანაირად შევეცდებოდი, რომ ბავშვისთვის ისეთი პირობები შემექმნა, როგორიც მას დასჭირდებოდა. ვამეცადინებდი, ვეცდებოდი თავისუფალი დრო მისთვის დამეთმო. ძალიან მეყვარებოდა, როგორიც არ უნდა ყოფილიყო. თუ რამეს დააშავებდა, ავუხსნიდი, რომ ეს ასე არ არის. ყოველთვის დავარიგებდი განათლებული, აზრიანი და კარგი ადამიანი გამოსულიყო, მომავალი მისი კარგი ჭკუით მოეწყო. ვურჩევდი იდეალური ოჯახი ჰქონოდა, იდეალურად კი ისეთი ოჯახი წარმომიდგენია, სადაც ოჯახის წევრები ერთმანეთს პატივს სცემენ, უგებენ და კარგი დამოკიდებულება აქვთ.

აი, გაგაცანით ჩემი თავი, ჩემი ოჯახი, ჩემი მშობლები, დამები, გაგიმზილოთ ჩემი გრძნობები. გესაუბრეთ გულწრფელად. კიდევე მინდოდა ბევრი რამ დამეწერა, მაგრამ ჩემი პატარა თვალით და გულით მეტი დაანახვა და შეგრძნება ვერ მოვახერხე. როცა უფრო დიდი გავიზრდები, აუცილებლად გადავხედავ ამ ფურცლებს და თავიდან დავწერ ყველაფერს.

ღმერთი ფარავდეს ყველა ოჯახს!

ჩემი ოჯახი

ნიკა ხალიშვილი

თბილისის №168 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი

მაპატიო, დედა!

მუშინ დედაჩემს ვაწყენინე... ჩემს პაწაწინა ოთახში ვიყავი შეყუებული და ძველ წიგნებში ვიქექებოდი. მიყვარს სიძველეებში ხელის ფათური, იმდენ საინტერესოს შეხვდები, ისე გაგიტაცებს, დროის ღინებას ვეღარც კი ამჩნევ. განსაკუთრებით წიგნების ბოლოს შენიშვნების ჩაკითხვა მიყვარს, სადაც ათასი სიტყვის, თარიღის, გვარის ახსნა-განმარტებაა მოცემული. კარგა ხანს რომ არ გამოვედი, დედამ სამზარეულოდან გამომძახა, სად ხარ, ნიკულო, შენს „ცუტქნაშიო?“ „ცუტქნას“ ჩემს ოთახს ვეძახით სიპატარავის გამო. ჰო-მეთქი, — წყნარად გავძახე და ჩემი საქმე გავაგრძელე. დედა რაღაცებს ახრიგინებდა სამზარეულოში, ჭრიდა, ნაყავდა, ვიცოდი რისთვისაც დამიძახა, უნდოდა მივხმარებოდი, მაგრამ დამეზარა, ჩემს საგანძურს ვერ შეველიე. ამასობაში ერთ ყავისფერყდიან წიგნს მივაგენი. ძველი წიგნი იყო, კიდეებგაქეჩილი, რაღაც სასიამოვნო შმორის სუნი უდიოდა. გაგიგონიათ, შმორის სუნი და სასიამოვნო? მე კი მიყვარს, არ ვიცი — რატომ. ცხვირს ჩავყოფ ფურცლებში და ხარბად ვისუნთქავ დაძველებული საღებავის, ნესტისა და კიდეც რაღაცა აუხსნელი მიმზიდველ სურნელებას. ჰოდა, ფურცვლა-ფურცვლაში ბოლოში გავედი და უცებ საკმაოდ მოზრდილი ფოტოსურათი იქ ისე ანაზღად შემომეფეთა, გევონება, ამდენი ხანი მხოლოდ მე მელოდებოდაო. ჯერ ვერ გავარჩიე, ვი-

სი იყო. ცნობისმოყვარეობით აღვსილმა, ისეთი თავსდამტყდარი სიხარული ვიგრძენი, მეცნიერი რომ აღმოაჩენს რაღაც ახალს, იმისმაგვარი... სურათზე ორნი იყვნენ — დედა და... ვიღაც უცხო ჭაბუკი. სურათზე დედაჩემი 16-17 წლის იქნებოდა, ფერიასავით ჰაეროვანი და ფარატინა, შემოსხეპილი, ბრეტელებიანი ბლუზა და მუქი, გვირილებიანი ქვედაბოლო ეცვა, ყელზე მაგარ ძაფზე ასხმული უბრალო ხის მძივი ეკეთა. ხელი მორიდებით გამოედო ვიღაც ჩემთვის უცნობი ბიჭის მკლავზე. ბიჭი წარწერებიან მაისურსა და ჯინსებში იყო გამოწყობილი, ტანით დედაჩემისკენ გადახრილიყო, თავი თითქმის მის თავთან მიედო და სახეზე უბედნიერესი, დაჭყეტილთვალებიანი ღიმილი შეჰყინვოდა. ცოდვას ვერ ვიტყვი, დედაჩემს ღიმი ალტაცება არ ეტყობოდა, სწორად იდგა, თავშეკავებული, ჯოკონდას გამოუცნობი ჩაწკურული თვალებით... უცებ საშინელმა ეჭვმა ცივად დამიარა, თავიდან ფეხებამდე... იმდენად გამაოგნებელი იყო ჩემთვის ეს ყველაფერი, რომ ძლივს შევიკავე თავი ყვირილისაგან... ეს მამა არ იყო! მამაჩემი მოკვდა, მოკვდა... მე რომ კარგ ნიშანს მივიღებდი, დედაჩემს უხაროდა, მაგრამ აუცილებლად მეტყოდა, როგორ იამაყებდა ახლა შენით მამაო. თუ რაიმეს ვიხუთივებდი (ხუთიგნობა იყო პურზე რომ გამაგზავნიდნენ და დავიგვიანებდი), დედაჩემი — სირცხვილით დაიწვებოდა მამაშენიო, დამანამუსებდა... წლინახევრის ვიყავი, მამა რომ დამელუპა აფხაზეთში. ოსი იყო, საქართველოზე უზომოდ შეყვარებული ოსი. დედაჩემი მიყვებოდა, სიგიჟემდე უყვარდაო ქართული მიწა. ქართულად უნაკლოდ ლაპარაკობდა, სულ იცინოდა, შეცდომით ვარ ოსად დაბადებული, ქართველი უნდა ვყოფილიყავიო. სახელიც მან დამარქვა თურმე, ვინმე ნიკას რომ დამიძახებდა, მაშინვე შეუსწორებდა, ნიკა კი არა, ნიკოლოზიო. საქართველოს მთლიანობის დასაცავად წავიდა, წავიდა და აღარ დაბრუნებულა, ტანკში დაიწვა... ასე გაქრა

ჩემი საყვარელი მამიკო, ფერფლად გადაეყარა თავის სათაყვანებელ ქართულ მიწას... ახლა კი ვდგავარ და ვუყურებ ვილაც უცხო ჭაბუკს, ყაჩაღურად შემოჭრილს ჩემსა და ჩემს დედ-მამას შორის თავისი ბედნიერებისგან სახტად დარჩენილი მზერით. აქამდე მეგონა, დედას მამაჩემის გარდა არავინ უყვარდა ამ ქვეყანაზე. მამის სული, მამის სახელი და ხსოვნა ახლაც ისეთი წმიდათაწმიდაა, რომ ჩემს წარმოდგენაში დედაჩემს შორიახლოსაც კი ვერ გავაკარებდი ვერავის... რაღაც გიჟური, ველური, ყველაფრის წამლეკავი უმისამართო პროტესტი დაიძრა ჩემში, როგორც ადრე ხდებოდა, როცა გაუცნობიერებელი სიბრაზე შემიპყრობდა... ვინ იყო ეს ვაჟი, რა უნდოდა მას დედაჩემთან... იქნებ? არა, არა რა სისულელეებს ვფიქრობ... კარგა ხანს დავცქეროდი სურათს და ბრაზი არაფრით არ მტოვებდა. მერე დავინახე, სურათი წვიმის ტკაპუნა წვეთებით დაიფარა, ეს, თურმე, მე ვტიროდი, მამიკო, მამიკო, — ჩემი უმწეო ჩურჩულიც ჩამესმა... სახეები გადაიდლაბნა, ვეღარაფერს ვარჩევდი, თვალები ცრემლებით მქონდა სავსე... ვერ გავიგე როგორ შემოვიდა დედა, ზურგიდან მომდგომოდა... უცებ მისი ხელი დავინახე, სურათს დასწვდა და მეც ავიხედე ცრემლიანი თვალებით. არასოდეს დამავიწყდება მისი დაბნეული, არეული სახე. სურათს დახედა, თვალები მოწკურა, რომ კარგად გაერჩია სახეები, მერე საოცრად ნაზი, მოწინებელი ღიმილი გადაეკრა ტუჩებზე. ცოტა ხანს უყურა და მომიბრუნდა, მაგრამ მე უკვე გაბოროტებული ურჩხული ვიყავი, ვერაფრით მეპატიებინა იმ სურათს დაჩერებული მისი მოწინებელი, ნაზი ღიმილი. დედამ სურათი გამომიწოდა და რაღაცის თქმა დააპირა, მაგრამ მე ხელი ავკარი გამომწვილ სურათზე. დედა წაბარბაცდა, სურათი კი ფარფატიტ დავარდა იატაკზე. მე სავარძელში მოვიკუნტე და მწარედ ვღრიალებდი. დედა ჯერ გახევდა, მტკივნეულად შეეკმუხნა სახე, თვალ-წარბი მოედრებოდა...

ვიცოდი, ახლა საშინლად იტანჯებოდა, მაგრამ შიგნიდან რაღაც საზიზღარი და ჯოუტი თავს არ მანებებდა. დედა დაიხარა, იატაკიდან სურათი აიღო, ჩემ წინ სავარძელში ჩაჯდა და მომაჩერდა მომლოდინე, ერთგული საყვარელი თვალებით. თმები გასჩეჩოდა და სახე თითქოს დაგრძელებოდა... სინდისის ქენჯნამ შემიპყრო... მახსოვს, დედულეთში ყოფნისას, ბიძაჩემს მონადირე ძაღლი ჰყავდა, ჯაფარას ეძახდნენ. ბიძაჩემი ძალიან უყვარდა, მეც ვუყვარდი, ყველა უყვარდა. ერთხელ მეზობლის ბიჭს შორიახლო გაეცლო და მძინარესთვის შემთხვევით ფეხზე დაებიჯებინა. ტკივილისაგან გაოგნებული ძაღლი წამომხტარიყო და უნებურად ფეხზე ეკბინა ბიჭისთვის. მაშინ პირველად ვნახე, როგორ პირუტყვულად შეიძლება სცემო პირუტყვს. ბიჭის მამა ჯაფარას ურტყამდა და საშინლად იგიწებოდა... ბიძაჩემი ხმას ვერ იღებდა. მე ვტიროდი და ვცდილობდი ბიჭის მამა ძაღლისთვის მომეცილებინა, მაგრამ ვინ მამჩნევდა. გული რომ იჯერა ცემით, მხოლოდ მაშინ მოშორდა. ძაღლი წკმუტუნით მიხიზდა ბიძაჩემთან, თავი აიღო და შეხედა მავედრებელი, ალალი, უსაყვედურო თვალებით და ბიძაჩემს, ტყის ნადირისა და ულამაზესი ირმების რისხვას, ცრემლი მოერია, ძაღლს ხელის კანკალით მიეფერა და ხმა ჩაუწყდა ტირილისაგან. მეც ვღრიალებდი. ძაღლი მოწყვეტილად გახიზდა და თვალს მიეფარა. დილით ბაღის ბოლოს ვნახეთ მკვდარი. იმ დღის შემდეგ ბიძაჩემს მეზობლისთვის ხმა აღარ გაუცია... ახლა უცებ მომაგონდა ეს ყველაფერი და თავზარი ტყვიასავით დამეცა: მეც იმ მეზობლის ბიჭის მამას ვგავდი!... დედა უკვე მშვიდად იჯდა სავარძელში, მაგრამ მზერა ჰქონდა ცარიელი. ამან შემაშფოთა. მაპატიე-მეთქი, ვუჩურჩულე და ხელებზე გაუბედავად მოვეფერე. გაიღიმა: დამახსოვრე, ნიკო (ნიკოს სერიოზულ მომენტში მეძახდა, საყოველღიურად ნიკული ვიყავი), აღამიანს პირადი ცხოვრების უფლება აქვსო, აი

ასეო, თითი დამიქნია, მერე მომიყვა, რომ იმ ბიჭს მართლა ჰყვარებოდა, სანამ მამას გაიცნობდა, მაგრამ დედას უარი უთქვამს. ბიჭი შევედრებია, ჯარში მივდივარ და გთხოვ, სამხსოვროდ სურათი გადავიღოთო. მაშინ სამხედრო სამსახურში თურმე შორს აგზავნიდნენ, დედას შესცოდებია და დათანხმებულა. ერთი ცალი ფოტოსურათი ბიჭს მისთვის დაუტოვებია. მერე დედა მამას შეხვედრია და მასზე გათხოვილა. ეს იყო და ეს. დედა იჯდა, წელში გამართული, მშვიდი და მართალი. მე კი, ურჩხულმა, როგორ გაგამწარე... თავი კალთაში ჩავუდე და იქიდან ვუთხარი, ჩემი შერცხვენილი სახე რომ არ დაენახა, დაევიწყებინა ყველაფერი... დედამ მაკოცა და მითხრა, მთავარია, შენ მყავდე კარგადო... აი, ეს მითხრა დედამ!

ახლა მე ვიცი, დედაჩემი ჩემი მტკიცე, გაწონასწორებული გენია, რომლის ნაწილიც ჩემშია განფენილი... მე ვიცი, რომ ყველა ადამიანს აქვს პირადი ცხოვრების უფლება და არავინ არ უნდა ხელყოს იგი... ხოლო ყველაზე უკეთესად ის ვიცი, რომ კარგად უნდა ვისწავლო, რათა ხშირად გავიგონო დედაჩემისგან, როგორ იამაყებდა შენით მამაო... ეს მინდა, მეტი აღარაფერი...

ჩემი ოჯახი

გურამ ჯინჟარაძე
ქობულეთის რაიონის სოფელ
წყავროკას საჯარო სკოლა, VII კლასი

ბედნიერება ჩვენს ოჯახსაც გაათბობს

დავბადებულვარ 1992 წლის მარიაშობის 9-ში, განთიადი-სას... ოჯახში პირველი შვილიშვილის, თანაც ვაჟის დაბადებით უზომოდ გახარებულმა ბაბუამ სამშობიაროდან ჩემი გამოყვანისთანავე წვეულება გამართა, წვეულების დროს ღვინით სავსე ფიალაში ფეხი ჩამაყოფინა და თან დასძინა: „გაიხარე ცოტნე-ბიჭო. იყავი ისეთივე ტრადიციების გამგრძელებელი, როგორც ამ ოჯახს ოდითგანვე მოსდგამსო“.

მაგრამ... ჩემი დაბადებიდან გამოწვეული სიხარული ხანმოკლე აღმოჩნდა, ოცდორი დღის ვყოფილვარ, არაკაცებმა ბაბუა სიცოცხლეს რომ გამოასალმეს. ბაბუას სიკვდილმა ლახვარი ჩასცა ჩემს ოჯახს. ამ ტრაგედიამ ჩემი ოჯახი განსაცდელში ჩააგდო. ბაბუას გარდაცვალების შემდეგ ოჯახის წევრების ერთსულოვანი გადაწყვეტილებით სახელი გადამარქვეს... დღეს მე ძალიან მეამაყება, რომ ბაბუას სეხნია ვარ.

თავს დამტყდარი უბედურების შემდეგ ოჯახის წინამძღოლობა ბებია იკისრა, ის ჩემთვის ძალიან ძვირფასი ადამიანია. ბებია ოთარაანთ ქვრივის მსგავსად თავდაუზოგავად ებრძვის უსამართლობას. ის ძალიან მკაცრი და შეუვალია, მაგრამ მიუხედავად ამისა, ჩემ მიმართ დამთმობი და ღმობიერია, ის ალბათ ჩემში შვილის ალიკვალს ხედავს...

მე ხომ ოთხი წლისაც არ ვიყავი, სრულიად უდანაშაულო

მამა რომ მომიკლეს დღემდე გამოუცნობ ვითარებაში. კიდევ ერთი გამოცდა მოუწყო განგებამ ჩემს ოჯახს. ამ ტკივილის გამკლავება უფრო რთული აღმოჩნდა, უბედურებას უბედურება დაემატა, მაგრამ მაშიდაჩემი ხშირად იტყვის ხოლმე მამის (ბაბუაჩემის) დაღუპვამ სიმწარესთან შეგუება გვასწავლაო. ბაბუის სიკვდილის შემდეგ მამა ძალიან შეცვლილა, მაგრამ ახლობლებისთვის და მეგობრებისთვის სითბოსა და ყურადღებას არ იშურებდა თურმე... ხშირად აღუნიშნავთ, რომ კახა (მამაჩემი) ადამიანებთან ურთიერთობის იმ იშვიათი ნიჭით იყო დაჯილდოებული, რომელიც თავს დამტყდარი უბედურების შემდეგ მას ცხოვრებას უადვილებდაო. იგი ყველასგან გამორჩეული ყოფილა თავისი გულწრფელობით და მიმტყვებლობით.

მამის დაღუპვიდან ათი ტკივილიანი წელიწადი გავიდა, იგი მხოლოდ ოცდასამი წლის იყო... სიცოცხლეში წინათგრძნობით აუტაცებია ეს სტრიქონები..

„ნუ მათქმევინებ, ამ გაზაფხულზე,

ნეტავი მიწა მეყაროს გულზე...“

დრო გადის, უმამობით გამოწვეული ტკივილი უფრო მიმძაფრდება. ძალიან განვიცდი იმას, რომ ცხადში ვერასოდეს შევიგრძნობ სიხარულს, რაც ერთადერთხელ და ისიც სიხმარში მამის მოულოდნელი ნახვით ვიგრძენი.

...მაგრამ მე ამქვეყნად მეგულება ჩემი სათნო, კეთილი დედიკო, რომელმაც ოცდაერთი წლისამ მძიმე ჯვარი იტვირთა. მისი სათუთი ხელები მაწყნარებს, მისი ნაზი ხმა მაშშვიდებს, რწმენას მინერგავს, სიმხნევეს მმატებს. ჩემთვის დედა ყველაზე ახლობელი ადამიანია, მას ხომ ყოველი ჩემი ტკივილი სტკივა, ყოველი ჩემი სიხარული უხარია, მე კი ჩემი უყურადღებობით რამდენჯერმე გული მიტკენია მისთვის. ამასთან დაკავშირებით მინდა გავიხსენო ჩემთვის საგულისხმო ერთი დღე: დედას დაბადების დღეზე თანამშრომლები ესტუმრნენ. დედამ სუფრა გაშალა, მე კი ხილის დაკრეფა მთხოვა და დაიმდე-

ბული სტუმრებთან დაბრუნდა. ამასობაში მეგობრებმა გამომიარეს და ფეხბურთზე გაყოლა მთხოვეს, მეც ცდუნებას ვერ გავუძელი და... სახლში რომ დავბრუნდი, მაშინდა მივხვდი, რომ რაღაც დავაშავე, დედას საყვედურიც არ დასცდენია, მაგრამ მისი სახის გამომეტყველებით ყველაფერი ნათელი იყო, ბებიამ კი სამზარეულოში შესვლისთანავე მითხრა: ბაბუას სახელს მოფრთხილება უნდაო, როცა მიხვდა, რომ ვერ გავიგე მისი ნათქვამი, და გაკვირვებულმა შევხედე, დაამატა — შენგან განსხვავებით, ბაბუაშენი სტუმრების ღირსეულად გამასპინძლებაში გვეხმარებოდაო. მაშინ ბებიას სიტყვებმა საშინლად გამაღიზიანა. დედის საყვედურით სავსე ღუძილიც ნერვებს მიშლიდა, მაგრამ შემდეგ ჩემთვის ყველაფერი ნათელი გახდა. ბებიას სიტყვებმა მიმახვედრა, რომ ბაბუას სეხნიობა ბევრ რამეს მავალდებულებს...

მე, ბებიისა და დედის გარემოცვაში ვიზრდები, მათ გვერდით მშვიდად და უზრუნველად ვგრძნობ თავს, მაგრამ წლების მატებასთან ერთად ვხვდები, რომ ჩემი ცხოვრება უფრო ბედნიერი და საინტერესო იქნებოდა, თუ ბაბუის და მამის გვერდით, ყოველგვარი საყვედურების გარეშე, შევეისისხლხორცებდი იმ წეს-ჩვეულებებს, რითაც დღემდე მოვიდა ჩემი ოჯახი.

ხშირად მიჩნდება კითხვა, არის თუ არა ბედნიერი ჩემი ოჯახი? ალბათ ამ კითხვაზე დადებითი პასუხის გაცემა ჩემი ოჯახის ნებისმიერ წევრს გაუჭირდება... ბებიამ თოთხმეტი წლის განმავლობაში ორი უძვირფასესი ადამიანი დაკარგა, დედა ოცდაერთი წლის ასაკში დაქვრივდა, მე მამა და ბაბუა დავკარგე, ისე რომ მათთან თანაცხოვრების ბედნიერება არც კი მქონია...

მჯერა, რომ ჩემი ოჯახი მალე გამოვა იმ ბურუსით მოცული რეალობიდან, საიდანაც გამოსავალს (მიუხედავად ბებიისა და დედის ღიმი მცდელობისა) ვერა და ვერ ვპოულობ და ჩვენი წილი ბედნიერება გაათბობს ჩემს სიმშვიდემოკლებულ ოჯახს.

ჩემი ოჯახი

ნათია გიორგაძე

ტყიბულის რაიონის სოფელ
კურსების გ. ალფაიდის სახელობის
საჯარო სკოლა, VII კლასი

სამყარო თურადი მეჩვენება

დასავლეთ საქართველოში ვცხოვრობ, ულამაზეს სოფელ კურსებში. თავს ბედნიერად ვგრძნობ, მეამაყება, რომ ხრესილის, გელათისა და მოწამეთის მიწაზე დავდივარ, რომ ჩემი სკოლა არსებობის ერთ საუკუნეზე მეტს ითვლის.

მე მეშვიდეკლასელი ვარ, ვცდილობ კარგად ვისწავლო. რამდენიმე დღის წინ დარეჯან მასწავლებელმა მთელ კლასს დავალება მოგვცა დაგვეწერა თხზულება „ჩემი ოჯახი“, გვი-თხრა გულწრფელები იყავითო, გაზეთიდან გვემაც გვიკა-რნახა და ჩაგვაწერინა. სახლში მისულმა დიდხანს ვიფიქრე, ვერ მივხვდი, საიდან დამეწყო. სიტყვები, აზრები ერთმანეთს ასწრებდნენ... მე მეამაყება, რომ ვარლამ გიორგაძის შთამო-მავალი ვარ. იგი მამაჩემის ბაბუა იყო. მისი წინაპრებიც სო-ფელ კურსებში ცხოვრობდნენ. გადმოცემით, მიახლოებით ვი-ცი, რომ მერვე თაობა ვარ ამ ოჯახისა. ვარლამ პაპა ღვთი-სმოშიში და უპატიოსნესი კაცი ყოფილა, ალბათ ამიტომ ღმერთმა გამოარჩია და ძალიან საპასუხისმგებლო საქმე და-ევალა. გელათის მონასტერში, როდესაც ურწმუნოება და ათეიზმი სუფევდა, იგი ტაძარში რაც სიწმინდეები ყოფილა, იმათ იცავდა თურმე დანარჩენ ექვს კაცთან ერთად. სულ შვიდნი ყოფილან, ასეთი ნდობით აღჭურვილი პირნი.

ნოდარი ბაბუა (მამის მამა) გვიყვება ხოლმე, მამაჩემი ამ-ბობდაო: როცა დიდი კაცები მოვიდოდნენ ამ სიწმინდეების სანახავად, ჩვენ სამალავიდან გამოგვქონდა, სადღაც ტაძარში ყოფილა, რომლის არსებობაც მხოლოდ იმ შვიდმა კაცმა იცოდა თურმე. იქ დიდი თამარის კაბაც ყოფილა, სულ ძვი-რფასი ქვებით მოჭედილი. დავით აღმაშენებლის საფლავის გახსნაშიც მიუღია პაპას მონაწილეობა, ახსოვდა თუ როგორ იყვნენ ერთმანეთის თანმიმდევრობით დასაფლავებული წმი-ნდა დავითი და მისი ცოლ-შვილი, ყველას ნეშტი ცალ-ცა-ლკე ესვენა.

ნოდარი ბაბუას მამა გელათის სიწმინდეების მცველად მა-ნამ იყო, სანამ წმინდა ექვთიმემ არ გაიტანა საქართველო-დან იქ დაცული სიწმინდეები და მთელი საქართველოს სა-განძური გადასარჩენად, რათა „წითლებს“ არ გაენადგურები-ნათ ისინი. ვარლამ ბაბუა თურმე კარგად იცნობდა ექვთიმე თაყაიშვილს.

დიდი პაპის მაღლით, მისი შვილი ნოდარი, იგივე ჩემი ბა-ბუა, ღვთისმოშიში, საოცრად კეთილი და უპატიოსნესი კა-ცია. ასე მგონია, ამქვეყნად ერთ ადამიანსაც ვერ იპოვით, რომელიც მასზე ცუდს იტყვის, სოფელში ხომ იგი ყველას უყვარს. ისიც, მამის მსგავსად უვლიდა და ასუფთავებდა წმინდა გიორგის ქაშუეთის სახელობის ეკლესიას, რომელიც ჩემს სახლთან ძალიან ახლოს მდებარეობს. ადრე თურმე „წითლებმა“ საშინლად დაარბიეს, გაძარცვეს, ხატები სანა-გვეზე გადაყარეს, ხოლო ბაბუამ ისინი მოძებნა, გაასუფთავა, სათუთად შეინახა და ტაძარში მაშინ დააბრუნა, როცა კო-მუნისტების წყობა დაემხო. 1997 წლამდე ამ ტაძრის გასა-ღებიც ჩვენთან ინახებოდა. შემდეგ კი ეკლესია-მონასტერში წირვა-ლოცვაც აღდგა და თავისთავად გასაღებიც სოფლად მოსულ მოძღვარს გადაეცა.

ჩემი ბაბუა საკმაოდ მდიდარია შვილიშვილებითა და შვი-

ლთაშვილებით. ძალიან უყვარს პატარები, თითოეულ მათგანს მოფერებით ლექსს გამოუთქვამს და ისე ესიყვარულება, გეგონება, მათი თანატოლიაო. ბავშვური, ალალი, გულუბრყვილო ხასიათი აქვს და შეიძლება ასეთი პაპა არ გიყვარდეს?!

ჩემს ოჯახში ყველაზე მეტად გაზაფხულის მოსვლა და აღდგომის დღესასწაულის დადგომა უხარიათ. როცა პატარა ვიყავი, უფრო წითელი კვერცხების გამო მიყვარდა, ახლა და ახლა ვხვდები, თუ რა დიდი და მნიშვნელოვანი დღესასწაული ყოფილა მართლმადიდებლებისათვის ეს დღე. აღდგომის მარხვაში ხომ ბევრი დღესასწაულია, მე და ჩემი რძალი ოთხ პატარასთან ერთად ეკლესიაში მივდივართ, ერთი კვირის წინ ყველა ერთად დავესწარიტ შეიღვზის ზეთისცხებას, დიდ ხუთშაბათს გელათის მონასტერში წავალთ... ძალე აღდგომაც დადგება და მე ვნახავ ბევრ ნათესავს, ახლობელს, რომლებიც დიდი ხანია არ მინახავს, ერთმანეთს მივულოცავთ სიტყვებით „ქრისტე აღსდგა“, წითელ კვერცხებს „დავუჭახუნებთ“ ერთმანეთს და არის გული სიხარულითა და ოცნებებით სავსე.

ჩვენს სახლში თერთმეტი სული ცხოვრობს: ბაბუა, ბებია, დედა, მამა, ჩემი ძმა და რძალი ოთხი ბავშვით და მე კიდევ მყავს ჩემზე უფროსი და. იგი თბილისში ცხოვრობს ქმართან და შვილთან ერთად. მე ჩემს და-ძმაში ყველაზე უმცროსი ვარ, ჩემი უფროსი ძმა ოცდაშვიდი წლის, მერე ჩემი ოცდაექვსი წლის და და ბოლოს მე — თორმეტი წლის. მიუხედავად ჩემი ასაკისა, უკვე მამიდაც ვარ და დეიდაც, პირველი ძმისშვილი, როცა სამი წლის ვიყავი, მაშინ გაჩნდა, ჩემი ძმა ადრე დაქორწინდა, თითქოს ტრადიციად იქცა ჩვენს ოჯახში ადრე დაქორწინება. მამაჩემი ოცდაერთი წლის, დეაჩემი კი თვრამეტი წლის ყოფილა, როცა ოჯახი შეუქმნიათ, ჩემმა ძმამ კი უფრო ადრე, თექვსმეტი წლის ასაკში თხუთმეტი

წლის გოგოსთან ერთად იტვირთა ეს მძიმე ტვირთი, ოცდახუთი წლისა უკვე ოთხი შვილის მამა იყო. ჩვენ მდიდარი ოჯახი არ გვაქვს, მაგრამ ღვთისმოსიში და პატიოსანი ხალხი ვართ, ჩემი რძალი ღვთის შეწევნით, ოჯახის შრომითა და დიდი სიყვარულით ზრდის ოთხ პატარას, რომლებიც ოჯახის სიმდიდრეს წარმოადგენენ, მე ვისურვებდი, რომ ყველა ოჯახს ბევრი შვილი გაეზარდა.

ჩვენ მრავალსულიანი ოჯახი ყოველთვის ხმაურიანია, მაგრამ თითოეული დღე მაინც დიდი სიყვარულითა და სიხარულით არის აღსავსე. რა თქმა უნდა, სრული იდილია, როგორც ყველა ოჯახში, არც ჩვენთან არის, მაგრამ მთავარი აქ ურთიერთგაგება და სიყვარულია.

მე ისეთ ოჯახში ვიზრდები, სადაც შენარჩუნებულია ქართული ტრადიციები და პატიოსნება. ჩემი მშობლები ყოველთვის იმას მარიგებენ და ჩამჩინებენ, რომ ქართველი ქალი უპირველესად თავისი მორიდებით, თავმდაბლობითა და პატიოსნებით ფასდებოდა და ახლაც ამით ფასდება. სწორედ ასეთი სულისკვეთებით მზრდის მე ჩემი ოჯახი, ვიცი, რომ ყოველ ნაბიჯზე მმართვეს დაკვირვება და უფროსების აზრის გაზიარება, მაგრამ ახლა ისეთ ასაკში ვარ, შეიძლება ხშირად გავჯიუტდე და ჩემს ჭკუაზე ვიარო, თუმცა არ მავიწყდება, რომ მთავარ საზღვარს არ უნდა გადავცდე. მე ახლა თორმეტი წლის ვარ და ჩემი გადასახედიდან სამყარო ფერადი მეჩვენება, მაგრამ რომ ვუყურებ ჩემს ოჯახში უფროსების შრომასა და ზრუნვას ჩვენს მომავალზე, ჩვენს კეთილდღეობაზე, ვხვდები, თუ რა რთულია ოჯახის გაძლოლა და მისი შენახვა. თვალს ვადევნებ მსოფლიოში მიმდინარე პროცესებს და ვხედავ, როგორი არეულობაა ყველგან, ზოგჯერ ისეთ რამეს ვადმოსცემენ ტელევიზიით, რომ ძალიან მეცოდება ის ხალხი, ვინც საზღვარგარეთ ცხოვრობს და მათთან შედარებით მიხარია, რომ ვცხოვრობ საქართველოში,

ვარ ქართველი და ვიზრდები სოფელ კურსებში ერთი უბრალო, მშრომელი გლეხის ოჯახში, მე არ ვისურვებდი ფუფუნებას, რადგან ვინც ფუფუნებაში ცხოვრობს, იმან არ იცის ნამდვილი ადამიანის ფასი, თუმცა მათ შორის გამონაკლისებიც არიან. ვისურვებდი, რომ ჩემი შვილები ამ უბრალოებითა და სიყვარულით აღმეზარდოს უფრო უკეთეს საქართველოში. მე არასოდეს მიოცნებია სხვაგვარ ოჯახში ცხოვრებაზე, მიხარია, რომ სწორედ ამ ოჯახის შვილი ვარ, მე მიყვარს ჩემი ოჯახის თითოეული წევრი, განსაკუთრებით კი ჩემი პატარა ძმისშვილები და დისშვილი, სხვაგან, სხვა ქვეყანაში სხვა გარემოში ცხოვრება ვერც წარმომიდგენია.

ჩემი ოცნებაა კარგად ვისწავლო, სკოლის დამთავრების შემდეგ ჩავაბარო კარგ სასწავლებელში, ვიყო ჩემი საქმის პროფესიონალი და ვასახელო ჩემი ოჯახი.

ჩემი ოჯახი

პაატა ბიჭაძე

ბორჯომის რაიონის სოფელ
კორტანეთის საბაზო სკოლა,
VII კლასი

ბლიორი მარცო ჯანმრთოლი და მცოდნე ადამიანია

დავბადე და ვიზრდები ბორჯომის ხეობის ულამაზეს სოფელ კორტანეთში. ვცხოვრობ ტყის განაპირა სახლში ჩემს ექვსსულიან წყნარ, ერთსულოვან ოჯახთან ერთად.

ოჯახის თავქალია ბებია — ნუნუ ბლიაძე, პროფესიით პედაგოგი. მისი წყალობით გამიჩნდა წიგნის სიყვარული და შემეყვარდა კითხვა. 4 წლამდე ვისწავლე წერა-კითხვა. ყველას ახარებდა ჩემი წარმატება, მაგრამ... ბაბუას მოულოდნელმა გარდაცვალებამ ყველას დაგვწყვიტა გული, საყვარელი ადამიანის დაკარგვა დიდი ტკივილი იყო ოჯახისათვის; რამდენიმე ხანს ჩემთვის აღარავის ეცალა. არ ვჩერდებოდი, წიგნი მეძახდა, ილუსტრირებული ზღაპრები მათი სამყაროსკენ მეპატიჟებოდნენ. გავყევი ტალღას და დღემდე ჩვენი ოჯახის საკმაოდ მრავალფეროვანი ლიტერატურით მდიდარი ყველა ასაკის შესაფერისი ბიბლიოთეკის ხშირი სტუმარი ვარ.

ჯერჯერობით ჩვენს ოჯახში უმაღლესი განათლების დამადასტურებელი 3 დიპლომა გამოუყენებელი. მშობლები საოჯახო მეურნეობას უძღვებიან და შვილებსაც შრომის სიყვარულს გვინერგავენ.

ერთხელ დედას ტყიდან სოკოებით სავსე პატარა კალათი მოვუტანე თვალეზგაბრწყინებულმა. მან გადაარჩია და ყველა სოკო დამიწუნა. სამაგიეროდ, იმ შეცდომამ სოკო შემეყვარა და რამდენიმე ჯიშის სოკოს ცნობაც მასწავლა.

თავისუფალ დროს ბუნების სილამაზით ვტკებები. ტყეში შესვლისთანავე მეგებებიან და თავიანთ ენაზე მესალმებიან ნაირგვარი ფრთოსნები, თვალწინ გადამეშლება ცადაზიდული მუხა, ნაძვი, წიფელი, წაბლი და კაკალი. დედაჩემი — მადონა ღილუაშვილი ხატავს, გენი ჩემზეც გადმოვიდა, სიამოვნებით ვხატავ პატარ-პატარა პეიზაჟებს. ზაფხულში მე და ჩემი უფროსი ძმა, გუგა ალიონზე ვდგებით და მტკვარზე მივდივართ ანკესით. ხანდახან ორიოდ ჭიჭყინასაც ვერ ვიჭერთ და ხელცარიელები ვბრუნდებით, სამაგიეროდ, ზღაპრული ბუნებით ვტკებებით, სუფთა ჰაერზე ყოფნით ვთვრებით და ახალი ენერგიით ვბრუნდებით სახლში, სადაც ჩვენი ოთხი წლის ცისთვალა ძმა, ლუკა გველოდება; მას სახელი მე შევეურჩიე. ოჯახის ყველა წევრს ჟურნალ-გაზეთით ხელში რომ გვხედავს, ისიც წიგნს ითხოვს, უნდა წავიკითხოო, ამბობს. მე მას ვურჩევ პატარა ზღაპრებს, ვათვალთვლიერებინებ ილუსტრაციებს, მერე კი გუგას გაკეთებული სათამაშოებით ვერთობით.

პაპის სეხნია გუგა მერვე კლასის მოსწავლეა, პაპასავით სხარტი, ალალი, გონებაგანსნილი და ხელმარჯვეა (რა გინდა, მისმა მარჯვე ხელმა არ გააკეთოს). ფეხბურთის სექციაში დიდის და წარმატებულ ფეხბურთელობაზე ოცნებობს. სკოლისაგან თავისუფალ დროს ტყუილად არ ვხარჯავთ, დედ-მამასაც ვეხმარებით საოჯახო საქმეებში და არც მარტოხელა ოჯახები გვავიწყდება.

ახლახან ბებომ სკოლიდან „საქართველოს საპატრიარქოს უწყებანი“-ს 15 ეგზემპლარი და დამატება „ალილულა“ მოგვიტანა. სამწუხაროდ, ყველა ნომერი დაგვიანებული იყო, მაგრამ ჩვენთვის მაინც ახალი იყო.

ჩვენი ლამაზი ოჯახის ბედნიერება ჩემმა მოულოდნელმა ავადმყოფობამ დაჩრდილა. მე ონკოლოგიურ საავადმყოფოში მოვხვდი, იყო ოპერაციის მძიმე წუთები, ქიმიური და სხივური თერაპიის მტანჯველი ორი წელიწადი. მთელი ოჯახი დასევდიანდა. მოინდომეს სამკურნალოდ ჩემი საზღვარგარეთ წაყვანა,

მაგრამ უსახსრობის გამო ეს ვერ მოხერხდა. თუ რამ ღირებული გაგვანდა, გაყიდეს, მაგრამ ეს საკმარისი არ აღმოჩნდა. მასწავლებლებისა და მშობლების დახმარებით სკოლა არ მიმიტოვებია, კორტანეთიდან დაგვაგდი დედას. სამკურნალო კურსს რომ ჩამიტარებდნენ, საყვარელი მედპერსონალი ცრემლებით მაცილებდა, მეორე დღეს კი სკოლაში მივდიოდი. იმედი ღმერთზე დავამყარეთ. ყველა ლოცულობდა ჩემთვის და ლოცულობს, გვჯერა, უფლის და გვწამს მისი. იმ დღიდან მოყოლებული, არ დაგვიტოვებია ახლომახლო სალოცავები. სოფელში 2 ძლიერმოქმედი ეკლესიაა — მე-13 საუკუნეში აშენებული წმინდა გიორგის ეკლესია და უძველესი კვირაცხოველის ეკლესია. ყოველ კვირას დავდივართ მთელი ოჯახი, ვანთებ პატარა ხელეებით სანთლებს და წრფელი გულით ვავედრებ საქართველოს და ჩემი ოჯახის მშვიდობას, ჯანმრთელობას. იმდენად გვწამს წმინდა სალოცავების დახმარების, რომ ავადმყოფობაზე აღარც ვფიქრობთ.

ვატყობ, რომ მას შემდეგ რაც ასეთ მდგომარეობაში აღმოვჩნდი, ჩემთან ურთიერთობა ყველამ შეიცვალა, ყველასგან სიტბოს ვგრძნობ, მეფერებიან, კითხულობენ ჩემს ამბავს სახლშიც და სკოლაშიც. ჩემი საყვარელი ნანა მასწავლებელი და სხვებიც წარამარა მახსენებენ: პაატა, ჩაიცი, არ გაცივდეო! ხანდახან ასეთი ყურადღება მაღიზიანებს კიდევ, მე ხომ ჯერჯერობით განსაკუთრებული არაფრით ვარ, მეც ჩვეულებრივი ბავშვი ვარ ჩემი ცხოვრებით, ოცნებებით და სიხარულით, განსხვავება იმაშია, რომ ამხანაგებთან თამაშის დროს მალე ვიღლები. დედა მაიმედებს: „შენ ღმერთის შვილი ხარ, ამ წუთისოფელში ბედი იმისია, ვინც ძლიერია და ძლიერი მარტო ჯანმრთელი და მცოდნე კაციაო, ღმერთმა აღიდოს და დალოცოს ის შვილი, რომელიც მამას დაემჯობინება ქვეყნის სამსახურშიო“. დავდივარ ეკლესიაში, ვიღებ წმინდა ზიარებას, ვასრულებ სამოძღვარო 10 მცნებას და 9 ნეტარებას. ვინც გაიგო ჩემი ავადმყოფობის ამბავი, საქართველოს საპატრიარქოს მიერ გამოცე-

მულ ლიტერატურას მიგზავნის, მწამს, სოფელში ყველა ჩემზე ლოცულობს, რომ გამოვჯანმრთელდე.

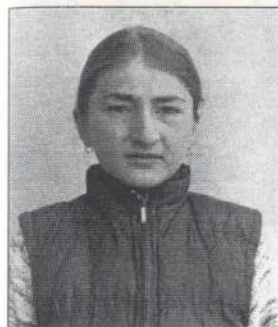
საავადმყოფოდან ახალი გამოსული ვიყავი, რომ გუგას ინიციატივით და მეგობარი ბიჭების დახმარებით ხის დიდი ჯვარი გავაკეთეთ და გადავწყვიტეთ ის ყველაზე მაღალ ადგილზე დავგებოდავინა. შევარჩიეთ სოფლის აღმოსავლეთით მდებარე „ფიცარა კლდე“. მიზნის მიღწევაში თანატოლებიც დაგვეხმარნენ.

დილაადრიანად გაუღდექით გზას, სიმაღლეზე ასვლა თავიდან ძნელი იყო. ვერ მოვიფიქრეთ, საჭირო ინვენტარი წამოგვეღო სათითაოდ და ჯვარი იქ შეგვეკრა, მაგრამ რაღაც სანეტარო ძალით და იმედით მივიწვედით წინ. ჯვარი აღმართეთ, სანთლები დავანთეთ, წავიხეშეთ და ჩვენი ნამოქმედარით კმაცოფილები საღამოს დაებრუნდით სოფელში. ჩემი სახლიდან მხოლოდ კარგ ამინდში ჩანს ის ჯვარი. მას რომ ვხედავ, რაღაც განსაკუთრებულ ენერგიას და მაღლს ვგრძნობ მისგან.

როგორც ყველა ტკბილ ოჯახს, ჩვენც ჩვენი ტრადიციები გვაქვს. განსაკუთრებით მომწონს 23 ნოემბერს შემოდგომის გიორგობის აღნიშვნა. მობრძანებულ ახლო ნათესავებს ტკბილად ვხვდებით, სახლში ყოველ წელს ვკლავთ ცხვარს და ტკბილ ნათესაურ საუბარში ვატარებთ ამ დღეს. ბაბუას გარდაცვალების შემდეგ მამამ და დედამ ეს ტრადიცია ბებოს გააგრძელეს.

მყავს საყვარელი ბიძა-ბიცოლა და 3 ბიძაშვილი გოგონა. ბიძია ბორჯომში მუშაობს საპატრულო პოლიციის უფროსად. იმდენად გვიყვარს ბიძაშვილებს ერთმანეთი, რომ ღვიძლი და-ძმა-სავით ვართ.

სურვილი მაქვს, ეს დამოკიდებულება კვლავაც გაგრძელდეს ჩვენს ოჯახში, ჩემს მშობლებს სამსახურები ჰქონდეთ და ჩემთვის წამლის საყიდლად რაიმეს გაყიდვა აღარ დასჭირდეთ. მე ხომ ორი საყვარელი ძმა მყავს, მათი ბედნიერება და საქართველოს გამთლიანება ჩემთვისაც მთავარი.

ჩემი ოჯახი

მარიამ ლომსაძე
სურამის №2 საშუალო სკოლა,
V კლასი

წირილი დედას

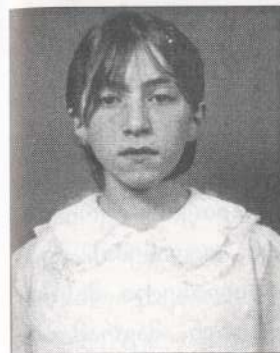
მე ერთი პატარა გოგო ვარ, მარიამი. ძალიან ჭიანა და ჭირვეული ვყოფილვარ. ბევრი ვიავამდყოფე, მაგრამ ღვთისმშობელი მის მოსახელეს არასდროს მტოვებდა. ასე იყო თუ ისე, გავიზარდე და ახლა 11 წლის ვარ. ეს ასაკი ვისთვის დიდია და ვისთვის მცირე. ოჯახში მეუბნებიან – უკვე დიდი ქალი ხარ და მეტი ჭკუა მოგეკითხებაო. მე კი ანცობისას ჩემი თავი ისევ პატარა მგონია. როცა მტუქსავენ, ვერ ვიტან, დიდი ვარ და ასე ნუ მექცევიან-მეთქი. პროტესტს ხან სიტყვიერად გამოვხატავ, ხან გავჯიქდები ხოლმე. დედა ამბობს: როგორც ჩანს, მარტო წვრთნა არ გშველისო. ისე, რომ იცოდეთ, მეც მაქვს ჩემი შეხედულება შვილთან ურთიერთობის შესახებ და ამას ქვემოთ მოგახსენებთ.

დედა, ეს სათქმელი დიდი ხანია გულში მიტრიალებს, გონებას მიფორიაქებს, მაგრამ ვერ გეუბნები. ახლა კი გადავწყვიტე, გითხრა და ამ ჩემს პატარა ნააზრევს ასეთი სათაური შევურჩიე „წერილი დედას“.

დედიკო, ძალიან რომ გიყვარს შენი მარიკუნა ანუ მე, ამას ყოველთვის ვგრძნობ, მაგრამ ხანდახან ეჭვიც მეპარება, ეს მაშინ ხდება, როცა მიჯავრდები. უსამართლოდ თითქოს არასდროს გაბრაზებულხარ, მაგრამ ყოფილა ისეთი შემთხვევაც, როცა შეიძლებოდა დატუქსვისა და მოქონვრის გარეშე გადავრჩენილიყავი, თუმცა, ალბათ, შენც ძალიან ბრაზდებოდი.

გახსოვს, სკოლიდან დროულად რომ არ დავბრუნდი? მე-გობართან ვითამაშე, შინ მოსულმა კი ტყუილი გითხარი — მასწავლებელმა დამტოვა-მეთქი. შენ ეს გაიგე და არ მაპატიე. გამიწყერი და სილაც გამაწანი. მე ძალიან მეწყინა, ვიტყვი და პროტესტის ნიშნად გითხარი: თუ ძალიან გაბრაზებ და თავს გაბეზრებ, სოფელში წავალ ბებოსთან და ბაბუასთან, ისინი არ გამიბრაზდებიან-მეთქი. სახლიდან გამოვედი და სოფლის გზას დავადექი, მაგრამ იქვე, ტყეში დავჯექი. ვფიქრობდი, გზა გამეგრძელებინა თუ არა და შენც გამოჩნდი. მე უნებურად ტირილი დავიწყე. არ ვიცი, რატომ? მეშინოდა თუ შენი შეშინებული და აღშფოთებული სახე რომ დავინახე, შემეცოდე. შენ დამიძახე, საყვედური აღარ გითქვამს, მომიახლოვდი და გულში ჩამიკარი. მეც გეხვეოდი, ვტიროდი, ტიროდი შენც. ასე უსიტყვოდ ვაპატიეთ ერთმანეთს და შინ ხელგადახვეულნი დავბრუნდით.

მაშინ ასე ვფიქრობდი, ალბათ, არ ვუყვარვარ, იმიტომ მეჩხუბება-მეთქი. ამ ამბის შემდეგ დიდი დრო არ გასულა, მაგრამ ახლა სხვანაირად ვფიქრობ. ჩვენ ერთმანეთი ხომ ძალიან გვიყვარს, თუმცა სულ მეჩვენება, რომ როცა შენსავით დედა გავხდები, ვეცდები, ასეთი ტყუილისათვის შვილი არ დავსაჯო, ოღონდ ეს არ ვიცი, შევძლებ კი?

ჩემი ოჯახი

ლია ჩიგოგიძე

ჩოხატაურის რაიონის სოფელ
ჩაისუბნის ნ. ღუმბაძის სახელობის
საჯარო სკოლა, VII კლასი

მაეშვობაში
გამზარული გული

მინდა მოგიტხროთ ჩემს ოჯახზე, მაგრამ ვწუხვარ, რომ ვერაფრით გაგახარებთ. გამიგონია, რომ არ არსებობს ოჯახი, სადაც უსიამოვნება არ იყოს. უსიამოვნებაცაა და უსიამოვნებაც, მაგრამ მთელი ცხოვრება უსიამოვნება, სულის ტკივილი, გაჭირვება, შიში და ხანდახან ცრემლნარევი სიხარული, რომლის უკან შეიძლება ახალი ტრაგედია ილებდეს სათავეს. ჩემს ოჯახში ხომ სულისა და მწუხარების მორევია დაბუდებული.

მე, ლია ჩიგოგიძე, დავიბადე 1992 წლის 19 მაისს. იტყვიან, რომ მაისში დაბადებულები ბედნიერები ძნელად იქნებიანო. ეს მართლაც ჩემზეა ნათქვამი, სულ პაწაწინა, შვიდი თვის ვყოფილვარ, როცა ჩემი მშობლები დაშორებულან. დედოკო პატარა ბავშვით თავის ოჯახში დაბრუნებულა. 11 წლის მანძილზე ბებიისა და ბიძის ოჯახში ვიზრდებოდი დედის კალთას ამოფარებული, მამის სიყვარულს მოკლებული, ოჯახურ გარემოს დანატრებული. დედის სახლში თავს, თითქოს ბედნიერად ვგრძნობდი, მაგრამ რაღაც მაინც მაკლდა, ეს მშობლების სითბო და ალერსია. სკოლაშიც ყველა დამცინოდა, აბუჩად მიგდებდა, მაჯავრებდა, სულს მიშფოთებდა მამის უადგილო ხსენება, დამცირება, ყველა საგანს განურჩევლად კარგად ვსწავლობდი, მაგრამ მასწავლებლები „სამი-

ანის“ მეტს ვერ იმეტებდნენ ჩემთვის. ყველა დამცინოდა და მახსენებდა თვალის ტკივილის ნაკლს...

დედაჩემიც ძლიერ განიცდიდა ჩემს მდგომარეობას და ძლივს მიაღწია ჩემს გადაყვანას თბილისში სუსტმხედველ ბავშვთა რესპუბლიკურ საშუალო-სპეციალურ სკოლა-ინტერნატში, სადაც ჩემმა შესაძლებლობებმა თითქოს ფრთები შეისხა, ჩემი გვარის გასწვრივ, ჩემი კი არა, დედაჩემის გვარის გასწვრივ „ფრიალები“ გამწკრივდა. თბილისელი მასწავლებლები შედარებით გულთბილად მექცეოდნენ, მაგრამ ბავშვები აქაც დამცინოდნენ, მახსენებდნენ ჩემს ნაკლს, რამაც იმედი სულ გადამიწურა, ცხოვრება შემძულდა, სიცოცხლე აღარ მინდოდა.

სწორედ ამ დროს გამოჩნდა ჩემი უცნობი მამა, რომლის არსებობა ლანდად ვიცოდი, მაგრამ არასდროს მენახა. არ დამავიწყდეს — ჩემს პირად საქმეში მამით ობლობის დამადასტურებელი ცნობა დევს. „მამამ“ დედას შერიგება სთხოვა, დედა ძალზე დააფრთხო შემოთავაზებამ. ბევრი იფიქრა, იორჭოფა, მაგრამ ჩემმა არსებობამ გადაადგმევინა ნაბიჯი შერიგებისაკენ. ჩემს ფარულ ოცნებას ფრთები შეესხა, უკვე ოჯახი მქონდა. სახლში მშრომელი, მზრუნველი, ოჯახის მოყვარული ბაბუა დამხვდა, რომელსაც თითქმის ჩემი ტოლა, ნაბოლარა ქალიშვილი, ნელი ჰყავდა. ჩემმა გულმა სიხარული, ალბათ, პირველად განიცადა, მაგრამ სოფელი დიდხანს გაახარებს ვინმეს? ასე დამემართა მეც.

სწავლა ჩაისუბნის საშუალო სკოლაში გავაგრძელე. თითქოს საქმე ამეწყო, ოჯახის სითბო ვიგრძენი, მაგრამ აქაც უბედურება მყავდა მგელივით ჩასაფრებული. მამაჩემს უფროსი ძმა ჰყავდა, ყველასგან გამორჩეული, ოჯახისმოყვარული და სიცოცხლით სავსე. იგი ბათუმში ცხოვრობდა თავის საყვარელ ოჯახთან ერთად. მოულოდნელად იგი უბედურმა შემთხვევამ იმსხვერპლა. დამწუხრებულმა ბაბუამ საყვარელი

შვილი ოჯახში ჩამოასვენა, რათა მშობლიური მიწისთვის მიებარებინა. ბაბუაჩემი გულს უჩიოდა, კელარ აიტანა სიყრმის შვილის ასე მოულოდნელად დაღუპვა და დაკრძალვის დღეს გული გაუსკდა. ეს იყო რაღაც ენით გამოუთქმელი ტრაგედია. ყველაფერი ერთმანეთში აირია. საცოდავი ბიძაჩემი კინალამ გაუსვენებელი დაგვრჩა. სოფელი შეძრა ამ გაუგონარმა ამბავმა. ყოველ ნაბიჯზე ხალხი ცუდად ხდებოდა და ძლივს აბრუნებდნენ ერთმანეთს. ისედაც აკივლებულ, აზრიანულ ეზოს სასწრაფო დახმარების მანქანები მოაწყდნენ. ექიმებს წამლები აღარ ეყოთ და რაიონში გაგზავნეს მანქანა მედიკამენტებისთვის. ჩემი თავი ვილას ჰქონდა, რა დამემართა, იმის გადმოცემა არ შემიძლია. ფეხქვეშ მიწა ტორტმანებდა. დავაბიჯებდი მიცვალებულებს შორის და გული თითქოს მიქვავდებოდა. ცრემლი სრულიად გამიშრა, შეგრძნება აღარაფრის მქონდა. ერთ წამში დაიმსხვრა ჩემთვის ყოველივე...

სწორედ ამ გაუგონარი ტრაგედიის დროს ჩემი ძვირფასი, ახლადშერიგებული მამა გაღეშილი, კუნძადქცეული ლოგინში იწვა და თავსასთუმალთან ღვინით სავსე ბოთლი ედგა. ღვინის გათავების შემთხვევაში შემზარავი ყვირილი გვახსენებდა მის არსებობას, იგი საერთოდ ვერ აცნობიერებდა, რა ხდებოდა მის სახლში.

შემძულდა სიცოცხლე, ყველა ჩემი დაუძინებელი მტერი მეგონა, აგრესიული გავხდი. მომძულდა თავი. ყურებში მთვრალი მამის ყვირილი და ჩხუბი მესმოდა. დაცარიელდა ოჯახი. ირგვლივ სამარისებურმა სიჩუმემ დაისადგურა. მამიდან თავს უშველა და ბიძა-ბიცოლას ოჯახს შეაფარა თავი. მასაც ჩემსავით მობეზრებული ჰქონდა ყოველივე. ირგვლივ წყვდიადი და ძაძები გამეფდა. მომაბეზრებელ სიჩუმეს ისევ მამაჩემის ყვირილი არღვევდა. თითქოს მამაჩემიც შემძულდა, მაგრამ გულის კუნჭულში მაინც სიბრალულს ვგრძნობდი,

რადგან ვხვდებით, რომ მამა საშინელი ავადმყოფი იყო, ავადმყოფი, რომელიც არ განიკურნებოდა.

ჩემმა ცხოვრებით გაავებამ სკოლაშიც იჩინა თავი. მიჭირდა ბავშვებთან ნორმალური კონტაქტის დამყარება, რასაც აშკარად ვგრძნობდი და ძლიერ მტკიოდა გული. ერთადერთი გასართობი ჩემი უგემური ცხოვრებისა წიგნების კითხვის, მათთან სიახლოვის და მეგობრობის გრძნობა იყო. მიყვარს განმარტოება და წიგნის ფურცლებთან საუბარი, მათ ადამიანებზე მეტად ესმით ჩემი და ცოტათი მაშშვიდებენ. ისინი ხომ ჩემი ერთადერთი უტყუარი მეგობრები არიან.

ერთ დღეს ბედნიერ ფეხზე ავდექი. ეს იყო 2004 წლის 18 ივნისი. ჩემმა საყვარელმა დედიკომ ორი ტყუბი დაიკო მაჩუქა – თამარი და მარიამი. მათმა გაჩენამ ჩემი დამზრალი გული გაათბო. შრომა გამიორკეცდა. ვცდილობდი მათთვის მიმეცა ის სითბო და სიყვარული, რაც მე მაკლდა, ცხოვრებას აზრი დაუბრუნდა. სწავლას ჩამოვრჩი, ვერ ვახერხებდი ყოველდღიურად სკოლაში სიარულს. თავი შემძულდა, რადგან მივხვდი, რომ სხვებმა ჩემზე მეტი იცოდნენ. შურიც დაბუდდა ჩემში, მაგრამ ვცდილობდი, რომ იგი კეთილ შურად მექცია.

მამაჩემის ბოლო დათრობამ იმედი სრულიად გადამიწურა. მამამ თითქოს შემძულა კიდეც. უმიზეზოდ მსჯიდა და მემუქრებოდა. ძლივს შეძენილი ოჯახის დატოვება გადავწყვიტე. დამპირდა, სადაც გიპოვი, მოგკლავო. გადავწყვიტე დედის მამიდას შევხიზნოდი. უცხო გარემოში ფიქრმა წამიღო. თვალწინ ჩემი საბრალო, თვალცრემლიანი დედა მედგა, ორი ბავშვით ხელში, თან ლოვინზე მიჯაჭვული „ძვირფასი“ მეუღლის მოვლით დაკავებული. იქნებ შიოდით პატარებს, იქნებ სციოდით... მამის საქციელის გამო ჩვენს სახლში იშვიათად თუ მოვიდოდა ვინმე. დედის სიბრალულმა და პატარა დების გიჟურმა სიყვარულმა ისევ ოჯახში დამა-

ბრუნა. მამაჩემი ჯერ კიდევ არ იყო გამოფხიზლებული, არც გაუგია ჩემი დაბრუნება. დედას ძველებურად გვერდში ამოვუდექი, ბაზრიდან პატარებს საჭმელი მოვუტანე, დავუყვავე, გავთბი და ისინიც გავათბე.

სკოლაშიც დავბრუნდი. ბეჯითად სწავლა დავიწყე, რათა ვინმესთვის აბუჩად ავლების უფლება არ მიმეცა, კარგი სწავლით გადამეხადა სამაგიერო ყველასთვის.

ახლა ჩემი პაწია დების დაზრდა განვიზრახე. მინდა ისინი მაინც არ დამეჩაგრონ. ჩემსავით არ დაებზაროთ გულები. ხანდახან თვალწინ მიდგას ჩემი თავი დედის როლში. ვფიქრობ, რომ აუცილებლად გავანებივრებ ჩემს შვილებს, ცხოვრების სიმწარეს არ განვაცდევინებ. არაფერს მოვაკლებ, რაც მე ძალზე მაკლდა, ადამიანი ხომ ძალღი არ არის, რომ ყველაფერი აიტანოს, როგორც მე ვიტანდი, ჩემი ბედი ასე დაწერილა, რომ უნდა ავითანო და ავითან კიდეც, სანამ მიზანს არ მივალწევ. ჩემს პატარებს მივცემ იმას, რაც მე ასე ძალიან მაკლდა. იქნებ მამაც შეიცვალოს, გამოსწორდეს და ოჯახი შეუყვარდეს, შვილებისკენ მოიხედოს.

მაპატიეთ თუ ჩემი სევდიანი ისტორიით გული გატკინეთ. აქამდე ფურცლები იყო ჩემი მესაიდუმლე, მაგრამ ახლა სხვაც გაიგებს ჩემი ოჯახის უსიამოვნო ცხოვრების ამბავს. ასეთი ამბავი რომ ვინმეს მოეყოლა, ალბათ, არ დავიჯერებდი, მაგრამ სიმართლეს ვერსად გაექცევი. ჩემი ოცნებაა, გადავიღო კინო ჩემს ოჯახზე, რომ სხვებისთვის მაგალითი დარჩეს, თუ რა ძნელია ბავშვობაში გაბზარული გულის გამთელება.

ჩემი ოჯახი

ზურაბ ალთუნაშვილი
თბილისის №65 საჯარო სკოლა,
VIII კლასი

მამას ერთადერთი შოქსტოლობელი დაპირება

მთილისის ძველ უბანში, უზარმაზარი, ზურმუხტისფერი მთის ძირში, ხუთსართულიანი სახლის მესამე სართულზე ცხოვრობს ჩემი ოჯახი.

დედა მარწმუნებს, რომ ჩვენი ოჯახის ბედნიერება მე ვარ, მე კი მგონია, რომ ეს ძვირფასი საუნჯე, რომელსაც ბედნიერება ჰქვია, ცამეტი წლის წინ ჩემმა მამიკომ თან გაიყოლა აფხაზეთის ომში.

—მე დავბრუნდებიო! —დაგვპირდა მამა. ეს იყო ერთადერთი დაპირება, რომელიც მან ვერ შეგვისრულა.

მამა ჩვენი ოჯახის უსაზღვრო სევდა და ტკივილია. იგი იურისტი იყო. თავის პროფესიაზე და სამშობლოზე უსაზღვროდ შეყვარებული ადამიანი. დასანანია, რომ არ მახსოვს იგი, ოთხი თვის ვიყავი, როცა ომში წავიდა, თან ჩემი ოფლიანი, სიფრიფანა ქუდი წაუღია, რომელიც თურმე მომაკვდავს ხელში ჰქონდა ჩაბლუჯული. ყველა მეუბნებოდა კაცური კაცის სიცოცხლით იცხოვრავო მამაშენმა ამქვეყნად, მისგან მიღებული სიყვარული და სითბო არ ავიწყლებათ ახლობლებს. როდის მოასწრო ამდენი სიკეთის დათესვა?! თუმცა რა გასაკვირია, იგი მტრის მიმართაც კი ღმობიერი იყო. სამაჩაბლოში არეულობის დროს მამას რამდენიმე კილომეტრი ზურგით უტარებია და სიკვდილს გადაურჩენია ოსის ბიჭი.

მამა აფხაზეთის ომში დაიღუპა გმირულად. მამაცობისთვის იგი ვახტანგ გორგასლის ორდენითაა დაჯილდოებული სიკვდილის შემდეგ.

—რას შეეწირაო ჩემი შვილი?! — თვალცრემლიანი ამბობს ხოლმე ცხოვრების ორომტრიალისაგან დაღლილი ჩემი მონუცი პაპა. გული მტკივა, ვხედავ, რომ მტერი კვლავ ბევრი გვყავს, მაგრამ მჯერა, რომ ვერ მოესწრება ჩვენი ქედმოხრის სიხარულს.

მე იმავე სკოლაში ვსწავლობ, სადაც მამიკო სწავლობდა ბავშვობაში, აქვე მუშაობს დედა. დედა დედობასაც მიწევს, მამობასაც და მეგობარიცაა ჩემი. უნდა ვაჟკაცი კაცი და პატიოსანი ადამიანი გამზარდოს, იგი დღედაღამ ჩემზე ფიქრობს, დარდობს და ოცნებობს ჩემს კარგ მომავალზე.

დედა კარგი პედაგოგია, ღვთისმოყვარე, მოკრძალებული და თავმდაბალი ადამიანი. უყვარს ხელოვნება, ხატავს, ქარგავს და საერთოდ ძალიან უყვარს სილამაზე. დედისგან ხატვის ნიჭი გამომყვა. როცა რაღაც მიხარია, ვხატავ, დარღსაც ხატვით ვიქარებ.

ოჯახში მყავს ბებია, მან გამზარდა დედასთან ერთად. ბებო ჩემი „მამაკაცია“, ყოველთვის მიგებს და ჩემი იმედი აქვს ცხოვრებაში. დილით ლოცვით მისტუმრებს სკოლაში და მოუთმენლად ელის, როდის დავბრუნდები. ბაბუა ახლა ძალიან ავად არის, ვერ ლაპარაკობს და მხოლოდ სევდიანი თვალებით გვეფერება.

საერთოდ, ჩემი ოჯახი ძალიან ლამაზი მწვანე ხეა, მისი ტოტები, ფოთლები და ყლორტები — ჩემი ახლობლები: დედა, ბებია, ბაბუები, დეიდები, ბიძიები, მამიდა, დეიდაშვილები და მამიდაშვილები არიან, ფესვები — წინაპრები, რომელთა ხსოვნას პატივს მივაგებ ყოველთვის და საერთოდ ისე ვიცხოვრებ, რომ ჩემს ოჯახს დაკარგული ბედნიერება დავუბრუნო.

ჩემი ოჯახი

თინათინ ღონღაძე

ხაშურის №8 საშუალო სკოლა,
X კლასი

იქნებ წყლოვს მაღამო მოებინოს

მოგონას ძალიან უყვარდა თავისი პატარა კოპწია ოჯახი: დედიკო, მამიკო, პატარა ანი. ჰქონდა უზრუნველი ცხოვრება, ფერადი სიზმრები, ბევრი სათამაშო და ყველა ბავშვური სურვილის ასრულება. სიყვარული და ბედნიერება იყო ამ პატარა ოჯახის დაფუძნების წყარო. შემდეგ ახალი წვერის შემომატება, ვაჟის დაბადება და თოფის გასროლა, დედის ზღაპრები, მუსიკისა და ცეკვის გაკვეთილები, მოსიყვარულე მშობლების სიხარულით აღსავსე თვალები. ასე მიდიოდა ერთი ღამე ოჯახის საოცრად მშვენიერი დღეები.

მერე... მერე რა მოხდა? მერე ყველაფერი უკუდმა დატრიალდა. დედამ არდადეგებზე ბორჯომში წაგვიყვანა. სამი თვე მხიარულად გავატარეთ. მოგვენატრა მშობლიური სახლ-კარი, მაგრამ დედა შინ დაბრუნებას არ ჩქარობდა. ბოლოს კი გამოგვიცხადა, დღეიდან მთელი ცხოვრება მამიკოს გარეშე უნდა გავატაროთ.

დრო გადიოდა, წუთი წუთს მისდევდა. ნუთუ მამა აღარ მოვა? და აი ერთ მშვენიერ დღეს მამაც გამოჩნდა. დიდი დავის შემდეგ მამამ მე და ჩემი და გულში ჩაგვიკრა. გააფთრებულმა ჩვენი თავი არავის დაანება და შინ წამოგვიყვანა. ჩვენ — მამიკოს, ლაშა — დედიკოს, ასე გადაწყვიტეს.

გაიყო ჩვენი პატარა კოპწია ოჯახი, შემდეგ იყო დედის უსაზღვრო მონატრება, მოლოდინით დაღლილი თვალები, მა-

ღული ცრემლი. გულის ერთ პატარა კუნჭულში დედის დაბრუნების იმედი. დედა მოვა... მოვა... ეს მხოლოდ ჩემი ფიქრებია, მხოლოდ ჩემეული, ხმამაღლა ვერ ვიტყვი, რადგან მამას ეწყინება. იგი არასოდეს ლაპარაკობს დედაზე.

მამა თავდადებით ზრუნავს ჩვენზე. იგი ჭკვიანი, ალერსიანი, უფაქიზესი სულის ადამიანია. მამას საპასუხისმგებლო თანამდებობა უკავია. როცა სამსახურიდან იგვიანებს, მე და ჩემი დაიკო ჭიშკართან ვდგავართ და ყურს ვუგდებთ მის ფეხის ხმას. მამა ჩვენთან ერთად წუხს, იცინის, გაკვეთილებს ამზადებს. ჩვენ საოჯახო საქმეებსაც დავუფუძლეთ, სახლსაც ვალაგებთ და მამიკოს პერანგებსაც კარგად ვაუთოვებთ.

მამა ჩვენი ყველაფერია. ისე გვჯერა და გვეკრძალება მისი, როგორც ერთადერთი მამალმერთის. იგი ჩვენი იმედი, ფარი და მახვილია. როცა მამიკო მოხუცდება, მერე ჩვენ გავუწევთ დელობასაც და მამობასაც. ჩვენ ხომ მის მეტი ამქვეყნად მოიმედე და შემწე არავინ გვყავს. გვიხარია, რომ მისი გული გვიდგას მკერდში.

ხანდახან ვფიქრობ, რა იქნება მერე, როცა გული გაიხსნება, როცა ყველაფერი გაირკვევა, როცა ყველაფერს თავისი სახელი დაერქმევა? იქნებ წყლოვს მაღამოც მოებინოს. ვინ იცის... იქნებ? მე კი თეთრ ფურცლებზე გადატანილ პატარა ფიქრებს წერტილად ერთ კურცხალ იმედის ცრემლს დავუსვამ.

ჩემი ოჯახი

მარიამ ქანთავაია

ქობულეთის რაიონის სოფელ
წყავროკას საჯარო სკოლა,
VIII კლასი

ჩემი თბილი ნახსაყდელი

მჯახი შენი ციხესიმაგრე უნდა იყოსო, მარა „ო“-ასო რომ მოაშორო, ჯახი იქნებაო, — იტყოდა ჩემი ერთობ გადაპრანჭული ბებია და თავიდანვე გვმოდღვრავდა: ოჯახში კარგიც მოხდება და ცუდიც, ნენა, მარა სააშკარაოზე კი არ უნდა გამოიღწანო, კარგი გამოფინე, ცუდი მიჩქმალე და იბრძოლე მის გამოსასწორებლად.

ასეთი „ფინტი“ ქალის ხელში ვიზრდებოდით მე და ჩემი დეა და ერთადერთი ძმა. საცოდავი ჩემი დები გაწვალებული ჰყავდა: გოგო, დედაშენმა წიგნის წაკითხვის მეტი არ იცის რამეო, ქალმა მთავარია მჭადის გამოცხობა და ლობიოს და ფხალის გაკეთება იცოდესო. ახლაც არ ვიცი, რატომ მაინცდამაინც ფხალ-ლობიოს გაკეთება უნდა სცოდნოდა ქალს? ჩემი გაწვრთნა ვერ მოასწრო ცხონებულმა, თორემ ჩემი დები კი საპატარძლოდ გამოაწყო.

თუ ბებიაჩემს რკინისებური ხასიათი ჰქონდა, ბაბუა ჰუმანური და დამთმობი იყო. მან მთელი თავისი ცხოვრება სწავლასა და შრომაში გალია. ჯერ იყო და 18 წლისა დიდ სამამულო ომში იბრძოდა. არ ვიცი, ბედის ირონია იყო, თუ რა, მამამისმა საქართველოში დატოვა, „ჩაუწყო“ საქმე, მაგრამ „უჩივლეს“ და განა ომში უკრეს თავი. საცოდავი ჩრდილოეთ კავკასიის ფრონტზე აღმოჩნდა და კაპიტანი ბუხაიძე თავისი ხელით დამარხა.

ო, როგორ ამოიძვრებდა ხოლმე: „მე ქართველი ბუხაიძეო...“ ერთი მოგესმინა, ჟრუანტელი დაგივლიდა.

ომის დამთავრების შემდეგ „ჩინ-მენდლებით“ დაბრუნდა და უმაღლეს სასწავლებელში გააგრძელა სწავლა და ბიოლოგიის სპეციალობას გამოჰკრა ხელი. რომ იცოდეთ, რა პედაგოგი იყო, ლეგენდები დადის სოფელში მის შესახებ. მე ის კარგად არ მახსოვს, მაგრამ ვიცი, რომ ძალიან ვუყვარდი. სიკვდილის წინ ჩემი სახელი „მარი“ დაიძახა და ასე დახუჭა თვალი. რა გინდა ახლა ქნა, ამხელა განათლებული კაცის შვილიშვილს, მე კი სწავლა მეზარება, ისე როგორც დილით თბილი ლოგინიდან ფეხის გამოყოფა. ყველაფერს ამას გულლიად იმიტომ ვწერ, რომ მერე იტყვიან: ღირექტორის შვილია და ათამამებსო.

მე მართლაც ჩემი სკოლის ღირექტორის შვილი ვარ, მაგრამ მართო ჩვენი ზოდიაქოს ნიშნები ემთხვევა ერთმანეთს, ისიც კირჩხიბია და მეც, სხვანაირად არაფერში არ ვგავარ. მე ბებიაჩემის ალი-კვალი ვარ, არც იმას არ უყვარდა წიგნი და არც მე. სამაგიეროდ, კარგი მზარეული იყო, მეც მას დავემსგავსე, კარგია თუ ცუდი, არ ვიცი ჩემი დედიკო სულ მიჯავრდება: შენი დები საქმეში გაწვალებული მყავდა და თან კარგად სწავლობდნენ, შენ რა დაგემართაო.

მართლაც, არ ვიცი. რა მემართება? წიგნებს არ ვკითხულობ, სამაგიეროდ, ლექსებს ვკითხულობ და ვწერ. სულ მეჩინებინა რას წერ ამდენს, მოსე მწერალი ხომ არა ხარო. რა ვქნა, წერა მიყვარს, რასაც ვფიქრობ, ქაღალდზე ვანთხევ.

ჩემს დიდ წინაპრებზე მოგახსენეთ. მე, საუბედუროდ მათთან დიდი ურთიერთობა არ მქონია და ამიტომ ვერ მოგიყვებით კარგად. სამაგიეროდ დედაჩემზე შეიძლება წერო და წერო. ის ოჯახის ერთადერთი ქალიშვილი იყო, ბათუმში იზრდებოდა. ფრიადოსანმა სტუდენტმა სოფელში ამოჰყო თავი და დღესაც სულ ამას გაიძახის: სოფელში ჩვენი დარჩენა სისულელეა, ქალაქში უნდა წავიდეთო. 30 წელიწადი მიდის, მაგრამ ვერ წავიდა, რას წავა, „ამხელა ოჯახს“ ხომ არ დატოვებს, სკოლას

ხომ ვერ შეეღწევა. ჩვენ დიდი სიამოვნებით მივყვებით ბათუმში საცხოვრებლად. მამა კი ვერ დაიმორჩილა, სოფლის ყოფილი თავმჯდომარე. მამაჩემი აჭარელი კაცია, უყვარს მისი „ღელელურდანი“, როგორც ჩვენთან იტყვიან. ის კეთილშობილი პიროვნებაა, დამთმობი და მიმტევებელი. დამთმობი იქნება, აბა, რა იქნება, დედაჩემის კაპრიზებს რომ უძლებს.

ჩვენი ყოველი დილა ასე იწყება: ბიჭო, ბოსტანია დასაბარი, თხილის პლანტაციაა გასაწმენდი, ღობეა დანგრეული, ძროხაა მოსაწველი და გასადენი. აბა, შენი ბედოვლათი ერთადერთი ბიჭი იზამს მაგას. ჩემი ძმა ჩემზე უარესი ზარმაცია, მაგრამ ალბათ გაუმართლებს: „კაი ბიჭია“, მხოლოდ დედას უჯერებს. რა ქნას, მეტი გამოსავალი არ აქვს, მასზეა დამოკიდებული.

მიუხედავად იმისა, რომ ჩემი ოჯახი ქვეყანაზე ხელისგული-სოდენაა, ჩემთვის მაინც ყველაზე დიდი და თბილი ნავსაყუდე-ლია, სადაც შრომობენ, სწავლობენ და ოცნებობენ კარგ ცხოვრებაზე, ისეთზე, ადრინდელ თაობას რომ ჰქონდა. დედაჩემი იტყვის: მე, სადაც მინდოდა, იქ მგზავნიდნენ მშობლები, ვიცვლიდი აგარაკებს, არ მაკლდა არაფერი. მე კი როგორ მინდა, ფეხდაფეხ შემოვიარო საქართველოს ყველა კუთხე. კიდეც კარგი, მაღლობა ჩვენს პრეზიდენტს, შარშან ბავშვებს ბორჯომის პარკში სეირნობა მოგვიწყო.

განსაკუთრებით ვოცნებობ პარიზში ჩასვლაზე. როგორ მინდა, ვნახო ელისეის მინდვრები და ეიფელის კოშკი. ნეტავ ავალ ამ კოშკზე და ქვეყნიერებას გადავხედავ? არ ვიცი, თუ ამისრულება ეს ნატვრა. მე მხოლოდ ის ვიცი, რომ დედაჩემი ყველა-ნაირ ნასკვში გაძვრება და შვილებს არ დაგვაკლებს არაფერს.

მე კი ახლა სწავლა გადავწყვიტე. ბიოლოგი მინდა გავხდე. შემებრაღა ბაბუაჩემის დამტვერილი ბიბლიოთეკა, წიგნები, რომლებიც პატრონს ელოდებიან. შევძლებ კი ამას, ეს დროის ამბავია, ბედისწერაა, მაგრამ თუ ადამიანის გენეტიკურ კოდში რა-ღაც დევს, ის სადღაც აუცილებლად გამოვლინდება.

ამის იმედით ვსულდგმულობ, იმედი კი ყველაფერია...

ჩემი ოჯახი

ნანა ჭინჭარაშვილი,
თბილისის ვ. ესვანჯიას სახელობის
საერთო სკოლა „ცისკარი“, III კლასი

სასიამოვნო ცვირთი

ოჯახი მძიმე ტვირთია, მაგრამ სასიამოვნო ტვირთი. ადამიანი, ოჯახს რომ ქმნის, თავისუფალი აღარაა. მას უდიდესი პასუხისმგებლობა ეკისრება. იგი ვალდებულია მოუაროს ოჯახს, არჩინოს, სწორად აღზარდოს შვილები. ერთადამიანს ამ ტვირთის ზიდვა უჭირს. ამიტომ შესანიშნავად მიგნებული სიტყვაა მეუღლე. უღელში ხომ ორი სულია შებმული. თუ ისინი ერთი მიმართულებით და შეთანხმებულად არ გასწევენ უღელს, საქმე არ გაკეთდება, უფრო მეტიც, შეიძლება გაფუჭდეს კიდეც. ასეა ოჯახშიც, იქ ჰარმონია, სიყვარული, სიბოლო, სიმშვიდე, ურთიერთპატივისცემა უნდა სუფევდეს. „ქვევრს რასაც ჩასძახებ, იმას ამოგძახებსო“. — ნათქვამია. აღზრდაც ხომ მხოლოდ სიყვარული და პირადი მაგალითია.

მიმაჩნია, რომ ჩემი ოჯახი გამორჩეულია. ჩვენი ურთიერთობები ბევრი ადამიანის გაოცებას იწვევს. ახლავე აგიხსნით: ჩემი მშობლები მეორე ქორწინებაში არიან. ჩემი და, სოფო, მამაჩემის შვილია, ჩემი ძმა, ნიკა კი — დედაჩემის. ისინი ოცდაშვიდი-ოცდარვა წლის არიან. ვიდრე დაოჯახდებოდნენ, ყველანი ერთად და მეგობრულად ვცხოვრობდით. შესანიშნავი ურთიერთობები გვაქვს სოფოს დედის და ნიკას მამის ოჯახებთან, ნათესავებთან. სახალისო ამბებიც გადაგვხდენია. მაგალითად, მათ ნიშნობებზე და ქორწილებში ორ-

ორი წყვილი დედ-მამა და უამრავი ნათესავი იყო. თამალები მეცოდებოდნენ, „შპარგალკების“ მიუხედავად, ყველაფერი ერთმანეთში აურიეს.

ახლა დეიდაც ვარ და მამიდაც. საუკეთესო სიძე და რძალი მყავს, ისინი დედაჩემის და მამაჩემის ყოფილი სტუდენტები არიან. შაბათ-კვირას ვიკრიბებით და ერთ დიდ სუფრას ვუსხდებით. ყველას ძალიან, ძალიან გვიყვარს ერთმანეთი.

არაფერი მაკლია, ძალიან მანებივრებენ, მაგრამ მე არ მინდა ასეთი ოჯახი მქონდეს მომავალში. არ მინდა ჩემმა შვილმა ინერვიულოს მშობლების ასაკის გამო და გაურკვეველი გრძნობა დაეუფლოს მათ ყოფილ ოჯახებში სტუმრობისას. ვეცდები ერთგული და ღირსეული ცხოვრების მეგზური ვიპოვო. ვეცდები და უფლის იმედიც მაქვს...

ჩემი ოჯახი

ქეთევან გოგიტიძე

ქ. ქობულეთის №1 საჯარო სკოლა,

IX კლასი

უაზროდ დაღუპული მამა

როგორ მენატრება მშვიდი, წყნარი, სიყვარულითა და ურთიერთპატივისცემით სავსე ოჯახი!

მენატრება, რადგან არასდროს მქონია!

მენატრება, რადგან იგი ჩემი ბავშვობის აუხდენელ ოცნებად დარჩა!

მართალია, მყავს დედა — ჭკვიანი, ლამაზი (თუმცა ყველა დედა ხომ ლამაზია?!), თბილი, მზრუნველი, ავკარგიანი, რომელიც არაფერს გვაკლებს მე და ჩემს ძმას — ზურას, თავს გვევლება, რომ იტყვიან „წელებზე ფეხს იდგამს“, დღედაღამ, ზამთარ-ზაფხულ მუხლჩაუხრელად შრომობს: აცხობს, აკეთებს, კერავს, ქსოვს, რეცხავს... ნაზი ხელები გაუუხეშდა... იგი პროფესიით ექთანია, ბავშვთა საავადმყოფოში მუშაობს და იქაც პატარებს ემსახურება; ოჯახში კი მისი საზრუნავი შვილებია, ჩვენ ვართ მისი დღევანდელი და იმედიანი ხვალი.

ჩემს ოჯახს გაბზარული გულების ოჯახი ჰქვია!

ჩემს ბავშვობას — ცრემლით დაღვთბილი, აფორიაქებული, სიმშვიდის ნატრული ბავშვობა!

მე და ჩემს ძმას ყველა ჭკვიან და ზრდილ ბავშვებად გვთვლის. ვინც გვიცნობს, ყველას ვებრალებით ჩვენც და დედაჩვენიც, რადგან დედა მარტოხელაა, ჩვენ კი — ობლები!

მე მყავდა ძალიან ნიჭიერი, გონიერი და ლამაზი მამა. მყავდა და აღარ მყავს... ხუთი წელია იგი ჩვენთან აღარაა!

მამაჩემი ნარკომანი იყო.

ნარკომანიამ ჩანისლა, ჩაფერფლა ჩვენი პატარა ოჯახის მყუდროება და სილამაზე!

ნარკომანიამ დაუკარგა დედას სიმშვიდე, ახალგაზრდული სიხალისე და ადამიანური სიხარული!

ნარკომანიამ წაგვართვა მამა და ბედნიერი ბავშვობა!

ნარკომანია ჩვენი ოჯახის და არა მარტო ჩვენი ოჯახის, არამედ საზოგადოების, ქვეყნის მტრად და საშინელ სენად იქცა!

მზესა თუ ქარში, წვიმასა თუ თოვლში, დარსა თუ ავდარში, დილით, შუადღით თუ ღამით დედა და ბებია მას ეძებდნენ. ჩვენ, პატარები, ვერ ვაცნობიერებდით, თუ რა ხდებოდა ოჯახში, რატომ იყო დედა ნერვებაშლილი და გაღიზიანებული, ბებია — გაბრაზებული და თვალცრემლიანი. ვხვდებოდით მხოლოდ ერთს — ეს ყველაფერი მამას ეხებოდა. რატომ? რისთვის? — ჩვენთვის ამოუცნობი იყო.

ერთ დილით სახლში ფაციფუცი ატყდა, ჩოჩქოლი და ვაი-ვაიში შეიქმნა. ბებია თმაგაწეწილი კიოდა და ლოყებს იხოკავდა. დედა საცოდავად მიყუჟულიყო კედელთან და ტიროდა. ჩვენ — პატარები თვალეზგაფართოებულები და დაბნეულები ყველას ფეხებში ვებლანდებოდით.

მალე სახლთან „სასწრაფო“ გაჩერდა. საკაცეთი მამა მოასვენეს. იგი წამლის მაღალი დოზით დაღუპულიყო. იმ დღეს დაიქცა და გაუბედურდა ჩვენი წილი უდარდელი ბავშვობა და ჩემი ოცნების ოჯახი!

მიუხედავად ამისა, მე ბევრი ლამაზი მოგონება დამრჩა მამაზე. მასთან გატარებული მრავალი ლამაზი წუთი მახსოვს. ეკ, რა ბედნიერი ვყოფილვარ!

ვერ დავეთანხმები საზოგადოდ გავრცელებულ აზრს, რომ ნარკომანიით დაავადებულს ნარკოტიკისთვის შეუძლია საკუთარ სახლში მოიპაროს ნივთი ან სხვა გაქურდოს. მამას ეს არასოდეს ჩაუდენია!

დიახ, კარგი მამა მყავდა. მზრუნველი, კეთილი, შვილებისა და ოჯახის მოყვარული, მაგრამ ავადმყოფი და უნებისყოფი! ხშირად ამოტივტივდება გონებაში ნაცნობი შეგონება: „მითხარი ვინაა შენი მეგობარი და გეტყვი ვინ ხარ შენ“. „მეგობრების“ გარემომ ჩათორია და ჩაძირა ჩემი მამა და ლამაზი ბუდე დაგვინგრია! ზურა იტყვის ხოლმე გულდაწყვეტილი: „მე რომ დიდი ვყოფილიყავი, მამა ცოცხალი იქნებოდაო“. ვინ იცის?

რაც უფრო ვიზრდებით, ვხვდებით, თუ როგორ გვჭირდება მამა. ხშირად ვფიქრობ, ცოცხალი რომ იყოს, ნეტავი როგორი იქნებოდა ჩვენი ცხოვრება, ჩვენი ოჯახი? მაგრამ რეალობას თვალს ვუსწორებ და ცხოვრების ლაბირინთებს მივყვები.

დღეს ჩემს სამწევრიან პატარა ოჯახში სიმშვიდე, პატივისცემა და სიყვარულია, მაგრამ ქვრივი ახალგაზრდა დედის შავი თავსაბური და ძაძები (რა ქნას, რას იტყვის ხალხი, მაძა რომ გაიხადოს?! ზოგჯერ ხალხიც დაუნდობელია!) გვახსენებს ჩვენს ობლობას და ტკივილს ახალგაზრდა მამის უაზროდ დაღუპვის გამო.

დედას შვილები ჩვენი უფერული ბავშვობისათვის ვეცოდებით, ჩვენ — დედა გაუხარელი ახალგაზრდული წლებისათვის. ვგრძნობთ, როგორ ეშინია დედას ცხოვრების. მისი კარგად მესმის, რადგან უკვე დიდი ვარ და ვხვდები, რა უღიმოხელია ცხოვრება. როცა დედა გავხვდები, მეც ისეთივე ვიქნები ჩემი შვილებისათვის, როგორიც დედაა — მომთხოვნი, მოსიყვარულე, თბილი, ოღონდ უფრო ხალისიანი!

ჩვენი პატარა ოჯახი ფეხზე დგება, მტერ-მოყვარეს პასუხს სცემს, ქართული ტრადიციებით ცხოვრობს. მე და ზურა კარგად ვსწავლობთ. ძალიან გვინდა დედას ნატკენი გული დავუბრუნოთ, ყველა საქმეში გვერდით დავუდგეთ და ვაგრძნობინოთ, რომ რაც ჩვენთვის მოითმინა, აიტანა, ღირდა იმისათვის, რასაც სხივჩამდგარი, იმედიანი ჩემი ოჯახი ჰქვია.

ჩემი ოჯახი

მარიამ კაკაშვილი
თბილისის №74 საშუალო სკოლა,
IX კლასი

მეცსახურად მარიამიულა მძვია

დღეი, სკოლაში გაგვიანდება! — ეს უკვე მერამდენედ დამჭყვივლა დედამ.

მეც, სიზმარგამოვლილმა, ჯერ ერთი თვალი გავახილე ზანტად, მერე მეორე, კარგად გავიზმორე, ფეხები გავშალე, არც ხელები დამვიწყებია, ჯერ ერთი გამოვადვრინე საბნიდან, მერე მეორე ავისროლე მაღლა, საბანი გადავიძრე და როცა გამახსენდა თბილი საწოლი და სიზმრები, საბანი ისევ გადმოვიხურე, ჩავკოტრიალდი და თვალები მოვხუჭე, თან კარისკენ ვიყავი მიყურადებული, ვიხსენებდი, თუ როგორ დამასხა ერთხელ ცივი წყალი დედამ გამოსაფხიზლებლად.

უცებ! კარის გაღების ხმა გავიგე: თვალები დავჭყეტი, სწრაფად წამოვხტი, ერთი ფეხი ფლოსტში ვტუცე და ცალფეხშიშველი ტანსაცმელს ვეცი. როცა აზრზე მოვედი, გავიხედე კარისკენ და რას ვხედავ! დედა კი არა, ჩემი კატა შემოცუნცულებულა (კარის გაღებაში დაოსტატებულია) კინაღამ ჭკუიდან შევიშალე, მაგრამ რას იზამ? რის ვაი-ვაგლახით გამოვიცვალე ტანსაცმელი, მერე კი როცა პირზე წყალი შევისხი და გამოვცოცხლდი, სულ სხვანაირად ავჭიკჭიკდი: ნეტავ, ამდენი ხანი რა მინდოდა იმ ლოგინში, რით ვერ ვიღვიძებ-მეთქი.

დედაჩემი ძალიან საყვარელი და მალეგასაბრაზებელი ქა-

ლია. ნერვებს რომ მოუშლი, რას აღარ გეტყვის: ჯანდაბაში წადი, დოზანაში წადი, ცეცხლი ჭამეო. ერთხელაც, ასე გაბრაზებულმა ჩემი ძმა გიო გაგზავნა ჯანდაბაში, რაზეც გიომ მშვიდი და სერიოზული სახით ჰკითხა დედას, რომელი ნომერი „მარშრუტით“ წასულიყო. ამან ყველა გაგვამხიარულა და დედასაც უმაღლესი გაბრაზებამ.

იმ დილითაც, ცეცხლნაჭამი, ჩემს ძმასთან ერთად სკოლის გზას გავუდექი. ქუჩაში მეგობარი გოგოებიც შემოგვიერთდნენ. ჩვენ გვეხერხება და კარგადაც გამოგვდის ჭორობა, არადა ჩვენი სკოლის მასწავლებლებსა და ბავშვებზე საჭოროაო რა გამოლევს. გიორგი კი სულ ხელს გვიშლის, მერე ან წინ წავა, ან ჩამორჩება, ვფიქრობ ხოლმე, ოხ, ჩემი ძმა არ იყო, როგორ მიგტყეპავდი-თქო. მაგრამ რომ ვერ ვერევი?

აგერ, ჩვენი ყვითელი, კედელხორკლიანი სკოლაც გამოჩნდა, მაგრამ სანამ სკოლაში შევალ, ყბა მაქვს მოქცეული ამდენი კოცნა-პროშტნით. ცოტა ხანიც და ზარი დარეკავს, რასაც დიდ უბედურებას ვეძახით, დამრიგებელს — თოფიან კაცს, მერხზე მჯდომს — მიჯაჭვულ ამირანს, დაფასთან გასვლას — დახვრეტას, „შპარგალის“ წართმევას — სიკვდილს, გაკვეთილის ახსნას — პანაშვიდს და ა.შ. დაირეკა ზარი, დაიწყება „წამება წმიდისა შუშანიკისი“ ან ax^2+bx+c არა, საერთოდ რა საჭიროა ეს საგნები: ფიზიკა, ქიმია, მათემატიკა... ყველა მასწავლებელი თავის საგანზე გვეუბნება, რომ მთავარია. ვეღარ გავიგე, რომელია მთავარი. ან ქიმია რა საჭიროა? რკინას მიუშვამოთ ჟანგბადი, გამოვიდა FeO , მაგრამ რა ხეირია? იყოს რკინა თავისთვის და ჟანგბადი თავისთვის. ან კიდევ რა არის ეს „ჰაშ ორი ო?“ ზეზვამ და მზიამ თუ არ იცოდნენ H_2O რომ ერქვა წყალს, ვერ სვამდნენ თუ?

საერთოდ ყველა საგანს ხაზვა მირჩევნია. ეს საგანი მართლა მთავარია. ადამიანებს ხაზვა რომ არ შეეძლოთ, ვერც სახლებს ააშენებდნენ და ვიცხოვრებდით ბუნაგებში, ან კიდევ ღმერთმა უწყის სად. ხაზვის სიყვარულში მამას ვეცით. საერთოდ, ყველაფერში მამაჩემს ვგავარ. ძალიან მიყვარს ჩემი მამიკო, სამსახურიდან მოსული არაა, რომ კონცხითა და ტკბილი სიტყვებით გულს ვუღონებ. ეგ კიდევ რაა?! ახლა გავიზარდე, თორემ, პატარა რომ ვიყავი, ახალმოსულს ზედ შევახტებოდი მაკაკასავით, ამიტომაც პატარა მაიმუნს მეძახდა. განა ვგავარ მაიმუნს?! სულაც არა! ისე, მეტსახელად „მარიამულა“ შემერქვა, რომელიც ძალიან მომწონს. ასე მგონია, რომ ამაზე კარგი სახელი მთელ ქვეყანაზე არავის ჰქვია.

ძალიან თავდაჯერებული ბავშვი ვარ. ასე მგონია, ტვინიკოსი ვარ და თვით არისტოტელეს ვაჯობებ-მეთქი. მაგრამ ვინ მომიყვანს არისტოტელეს, თორემ მართლა მოვუგებ კამათში.

ერთადერთი, ვინც ნერვებს მიშლის, ესაა ჩემი ძმა. სკოლიდან რომ მოვალთ, ვეცემით ერთმანეთს, ვძიძგილაობთ, ვკინკლაობთ. ძალიან მხეცი ბავშვია, მეშინია რომ დამეტაკება, ძირს არ დამცეს, ჭიდაობაზე დადიოდა და ყველა ილეთს ჩემზე იყენებს. ადრე მე ვერეოდი. ახლა რომ მიგებს, ლუარსაბისა არ იყოს, თურაშაულის გაშლივით ვწითლდები და ვცდილობ არ დავუთმო, დედაჩემიდა თუ გვაშველებს. ისე, ძალიან მიყვარს ჩემი ძმა, იგი რომ არა, ვიდასთან ვიჩხუბებდი ან როგორღა გამოვიჩენდი თავს ხალხური, თუ ლიტერატურული შაირებითა და სკაბრეზული სიტყვების კორიანტელით, ასე გულუხვად რომ ვაჯილდოვებთ ხოლმე ერთმანეთს გაგანია ჩხუბში. ხშირად ჩხუბი ტელევიზორის გამო მოგვდის. დედა მას ნაგავში გადასაგდებ ყუთს ეძახის და მგონი, მართალია, ხანდახან მეც ასე ვფიქრობ ხოლმე. მამა-

ჩემი სამსახურიდან რომ მოდის, ამ არამაქნის ყუთში მხოლოდ ინფორმაციებს უყურებს, არ მესმის რისთვის? ზოგჯერ, ცუდ ხასიათზე დგება და მეც ვიბუტები და ვბუზღუნებ, რადგან სხვა არხს არ მაყურებინებს, მაგრამ რად გინდა? აღარავის ახსოვს საყვარელი „მარიამულა“.

მართალია, დილით დედაჩემის ხმის გაგონება არ მინდა, ტკბილ სიზმრებს მიფრთხობს ხოლმე, მაგრამ მსოფლიოში მასზე საყვარელი არავინ მეგულება. გვერდით დედა რომ არ მყავდეს, წარმატებების მიღწევაც გამიჭირდებოდა, დედა მათემატიკოსია. ძალიან მინდოდა ეს ნიჭი გამომყოლოდა, მაგრამ ჩემს ძმას უფრო ემჩნევა ეს. სკოლაში „ფილოსოფოსს“ ეძახიან, ნეტავ სად დაინახეს მასში ფილოსოფოსი?

ზემოთ ჩემი კატა ვახსენე, ისიც ოჯახის წევრია, ვაჟკაცურად აგრძელებს ჩვენი ოჯახის ტრადიციებს და მეზობელ კატებთან ჩხუბში ღირსეულად იცავს ოჯახის სახელს. ისიც ცისფერთვალაა, როგორც ჩვენი ოჯახის ყველა წევრი, დიდი გურმანი და ნებიერაა. ავტორიტეტით სარგებლობს მთელ სათაგვეთში და დამსახურებულად დაიმკვიდრა ოჯახში მეხუთე წევრის სახელი.

—აღექი, სკოლაში გაგვიანდება!..

იწყება დილით ჩვეული, მაგრამ საინტერესო მოულოდნელობებით აღსავსე ახალი დღე.

ჩემი ოჯახი

თამარ გელენიძე
თბილისის გრ. ხანძელის სახელობის
ეროვნული სკოლა, VI კლასი

ნეტავ, დედის სიყვარული გამეგო

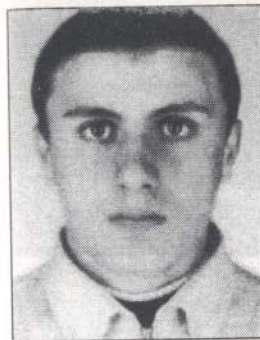
ჩემი ოჯახი — ეს ორი სიტყვა ჩემთვის განსაკუთრებით ლამაზად ჟღერს. როგორ მინდა მეც სიყვარულით ვილაპარაკო ამ თემაზე, მაგრამ...

სამი წლის ვიყავი, როცა დედა გარდამეცვალა, მამამაც მიგვატოვა, ღაწრით მე და ჩემი და-ძმები ობლად, უღედმამოდ. თორმეტი წელი გავიდა, რაც დედა აღარ გვყავს.

ხშირად ხატების წინაშე ვდგავარ მუხლმოდრეკილი და ღმერთს ვეკითხები: „რატომ, რატომ წაიყვანე ჩემი საყვარელი დედა?“ რაც დედა აღარ მყავს, მას შემდეგ ყველაფერს ხალისი დაეკარგა, ძალიან მიჭირს დედის გარეშე, მშობლიურ სიყვარულს ხომ ვერავინ მაჩუქებს. ისე სიყვარულით ვერავინ ჩამიკრავს, გულში როგორც მშობელი დედა.

მე და ჩემი ობოლი და-ძმები ერთმანეთისგან შორს, ცალ-ცალკე ვცხოვრობთ, მართალია, ისინი ყურადღებას მაქცევენ, მაგრამ მშობლიურ სიყვარულს ვერ მჩუქნიან. მე მყავს ბებია, რომელსაც სულით და გულით უნდოდა დედის ადგილი შეეკვსო, მაგრამ თვითონ უსინათლოა. ძალიან მეცოდება ბებია, მისი მღვდმარეობა ტკივილს მაყენებს. ნეტავ, მყავდეს მშობლები. თუნდაც ყველაფერს მიკრძალავდნენ, ნეტავ კი დედის სიყვარული გამეგო, ჩავკრობოდი გულში, მეც ნუკრივით ვიგრძნობდე მის სითბოს და ალერსს, ისე როგორც ჩემი მეგობრები გრძნობენ.

ის, რაც მე მაკლდა და მენატრება — მშობლის სითბო და სიყვარული — ამას ყველაფერს ჩემს შვილებს გადავცემ, მე ისეთ ოჯახს შევქმნი, სადაც სიმშვიდე, სითბო, სიყვარული ურთიერთპატივისცემა დაისადგურებს. მე ვოცნებობ ასეთ ოჯახზე.

ჩემი ოჯახი

ირაკლი ახვლედიანი
ცაგერის რაიონის სოფელ ლაჯანის
საჯარო სკოლა, XI კლასი

ოჯახი მთრე ცაძარია

ჰიორიკის მაგიერ

დღეს 14 აპრილია. დედამ მთხოვა კონკურსისათვის თემა დამეწერა. კატეგორიული უარი გამოვუცხადე, უკვე გავიზარდე-მეთქი! აღარაფერი უთქვამს. მივხვდი, დედას ვაწყენინე, მაგრამ მე ხომ უკვე მართლა „დიდი ბიჭი“ ვარ...

მე და მამა, ანუ „კაცები“ ვენახში ერთად ვმუშაობთ. მამას ეძახიან და რამდენიმე წუთის შემდეგ საშინელ ამბავს ვგებულობ — შვიდი თვის ბავშვი დაღუპულა და ახლა მისი მშობლები ჩვენს ჭიშკართან დგანან და მამას სთხოვენ მიცვალებული სახლამდე მიაციანინოს. მე ვხედავ, როგორ იტანჯება მამა, როგორ ტირიან დედაჩემი და ჩემი და ამ უბედურების და კიდევ იმის გამო, რომ არ შეგვიძლია დავეხმაროთ ადამიანებს... თურმე მამას მანქანაში ბენზინი არა აქვს. ეს პირველი შემთხვევაა, როცა მამა კეთილ საქმეს ვერ აკეთებს (მას ჩვენში ზუმრობით „03“-ის მძღოლს ეძახიან).

დღეს პირველად ვინანე, რომ ჩემი მშობლები პედაგოგები არიან, არა აქვთ ბევრი ფული და არ მასვენებს კითხვა: ნუთუ დღეს ფული მართლა ყველაფერია? (არადა, მე სხვანაირად მასწავლიან ჩემი მშობლები)

მამაჩემი

მამა ისტორიკოსია. იგი იმ სკოლის დირექტორია, სადაც მე ვსწავლობ. სკოლა შორსაა. ზამთარში მანქანას ზოგჯერ უჭირს ჩემს სახლთან ამოსვლა. მახსოვს, როცა პატარა ვიყავი, როგორ

ოსტატურად შემომაჯენდა მამა „ხორის ცხენზე“ და მიაღვილე-
ბდა სკოლაში სიარულს...

ერთხელ ქუჩაში ვთამაშობდი, დავინახე — ვიღაც კაცი ხე-
სთან იწვა და არ ინძრეოდა, თავზე ცხენი ადგა. ღამდებოდა, ის
კაცი კი არ იღვიძებდა, ცხენიც გაუნძრევლად იდგა. გამოვიქეცი
და მეზობლებს მოუყევი ეს ამბავი. ვიფიქრე, ვინმეს შეეცოდება
და გააღვიძებს-მეთქი, მაგრამ არაფრად ჩამავდეს: „რამდენი ლო-
თი ღობის ძირში მიწვება, სად ვსდიოთ“.

მამინ სახლში გავიქეცი და გულამოძვდარმა მოვყევი ეს ამ-
ბავი და დავუმატი: — ქრისტიანი კაცი ჩვენს ჭიშკართან რო-
გორ უნდა მოკვდეს-მეთქი! მამა იმ წუთში გამოძევა, ის კაცი
სახლში შემოვიყვანეთ, ყველა წესის დაცვით გავუმასპინძლდით,
მის ცხენს კი მე მთელი ეზო გადავაბალახებინე. დილით ჩვენი
სტუმრის მადლობასა და ბოდიშებს საზღვარი აღარ ჰქონდა, მე-
ზობლები კი მას შემდეგ რამდენ ცხენიან კაცს დაინახავდნენ,
დამცინოდნენ, მაგრამ მე თავი გმირად მიმაჩნდა... ეს „გმირი“ კი
მამამ შექმნა ჩემგან.

მამა ხშირად მეუბნება, ჯერ კაცს ჩემთვის დედა არ შეუგი-
ნებია და აბა შენ იცი, როგორ მაჯობებო! როცა დაფიქრდები,
ვხვდები, რაც არის მისი კარგი კაცობის მიზეზი — ის არა-
სდროს ამბობს უარს სხვის დახმარებაზე.

მასხენდება ერთი ახალი წლის დღე. მეზობლის კაცი საავა-
დმყოფოში გარდაიცვალა და ახალ წელს მიცვალებულის მანქა-
ნაში ჩასმა არავინ არ ისურვა. მამას თქმაც არ დასჭირვებია,
ისე გააკეთა, რაც საჭირო იყო. ამით ჩვენ არაფერი მოგვსვლია,
იმ კაცის ცოლ-შვილის სახით კი მლოცველები შევიძინეთ...

როცა მამა გაკვეთილს გვიხსნის, სულგანაბული ვუსმენ. ისე
ოსტატურად დაუკავშირებს ასახსნელ მასალას ადამიანის მოვა-
ლეობას, რომ მე და ჩემს თანაკლასელებს შესანიშნავად გვაგე-
ბინებს, თუ რას ნიშნავს იყო „კაცური კაცი“. როცა მამას ჩე-
მში რაიმე არ მოსწონს, ხუმრობს ხოლმე: „დედა ნახე, შვილი
მერე გამონახეო“. მერე ყველანი ბევრს ვხალისობთ, რადგან დე-
და მამას უფლებას არ აძლევს „გადააჩიქოროთულოს“ ეს ანდა-
ზა.

მამაზე ძალიან ბევრი რამ შემიძლია მოვყევი, ერთ ამბავსაც
გავიხსენებ. როცა საქართველოში ავტომატიანი კაცები გზებში
მანქანებს აყაჩაღებდნენ, დედა და მამა წყალტუბოში წავიდნენ
ლტოლვილი ნათესავის დაკრძალვაზე. იარაღიანმა ახალგაზრდე-
ბმა ქალაქის შესასვლელში მამა გააჩერეს, ჰკითხეს სად მიდი-
ხარო და მერე ერთ ადგილზე წასვლა უბრძანეს. ძალა ზომ აღ-
მართს ხნავს, რას იზამდა? — წაგიყვანთო, ჩვეული სიღინჯით
უპასუხა თურმე. ბიჭები უკან ჩასხდნენ თუ არა, საეჭვოდ აჩუ-
რჩულდნენ. ერთ-ერთი მამას ყოფილი მოსწავლე ყოფილა. „დი-
დებული დაცვის“ თანხლებით მივიდნენ დედა და მამა დაკრძა-
ლვაზე. მერე იმ ბიჭებს ქუთაისამდე გამოუცილებიათ მამა, რა-
თა შინ მშვიდობით დაბრუნებულიყო. მერე მამა ხუმრობდა, კი-
დეც კარგი, ჰაჯი-უსუბის ბედი არ მერგოო წილად. ამ ამბავს
შემდეგ სიამაყით ვუყვებოდი ჩემს მეგობრებს და მიხაროდა, რომ
„თოფიანმა კაცებმა“ მამა ვერ დააყაჩაღეს... გვიან კი მივხვდი,
რომ მართლაც ხარობს სიკეთის ნერგი, დარგო თუნდ სიპსა ქვა-
ზედა...

აი, ასე თესავს მამა სიკეთეს, თაობებს გადასცემს თავისი გუ-
ლის სითბოს და მეთაყვება, რომ ცხოვრობს ლეჩხუმში ერთი უპ-
რეტენზიო, კეთილი კაცი, დემურ ახვლედიანი. ეს კაცი მამაჩე-
მია!

ეყაჩემა

დედა ფილოლოგია. იგი ჩემი მასწავლებელი და კლასის ხე-
ლმძღვანელია. ქართული სიტყვის ტკბილხმოვანებას დედამ მა-
ზიარა და ახლა დედაზე მეტად მგონი, კარგი ლექსი მიყვარს
(ეს ხუმრობით).

დედა მორწმუნეა და ჩვენი ყოველი გაკვეთილი სახარებისე-
ული სიბრძნით იწყება და მთავრდება. არ არსებობს თემა, რო-
მელშიც მან ჩემი სულისთვის საზრდო არ მოძებნოს.

მასხენდება „ხვეისბერი გოჩას“ ტრაგიკული ფინალი და ჩვე-
ნი ცრემლები. მასწავლებელიც ჩვენთან ერთად ტიროდა... მერე
ბიჭებმა ცრემლების დამალვა ვცადეთ. დედამ „პატარა უფლი-
სწული“ შეგვახსენა: — ტირი? — მაშ, ადამიანი ყოფილხარ! ყვე-

ლაფერი ნათელი იყო... ამის შემდეგ არასდროს ვცდილობ ჩემი, თუნდაც ცრემლნარევი გრძნობების დამალვას და მიხარია, რომ ადამიანი ვარ! — „გახსოვდეს ვისი გორისა ხარ!“ — ახლაც მესმის დედის მიერ წარმოთქმული ეს ფრაზა და მის თვალებს ვხედავ. ღმერთო ჩემო, რამხელა ვედრებას ვკითხულობ მათში! შეუძლებელია ამ თვალების დავიწყება!

როცა აკაკის „სულიკო“ ვისწავლეთ, დამიჯერეთ, სასწაულის მონაწილე გავხდი, რადგან მაშინ გავიგე, რომ თურმე სულიკო დაკარგული ღმერთის ძიება ყოფილა. მოგვიანებით კი გავაცნობიერე, რომ მართლაც „სიყვარულია თავად ღმერთი ამ ქვეყანაზე“ და „თვით უკვდავება არ არსებობს უსიყვარულოდ!“

სიყვარული და სიკეთე! აი, ის გაუხუნარი და მარადიული ფასეულობანი, რასაც დედა ყოველდღე შემახსენებს ხოლმე. იგი უფრო მკაცრია, ვიდრე მამა. როცა ჩემზე ნაწყენია, ვცდილობ, მოვეფერო და შევირიგო.

თათია

თათია ერთი ჩვეულებრივი გოგოა, მაგრამ მე იგი არაჩვეულებრივად მიყვარს და იცით რატომ? იმიტომ რომ იგი ჩემი და-იკოა. „თათუჩა“ ძალიან ეშმაკი და მზიარული გოგოა. მთელი დღე მღერის, ცეკვავს, თავის „ვაკოსთან“ (ჩვენი კატა) თამაშობს და სულ იპრანჭება. მეშინია თმები არ დასცვივდეს ამდენი ვარცხნით. 24 საათი სარკესთან დგას. მებრალეებიან საცოდავი სარკეები... დედა ამბობს: თათიას ამდენმა კოპწილობამ ჩვენი სარკეები დაბზარაო. შენიშვნა თუ მიეცი, ცრემლებიც მზადა აქვს და კოპებიც. ვაი მას, ვისაც თათიას რისხვა დაატყდება თავს... კლასში ყველა ბიჭი თითის აწევით ელაპარაკება, არც სხვებს ადგათ უკეთესი დღე... ერთმა ბიჭმა მითხრა: — მამაშენის ხათრით არაფერს ვეუბნები, თორემ თმებს დავაწიწკნიდიო... არადა, თმებს თვალის ჩინივით უვლის. ერთი სიტყვით შინ და გარეთ განებივრებული გოგოა, იცის, რომ ყველას ძალიან გვიყვარს და „სარგებლობს“.

ერთ ზაფხულს მაცივარი გაგვიფუჭდა. წარმოიდგინეთ რატრაგედია იქნებოდა ეს ოჯახისათვის, რომლის ერთადერთი შე-

მოსავლის წყარო მასწავლებლის გასაცოდავებული ხელფასია... გავოცდი, როცა დედამ ცოტა ხნის შემდეგ იორამ ქემერტელიძის კრებული აიღო და მამას წაუკითხა მშვენიერი ლექსი, „თათია“, დამიჯერეთ — „ტრაგედია“ ამ ლექსით დაესვა წერტილი.

ძალიან მალე მართლაც „დიდი გახდება ჩვენი თათია“, მაგრამ ვიცი, ამით არაფერი შეიცვლება, იგი მაინც პატარა იქნება, ჩვენ კი მის ირგვლივ ვიტრიალებთ, როგორც დედამიწა მზის გარშემო..

ცოცა ჰამ ჩემ შესახებ

როცა პატარა ვიყავი და დედა ავად გახდებოდა, სულ ვამშვიდებდი: — ნუ გეშინია, მე რომ ქალების ექიმი გავხდები, პირველად შენ მოგარჩენ-მეთქი! წამოვიზარდე, მაგრამ აზრი არ შემცვლია. დედა მიხვდა, რომ არ ვიცოდი, რას ნიშნავდა „ქალების ექიმობა“ და მოხერხებულად ამიხსნა. ახლა კი, როცა სერიოზული არჩევანის დრო დადგა, დედამ მკითხა:

— ხომ იცი, რასაც ნიშნავს „ქალების ექიმობა“, ისევ გინდა ექიმი იყო? — ახლა უფრო მინდა-მეთქი, ვუპასუხე და ორივემ დიდხანს ვიცინეთ...

გადაწყდა, ექიმი უნდა გავხდე! ეს იქნება ჩემი ყველაზე დიდი ახდენილი ოცნება! ვიცი, ამჯერად ვერავინ დამეხმარება, აქამდე კი მშობლები ხშირად მეხმარებოდნენ სურვილების ასრულებაში.

ლეჩხუმში მკაცრი ზამთარი იცის, ამიტომ თვეობით ვართ მოწყვეტილები გარესამყაროს. ჩავიფიქრე სატელიტური ანტენა შეგვეძინა და მთელი შემოდგომა „პატიოსნად“ ვეხმარებოდი მშობლებს. ჯერი შეშით მომარაგებაზე რომ მიდგა, ჩუმად შევაპარე: — ნუ ვიყიდით შეშას, მოდით იმ 300 ლარით ანტენა ვიყიდოთ, შეშას კი მე დავამზადებ-მეთქი. დავარწმუნე მშობლები, რომ არ ღირდა „ნაცარში“ ამდენი ფულის გადახდა და ოცნებაც ავისრულე...

ცოდვა გამხელილი ჯობია და გეტყვით, რომ ცოტა წავიზარმაცე. ერთხელ დედამ მთხოვა კენახში წავყოლოდი სამუშაოდ.

როგორია პაპანაქებაში მუშაობა? ვიუარე. გამაგებინეთ, ეს ვენახი ჩემი სამშობლო თუ არის, შევაკლავ თავს და მედალს მაინც მომცემენ-მეთქი! გადაირია ღედა. როგორ შეიძლება ასე უბრალოდ სამშობლოს ხსენებაო. მეც ეს მინდოდა, გავიქეცი და ავცდი იმ ღღეს ოფლის ღვრას. დაებრუნდი, ვატყობ, ღედა ნაწყენია, არ ვიცი, რა ვქნა. დავიწყე სიმღერა „ჩავხედოთ მეგობარს უბეში...“ ყურადღება არ მომაქცია. — ღედა, რაღაც მინდა გკითხო-მეთქი, ვუთხარი. — როგორ გავიგო ეს ტექსტი, არ მესმის რას ნიშნავს „ჩავხედოთ მეგობარს უბეში?“ ალბათ მეგობარ გოგოზეა დაწერილი ეს სიმღერა-მეთქი. ღედას გაეცინა, მეც ეს მინდოდა, შევრიგდით! თუმცა მაინც მისაყვედურა, მეგობრობა მე ასე არ მისწავლებია შენთვისო.

ღედაჩემი საოცრად უფროხილდება ქართულ ტრადიციებს. თუ მას დავუჯერებ, ნახევარი საქართველო ჩემი ნათესავია. ხშირად ჩამომითვლის ყველა იმ გვარს, რომელიც მე არ მეკუთვნის საცოლედ. ისე ვატყობ, რომ დასავლეთში არაფერი გამომივა და ბედი აღმოსავლეთში უნდა ვეძებო!

უპიროვის მაკოჩი

მაპატიეთ, თუ დაგლალეთ ჩემი თავგადასავლებით! ნუ იფიქრებთ, რომ არასერიოზული ბიჭი ვარ. ოჯახი ჩემთვის წმინდა-თაწმინდაა, მეორე ტამარია და იქ უწმინდური ფეხითა და გულთ ვერავინ შემოვა... ოჯახი ჩემთვის ჩემი მშობლები და ჩემი დაიკოა, ჩემი სულის ნათელი ოაზისია... თუმცა ჩემს სახლში თქვენ ვერ ნახავთ ძვირფას ნივთებს, სამაგიეროდ მაქვს უამრავი წიგნი, მიყვარს კითხვა, ვგრძნობ უსაზღვრო მშობლიურ სითბოს და შემეძლია ჩემი სიყვარული გავუნაწილო ყველას, ვისთვისაც ძვირფასია ქართული ოჯახის სიწმინდე და სიმტკიცე.

P.S. ნეტავ მე როგორი ოჯახი მექნება? როგორი მშობელი ვიქნები? ერთი რამ ვიცი, ჩემი დღევანდელი ოჯახი სულ ნიმუშად მეყოლება, მაგრამ ძალიან მინდა არასდროს აღმოვჩნდე იმ მდგომარეობაში, რომელშიც დღეს მამაჩემი იყო...

ჩემი ოჯახი

ელენე ბეჟანიშვილი

გურჯაანის რაიონის სოფელ
მელაანის საჯარო სკოლა, X კლასი

ოჯახი გალია არ უნდა იყოს

ეს ოჯახი კი არა, ნამდვილი გალიაა. ნორმალურ, ზრდასრულ ადამიანებს შეიძლება ეშინოდეთ მგლისა, სიკვდილისა, ბოლო-ბოლო, ფრინველის გრიპისა, მაგრამ წარმოუდგენლად მიმაჩნია, მუდმივად და პანიკურად ეშინოდეთ იმისა, რომ შეილებმა არაფერი დააშავონ, ვინმე არ შეიყვარონ, კისერი არ მოიტეხონ და თანაც, სულ ამ შიშში ცხოვრობდნენ!

არადა, სწორედ ასეთი საგანგებო რეჟიმით ცხოვრობენ ჩემი მშობლები; თვითონაც იტანჯებიან და შვილებსაც გვაწამებენ.

ჩემი უფროსი და სტუდენტია, თბილისში დეიდასთან ცხოვრობს, ყურადღება არ აკლია, მაგრამ, არა! დილიდანვე ტელეფონს მოსვენება არა აქვს, იმის ყოველი ნაბიჯი უნდა იცოდნენ.

„სად ხარ?“

„რუსთაველის მეტროსთან!“

ცოტა ხნის შემდეგ: „სად ხარ?“

„ინსტიტუტში შევედი!“

მოგვიანებით: „სახლში უკვე მიხვედი?“

„ჰო, ახლახან მივედი“.

„მერე, რატომ არ დამირეკე?“ და ასე დაუსრულებლად. სკოლაში დილით დედასთან ერთად მივდივართ. ყველაფერზე წყრება, სულ დაძაბულია.

„ზედმეტად ნუ იცინი!“ — მიბრიალებს თვალებს.

„თმები ძალიან მაღლა აგიწევია!“

„პირდაპირ შენს კლასში წადი, ფოიეში ნუ ჩერდები!“

ახლობლებთან საუბარში დაბეჯითებით ამართლებენ თავის პოზიციას: „ქვეყანა გადარეულია, ახალგაზრდობა გადაგვარებულია, ათასი სიბინძურე იფრქვევა ტელევიზიიდან და ჟურნალ-გაზეთებიდან. ამ სერიאלებმა ხომ მთლად წაბილწა ბავშვების ცნობიერება! როგორმე ხომ უნდა დავიცვათ ჩვენი შვილები! და ა.შ.“ ჯერ კიდევ ახალგაზრდა მშობლები მყავს. ცხოვრების საინტერესო გზა გაიარეს. მამაჩემმა ბევრი რამ მოასწრო „წინა ცხოვრებაში“. 25 წლისა სსრკ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი იყო და წელიწადში რამდენჯერმე მოსკოვში მიფრინავდა, კრემლში. იქ, თურმე იყო შავი „ვოლგები“, სასტუმრო „როსიას“ აპარტამენტები, სპეც.მაღაზიები, თვითონვე უკვირდა ეს ყველაფერი, არადა, უბრალო ტრაქტორისტი იყო. რაიონში დეპუტატობაზე მოსული ლიმიტის მონაცემები დაემთხვა მისას: ასაკი, პროფსასწავლების დიპლომი, კომკავშირობა. ჰოდა, შეარჩიეს, დაარიგეს, ჩააცვეს და დელეგაციასთან ერთად გაგზავნეს. ხუთი წელი მხურვალედ უკრავდა ტაშს და თვეში ორასი მანეთის მიღების უწყისს აწერდა ხელს.

ამ ამბებს ძალიან სერიოზული სახით გვიყვება, სურათებსაც გვიჩვენებს და ბოლოს აუცილებლად ამოიოხრებს: ეჰ, მაშინ იყო ცხოვრება! ყველგან და ყველაფერში წესრიგი და მორჩილება!

გვრძნობ, რომ ახლანდელი ქაოსისა აშკარად ეშინიათ. არც მუსიკა მოსწონთ, არც მოდა, არც ფილმები, სულ ძველთან ადარებენ და წინასწარვე გამოაქვთ განაჩენი. ეშინიათ

მომავლისა, რადგან, მათი აზრით, ყველაფერი კარგი წარსულში დარჩა. კი, ნამდვილად დიდი შიში ცხოვრობს ჩვენს ოჯახში სრულუფლებიან წევრად!

მიკვირს: ეს ჯერ კიდევ ახალგაზრდა ხალხი (ორმოცდაათისაც არ არიან!) რატომ ჩარჩა „წინა ცხოვრებაში“. ერთი რამის გაგება არ უნდათ: ჩვენ ამ ქაოსში დავიბადეთ და გავიზარდეთ. ჩვენივე თაობა ნელ-ნელა დაალაგებს ქვეყანას, ოჯახურ ყოფას შიშით ვერ უშველი, ზნეობასა და წესრიგს შიშით ვერ დაიცავ, ცხოვრებას ფეხი უნდა ავუწყოთ და ნაკლები ვიწუწუნოთ.

ძალიან მინდა, რომ ჩემმა მშობლებმა ეს შიში დაძლიონ, შეეგუონ ახალ, ჯერ მოუწყობელ, მაგრამ აშკარად საინტერესო ცხოვრებას. მინდა, რომ დამშვიდდნენ, შუბლი გახსნან და გვიჭირს თუ გვილხინს, ერთად ვიყოთ და არა ერთმანეთის მიმართ ჩასაფრებული. მინდა, რომ მენდობოდნენ, მაშინ ოჯახი გალია აღარ იქნება.

ჩემი ოჯახი

დათო სარატიშვილი
თბილისის ვაჟა-ფშაველას სახელობის
№87 საშუალო სკოლა, III კლასი

ღმერთო, დაიფარე
ჩემი ოჯახი

ჩემი ჩუქურთმები რა

აღბათ დედა უკვე სამსახურში მიდის, — ძილში გავიფიქრე და ლოყაზე კოცნაც ვიგრძენი. ძილმა თავი წამართვა, თვალი ვერ მოვკარი, როგორ წავიდა დედა.

მალეც დარას გაბმულმა ზარმა უკვე საბოლოოდ დამიფრთხო ძილი და მე და მამა გამოვკაფხიზლა.

ორივე სწრაფად ვიწყებთ მომზადებას. მამა სამსახურში, მე კი სკოლისაკენ მივიჩქარი. ჩემი სკოლა სახლიდან შორსაა და ყოველთვის მეშინია დაგვიანების, ამიტომ ცოტათი ვღელავ, მა- მა კი აუჩქარებლად ემზადება.

გრძელი გზის შემდეგ ჩემი სკოლა გამოჩნდება და ყველა- ფერი მშვიდდება. დღე სწრაფად გადის.

საღამოთი მშობლები დადლილები არიან, ამიტომ მე ვცდი- ლობ ჩემი გაკვეთილებით არ შევაწუხო ისინი, მაგრამ არაფერი გამომდის. დედა მაინც მაკონტროლებს. მამა ჩემი ქომაგია: — ნუ მოკალი ბავშვი სწავლით! — ხშირად ეუბნება მამა დედას.

სწავლისაგან თავისუფალი მამას მივუჯდები და დიდხანს ვსაუბრობთ ხოლმე. ასეთია ერთი ჩვეულებრივი დღე ჩემს ოჯა- ხში.

ჩემი უნაყლო

ხშირად მესმის უფროსების კამათი საქართველოს პრობლე- მების გარშემო. ზოგს რა არ მოსწონს, ზოგს რა, ბევრი უკმა-

ყოფილა. ხშირად გაჭირვებაზე საუბრობენ, ქურდობაზე, მკე- ლელობაზე. ვუსმენ, შიში მიპყრობს და გულში ვნატრობ: ნე- ტავ დადგებოდეს ის დრო, როდესაც ყველა ბედნიერი იქნება, აღარ იქნება გაჭირვებული ოჯახი, უდემამო ბავშვები, აშე- ნდება დიდებული ეკლესიები, ლამაზი სახლები, საქართველოში ყველა ქრისტიანულად იცხოვრებს და ქვეყანაზე საშიში აღა- რაფერი იქნება.

ჩემი ოჯახის სხარცია

ჯერ კიდევ გაყინული მიწიდან თავი ამოყო ნარცისებმა და პირველი სიმწვანე შემატა ჩემს ეზოს. მათ ტიტებიც მიეშველა. ცისთვალამ კი ცისფრად გამონათება დაასწრო ყველას.

მამას უზარმაზარი ტყემლის ხესთან მივყავარ და უკვე მე- რამდენედ მიხსნის, რომ ეს ბებერი ხე ჩვენს დიდ პაპას და- ურგავს. ირგვლივ პაპაჩემის დარგული ხეები ღვას, რამდენიმე მამასაც გაუხარებია და ადგილს მიჩვენებს, სადაც შეიძლება მე გავახარო ნერგი. ჩვენი ბაღი ოჯახს ჰგავს, აქ უკვე მეხუთე თა- ბა იზრდება. მამა წინაპრების სიყვარულს ყოველ ნაბიჯზე გვასწავლის, გვიხსნის როგორ ცხოვრობდნენ ისინი.

გულდასმით ვუსმენ მამას და გულში ვამბობ: — ღმერთო, დაიფარე ჩემი ოჯახი.

ჩემი სუკიანი რა

ზაფხულობით ბიძაშვილებთან მიწვევს მშობლების გარეშე ყოფნა. დღეები დღეებს მისდევს. ბავშვებთან ვერთობი, აღმართ- დაღმართ დავრბივარ და მოთმინებით ველოდები იმ ბედნიერ დღეს, როცა დედა ჩამომაკითხავს, ვცდილობ, რომ ვიპოვო ძა- ლა და უკან წამოსულის ცრემლები არ ვანახო.

შარშანაც ასე მოხდა. დროზე ადრე ჩამოვიდა დედა. მეორე დღეს უკან ბრუნდებოდა, თვალებში მონატრება და სევდა ეტ- ყობოდა. გავაცილე, უკან მობრუნებულმა თავი ვეღარ შევიკავე,

ყელში ბურთი მომაწვა და ცრემლები წამსკდა. საოცრად სევდიანი იყო ის დღე. მაშინ ვიფიქრე: ნეტავ, არცერთ ბავშვს არასოდეს ენატრებოდეს დედა.

ჩემი ბუნია ჩემი

ცისფერი ეკრანი კიდევ ერთხელ ინთება, საოცრად ლამაზი კადრები ენაცვლება ერთმანეთს. ახლო წარსული დღევანდელადად იქცევა, მე თვალები მიბრწყინდება და უკვე მერამდენელ სიამოვნებით შევცქერე ჩემი ნათლობის ცერემონიალს.

საოცარი გრძნობა მეუფლება. ასე მგონია, ეს იყო გუშინ, არის დღესაც და თითქოს ყოველდღე მეორდება. ზარების რეკვა ჟრუნტელს მგვრის. სხვა სამყარო იშლება თვალწინ. ეს უდიდესი დღე იყო ჩემს ცხოვრებაში, უდიდესი და ყველაზე ბედნიერიც — ახლა ასე ვფიქრობ.

დმერთო, ნურცერთ ქართველს ნუ მოაკლებ ბედნიერებას ეზიაროს ქრისტიანობის უდიდეს მადლს.

ჩემი პირველი მინდა ჩემი

კოკისპირულად წვიმდა. მოწყენილი ვიჯექი ფანჯარასთან და იმედგაცრუებული შევცქეროდი ზღვის აღელვებულ ტალღებს.

მამა უამინდობით გაღიზიანებული ჩანდა და ვეღარ ვუბედავდი შემეხსენებინა, პორტში გასეირნებას რომ შემპირდა. უცებ წასასვლელად მომზადება მთხოვა, უხალისოდ ჩავიცვი და გავეყვი. ვერ მივხვდი, სად მივდიოდით ასეთ თავსხმაში.

მალე უზარმაზარი გემები გამოჩნდა, თვალები გამიბრწყინდა. ვილას ახსოვდა წვიმა, გახარებული მამასთან ერთად ნელი ნაბიჯით დაუფევი ზღვის ნაპირს. პირველად ვხედავდი გემებს ასე ახლოდან.

ჩემმა გახარებამ მამას ხასიათი გამოუკეთა. თითქოს ბავშვად გადაიქცა და სველები გვიან დაგბრუნდით შინ. გულში ვფიქრობდი: ყველაზე კარგი ჩემი მამიკოა, მინდა მეც ასეთი მშობელი ვიყო.

ჩემი ოჯახი

თათია ჯანიბაგაშვილი

ქ. თბილისის ვაჟა-ფშაველას სახელობის
№87 საშუალო სკოლა VI კლასი

მინდა მყავდეს მზრუნველი მამა

დავდივარ ცეკვაზე და ძალიან მინდა, გავხდე მოცეკვავე. ასევე განსაკუთრებით მიყვარს ინგლისური ენა და როგორც აღნიშნავენ, წარმატებით ვითვისებ მას.

ჩვენი დიდი ოჯახი ექვსი სულისგან შედგება, ესენი არიან: დედა, დეიდა, ბებია, ბაბუა და დიდი ბაბუა. ყოველი მათგანი ძალიან განათლებული და პატიოსანია.

დედაჩემს ია ჰქვია. ის ოცდაათი წლისაა. ძალიან ლამაზი, კეთილი, გულდია და ჭკვიანია. დედა დიდი ხანია რაც მუშაობს საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიან სახელმწიფო ფონდში. იგი ყოველთვის ცდილობს, რომ გამახაროს, ჩემი სანუკვარი ოცნებები ამიხდინოს, გამიგოს, არ მაწყენინოს და დამეხმაროს იმის დაძლევაში, რასაც ვერ ვაკეთებ. მას ძალიან ვუყვარვარ და მეც ძალიან მიყვარს იგი.

დეიდას ჰქვია მაიკო. ის ოცდაოთხი წლისაა. ძალიან მოსიყვარულე, თბილი, სანდო, მგრძნობიარე და ბეჯითია. მან უკვე ბევრ რამეს მიაღწია. როცა თბილისის უნივერსიტეტი დაამთავრა, გერმანიაში, ქალაქ ჰანოვერის უნივერსიტეტში გაემგზავრა სასწავლებლად. ძალიან გაუჭირდა ჩვენთან გაწმორება, მაგრამ სხვა რა გზა ჰქონდა, ბევრი კარგი ახალი მეგობარი შეიძინა. იგი თან მუშაობს იმისათვის, რომ თავი ირჩინოს და თანდათანობით მიეჩვიოს იქაურობას. ხშირად გვე-

საუბრება ხოლმე ტელეფონით. ზაფხულში ჩვენ სანახავად ჩამოდის ერთი ან ორი თვით. მე ის ძალიან მიყვარს და დიდ პატივს ვცემ, ამასვე ვგრძნობ მისი მხრიდან.

ბებიას დარეჯანი ჰქვია. ის არის ორმოცდათერთმეტი წლის. სანდომიანი, განათლებული, ერთგული, მორწმუნე და ძალიან მოსიყვარულე ადამიანია. ბებია პროფესიით ინჟინერია, ამჟამად კი დიასახლისია. ის თითოეულ ჩვენგანზე ზრუნავს, სიყვარულსა და სიბოძის გვმატებს.

მან და მისმა ძმამ, ამირან ტომარაძემ დაამთავრეს 87-ე ანუ ის საშუალო სკოლა, რომელშიც ახლა მე ვსწავლობ. ამირანის სურათი დღესაც ამშვენებს სკოლის საპატიო დავას. დღეს იგი ჩიკაგოს უნივერსიტეტის პროფესორია.

მე ძალიან მიყვარს ბებიაჩემი და მისი ძმა! ჩემს ბაბუას ჰქვია ჯონი. ის ორმოცდათხუთმეტი წლის, ძალიან სიმპათიური, განათლებული, მოსიყვარულე, თბილი და შრომისმოყვარე ადამიანია. პროფესიით ინჟინერია და რადგანაც თავისი პროფესიით სამსახური ვერ იშოვა, ვალუტის გადამცვლელ პუნქტში დაიწყო მუშაობა.

მე ძალიან კარგად მახსოვს ბაბუაჩემის ძმა, მამა ამირან შენგელია, რომელც ბაბუაჩემივით კეთილი და მოსიყვარულე იყო. იგი ყოველთვის ეხმარებოდა გაჭირვებულ ადამიანებს. მამა ამირანი თბილისის სხვადასხვა ეკლესიაში მსახურობდა, ბოლოს ის ცაიშის ეკლესიის წინამძღვარი იყო. ის ოცდაათი წელი იყო მოძღვარი. მისმა ამქვეყნიდან წასვლამ ძალიან დასწყვიტა გული ბაბუაჩემს და ჩემი ოჯახის ყველა წევრს.

ჩემი დიდი ბაბუა, გოგი, სამოცდათექვსმეტი წლის ხდება პირველ მაისს. ის ძალიან განათლებული და მოწესრიგებული ადამიანია, მუშაობს თბილისის საავიაციო ინსტიტუ-

ტში. მიუხედავად თავისი ასაკისა, კეთილსინდისიერად ასრულებს თავის მოვალეობას.

ჩემი სანუკვარი ოცნებაა მყავდეს მამა. მე სულ ხუთი წლისაც არ ვიყავი, როცა მამა გარდამეცვალა, მას გია ერქვა. მე ის ძალიან ბუნდოვნად მახსოვს. მამაჩემს ადრე ჩაწერილ კასეტებზე ვუყურებ ხოლმე, ძალიან მაღალი და სიმპათიური ყოფილა.

ხშირად მივდივარ ხოლმე მის დედ-მამასთან და ვცდილობ ორივეს გული გავუხარო. მათ ჩემი იმედი აქვთ. მამაჩემის დაბადების, გარდაცვალების და მიცვალებულების დღეს საფლავზე ყოველთვის ავდივართ ახლობლები.

ჩემი ოჯახის წევრები სულ მასწავლიან, რომ უნდა ვიყო მოწესრიგებული, გულკეთილი, ზრდილობიანი, დამთმობი და მეგობრული. ყოველდღე მიმეორებს თითოეული მათგანი ამ ფრაზას: „ნუ ხარ ჯიუტი, მოიქეცი ისე, როგორც შეეფერება ზრდილობიან და მოწესრიგებულ ადამიანს“. ბებია და ბაბუა სულ იმას მარიგებენ, რომ გულთბილი, ნაზი და მომთმენი უნდა ვიყო, სამწუხაროდ, ზოგჯერ მათი დარიგება მავიწყდება, ადრე ეს უფრო ხშირად ხდებოდა, ახლა კი იშვიათად.

ოჯახის წევრებთან ცუდი ურთიერთობა არ მაქვს. დედას ხშირად არ ვაბრაზებ ხოლმე, უბრალოდ, ძალიან იშვიათად შეიძლება წვრილმანებზე წავიკამათოთ, მაგრამ ხუთ წუთში ხელჩაკიდებულები ისევ ერთად ვდგავართ ხოლმე.

მე და ჯონი ბაბუა არ ვკამათობთ, რამე თუ ცუდად გავაკეთე, ის მარიგებს და საქმე უპრობლემოდ ჩაივლის ხოლმე.

ბებიასთან იმდენად არა, დიდ ბაბუასთან კი ხშირად მაქვს ხოლმე კონფლიქტი. დარწმუნებული ვარ, რომ მასთან კამათში მე ვარ ხოლმე მართალი, მაგრამ ის ჩვენს ოჯახში ყვე-

ლაზე უფროსია და თითოეულმა ჩვენგანმა უნდა დავუთმოთ. ჩვენები ყოველთვის მას ამართლებენ, მე კი დამნაშავე გამოვდივარ. ამის გამო შეიძლება ვიტირო, მაგრამ სინამდვილეში არ მწყინს, იმიტომ, რომ ვიცი, როდის ვარ მართალი და როდის — მტყუანი.

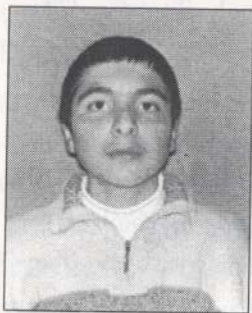
ჩემი ერთი ჩვეულებრივი დღე ასეთია: დილით ადრე ვდგები, რვის ნახევარზე, ვიცვამ ტანსაცმელს, ვიბან ხელ-პირს და ვიხეხავ კბილებს. შემდეგ ვსაუზმობ. ამ ყველაფერს რომ მოვრჩები, მივდივარ სკოლაში. სწავლა ცხრის ნახევარზე იწყება, გაკვეთილების დაწყებამდე ვლოცულობ ხოლმე, თუ ხუთი გაკვეთილი მაქვს, სახლში პირველ საათზე ვბრუნდები და თუ ექვსი, — ორზე. ვიცვლი ტანსაცმელს და სადილობის დროც დგება. შემდეგ ცოტა ხნით ვისვენებ და ვიწყებ მეცადინეობას. კვირაში ოთხჯერ მივდივარ ქართული ცეკვის გაკვეთილებზე. ცეკვიდან რომ ვბრუნდები, თუ სწავლას მალე ვამთავრებ, კვლავ ვისვენებ, ან ტელევიზორს ვუყურებ, შემდეგ ვვახშმობ... ვახშამი ექვსი საათისთვის მიწევს ხოლმე და თუ დრო დამრჩა, ეზოში გავდივარ, ბავშვებთან ერთად ვთამაშობ. როცა ყველა ბრუნდება სახლში, მისაღებ ოთახში ვიკრიბებით, ვსაუბრობთ ან ტელევიზორს ვუყურებთ, მერე კი დაძინების დროც დგება.

ახლა კი ჩემს ერთ-ერთ გამორჩეულ დღეზეც ვიამბობთ: ზაფხულში ცეკვის სტუდიის ბავშვები და მასწავლებლები თურქეთში ვიყავით. იქ საკმაოდ ბევრი კონცერტი გავმართეთ. უამრავი ადგილი დავათვალიერეთ, ყველაზე დიდი შთაბეჭდილება კი იმ ტაძარმა მოახდინა, სადაც წმინდა მარიამმა თავისი სიცოცხლის ბოლო წლები გაატარა. ამ ტაძარში ინახება წმინდა მარიამის სამკაული და იესო ქრისტეს ნაცვამი ძალიან, ძალიან პატარა ფაჩუჩები. სანამ ტაძარში

შევიდოდი, ვნახე ოდნავ ამაღლებულ ადგილას მდგარი წმინდა მარიამის ქანდაკება, რომელსაც ხელები გამოწვდილი აქვს და თუ შეეხები, სურვილი აუცილებლად აგისრულდება. ტაძრიდან გამოსულმა ვნახე სამი საოცარი წყარო: ერთი იყო სიყვარულის, მეორე — ჯანმრთელობის და მესამე — სურვილების. თითოეულმა ჩვენგანმა წამოვიღეთ იმ წყაროს წყალი. უკან რომ ვბრუნდებოდით, შორიდან დავინახეთ მსოფლიოს საოცრების, ჟეესოს ნანგრევები.

მე თავად, ალბათ, გულკეთილი, მგრძნობიარე, მოსიყვარულე, თბილი და გულღია მშობელი ვიქნები. ძალიან მიყვარს პატარა ბავშვები, მათთან თამაში. ზოგჯერ ვოცნებობ, რომ მეც მყავდეს შვილი, მაგრამ სხვა დედებს რომ ვუყურებ და ვხედავ, როგორ იღლებიან, ვფიქრობ, რომ ეს მეტად საპასუხისმგებლო და რთული საქმეა.

მინდა მყავდეს მოსიყვარულე, გულკეთილი, თბილი, მზრუნველი და ჭკვიანი მამა, რომელსაც ძალიან ვეყვარები. მინდა ისეთი მამა მყავდეს, რომელსაც ადვილად გავუგებდი და რომელთანაც ვიმეგობრებდი. ეს ჩემი ოცნებაა და ვიცი, რომ სინამდვილეში ასე არ იქნება, მაგრამ იმის იმედს კი ვიტოვებ, რომ მომავალში და ან ძმა აუცილებლად მეყოლება.

ჩემი ოჯახი

მასტანგ ბოლქვაძე

ქობულეთის რაიონის სოფელ
ბობოყვათის საჯარო სკოლა, VII კლასი

სულიერი დამადების დღე

მინდა გიამბოთ ჩემს ოჯახზე, ერთ ძირძველსა და ქართულ ოჯახზე (ყოველ შემთხვევაში მე ასე მგონია). ოჯახზე, სადაც უყვართ სტუმარი, პატივს სცემენ უფროსსა და წინაპართა ხსოვნას. ყველასათვის კარგადაა ცნობილი, რომ თურქთა სამასწლიანმა ბატონობამ თავისი დაღი დაასვა საქართველოს მზიან კუთხეს — აჭარას, რაც ძირითადად აჭარელი მოსახლეობის მაჰმადიანურ სარწმუნოებაზე მოქცევაში მდგომარეობდა. ჩემი დიდი ბებია და ბაბუა მაჰმადიანური ადათ-წესების მიმდევარნი ყოფილან. ჩვენს ოჯახში დღესაც აღნიშნავენ მუსლიმანურ დღესასწაულებს „ყურბან ბაირამსა“ და მიცვალებულთა სულის მოსახსენებლად კითხულობენ „მეველუდს“. მე პატივს ვცემ ყველა რიტუალს, რომელიც ღვთის სადიდებლადაა განკუთვნილი და რომელსაც ჩემი ბებია და ბაბუა პატივს სცემენ, მაგრამ...

გადიოდა დრო... და მე და ჩემს დას სულ უფრო მეტად გვიძლიერდებოდა სურვილი, რომ ქრისტიანულად მოვინათულოყავით და აი, ეს დღეც დადგა ჩვენს ცხოვრებაში, რომელიც არასოდეს დაგვაფიწყდება — ჩვენი სულიერი დაბადების დღე. 28 იანვარს მე და ჩემი დაიკო მოვინათლეთ, ოჯახში ნათლობის სუფრა გავშალეთ და ვიზეიმეთ. სალოცავი კუთხე მოვაწყვეთ, სადაც დედამ (მას ნანა ჰქვია) წმინდა ნანას ხატი დაჰკიდა და გვითხრა: გფარავდეთ მარიამ ღვთისმშობელი და წმინდა ნანას ხატი ყოველთვის და ყველგანო.

ჩვენი ნათლობიდან სამი თვის შემდეგ მოინათლა მამა, დედა კი... დედა არ მონათლულა. რატომ? ხშირად ვფიქრობ ამაზე, რატომ?

დედამ ღმერთისაკენ სავალ ჭეშმარიტ გზაზე დაგვაყენა. ვთვლი, რომ მას არასოდეს უღალატია ქრისტეს მცნებებისათვის, მაგრამ მონათვლისაგან თავს იკავებს, იქნებ ეს ოჯახის უფროსი წევრების — დედამთილ-მამამთილის რიდი და პატივისცემაა. ან იქნებ თვლის, რომ ჯერ მზად არაა ამ გზაზე დადგომისათვის, რადგან პატივს სცემს მაჰმადიანურ ადათ-წესებს. დიდი სურვილი მაქვს, რომ დედა მოინათლოს და მშობლებმა ჯვარი დაიწერონ. როცა მე და ჩემი დაიკო დედას ვეკითხებით: — დედა მოინათლები? იგი ღიმილით გვიკრავს გულში და გვეუბნება: — რა თქმა უნდა, განა შეიძლება მე თქვენ გვერდით არ ვიყო ღმერთისკენ მიმავალ გზაზე?!

მე მიყვარს ჩემი ოჯახი და მახსენდება ერთი შემთხვევა. მე და მამას მგზავრობისას მოხუცი კაცი დაგვემგზავრა. მოხუცმა საუბრის დროს მამას უთხრა: ოჯახი ჯახია (შეჯახება, ჩხუბი), შვილო. ამ სიტყვების გაგონებისას კითხვებად ქცეული თვალებით შევხედე მამას. მამამ გამიღიმა... სახლში დაბრუნებულმა დიდხანს ვიფიქრე, ვიფიქრე და გადავწყვიტე დედისათვის მომეყოლა იმ უცნაური მოხუცის შესახებ, რომელმაც ოჯახი შეჯახებად და ტვირთად წარმოადგინა. დედამ მიპასუხა: ოჯახი კი არა შვილო, ცხოვრებაა დიდი შეჯახება და ტვირთი, ცოდვაა მარტოკაცი, რომელიც ოჯახის გარეშე აღმოჩნდება ამ შეჯახებისასო... ოჯახი კი წმინდა ადგილია, სადაც ერთმანეთს კი არ უნდა უპირისპირდებოდნენ და ეჯახებოდნენ, არამედ უნდა უყვარდეთ და პატივს სცემდნენო.

დედა პატივს სცემს ქრისტიანულ ადათ-წესებს. მამა პატივს სცემს დედას და არასოდეს უთქვამს მისთვის მოინათლეო, მე კი ველოდები იმ ბედნიერ დღეს, როცა დედა მოინათლება.

ჩემი ოჯახი

პიპა ბეჭეძია

თბილისის ვ. ესვანჯიას სახელობის
საერთო სკოლა „ცისკარი“, IX კლასი

ნაცვრის ხეს დაფხვავს

ოჯახი? იყო დრო, როცა ყველანი ერთად, ერთ ჭერქვეშ ცხოვრობდით სოხუმში. უკვე თერთმეტი წელია, რაც ბებიას მიმბარა ბედმა. ცოდვას ვერ ვიტყვი, თბილი, მოსიყვარულე ადამიანის მფარველობის ქვეშ ვარ, მაგრამ, რომ იცოდეთ, როგორ მენატრებიან ჩემები! ხანდახან, როცა მართო ვარ შინ, ხმამაღლა ვყვირი: დედა! დედა! დედა! მამიკოოო! იყო შემთხვევა, ასეთი დაძახების შემდეგ დედას დაურეკავს და, ტირილის ნაცვლად, მიცინია...

ჟამთა სიავემ არსებობის პურის საპოვნელად, უამრავი ქართველის მსგავსად, ჩემი დედ-მამაც რუსეთის გზას გაუყენა. მიეჩვივნენ იქ ცხოვრებას, ჩემს მონატრებას... ხანდახან მგონია, მე უფრო მენატრებიან და მიხარია, როცა ვრწმუნდები ხოლმე, რომ ცვდები.

თერთმეტი წელია, არ ყოფილა დღე, ვინმე არ მენატრებოდეს. როცა თბილისში ვარ, მშობლები მენატრება, როცა მოსკოვში ვიმყოფები, მაშინ — ბებო.

ნატვრაში ვიზრდები, ბოლოს, ალბათ, ნატვრის ხეს დავემსგავსები და სანატრელს კი არა, ნატვრის ნაყოფს გამოვისხამ. არგებს კი ვინმეს ეს ნაყოფი? ალბათ კი, რადგან ტანჯვის ეს გზა თავად ამოვირჩიე. არ ვინდომე გარუსება, ჩემი საქართველოს გარეშე ცხოვრება. ქართველად ვერ გავიზრდებოდი „სარუსეთოში“.

მე მეცხრეკლასელი ვარ და ვიცი, ეს თემა როგორც უნ-

და დავწერო: ოჯახის წევრები უნდა დავახასიათო და ჩვენს ურთიერთობაზე ვისაუბრო. აქამდე საკუთარ გზაზე ვიამბობდით, ახლა კი მათ წარმოვიდგენთ.

ბებიით დავიწყებ. ბებიობა საქართველოში გამორჩეული პატივი და სიმძიმეა. შვილიშვილის გულისგულით ტარებას ავალდებულებს ტრადიცია ქართველ ქალს, ოღონდ ჩემი ბებია, როცა თავს მევლება, ტრადიციაზე როდი ფიქრობს (ეს ტრადიცია თავისი მოგონილი და დაწესებული ჰგონია).

— ქალი, ბებიკო, ნაწავლი, ზრდილობიანი და მოხელსაქნარე უნდა იყოსო, — ჩამჩინებეს. როცა ნაღვლიანს დამინახავს, თვალები უწყლიანდება და „უდარდელად“ აღილინდება: „ტიაჲ, ტიაჲ, რაკრაკა...“ ეს ტიაჲ ვაი-ვაიდ მესმის, მებრალება და გულიმი.

ბებო გულთამხილავია, იცის რა მაწუხებს და რატომ. ამას წინათ „ოთარაანთ ქერივი“ წავიკითხე და მივხვდი, ბებია ჩემი თვალებით ხედავს.

ახლა დედიკოზე ვიამბობთ.

ლამაზია. ამას იმიტომ კი არ ვამბობ, რომ ყველა შვილს თავისი დედა ჰგონია ლამაზი, მართლაც ასეა. კეთილადნაგია, მწყაზარი, ტკბილხმიანი. თეთრ ხალათში (ექიმია, მოსკოვში თავისი პროფესიით მუშაობს) სახეზე ისეთი ნათელი გადასდის, ლამის მუხლი მოუყვარო.

ვიცი, ვიცი, არც ერთ ავადმყოფს არ სჭირდება დედაჩემი, როგორც მე, მაგრამ ამას არასდროს ვიტყვი ხმამაღლა.

აი, ვწერ და მაინტერესებს, რას აკეთებს დედიკო ახლა? რას ფიქრობს? რა აცვია? როგორ გუნებახეა? რამე ხომ არ აწუხებს?

ამ საღამოს დამირეკავს, მაგრამ ჩვენ ამაზე არ ვისაუბრებთ...

მამიკო... მაღალი, ბრგე, მკაცრი, იმედია. როცა ქუჩაში მამა-შვილს ვხედავ, გულისცემა ასე მესმის: მამა, მამა, მამა-

მა... და... პასუხად, თითქოს ჩამესმის: მა-ცა-დე, მა-მა, სხვა-
ნაირად ვერ დაგეხმარები...

ვიწყებ ლოცვას: „მამაო ჩვენო, რომელი ხარ ცათა შინა...“
შენ უწინამძღვრე მამაჩემს; ძეო ღვთისაო, შეიწყალე დედა-
ჩემი; სულიწმინდავ, შენს მადლს ნუ მოაკლებ ჩემს საწყალ
ბებოს და შემობრალე მე, ცოდვილი...

მამაც ექიმი. მასაც შვენის თეთრი ხალათი (სიმკაცრეს
უნელებს), უყვარს თავისი საქმე. ბევრს კითხულობს. კარგი
მეგობრები ჰყავს...

რა ცოტა გითხარით მათზე...

ბებო, ბებო... ახლა მივალ შინ და ის პატარა ბავშვივით
მოასკდება კარს: — მოხვედი, შემოგეკვლე? დაილაღე? იცი, რა
მოგიმზადე?

ვიცი, ისეთ სადილს დამახვედრებს, თითებს ჩაატკვერ. მე-
რე წიგნებს გამომილაგებს: ეს წაიკითხე... ამას თვალი გა-
დაავლე... ეს დაგაინტერესებს, მგონი...

და ისევ დაფაცურდება: დარეცხავს, დაალაგებს, გააუთო-
ებს...

მხნედ გამოიყურება. ხანდახან ისე წავა ფიქრებში, წიგნს
არ გადაფურცლავს, არადა, თითქოს კითხულობს. ალბათ, ამ
დროს მოსკოვშია...

დელას ამხნევებს: ისე გაიზარდა... ისეთი ლამაზია... მასწა-
ვლებლები ამბობენ...

აი, ხელავთ, ბებიით დავიწყე და ბებიას დავუბრუნდი.
გიკვირთ?

ჩემი ოჯახი

თეა ხუციშვილი

გურჯაანის რაიონის სოფელ ახაშნის
საჯარო სკოლა, VI კლასი

ღეღის მონაცრება

ძილში საოცარი სითბო ვიგრძენი. თვალები ნელ-ნელა გავა-
ხილე. მზე მომდგომოდა თავზე, სახეზე მელამუნებოდა, თმე-
ბში მიძვრებოდა, საკინძეს მიხსნიდა და მკერდში ჩახუტებას
ლამობდა. გამეცინა მზის სხივების „ანცობაზე“, საოცარი სი-
მსუბუქე ვიგრძენი, წამოვხტი და ფანჯარა გამოვადე. ოთახში
აპრილის სურნელებით გაჯერებული ჰაერი შემოიჭრა, რომე-
ლსაც ქუჩის ხმაური მოჰყვა. სარკმლიდან დიდებული პანორამა
მოჩანდა: თეთრად აფეთქებული ნუშისა და ტყემლის ჯარი, წი-
თლად აბრიალებული ატმისა და ვაშლის ხეები, მწვანე ხავე-
რდის ხალიჩა — სოფლის საძოვრები, შორს კი თეთრ ნაბადმო-
ხვეული კავკასიონის მწვერვალები მოჩანდა. მზერა ქათქათა
ღრუბლებზე შევაჩერე და ისე დავაცქერდი დედამიწას, რომე-
ლიც ძალიან ლამაზი ჩანდა. ჭუჭყი და ტალახი თითქმის არ
ეტყობოდა და ჭრელ ბურთს წააგავდა.

ფუმფულა ღრუბლებზე ჩამოვჯექი და ოცნება დავიწყე: ბა-
თუმის თვალწარმტაც ქუჩებში დავაბიჯებდი, ცნობისმოყვარე
თვალეებით ვეძებდი... და აი, თითქმის დავლანდე კიდეც... მა-
ღალი, ტანაშოლტილი, მომხიბლავი ქალი. დედა, როგორ შე-
ცვლილხარ, რაც არ მინახიხარ, რომ იცოდე, როგორ მენა-
ტრები, როგორ მენატრება შენი სევდანარევი ხმა, თბილი ხე-
ლები... შენთან მინდა. ორი უსახური წელი გავიდა, რაც არ მი-
ნახიხარ. მაშინაც, როცა გნახე, ავად იყავი. დეიდამ ჩამომიყვანა
ბათუმში შენთან. თავზე თბილ ხელებს მისვამდი, ტიროდი და

მეჩურჩულეობდი: „მაპატიე შვილო, ჩემთან რომ არ წამოგიყვანე, კარგად გავხდები და ერთად ვიქნებითო...“

ახლა ფიქრებით ჩემს ოჯახში დავბრუნდი. ჩემი ოჯახი დღია, ცხრა წევრისაგან შედგება: მე, ბებია, ბაბუა, დები, ძმა, მამიდა, მამა და მზია, ჩემი დედინაცვალი, რომელიც მამამ მოიყვანა დედის წასვლის მერე. იგი ძალიან კარგი ქალია, მივლის, ცდილობს კარგად მომექცეს. მეც პატივს ვცემ, მაგრამ იგი ჩემს გულში დედაჩემის ადგილს ვერ დაიკავებს. მას ვერ დავუძახებ იმ სახელს, რომელსაც ვეძახი იმ ადამიანს, რომელმაც ამქვეყნად მომავლინა, სიცოცხლე მაჩუქა და დიდი სიყვარული ჩამინერგა.

ისე არ გამივოთ, რომ ყოველთვის სევდიანი და მოღუშული ვარ. არა, მე ხომ ბავშვი ვარ... მიხარია ოჯახში ფუსფუსი, უბნის ბავშვებთან თამაში, თანაკლასელებთან ყოფნა. ჩვენი ოჯახი ძველებური, ტრადიციული ოჯახია. ისეთ დღესასწაულებს, როგორიცაა ახალი წელი, აღდგომა, სამებობა — ერთად აღვნიშნავთ. განსაკუთრებით მიყვარს აღდგომის დღესასწაული, რომელიც ზოგჯერ ჩვენი სოფლის დღესასწაულს „სამებობას“ ემთხვევა. მზადებას შაბათს ვიწყებთ: ბავშვები ვთხრით ენდროს, ვუმატებთ ხახვის ფურცლებს და წამოვადულებთ. შედეგ ვალაგებთ კვერცხებს და ვღებავთ. თონეში ვაცხობთ „პასკებს“. ბებო ყველა ბავშვის სახელზე აცხობს „პასკას“. მეც მასთან ერთად ვფუსფუსებ. დილით ადრე, კვირას ვმლით სუფრას. ამ დღეს, ჩვენი ტრადიციით, აუცილებელია ზურგიელის გაჭრა. თუ არა გვაქვს, მაგიდაზე მიგვაქვს დამარილებული ღორის ხორცი. ვალაგებთ შეღებილ კვერცხებს, შუაში დიდი „პასკა“, რომელსაც ტრადიციულად ბებო ჭრის და გვილოცავს აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაულს. ყველას ხელში წითელი კვერცხი გვიჭირავს, მერე მათ ერთმანეთს ვარტყავთ და ვიძახით: „ქრისტე აღსდგა! ჭეშმარიტად“, ვსვამთ ცოტა ღვინოს, რომელიც ამ დღისთვის აუცილებლად შავი უნდა იყოს.

ჩვენი ოჯახი... მე ძალიან მიყვარს იგი, მიყვარს ჩემი და-ძმე-

ბი. განსაკუთრებით კი ბებია და პაპა მიყვარს, რომლებიც გვეფერებიან, გვანებივრებენ, პაწია გულებს სიყვარულით გვივსებენ. სოფელში გლეხის ოჯახი ზამთარ-ზაფხულს შრომაშია ჩართული. დილით ადრე ბებო და პაპა ცხენს ორთვალაში შეაბამენ, ბავშვებს დარიგებებს მოგვცემენ და წავლენ. საღამოს კი დაღლილ-დაქანცულები ბრუნდებიან. სახლში მზია რჩება, რომელსაც ოჯახურ საქმიანობაში მე და ჩემი და ვეხმარებით. მამაც დილით ადრე მიდის და გვიან ბრუნდება. გული მტკივა, რომ მამას ჩვენთვის თითქმის არ სცალია და მასთან ურთიერთობისთვის ცოტა დრო მაქვს.

მსიამოვნებს უფროსებთან ურთიერთობა, რომლებიც რჩევებს მაძლევენ, მასწავლიან ფულის სიყვარულს, კარგ ქცევებს, საოჯახო საქმეებს. მისრულებენ ყველა ბავშვურ სურვილს, მიკრძალავენ არასასიამოვნო ადამიანებთან ურთიერთობას, ზედმეტ სითამამეს, ტყუილის თქმას...

ფიქრებით ისევ დედასთან დავბრუნდი, დედა, რაღაც მინდა გითხრა, ბებომ საიღუმლოდ გამანდო: წელს მარწყვის კარგი მოსავალი ჩანს, ფულს შეგიგროვებ და ბათუმში გაგზავნი, ფულსაც გაგატან, რომ დედას მკურნალობაში მიეშველო. მინდა, წამლები გიყიდო, გამოგაჯანმრთელო, რომ ხშირად ვიყო შენთან. დედა, გახსოვს ის დღე, ჩემთან რომ უნდა ჩამოსულიყავი? მოუთმენლად გელოდებოდი, თვალები გზისკენ მეჭირა, მაგრამ ამაოდ. საღამოს კი ბებომ ხელები მომხვია და აცრემლებული ძლივს შემეყვანა სახლში. მას შემდეგ თითქმის ყოველდღე გელოდები. ერთი სული მაქვს, სკოლიდან როდის დამითხოვენ და შენთან ჩამოვალ, ალბათ მალე, ჩემო საყვარელო დედა!

თეა! თეა! — მომესმა ძახილი ქვემოდან. ჩამოდი, გოგო, ხბო შემივარდა ბოსტანში, გამოვაგლოთ. ეს მზია მეძახდა, ჩემი დედინაცვალი...

ღრუბლებიდან მიწაზე დავეშვი და უხალისოდ ჩავუყევი კიბეს...

ჩემი ოჯახი

მარი კუსიანი

თბილისის №87 საშუალო სკოლა,
III კლასი

ღღა გამოჯანმრთლდა

ზამთარი იყო. ძალიან ციოდა. ფიფქები ლამაზად ცვიოდა ციდან. ზამთარი ყველაზე ცივი და მკაცრი დროა. მეც მკაცრად მომექცა. 2005 წლის 4 თებერვალს ჩემი დედიკო ავად გახდა და გულის შეტევით წაიყვანეს საავადმყოფოში, რაც ჩემთვის ძალიან თავზარდამცემი იყო. ნერვიულობისაგან ადგილს ვერ ვპოულობდი, ვლოცულობდი, ღმერთს ჩემი დედიკოს გამოჯანმრთელებას ვევედრებოდი.

საავადმყოფოში 5 დღე გაატარა, ეს დღეები ჩემთვის საშინელება იყო. მასთან სანახავად მივდიოდი და იქიდან ძალიან სევდიანი მოვდიოდი, რადგან დედას ისევ საავადმყოფოში ვტოვებდი. ყოველ მისვლაზე იმედი მქონდა, რომ დედას სახლში გამოუშვებდნენ. დადგა ის დღეც, როდესაც გამოწერეს, ჩემს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა. სახლში დედას უფრო მეტად ვეფერებოდი და ვკოცნიდი. სევდიანი დღე შემეცვალა სიხარულის დღედ.

ჩემი ოჯახი

ელენე ცოტაძე

თბილისის №87 საშუალო სკოლა,
III კლასი

რთი ბედნიერი დღე

მე ძალიან მიყვარს პატარა ბავშვები, განსაკუთრებით პრანჭია გოგონები; მინდოდა პატარა და მყოლოდა. ერთხელაც, გავიგე, რომ თურმე მამიდაშვილი უნდა შემძენოდა. სიხარულისგან აღარ ვიცოდი რა მექნა, მაგრამ ძალიან მაინტერესებდა ნამდვილად გოგო იქნებოდა, თუ ბიჭი.

შაბათი იყო, როცა ტელეფონმა დარეკა და გავიგეთ, რომ გოგონა დაიბადა. მე ძალიან გამიხარდა, მამიდას დაუურეკე და ვურჩიე სახელად კატო დაერქმიათ. მართლაც ასე მოხდა, კატომ უკვე სიარულიც ისწავლა, ცოტა – ლაპარაკიც. ახლახან პაწაწინა კბილიც ამოუვიდა. ის ახლა წლის და სამი თვისაა. ალბათ გრძნობს ჩემს სიყვარულს და მასაც ძალიან ვუყვარვარ. კატომ პირველად ჩემი სახელი წარმოთქვა დამახინჯებით, „ნენეს“ მეძახის.

მისმა დაბადებამ ძალიან გაგვახარა. ის დღე ჩემთვის ყველაზე ბედნიერი იყო.

ჩემი ოჯახის ცხადი

ჩემი ოჯახი დიდია. ის შედგება ექვსი წევრისაგან: ბაბუა, ბებია, მამა, დედა, მე და ჩემი ძმა. ჩემს ძმას ძალიან უყვარს მანქანებით თამაში. იგი დილას ბაღში მიდის. უფრო ადრე ბებო მიდის სკოლაში. ის ქართულის მასწავლებელია. ჩემს ძმასთან ერთად დედაც სამსახურში მიდის. შემდეგ მე მივყავარ მამას სკოლაში. ასე იწყება ჩვენი ყოველი დღე.

ჩვენ გვიყვარს სტუმარი და ყოველთვის შესაბამისად ვხვდებით.

ბით მას. როცა ბებო გემრიელ სადილს გააკეთებს, ბაბუ თავის მეგობარს პატიუებს ხოლმე. გვიყვარს დღესასწაულების აღნიშვნა. ახალი წლის ღამეს მაშხალებს ვისვრით და შუშხუნებს ვანთებთ. დილით კი თოვლის ბაბუას მოტანილი ტკბილეული და საჩუქრები გვხვდება. ძალიან მიყვარს აღდგომა. წითელ კვერცხებს ზეთიანი ბამბით ვაპრიალებთ და ჯეჯილში ვალაგებთ.

მე ქართულ ცეკვას ვსწავლობ და ძალიან მიყვარს იქ სიარული. ჩემი ძმა ჯერ პატარაა, ისიც ისწავლის ქართულ ცეკვას, ჯერჯერობით კი ხალხურ სიმღერებს სწავლობენ.

ჩოჯოხი მშობელი უჩნები

მე რომ გავიზრდები, დარწმუნებული ვარ, კარგი დედა ვიქნები. ჩემს შვილსაც ვეყვარები და მეც მეყვარება ის. თქვენ უკვე იცით, რომ პრანჭია გოგონები მიყვარს, ამიტომ მინდა ჩემი შვილი გოგონა იყოს, ლამაზი, ნაზი, სათუთი, კეთილი და ასე შემდეგ. მე და ჩემი პატარა დილას ადრე ავღებთ ხოლმე, მე ხელ-პირს დავბან მას, საჭმელს გავუკეთებ და ვაჭმევ. შემდეგ ის ითამაშებს, მე კი შუადღის საჭმელს გავუმზადებ. ჭამის შემდეგ დათხუპნულს დავბან და დავაძინებ.

ჩემი ოცნება

ყველა ადამიანს აქვს ოცნება. ოცნებობენ დიდებიც და პატარებიც, ქალებიც და კაცებიც.

მე სახლში მყავს საყვარელი დედა და მამა, ჩემი პატარა ძმა, ბებია და ბაბუა. მე და ჩემს ძმას გვაქვს ჩვენი ოთახი, რომელიც ძალიან გვიყვარს, ჩვენ ბევრი სათამაშო და წიგნი გვაქვს. ჩვენი ოთახის ერთ კუთხეში ზის დიდი მასხარა, სახელად ჩიპო. ის ძალიან სასაცილოა. მიყვარს ჩემს ოთახში ყოფნა და ოცნება.

მე ხშირად ვფიქრობ უპატრონო ბავშვებზე, რომლებსაც დედა და მამა არ ჰყავთ, მათ არ იციან დედის აღერსი და ოჯახის სითბო, ისინი მშობლებზე ოცნებობენ. მე ასეთი ბავშვები ძალიან მეტოდეიან და მინდა მათაც ჩემსავით სხვადასხვა ოცნებები ჰქონდეთ.

ჩემი ოჯახი

ანა კპარაცხელია
წალენჯიხის რაიონის სოფელ ჯვალის
საშუალო სკოლა, VI კლასი

დარღვეული ოჯახური იდილია

რა მხიარული და ბედნიერი ვიყავი მაშინ, როცა ყველანი ერთად ვცხოვრობდით: მე, მამა, დედა და ჩემი დაიკო.

მამა ჩემი, უბრეტენზიო და კეთილი მშრომელი კაცი იყო. ცივ ნიავეს არ გვაკარებდა შვილებს. მან ხელობა იცოდა, თავის საქმეს ნელ-ნელა, ჩუმად აკეთებდა, არავის აწუხებდა, სხვისი დახმარება არ უნდოდა, სხვისი გაკეთებული ნაკლებად მოსწონდა.

თუ ვინმეს დახმარება დასჭირდებოდა, ეხმარებოდა, გასამრჯელოს არავის ახდევინებდა. სიგარეტს არ ეწეოდა და არც სვამდა.

ეს მაშინ იყო, როცა მამა საღ-საღამათი, ჯანმრთელი იყო.

ახლა მამაჩემი ავადაა, ჩვენი ოჯახური იდილია დაირღვა. ძალიან შეწუხებულები ვართ, მამას ავადმყოფობამ გულჩათხრობილი გამხადა, ყველა ბავშვი ეგებება საკუთარ მამას, მამაჩემი კი ჩვენი ეზოს ჭიშკარს წელიწადში მხოლოდ ორჯერ შემოაღებს.

ეს ორი დღე ჩემთვის ბედნიერების მომნიჭებელია.

მამა სამი წლის წინ გაცივდა, ქრონიკული ნეფრიტი დაემართა, ყველაფერი კი ასე დაიწყო:

მამა ერთ დღეს ცუდად გახდა, მწოლიარე იყო, სოფლის ექიმში მოვუყვანეთ. ექიმმა გულდასმით გასინჯა და დედას უთხრა, სასწრაფოდ თბილისში წაიყვანეთ ავადმყოფი. ვი-

გრძენი, რომ რაღაც უბედურება იყო ჩვენს თავს. ყველას თვალებში ვუყურებდი, მეზობლები ცრემლებს ვერ იკავებდნენ. იმ დღიდან დაიწყო ჩვენს ოჯახში უბედურება. იმ დღეს სიძულვილით ვიხსენებ ხოლმე.

მამაჩემი უკვე სამი წელია თბილისში ცხოვრობს, მაგრამ ვაი, ასეთ ცხოვრებას. მისი თირკმელები არ მუშაობს. ყოველ მესამე დღეს „დიალიზში“ წვება. მომავალში თირკმლის გადანერგვაცაა შესაძლებელი, მაგრამ ჯერ უნდა იმკურნალოს, დედაც თბილისშია, მამას უვლის, იქ მან რაღაც სამუშაოც იშოვა და ოჯახს არჩენს.

მამას ავადმყოფობით არა მარტო ჩვენ, მთელი ქუჩა შეწუხებულია. ხშირად გამიგონია მეზობლებისგან, აქაურობას გუჯას ხელი აკლიათ.

ეს ჩემი პატიოსანი ოჯახის ერთი დიდი სატკივარია, მეორე არანაკლებ სამწუხარო ისაა, რომ ჩემი ერთადერთი და, გვანცა ინვალიდია.

მას პატარაობისას ყური სტკიოდა, ექიმები ვერ მიხვდნენ და მენინგიტში გადაეზარდა. მას შემდეგ ის ავადმყოფია. ძალიან მეცოდება და სითბოს არ ვაკლებ, ვეფერები, თუმცა ხანდახან ვკინკლაობთ კიდევაც.

გაჭირვება თურმე უფრო აახლოებს ადამიანებს. მამას ავადმყოფობის შემდეგ ზუგდიდიდან ჩვენთან გადმოვიდა დედაჩემის დედა, ახლა ბებია ჩვენს აღზრდას ხელმძღვანელობს, მე და ჩემმა დამ მისგან ბევრი რამ ვისწავლეთ. ის ყველაზე კარგი ბებიკოა ამქვეყნად.

მან ჩვენი გულისთვის დატოვა თავისი საყვარელი სახლი, ოჯახი. ბებია ერთი წუთითაც არ ისვენებს, მას ყოველთვის საქმე აქვს. მე კი იმაზე ვფიქრობ, როგორ გავახარო ის, როგორ შევუმსუბუქო შრომა. სულ თვალებში შევციცინებ.

რა ვქნა, დედ-მამა ძალიან მენატრება, მაგრამ იმის საშუალება არა გვაქვს, რომ მათთან ვიცხოვრო, ისინიც ქირით

ცხოვრობენ, თუმცა ამ გაჭირვებამ დედა უფრო ძლიერი გახადა, მან სამუშაოც გამოძებნა, პენსიებიც დაანიშნინა ინვალიდი ქმარ-შვილისთვის, მაგრამ მას ჯანმრთელობა გატეხილი აქვს, ძალიან განიცდის ყველაფერს, ან როგორ არ უნდა ინერვიულოს, როდესაც ასეთი ავადმყოფი ქმარ-შვილის პატრონია.

დედა ყველაფერს აკეთებს იმისთვის, რომ ჩვენ არ გვციოდეს და არ გვშოოდეს. ჩვენ მდიდრები არა ვართ, მაგრამ გვაქვს ყველაფერი, რაც გვჭირდება. დედა მხოლოდ ერთს მოხოვს: ჭკვიანად ვიყო და ვისწავლო კარგად. მეც ვმუშაობ და მგონი ბეჯითიც ვარ — ასე მეუბნებიან ჩემი მასწავლებლები. ყველა დიდ ყურადღებას მაქცევს, მაგრამ მაინც მოწყენილი ვარ. ვოცნებობ, მამა მალე გამოჯანმრთელდეს.

მინდა დიდი ოჯახი მყავდეს, სადაც ყველა ჯანმრთელი იქნება, სულაც არ მინდა დიდი ქონება. ღმერთს მხოლოდ იმას ვთხოვ, რომ ვიყო ლალი და ბედნიერი ოჯახის დიასახლისი, სადაც ვიცხოვრებთ მე, ჩემი მეუღლე, შვილები — გოგო-ბიჭი, მამაჩემი და დედაჩემი, მინდა ჩემი ბებიაც ჩვენთან დარჩეს.

მე გავუფრთხილდები ჩემი შვილების ჯანმრთელობას, დიდი გულისხმიერებით გავზრდი მათ, ჩავუნერგავ იყვნენ შრომისმოყვარენი, პატივი სცენ უფროსებს, ჩემი გაზრდილები აუცილებლად იქნებიან კეთილები და გაბედულები.

უფალს ვევედრები აღუდგინოს ჩემს ოჯახს ბედნიერება, ყველანი ერთ ჭერქვეშ გვამყოფოს.

ჩემი ოჯახი

რატი მაგნიაშვილი

თბილისის გრ. ხანთელის სახელობის
ეროვნული სკოლა, VIII კლასი

ფესვმაგარი მუხის ერთი ყლორტი

ჩემი ოჯახი ერთი ლამაზი ყლორტია ფესვმაგარი მუხის, რომელიც მედგრად ჩასჭიდებია დედამიწას. მიხვდები ალბათ, ეს ფესვმაგარი მუხა ჩემი საქართველოა.

ჩემს ოჯახში, სადაც ხუთი ბავშვი ვიზრდებით, ყოველი დღე ლამაზია. მამა განსაკუთრებით ამაყობს, რომ ოთხი ვაჟი ვყავართ. მე რომ მოვკვდები, ჩემი ვაჟები გაიღებენ ჩემს ცხედარს მხარზე და ისე გამასვენებენ, არავის შეხიდება არ დასჭირდებათ. მე ახლა მიკვირს, მამა ამას რომ ამბობს, მაგრამ, ალბათ, მოვა დრო და ჩავწვდები მისი სიტყვების აზრს. ერთი კი ვიცი, ჩვენ — ძმებს უფრო მეტი მოგვეთხოვება, ვიდრე ჩვენს ერთ დას, ამიტომ ხშირად ჩვენ უფრო გვმოძღვრებენ ხოლმე მშობლები და ამ შეგონების დროს თავიანთი წინაპრების მაგალითი მოჰყავთ მისაბამად.

მამაჩემის პაპას სამამულო ომში უსახელებია თავი, შემდეგ ტყვედ ჩავარდნილა, მაგრამ თავი დაუდწევია და სამშობლოშიც ჩამოსულა. გადასახლების ამბებს თვითონ პაპა გვიყვება ხოლმე. იგი პატარა იყო, მაგრამ ახსოვს აზიური ცხოვრება და იქაური მიწური ქოხები.

დედაჩემის პაპა, რომელსაც შვიდი შვილი ჰყოლია, სამამულო ომში შვილებთან ერთად გაუწვევიათ. ერთ ომში მეტრძოლ მამას და ორ შვილს ომის დამთავრებამდე არ უნახავთ ერთმანეთი, ვერ შეხვედრიან თურმე. სხვათა შორის, მათი დიდი წინაპრები ერეკლეს კარზე ცნობილი მომღერლები ყოფილან, რომლებსაც მოგვიანებით ლეკებთან ბრძოლაში უსახელებიათ თავი, რისთვისაც მეფეს აზნაურობა უბოძებია.

ჩვენს ოჯახს ერთი გამორჩეული ტრადიცია აქვს, ყოველ გაზაფხულზე თბილისის შემოგარენში ერთ ნერგს ვრგავთ. ერთი ხე ხუთი წლის წინ დავრგეთ წყნეთის გზაზე. როცა ამ გზაზე მივდივართ, ისეთი შეგრძნება მაქვს, თითქოს იქ ჩემი პატარა, ტანმალალი მეგობარი მელოდება და ხელს მიქნევს. არც მე მინდა გულგრილად ჩავუარო იმ ადგილს. ჩემი ძმები კი ხმამაღლა ყვირიან ხოლმე — აი, ჩვენი ხე! აი, ჩვენი ხეო. როცა პატარა ვიყავი, მამას ვკითხე, აქ რატომ ჩავრგეთ-მეთქი ხე?! მიპასუხა: ეს მიწა-წყალი შენია, შენი საპატრონო და მისახედო.

ჩემი ოჯახი დღესასწაულზე განსაკუთრებით ლამაზია. ჩვენ ხომ საინტერესო ტრადიციები გვაქვს. სულ ახლახან აღდგომის დღესასწაული ვიზეიმეთ. ამ დღისთვის ჩვენი ოჯახი განსაკუთრებულად ემზადება ხოლმე. ორი კვირით ადრე დედა ჯეჯილს თესავს მრგვალიპირიან ქოთანში, შემდეგ წითელი ბაფთით შეკრავს და მოგვიანებით შიგ წითელ კვერცხებს ჩაალაგებს, რომ აღდგომის დღეს სუფრა დაამშვენოს. ბებია სააღდგომო ქაღებს აცხობს. წითელ პარასკევს კი კვერცხებს ჩვენ, ბავშვები, თვითონ ვღებავთ წინასწარ მოგროვილი ხახვის ნაფცქვენებით და ენდროთი. აღდგომის დღესასწაულს ერთმანეთს შემდეგი სიტყვებით ვულოცავთ: ქრისტე აღსდგა! და პასუხს ვიღებთ: ჭეშმარიტად! სტუმრად ყველაზე ახლო ნათესავებს ველოდებით. მეორე დღეს კი გარდაცვლილთა სულები უნდა მოვიხსენიოთ და საფლავები მოვიწახულოთ. დედა მიცვალებულის სახელზე კვერებს აცხობს და საკუთრს ამზადებს.

წელს, როდესაც სანთლებს ვუნთებდი ოვალური ჩარჩოდან მზირალ ჩემს გოროზ წინაპრებს, რომლებსაც მხოლოდ გადმოცემით ვიცნობ, ჩემთვის ვფიქრობდი და ხმადაბლა ვჩურჩულებდი: — ღმერთო, ნუ მოშლი ამ ტრადიციას, დაე, ყოველთვის ახსოვდეთ ჩემს შვილებს, იმათ შვილებს და მათ შთამომავლებს თავიანთი წინაპრები და ერთი სანთელი არ დანანებოდეთ მათი სულების სანუგეშოდ.

ღმერთო, მართალი გზით ატარე ჩემი ოჯახი, რომ ლამაზად გაიშალონ და იშრიალონ იმ ფესვმაგარ მუხაზე, რომელსაც საქართველო ჰქვია.

ჩემი ოჯახი

თაონა დავითაძე

თბილისის №53 საჯარო სკოლა,
VIII კლასი

გარმაცემის დედოფალი ვარ

მე ვარ ერთი ჩვეულებრივი გოგო, რომელიც ცხოვრობს დღევანდელი დღით და უხარია ხვალისდელი დღის დადგომა. ვცხოვრობ ჩვეულებრივ, მოსიყვარულე და თბილ ოჯახში, მყავს ძმა, რომელიც ძალიან მაბრაზებს და ხშირად ვჩხუბობთ, ნამდვილი ომი გვაქვს. ხანდახან მეზობლებს ჰგონიათ, რომ მესამე მსოფლიო ომი იწყება, მაგრამ ყველაფრის მიუხედავად, ჩემი ძმა მაინც ძალიან მიყვარს. რაც შეეხება დედ-მამას, ისინი ძველ ტრადიციებთან შერწყმული 21-ე საუკუნის ადამიანები არიან. ეს ძალიან საინტერესო ნაზავია. მათ ყველანაირად ესმით ჩემი გამოხდომები, მაგრამ რაც გასაბრაზებელია, იმაზე იცოცხლე, კარგად მიბრაზდებიან. როგორც ყველა მშობელს, მათაც უნდათ, რომ სულ წიგნებს ვუჯდე და განათლებული ადამიანი გამოვიდე, რადგან ახლა უმაღლესში მოწეობა ძალიან გაჭირდა, მხოლოდ ცოდნით თუ შეგიძლია დაიმკვიდრო შენი ადგილი. მეც ყველანაირად ვცდილობ იმედი არ გავუმტყუნო, თან ჟურნალისტობაზე ვოცნებობ, მაგრამ ჩემი უბედურება ის არის, რომ ზარმაცების დედოფალი ვარ. იმედი, ამ სენს დავძლე, იმედი ხომ ბოლოს კვდება.

ჩემი ოჯახი ტრადიციებს დიდ პატივს სცემს და ყველა დღესასწაულს წესისამებრ აღნიშნავს. ძალიან მიყვარს სა-

დღესასწაულო სამზადისი და ოჯახის წევრებთან ერთად სამზარეულოში ფუსფუსი. თან სასიამოვნო შეგრძნებაა, როცა სახლში ნაირ-ნაირი კერძების გემრიელი და მადისაღმძვრელი სუნი ტრიალებს, მითუმეტეს დასავლური სამზარეულო ხომ მშვენიერი და მრავალფეროვანია.

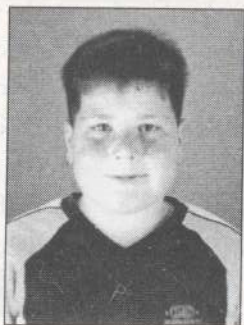
რაც მთავარია, არავის ვურჩევ ჩემს გაბრაზებას, რადგან გურული ვარ და ნათქვამია – „გურულებს კაპასი ქალები ჰყავთ“. არც ჩემს შემთხვევაში მოხდა გამონაკლისი და ცოტა არ იყოს კაპასი ვარ.

რაც შეეხება ბებიებს, ისინი ისე მიფრთხილდებიან, თითქოს ფაიფურის ვიყო და ეშინიათ არ დავიმსხვრე. ეს ყველა ბებიის დამახასიათებელი თვისებაა. სამწუხაროდ, ბაბუა არ მახსოვს, რადგან ერთი წლის ვიყავი, როდესაც გარდაიცვალა, ხოლო პაპამ, რომელსაც მოფერებით „პაპლიკოს“ ვეძახდი, მასწავლა ლიტერატურის სიყვარული. იგი პროფესორი და მეცნიერი იყო. მან შემაყვარა წიგნი, რისთვისაც უსაზღვროდ მადლიერი ვარ. სამწუხაროდ, ისიც აღარ არის ჩემ გვერდით.

დედაჩემი სრულ თავისუფლებას მანიჭებს, მასთან ერთად შესანიშნავ დროს ვატარებ. მართალია, ჩემზე ბევრად დიდია, მაგრამ ჩემნაირი ხასიათი აქვს და კარგად ვუკებთ ერთმანეთს და ის საჩუქრებითაც მანებიერებს.

მე დიდ მადლობას ვწირავ უფალს, რომ ასეთ ოჯახში დავიბადე.

ასევე მყავს ძალიან ბევრი მეგობარი, რაც ჩემი ცხოვრების მნიშვნელოვანი ნაწილია, მათ გარეშე სიცოცხლე წარმოუდგენელია. ისინი ყოველთვის ჩემ გვერდით არიან, ჭირშიც და ღზინშიც.

ჩემი ოჯახი

გიორგი შორშოლიანი

ქ. ქუთაისის ი. გოგებაშვილის სახელობის
№19 საჯარო სკოლა, IV კლასი

რაცღმ ვჲრ გადავდიოდი ხიდზე

მე გიორგი შორშოლიანი ვარ, ერთი ნამდვილი ქუთაისური, ლამაზი, მშვიდი და ტრადიციული ოჯახის შვილი. 1996 წლის 12 ივნისს, ბედნიერ ვარსკვლავზე გაჩენილი, რადგან ღმერთმა ისეთი დედიკო, მამიკო, ბაბუები, ბებიები და ბავშვური სამყარო მაჩუქა, რომლებზეც თითოეული მხოლოდ და მხოლოდ თუ იოცნებებდა.

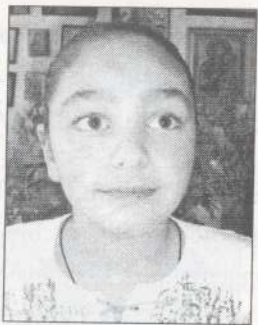
ჩვენი ოჯახის ტრადიცია მეტად საინტერესო და ეკლესიურია. ჩემი ბაბუ, გიორგი შორშოლიანი, ქ. ქუთაისის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიის წინამძღვარი, დეკანოზი გახლავთ. 52 წელია ღვთის სამსახურშია, ტანზე ანაფორა არასოდეს გაუხდია, იგი სამოქალაქო ტანსაცმელში არავის არასოდეს უნახავს მღვდლად კურთხევის შემდეგ. გადმოცემით ვიცი, რომ ჩვენი სარწმუნოებისთვის ყველაზე მძიმე დროშიც კი, როცა მას დევნიდნენ, ავიწროებდნენ, მის ყოველ ნაბიჯს დასდევდნენ და უთვალთვალებდნენ, იგი არ შეშინდა, არ შედრკა და უამრავი მუქარის შიშითაც კი არ უღალატია თავისი საქმისათვის. ყოველი დღე მამაოს გალობით იწყება და მთავრდება. საოცარი ხმა აქვს, მის მოსმენას არაფერი სჯობია. უამრავ რამეს მასწავლის და ამის შემდეგ როგორ შემიძლია სხვა რამეზე ვიფიქრო. მართალია, ბავშვურად სხვა მისწრაფებებიც გადამძლევს, მაგალითად, სპორტი,

უცხო ენების დაუფლება, კომპიუტერი და სხვა მიზნები. მათ ვეწაფები, ვსწავლობ, მაგრამ მთავარი ძამოდრაველი ძალა სწორედ ის არის, რასაც ტრადიციულად ოჯახში ვუყურებ და ვეუფლები.

დედიკო მასწავლებელია, ჩემს სკოლაში ასწავლის. მამას პატარა ბიზნესი აქვს. მათ ძალიან კარგად ესმით ჩემი. თუმცა, ტყუილს არ მპატიობენ. დედა ყოველთვის მეუბნება: ჯობია იყოს მწარე სიმართლე, ვიდრე ლამაზი ტყუილი. უფრო პატარა რომ ვიყავი, მამამ მითხრა, თუ ტყუილს იტყვი და თანაც ბევრს, დაგროვდება ისინი ყველა ერთად, და მძიმდება და როცა ხიდზე გადაივლი, ჩატყდებაო. არადა, ხშირად ვამბობდი ტყუილს, უმეტესად ჩემს თანატოლებთან, თავის მოწონების მიზნით. ჰოდა, ერთ მშვენიერ დღეს, როცა დედამ სასეირნოდ ქალაქში წამიყვანა, ხიდზე უნდა გამეგლო, ავტეხე ღრიალი, ტირილი, მთელი ალიაქოთი, შეიყარა ხალხი, ყველას უკვირდა, რამ გადარია ეს ბავშვიო და როცა ბოლოს ამოვიღულულე ბევრი ტყუილი მაქვს ნათქვამი და ხიდზე ვერ გადავალ, ჩატყდება-მეთქი, ატყდა სიცილი, ხარხარი, ჩემი თავის თვითონვე შემერცხვა.

ახლა კი უკვე შეგნებით ვუდგები ამ საქმეს, რადგან ტყუილი რა საკადრებელია, კაცს პირდაპირობა და ვაჟკაცობა შეშვენის, ამას მასწავლის ერიც, ბერიც, სკოლაც და ოჯახიც.

გმაღლობთ, შენ, ჩემო ლამაზო ოჯახო, ჩემო მშობლებო, ეს იდეალური გარემოა და მე სხვას უფრო უკეთესს, ალბათ, ვერაფერს ვინატრებდი.

ჩემი ოჯახი

ანა ტყეშელაშვილი
თბილისის ვ. ესვანჯიას სახელობის
საერთო სკოლა „ცისკარი“, IV კლასი

ჩემი ოჯახი მსოფლიოში საუკეთესოა

ჩემს ოჯახში ოთხი წევრია: დედა, მამა, მე და ჩემი ძმა. ჩემს ძმას გიორგი ჰქვია. ის ჩემზე ორი წლით უმცროსია. მე და გიორგი ხშირად ვჩხუბობთ, მაგრამ ამის მიუხედავად, ერთმანეთი ძალიან გვიყვარს და დიდი ხნით გაბუტვა არ შეგვიძლია. გიორგი ალბათ მეცნიერი გამოვა, რადგანაც სამეცნიერო წიგნებს კითხულობს, ძალიან მოსწონს ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობის წიგნები.

მამაჩემს ზაზა ჰქვია, იგი ავეჯის და ინტერიერის დიზაინერია. მამა ბევრს მუშაობს. ზამთრის არდადეგებზე მე გვიან ვიღვიძებდი, მამა კი ადრე დილით მიდიოდა სამსახურში და უკან ძალიან გვიან ბრუნდებოდა, ამიტომ სამი დღე ვერ ვნახე. გადავწყვიტე წერილი მიმეწერა: „მამიკო, ძალიან მომენატრე, ხვალ დილით აუცილებლად მნახე!“ დილით მამა თავზე დამადგა, მომეფერა და ალერსით მითხრა: „რა გინდოდა, ფუძფუღლავ?“

ჩემს დედიკოს ელენე ჰქვია. ის არის მოალერსე, სულ ჩვენზე ზრუნავს, ცდილობს ოჯახის ყველა წევრს ასიაბოვნოს. ხშირად სიურპრიზებს გვიწყობს. ვერაფრით გამიგია ამდენს როდის ასწრებს. დედა კეთილი ჯადოქარივით ცდილობს ყველა ოცნება აგვიხდინოს.

ახლა მინდა ჩემს დიდ ბებიაზე ვისაუბრო. ის ოთხმოცდაცხრა წლისაა. ჩვენ ხშირად დავდივართ მასთან სტუმრად. ჩვენი ნინო ბებო აფხაზეთის მთავრების, შერვაშიძეების და აჩბების შთამომავალია. დიდი ბებია ახალგაზრდობაში ძალიან ლამაზი იყო, მე გაოცებას ვერ ვმაღავ, როცა მის ძველ სურათებს ვათვალიერებ.

ნეტავ მეც მასავით ლამაზი გავიზარდო. ახლა ნინო ბებო ხშირად ავადმყოფობს, დედა ამბობს ღვიძლის პრობლემები აქვსო. ის ძალიან გახდა და სახე ერთი მუჭისოდენა გაუხდა. მე ვლოცულობ ბებიას გამოჯანმრთელებისთვის.

ჩვენი ჩვეულებრივი დღე ასე იწყება: ყველაზე ადრე ჩემი ძმა იღვიძებს, ის ჩვენი ცოცხალი მალვიძარაა. შემდეგ მამა დგება და ვარჯიშობს, დედა საუზმეს გვიმზადებს, ყველაზე ბოლოს მე ვიღვიძებ, იმიტომ რომ დილის ძილი მიყვარს.

სახლიდან ყველა ერთად გავდივართ. მე და გიორგი სკოლაში ვრჩებით, დედა ნინო ბებიასთან გარბის, მამა კი — სამსახურში. საღამოს დედას სკოლიდან გამოვყავართ. ცოტას ვისვენებთ, მერე გაკვეთილებს ვამზადებთ, ექვს საათზე კი ცეკვაზე მივდივარ, მიყვარს ცეკვა. დრო მალე გადის და მე და დედა დაღლილები მამას სახლში მივყავართ, ცხრა საათზე მთელი ოჯახი ერთად ვიკრიბებით.

ზაფხული მანგლისში გავატარე, იქ ბევრი ახალი მეგობარი შევიძინე და ბევრი საინტერესო რამ ვნახე, მაგრამ ყველაზე უფრო ის დღე დამამახსოვრდა, ტყეში რომ ვიყავით. კვირა დღე იყო. მამა თბილისიდან ჩამოვიდა და ბავშვებს დანაპირები შეგვისრულა, ნამდვილ ტყეში წავგიყვანა, დედა სახლში დარჩა. მე, მამა და გიორგი კი ტყეში წავედით.

მდინარე ალგეთზე ბეწვის ხიდი გადავკვეთეთ და ტყეში შევედით. ჯოხები მოვიმარჯვეთ და აღმართს ავუყევით. ტყის სიღრმიდან უცნობი ჩიტის გალობა შეწყდა, ალბათ ჩიტუნას ჩვენი შეშინდა, შემდეგ მამამ დაუსტვინა და ჩიტიც კვლავ აჭიკჭიკდა.

ტყეში გამოცა წაქცეულმა ფიჭვმა, რომლის ფესვებიც ნახევრად მიწაში იყო და ხე კი ისევ ცოცხლობდა მისი მეგობრების დახმარებით. წყალსაცავიც მოვინახულეთ, რომელსაც ირგვლივ შემოვუარეთ და შთაბეჭდილებებით სავსენი სახლში დავბრუნდით. ჭიშკართან დედა შემოგვეგება და შინ სამხარზე შეგვიყვანა.

მე მგონია, რომ ჩემი ოჯახი საუკეთესოა მთელ მსოფლიოში. როცა გავიზრდები, მინდა, რომ ასეთივე მტკიცე და მეგობრული ოჯახი შევქმნა.

ჩემი ოჯახი

მამა მაღალდაამ
თბილისის №24 საჯარო სკოლა,
IX კლასი

ჩემი ცკივილი

მულახდილად რომ ვთქვა, მე არ მიყვარს ამ თემაზე საუბარი, რადგან ჩემი ოჯახი ჩემი ტკივილია.

მე ვიზრდებოდი დიდ და მეგობრულ ოჯახში. დედა ფიზიკოსია, მამა — ეკონომისტი. მყავდა უფროსი და, ნინიკო, რომელიც დაბადებიდან სუსტი იყო და სულ ავადმყოფობდა. მე და ნინიკოს ბებია გვზრდიდა. მთელი ოჯახი თავგამოდებით უვლიდა და მკურნალობდა ჩემს დას. მე არავინ მანებივრებდა, ჩემთვის არ ეცალათ. მამა ხშირად ამბობს ხოლმე: „შენ ნინიკომ გაგზარდა ასეთი წყნარი და დამჯერეო“.

მიუხედავად ასეთი დარდისა, ჩემს ოჯახში ყოველთვის სიყვარული და მხიარულება სუფევდა. მამა, როგორც ქართველი კაცების უმეტესობა, ქეიფის მოყვარული კაცია. ჩვენთან ხშირად მოდიოდნენ მისი ამხანაგები, იშლებოდა სუფრა, ისმოდა სიმღერა და სიცილი. მაგრამ მოულოდნელმა უბედურებამ ჩემი ოჯახი დაადუმა და დაამწუხრა: ნინიკო საბუდამოდ წავიდა ჩვენგან. ერთი წლის შემდეგ მამამ ოჯახი დატოვა, დედა კი საზღვარგარეთ წავიდა სამუშაოდ.

დავრჩით მე და ბებია. პირველად გვიჭირდა იმ ხმაურიანი ცხოვრების შემდეგ მარტობასთან შეგუება, მაგრამ მივეჩვიეთ.

მას შემდეგ ხუთი წელი გავიდა. დედა ხშირად რეკავს, მამაც მოდის და ჩემთან პატარა დაიკო ლიზი მოჰყავს.

ჩვენი ცხოვრება წყნარად და უშფოთველად მიდის, ყოველი დღე წინას ჰგავს. საღამოობით მე ჩემს გაკვეთილებს ჩავჩინებ, ბებია კი საოჯახო საქმეებით დაღლილი სკანვორდებს მიუჯდება ხოლმე.

მაგრამ მე იმედს არ ვკარგავ. მჯერა, რომ საქართველოში უკეთესი დრო დადგება, როდესაც დედაჩემს აღარ დასჭირდება ოჯახის სარჩენად სხვა ქვეყანაში მუშაობა და ჩვენთან დაბრუნდება. მერე მამაც შემოაღებს კარს თავისი მეგობრებით და კვლავ აფუსფუსდება ბებია სამზარეულოში, ააჩხარუნებს ჯამ-ჭურჭელს, მამაჩემის შეზარხოშებული ამხანაგები კი სავსე ჭიქებს ასწევენ და იტყვიან: „ამ ოჯახს გაუმარჯოს!“

ჩემი ოჯახი

სოფიო გოხელაშვილი

გორის საშუალო სკოლა
„ინტელექტი“, XI კლასი

მე ცხინვალში ვიცხოვრებ

16 წლის წინ ცხინვალის სამშობიარო სახლში დედაჩემს ახარეს, რომ მან პატარა სოფიო გოხელაშვილი დაბადა. სახელი უკვე შერჩეული იყო – დედამ ბებიის (დედამთილის) ანდერძი შეასრულა და დედამისის, დიდი ბებიის სახელი დამარქვა. თუმცა, არ ვიცი, როგორ ვამართლებ მის სახელს.

ცხინვალში ჩემი ცხოვრება ხანმოკლე აღმოჩნდა – ოჯახი იძულებული გახდა ქალაქი დაეტოვებინა, მამა იმ დროს სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტის მე-2 მდივანი ყოფილა. იმ ავბედით დღეებზე საუბარი მამას არ უყვარს. „განვლილ ცხოვრებაში შეცდომების პოვნა ძნელიც არის და ადვილიც, მაგრამ მთავარია, აღარ გაიმეორო ისინი. ძნელია, როცა სხვაზე ხარ დამოკიდებული გადაწყვეტილების მიღების დროს“, – მხოლოდ ამას ამბობს გულისტკივილით. ჩვენც აღარ ჩავეძიებით ხოლმე...

ასე რომ, მე ვერც ცხინვალის მთების სილამაზე შევიგრძენი და ვერც იქაური პაერის სურნელი, დედა კი დიდი მონატრებით და ცრემლმორეული იხსენებს ერთსაც და მეორესაც.

დედა და მამა ყოველთვის ბევრს საუბრობდნენ ჩვენთან, შვილებთან, ცხინვალზე. მაშინ ვერ ვხვდებოდით, რა იყო მათი მღელვარების და ცრემლების მიზეზი, რატომ საუბრობდნენ ჩვენთან ასე ხშირად ცხინვალსა და ცხინვალელებზე,

ქართველი და ოსი ხალხის მეგობრობაზე. ახლა კი ვხვდებით, რა დიდი სიხარული, ბედნიერება და განცდა აკავშირებთ მათ ამ ქალაქთან. ახლა ვხვდებით, როგორ უნდათ, შეგვაყვარონ იგი, რათა არ დაგვაღიწყდეს – ცხინვალის ჩვენი ქალაქია და ადრე თუ გვიან იქ უნდა დავბრუნდეთ. ამიტომაც იყო, რომ მე და ჩემს ძმას ოცნებად გვექონდა გადაქცეული ცხინვალის ნახვა. ახლა კი ცხინვალში ცხოვრებაზე ვოცნებობთ.

პატარები ვიყავით. ცხინვალში მამის მეგობარი გარდაიცვალა. მამა და დედა აუცილებლად უნდა წასულიყვნენ, ჩვენ სახლში დავრჩით. მთელი დღე ხმა არავის ამოუღია. ხალისიანი ბებო და პაპა (დედის მშობლები) დუმდნენ. ახლა ვხვდები რატომაც – ცხინვალში შესვლა სარისკო იყო. არ დამავიწყდება ზარის ხმა და პაპას შემახილი: მოვიდნენ! დედა დაღლილი, მაგრამ უბედნიერესი ჩანდა, შემოვიდა თუ არა სახლში, მისი სიტყვები იყო: „მე საოცრებაში მოვხვდი. იქ უამრავი ხალხი იყო. მანქანიდან გადმოსვლა ვერც კი მოვასწარი, რომ ჩვენკენ ხალხის ტალღა დაიდრა. ყველა გვესალმებოდა და მერაბს კოცნიდა. სამგლოვიარო ოთახში შესვლას თითქმის ერთი საათი მოვუნდით. თავი დახრილი მქონდა. მათ ჩემი სახელიც ახსოვდათ... ყველა გვეკოცნიდა, გვეფერებოდა და თან ვტიროდით, ვტიროდით ფატიმას და ვტიროდით ჩვენს დიდ სიყვარულს, ქართველი და ოსი ხალხის სიყვარულს... არასოდეს დამავიწყდება ეს დღე“, – დაასრულა დედამ. არც მე დამავიწყდება არასოდეს, რომ მე და ჩემი ძმა ცხინვალში დავიბადეთ, იმ ქალაქში, სადაც ოსი და ქართველი ხალხი მეგობრულად ცხოვრობდა ერთად და მათ ერთი სამშობლო ჰქონდათ – საქართველო!

ვიზრდებოდით და უფრო გვიღრმავებოდა სიყვარული და ინტერესი ცხინვალის მიმართ.

7-8 წლისები ვართ მე და ჩემი ძმა. მამას მანქანით მიყვარათ, არ ვიცით სად. დედას დაძაბულობისაგან ფერი აღარ აქვს. შევედით ქალაქში. დანგრეული, ნატყვიარი სახლებისა და პირქუში გარემოს გარდა, კანტიკუნტად მოსიარულე ადამიანების სახე დღესაც მახსოვს. პოლიცია თითქმის ყოველ ნაბიჯზე იდგა. გაგვაჩერეს. დედამ ჩანთიდან წამალი ამოიღო და ჩუმად ჩაიდო პირში... გაოცებული ხან დედას ვუყურებდი, ხან მამას. პოლიციელმა მანქანის კარი გამოაღო და სიხარულით შესძახა: მერაბ ალექსევეჩი! ამ სიხარულის გაღმოცემა შეუძლებელია. პოლიციელს ცრემლი ჩამოუვარდა, მამა კი ჩვეული სიძინჯით შეჰყურებდა, თუმცა სიხარულს ისიც ვერ ფარავდა. თურმე, ცხინვალში ყყოფილვართ. ეს კიდევ ერთი სიურპრიზი იყო ჩვენთვის, საოცრად სასიამოვნო სიურპრიზი.

ჩვენს ოჯახში ბავშვობიდანვე ტრადიციად გვქონდა შაბათ-კვირას საქართველოს სხვადასხვა კუთხის მონახულება. ერთი ჩვეულებრივი გასეირნება მახსენდება. პოლიციელმა გაგვაჩერა და გაოცებით შეჩედა მამას, თუმცა სიხარულითა და სიყვარულით მოკითხა და ბოდიში მოუხადა, რომ თავიდან ვერ იცნო: მიბრძანდით, მიბრძანდით, თქვენ იმდენი სიკეთე გაქვთ დათესილი... ჩემმა ძმამ გაკვირვებულმა ჰკითხა მამას: რომელ ბაღში დათესე, მამა, სიკეთე?

ასე საოცრებებით, სიხარულით და მოულოდნელობებით სავსე გარემოში ვიზრდებოდით მე და ჩემი ძმა. ვიზრდებოდით და ყოველდღე ვცდილობდით მიგვებაძა მშობლებისათვის, მაგრამ, დამიჯერეთ, ეს ძალიან რთული და, შეიძლება ითქვას, შეუძლებელიც კი იყო. ისინი ყოველდღე სხვადასხვანაირად იქცეოდნენ: ეხმარებოდნენ ყველას, ვინც მათ დახმარებას საჭიროებდა, თესდნენ სიკეთეს, მადლობას სწირავდნენ უფალს იმისთვის, რომ არსებობდნენ, იღებდნენ და ის-

ტუმრებდნენ უამრავ მომსვლელს, ძალიან ძნელია ყველას ჩამოთვლა...

დედა ფიქრობს, რომ ინტერესი და მისწრაფება ადამიანმა თვითონ უნდა იპოვოს, მეც დავიწყე ძიება დ მე-5 კლასში მოვინდომე მეზობელთან ჭრა-კერვა შემესწავლა, ისე გამიტაცა სათამაშოების კერვამ, რომ გამოფენაში მივიღე მონაწილეობა და ჩემი „ბეკეკო“, „ქუ“, და „ზებრა“ კატალოგში მოხვდნენ. ჩემი ძმა ღურგლობამ გაიტაცა. ხელოსანმა ის ხეზე მუშაობის საიდუმლოს აზიარა. მშობლების სურვილმა, განათლებასა და ხელსაქმეს შორის არჩევანი ჩვენ თვითონ გაგვეკეთებინა, მიზანს მიაღწია. ახლა მივხვდი, რომ მათ მიგვიყვანეს გადაწყვეტილებამდე, რომელმაც ჩვენი მომავალი უნდა შექმნას.

დედა პროფესორია და მიუხედავად იმისა, რომ პედაგოგია, არასოდეს მოგვხმარებია გაკვეთილების მომზადებაში. პირიქით, სრულიად დამოუკიდებლად ვიზრდებოდით. მშობლებს ჩვენი სჯერათ და დარწმუნებულები არიან, რომ ცუდს არაფერს გავაკეთებთ. ამ ნდობას გამართლება უნდა — ეს ჩვენ კარგად ვიცით. ჩემმა ძმამ უკვე გაახარა — ეროვნულ გამოცდებზე გრანტი მოიპოვა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი გახდა.

დედამ პატარაობიდანვე გვასწავლა დროის განაწილება. იგი ყოველთვის ამბობს: „დრო ფულია და სასარგებლოდ დახარჯეთ იგი“.

ჭირვეულები არასოდეს ვიყავით, შეუძლებელსაც არასოდეს ვთხოულობდით, ამიტომ მშობლები ყველა ნატვრასა და სურვილს გვისრულებდნენ.

არ ვიცი, როგორ შეიძლება, გამოვხატო ის დამოკიდებულება, რომელიც ჩვენ, მე და ჩემს ძმას, ჩვენს მშობლებთან გვაკავშირებს. ეს არის დედაშვილობა, მამაშვილობა. ეს არის

ოჯახი — სკოლა, რომელიც ბავშვის აღზრდის მუდმივ და-
ლებით გარემოს წარმოადგენს, ეს ურთიერთობის დიდი სკო-
ლაა და რა ვიცი, ყველაფერი კარგია. მოკლედ, ეს არის ბე-
დნიერება.

ჩემი მშობლების შემყურეს ხშირად მიფიქრია, ნეტავ, მე
როგორი დედა ვიქნები, მაგრამ პასუხი ვერ მიპოვნია. არა
მგონია, გავაკეთო ყველაფერი ის, რასაც დედა და მამა ჩვე-
ნთვის აკეთებენ. თუმცა იმას კი ნამდვილად შევძლებ, რომ
მათსავით მიყვარდეს მოხუცი ადამიანები და ისეთი პატივი
ვცე მათ, როგორსაც ისინი სცემდნენ. ჩვენ ხომ პაპებთან და
ბებიებთან ერთად ვცხოვრობდით ერთ დიდ ოჯახში. ახლა
ისინი აღარ არიან, მაგრამ ვართ ჩვენ... და ჩვენ ვიქნებით
უკეთესები. „ის ურჩევნია მამულსა...“

ნამდვილი ქართული ტრადიციების მქონე ოჯახი მაქვს და
ამით ვამაყო.

დიდი მადლობა უფალს და ჩემს მშობლებს, რომ მოგვა-
კლინეს მე და ჩემი ძმა ამქვეყნად. მადლობა უფალს იმისა-
თვის, რომ ჩემი პატარა — დიდი ოჯახი ბედნიერია. რატომ
ვართ ბედნიერები? ალექსი პაპამ გვიანდერძა: „იყავით ბედნი-
ერები იმით, რაც გაქვთ“. ჩვენც პატივს ვცემთ პაპის ანდე-
რძს. მადლობა უფალს, რომ ვარსებობ, მე, სოფიო გოხელა-
შვილი...

ჩემი ოჯახი... ჩემი სამშობლო — საქართველო, მე ცხინვა-
ლში დავიბადე და ცხინვალში ვიცხოვრებ.

მადლობა კონკურსის ორგანიზატორებს, რადგან კიდევ
ერთხელ გადავაღწე თვალი ჩემი ოჯახის წარსულს და და-
ვკვებე მომავალი.

ჩემი ოჯახი

მარიამ ხურცილაშვილი

ქ. თბილისის №54 საჯარო სკოლა,
VI კლასი

კიდევ კარგი, დედისურთა არა ვარ

კიდევ კარგი, დედისურთა არა ვარ, თორემ ალბათ მარტო
ძალიან მოვიწყენდი. მყავს ერთი ძმა, გიორგი. ხანდახან
მაბრაზებს, მაგრამ მაინც ყველაზე ძალიან მიყვარს. ისე, არ
გამიგია ისეთი და-ძმა, ძმები ან დები, რომლებსაც ჩხუბი არ
მოსდიოდეთ. გიო ძალიან ჭკვიანი ბიჭია, ერთადერთი ნაკლი
აქვს, წიგნის კითხვა არ უყვარს, მაგრამ არ ვიცი, ამდენ ცო-
ლნას საიდან იღებს, ალბათ რასაც კითხულობს, ის ამახსო-
ვრდება კარგად. წარმოგიდგენიათ?! ერთი წაკითხვით იმა-
ხსოვრებს ლექსს, მოკლედ რომ ვთქვათ, კერაფერს დაუწუ-
ნებ.

დედიკო და მამიკო მუდამ საფუძვლიანად ზრუნავენ ჩვენს
აღზრდასა და განათლებაზე. ორივე ღვთისმოსავი, წესიერი,
ზრდილობიანი, კეთილსინდისიერი, მზიარული, სიცოცხლით
სავსე, ლამაზი, ჭკვიანი, განათლებული, საყვარელი და გუ-
ლისხმიერი ადამიანია. მათი მეშვეობით სიხარული და სიყვარ-
ული მუდამ სუფევს ჩვენს ოჯახშიც და მის გარეთაც. ისინი
მუდამ ჩვენს მოვლაში არიან და ცდილობენ სულ გვასი-
ამოვნონ. ჩვენც ვცდილობთ არ გავაბრაზოთ და პირიქით, და-
ვაფასოთ მათი უდიდესი ამაგი. ჩვენი ამაგის დაფასება ჩვენს
კარგად სწავლაში და კარგად მოქცევაში გამოიხატება. და
ჩვენც ვცდილობთ კარგად ვისწავლოთ და კარგად მოვიქცეთ.

ისინი უკვე თოთხმეტი წელია, რაც ერთად არიან და აპირებენ ვერცხლის და ოქროს ქორწილი ერთად გადაიხადონ, ხომ ხვდებით, რასაც ვგულისხმობ, დედას და მამას ძალიან უყვართ ერთმანეთი, ორივე კარგი ადამიანია და ამიტომ არის ჩვენი ოჯახი საუკეთესო და რა თქმა უნდა, ეს მათი მშობლებისგან, ჩვენი წინაპრებისგან მოდის.

ბებიებს და ბაბუებს უდიდესი წვლილი მიუძღვით ჩვენს აღზრდაში. ჩემი ბებია მედიკო (მამის მხრიდან) დღემდე დამყვება აქეთ-იქით, გინდა მუსიკაზე, გინდა ცეკვაზე.

ახლახან ბებოსა და ბაბუს ოქროს ქორწილი ჰქონდათ, მართალია, შესაფერისად ვერ გადაუხადეთ, მაგრამ არა უშავს, მთავარი ის ხომ არ არის, როგორ გადაუხდი, არამედ ის, თუ როგორი გულით მიულოცავ და უსურვებ ბედნიერებას, ჯანმრთელობას და ერთმანეთის სიყვარულს სიცოცხლის ბოლომდე.

ბაბუა ძალიან მიყვარს. ის ყველას მოსწონს, რადგან ძალიან კეთილი, პატიოსანი, ზრდილობიანი და სიმპათიური კაცია. ამასთან იაშა ბაბუა ძალიან ენერგიულია, იმის მიუხედავად, რომ მარილებისგან მოხრილია, ბევრს შრომობს, ყოველდღე ვაკის პარკში დადის, სუფთა ჰაერს სუნთქავს, სახლში ვერ ჩერდება და ცოტა რომ გამოზაფხულდება, სოფელში მიდის, ჩვენ რომ ჩავდივართ, სახლსა და ეზოს სუფთას და დალაგებულს გვახვედრებს.

ჩემი ბებიის და ლეილა, მუდამ ჩვენზე ზრუნავდა და თავს გვევლებოდა, პატარები რომ ვიყავით, ყოველდღე ვაკის პარკში დავყავდით. ისე ვუყვარვართ, რომ ჩვენთვის ყველაფერს გააკეთებს. ჩვენც ძალიან გვიყვარს და ვცდილობთ, მასაც ვასიამოვნოთ.

მეორე ბებია, ნანა (დედის მხრიდან) ჩვენს განათლებას პატარაობიდანვე შეუდგა, მე მგონი, ხუთი წლის ვიყავი, როცა ნოტები მასწავლა და მე და ჩემს ძმას ინგლისურ წი-

გნებს გვაკითხებდა. ნანა ბებო კონცერტებს გვიწყობდა და ახლაც გვიწყობს. კონცერტებზე მე მისი მეგობრების წინაშე ვუკრავ როიალზე და ნანა ბებიაც მაქებს, რაც შეუძლია. მას ძალიან უყვარვართ და ყოველთვის ცდილობს, რამეთი გავახაროს. ბებიას და, ირა არაჩვეულებრივად ხატავს, მეორე და, ლამარა საუკეთესოდ წერს, ახლახან გამოსცა წიგნი „წლები და ადამიანები“, ისეთი კარგი საკითხავია, რომ ვერც მოსცილდები. წიგნები ნანა ბებოსაც აქვს გამოქვეყნებული. ერთ-ერთი მათგანი ბრიტანეთის მუზეუმის ბიბლიოთეკაშია და ის ახლაც აპირებს გამოსცეს ხურიტული ენის ლექსიკონი. მოკლედ, ორივე მხრიდან საუკეთესო წინაპრები მყავდნენ და მყავს, ამიტომ შევეცდები გამოვიღე კარგი ადამიანი და ვიყო მათი საამაყო შთამომავალი. ჩემი მეორე ბაბუა, მე რომ პატარა ვიყავი, მაშინ გარდაიცვალა, მხოლოდ სურათებიდან მახსოვს. ახლობლების გადმოცემით ვიცი, რომ გადასარევი კაცი და საუკეთესო ექიმი ყოფილა.

ჩემი ბიძა, ნიკო ლამაზი, საყვარელი და ჭკვიანი კაცია. მასზე კიდევ ბევრი საქები სიტყვა შეიძლება ითქვას. ჩემი აზრით, ის ყველაზე კარგია. მას ჩვენ ძალიან ვუყვარვართ და ჩვენთვის ყველაფერს აკეთებს, რისი გაკეთებაც კი შეუძლია, თვითონ მოიკლებს და ჩვენ მოგვცემს. მე ის ძალიან მიყვარს და მეც ვცდილობ დავუფასო ჩვენთვის გაწეული ამაგი.

ჩემი მამიდა მაია ძალიან მიყვარს და მასაც ძალიან ვუყვარვარ. კეთილი, ლამაზი, ჭკვიანი და მშრომელი ქალია. ორივენი, მაიაც და მისი მეუღლე მერაბიც, საუცხოოდ ხატავენ. ისინი მხატვრები არიან. ჩემი მამიდაშვილები ანი და სანდრო ლამაზი და ჭკვიანი ბავშვები არიან და სავსებით ამართლებენ ნათქვამს „დედა ნახე, მამა ნახე, შვილი ისე გამოიხატება“.

ახლა ჩემი ოჯახის ტრადიციებსაც შევვხები. როგორც ზემოთ მოგახსენეთ, დედა და მამა მორწმუნენი გახლავან და მათი წყალობით, ჩვენც წმინდა ნიკოლოზის ეკლესიის მრევლი ვართ. ჩვენი ოჯახი ქართული ტრადიციებით და ეკლესიური ცხოვრებით ცხოვრობს.

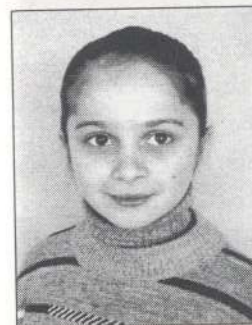
ახალ წელს სხვა დანარჩენი ოჯახების მსგავსად ვხვდებით, გვაქვს ტრადიციული ქართული საახალწლო სუფრა. ნაძვის ხეს ახალი წლის წინა დღეებში ვრთავთ. 31-ში სალამოს ვზივართ და მოუთმენლად ველოდებით ახალი წლის დადგომას. გახდება 12 საათი და ვულოცავთ ერთმანეთს ახალ წელს და ვუსურვებთ ბედნიერ წელიწადს. შემდეგ შემოვუსხდებით სუფრას, ჩავერთავთ ტელევიზორს და ვუყურებთ საახალწლო გადაცემებს.

მალე აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაული მოდის, რომლისთვისაც განსაკუთრებულად ვემზადებით. ეს დღესასწაული ხომ ყველა ქრისტიანისთვის უმნიშვნელოვანესი დღეა. კვერცხებს წითელ პარასკევს ვვლებთ. ვამზადებთ სააღდგომო სუფრას, ვაცხობთ ან ვყიდულობთ „პასკებს“, სალამოს მივდივართ ეკლესიაში და ველოდებით აღდგომის დადგომას. შემდეგ მოვდივართ სახლში და ვულოცავთ ერთმანეთს: „ქრისტე აღსდგა“, „ჭეშმარიტად“ და მთელი 40 დღე ასე გრძელდება.

ჩემი ოჯახი

ოლია ჭუმბურიძე

ქ. ზესტაფონის №3 საჯარო სკოლა,
III კლასი

მამის სიყვარული მაკლია

ოჯახი – ეს მართლაც დიდი და ფართო მცნებაა. ჩემთვის ალბათ ოდნავ განსხვავებული და არატრადიციულიც, ცოტა ნაღვლიანიც და ტკივილიანიც. ჩემი ოჯახი დედა, ბებია, ბაბუა, ბიძია-ბიცოლა და ჩემი ერთადერთი ბიძაშვილი გიორგია. მათ გვერდით თავს უსაფრთხოდ და დაცულად ვგრძნობ. ისინი არიან ჩემი საიმედო ადამიანები, მათი წყალობით გადამაქვს ყოველგვარი განსაცდელი და საფრთხე. რა საფრთხეზე ლაპარაკობსო, – ალბათ იკითხავთ, საფრთხე ამ შემთხვევაში ჩემი მამაა. მიკვირს, როდესაც ჩემი თანატოლები სიყვარულით, ერთგვარი აღტაცებითა და სიამაყითაც კი საუბრობენ თავიანთ მამებზე, ჩემთვის მათი საუბარი დღემდე გაუგებარი რჩება. იმედს ვიტოვებ, როცა გავიზრდები, უფრო გავეუგებ მათ. მამა – ეს სიტყვა ჩემთვის მხოლოდ ტკივილსა და შიშს უკავშირდება. ტკივილს, რომელიც გამოწვეულია ჩემი დეიკოს აცრემლებული და შეშინებული თვალების ცქერით, მამა ჩემთვის მუდმივი დამცირება, რისხვა და ჩავვრავა. დიას, კეთილი ადამიანების წყალობით, მათ გვერდში დგომით სწავლაში წარმატებებს ვაღწევ, ჩემი ელნარი მასწავლებელი თავის ცოდნასა და ძალისხმევას არ იშურებს, რომ განათლება მომცეს, ამის გარდა, დიდი წარმატებები მაქვს სპორტშიც: ქუთაისის XI-XII ტრადიციული ტურნირი კარატე-დოში 23.04.2005 წ. 15.04.2006 წ. – I ადგილი; ქუთაისი, შოტოკან კარატე-დოს ფედერაციის პირველობა, 24.12.2005 წ. – I ადგილი; კაკასიის ღია ჩემპიონატი ვალო-რიუ კარატე-დოში, თბილისი, 2005 წ. 15.05. II ადგილი; საქართველოს

კარატეს ეროვნული კავშირი, გუნდური ჩემპიონატი, თბილისი 25.11.2005 წ. I ადგილი; საქართველოს მე-8 ეროვნული ჩემპიონატი WKF-ის წესებით. თბილისი 18-19.03.2006 წ. II ადგილი.

თავიდან სპორტი ჩემთვის მხოლოდ გართობა იყო, ალბათ ჩემი დედისთვისაც, მაგრამ დროთა განმავლობაში ყველაფერი სიყვარულში გადამეზარდა, 2006 წ. თბილისში მოპოვებული სპორტული წარმატება ჩემი უფროსი ძმის ხსოვნას მიუძღვნენ (წელს მისი გარდაცვალების მე-9 წლისთავია), სპორტი ჩემი ცხოვრების ნაწილია, მით უფრო, რომ მიღწეულმა წარმატებებმა ჩემი ოჯახი სიხარულით აავსო, იგი სტიმულის მიმცემი გახდა მათთვის, შეუძლებელი შეძლონ, ალბათ ფიქრობთ, რა არის შეუძლებელი? ჩვენთვის ბევრი რამ არის შეუძლებელი, ჩვენი ოჯახის ბიუჯეტიდან გამომდინარე, მოხუცი და ავადმყოფი ბებია და ბაბუა იმ მცირედსაც იკლებენ, რომ უძამობით დაჩაგრულს ცხოვრება გამიადვილონ. მაგრამ მამის შეცვლა ხომ არავის შეუძლია. ამასი მეც ახლახან დავრწმუნდი.

ამას წინათ სპორტული შეჯიბრებებისთვის საზღვარგარეთის პასპორტი დამჭირდა, მაგრამ საჭირო საბუთების შეგროვება ვერ შევძელი და იცით, რატომ? მამამ მითხრა უარი, არადა, მისგან მე მხოლოდ ხელისმოწერას ვითხოვდი.

როდესაც მარტო ვრჩები, ხშირად ვფიქრობ ჩემს ოჯახზე, რომელიც ჩემი დედა იწყება და ბოლოს დედასთან მთავრდება. მიკვირს, მრავალ ტანჯვაგამოვლილს საიდან აქვს ამდენი ენერგია და ძალა, რომ ჩემზე იზრუნოს და არაფერი მომაკლოს, მინდა მისი გული ისეთი უზომო სიხარულით ავავსო, რომ ტკივილს თუ არ დავავიწყებ, გავუნელო მაინც. იდეალური ოჯახი მხოლოდ ფილმებში მინახავს და არც მგონია, თუ სინამდვილეში არსებობს ასეთი.

მე ვოცნებობ სიყვარულით, სიკეთით სავსე ოჯახზე, სადაც იქნება მამა ღიმილით და მზრუნველობით მომზირალი და არა რისხვითა და შურისძიებით აღსავსე. მე მინდა დედის თვალებში სიხარულს ვხედავდე და არა ტკივილს, მაშინ მეც ბედნიერი ვიქნები.

ჩემი ოჯახი

ცირა გაბედავა

წალენჯიხის რაიონის, სოფელ ჯგალის საშუალო სკოლა, VI კლასი

მე, ჩემი ოჯახი და მასთან დაკავშირებული ამბები

ნინო ჯაკი

მე ვარ ცირა გაბედავა, ლაკადისპირა სამეგრელოს ერთ-ერთი რაიონის – წალენჯიხის მკვიდრი, უფრო სწორედ, ვცხოვრობ სოფელ ჯგალში. ვარ ტრადიციული ოჯახის შვილი.

ასე მგონია, ჩემი ჭიშკრიდან იწყება ჩემი სამშობლო. ჩემი სოფლიდან იშლება ულამაზესი პეიზაჟი: ტრიალი მინდვრები და ტყით შემოსილი მაღალი მთები. სურვილი მინდება კალთაში ჩავუჯდე მათ, მივეფერო, მივუაღერო და მაღლობა გადავუხადო, რომ ჩემს სოფელს ამშვენებენ. ამ მთებიდან სათავეს იღებს მდინარე ჭანისწყალი, რომელიც ჩემს სოფელში მოედინება და მისი ზურმუხტისფერი ნაპირებიდან პატარ-პატარა ნაკადულები მოჩუხჩუხებენ. ცელქობს ჭანისწყალი, ხან ბავშვებს ეთამაშება, ხან – კედლებს, ხან კი – ნაპირებს. მაგრამ თუ გაბრაზდა, მაშინ ზღვასავით ღელავს და ქვებს ენარცხება, თითქოს მათზე იყრისო ჯავრს.

მიხარია, რომ ამ მთების, ამ მდინარის, აქედან დაწყებული ქვეყნის შვილი ვარ.

სიყვარულმა იცოდა...

იყო დრო, არ ვიყავი, ალბათ ერთადერთმა სიყვარულმა თუ იცოდა, რომ გარკვეული ხნის მერე მოვიდოდი, ორ ადამიანს შორის ჩავდებოდი, ორ ნაპირს პატარა ხელებით შევაერთებდი. მე ნატვრის ჩიტმა მომიყვანა. განათდა, ყვავილების სურნელით აივსო სახლი. ეს იყო თერთმეტი წლის წინ. გავხდი ოჯახის გვირგვინი, დედ-მამის ხალისი და სიყვარული.

ჩემი ოჯახი

მე ჩემი ოჯახიდან მოვდივარ და მიმაჩნია, რომ ოჯახი ყველა ადამიანს სჭირდება. ის ადამიანისთვის ბედნიერების და სიმშვიდის მომნიჭებელია, სიყვარულისა და სათნოების ადგილია.

ოჯახი მაშინ არის მხიარული, როცა იქ ბევრი და-ძმა ცხოვრობს, ცელქობს და ხალისობს. მე, სამწუხაროდ, არ მხვდა წილად ეს ბედნიერება, მე დედისერთა ვარ, მაგრამ რას ვიზამ. ყველაფერი ხომ ღმერთის ნებაა...

გაჩენის დღიდან ბევრი მზიანი დღე გამითენდა და უამინდოც, სიხარულსაც გავუწიებდით და არც სევდა და მკლესია.

ქოთხი რღო

ძალიან მიჭირს იმ დღის გახსენება, ძნელია იმ უმძიმესი წუთების მოგონება, როცა მე დავკარგე უსაყვარლესი ადამიანი — მამა.

მაშინ თბილისში ვიყავი, ბიძასთან. თორმეტ საათზე შეგვატყობინეს მამას გარდაცვალების საშინელი ამბავი. დაზაფრულები სასწრაფოდ სოფლისკენ გამოვქანდით, გზა უსასრულო გახდა, ტკივილი კი — გაუსაძლისი.

... ყველა ტირიდა, ხოლო მე კი არ ვტიროდი, ვბლაოდი. მამა აღარ მყავდა, უკვე ტირილიც აღარ შემიძლო, მთელი ღამე თვალი არ მომიხუჭავს.

ღმერთმა ნურც ერთ ბავშვს ნუ გაუთენოს ასეთი ქუფრი დღე. ასე დავრჩით ოჯახში მარტო მე და დედა.

მოგონებებით ვცხოვრობ მონატრებულ მამასთან.

მამაჩემი

მამა გამორჩეული ადამიანი იყო. მე მას ძალიან დიდ პატივს ვცემდი. იგი ყოველთვის იცოცხლებს ჩემს გულში. მისი ალერსი, მისი სიტბო მუდამ მემახსოვრება...

მამა ძალიან მხიარული, შეიძლება ითქვას, პირსიცილიანი ადამიანი იყო, ყველა სურვილს მისრულებდა, ჩემს ჭკუაზე დადიოდა. როგორც ჩვენს სოფელში იტყვიან: „შური ჩქიმდა მიშუხედ“, „მისი სუნთქვა ვიყავი“.

მამასთან ურთიერთობის ბევრი შტრიხი მახსოვს. მინდა ერთი ამბავი გავიხსენო.

პატარაობაში ერთი ძალღი მყავდა. მას ჩიტა ერქვა, ეს ძალღი დედაჩემს გულზე არ ეხატებოდა, რადგან ოთახში რომ შეიპარებოდა, ყველაფერს თავდაყირა აყენებდა. მიუხედავად თავისი უჭკუობისა, ჩიტა მაინც მიყვარდა.

ერთხელ სახლში არ ვიყავი. დედამ ისარგებლა ამით და ლეკვი სხვას მისცა. რომ დავბრუნდი, მივხვდი რაც მოხდა. ყველაფერი დაწვრილებით მოვუყევი მამას, თან ცრემლად ვიღვრებოდი. უკვე შუალამე იყო, მაგრამ მამა მაშინვე ადგა, ჩაიცვა, მანქანაში ჩაჯდა, დაქოქა და წავიდა იმ კაცის სახლში, ვისაც ჩემი ჩიტა ჰყავდა. თურმე მოუბოდიშა იმ ოჯახს და სთხოვა ძალღი დაებრუნებინათ. მალე მამა ჩიტასთან ერთად დაბრუნდა. იმ ღამეს ძალიან ბედნიერი ვიყავი. ჩვენ ხომ ერთად ვიყავით: მე, მამა, დედა და ჩიტა.

ჩემი ოჯახის გამოჩენილი დღე

2005 წლის 3 ოქტომბერი იყო. ღვინობისთვის 3-ში ჩემი დაბადების დღეა და არა მარტო ჩემი. ამ დღეს არის დაბადებული მამაჩემიც. ჰოდა, გადავწყვიტეთ დიდი წვეულება გაგვემართა. მე 10 წლის ვხდებოდი, მამა კი — ორმოცდაათისა.

უამრავ ადამიანს გავუგზავნეთ მოსაწვევები. შეიკრიბა ნათესაობა. მოვიდნენ ჩემი და მამას ამხანაგები. ძალიან ბედნიერი ვიყავი, რადგან ყველა ახლობელი ჩვენთან იყო და თანაც იმ დღეს მოვინათლე.

ლხინი გვიანობამდე გაგრძელდა. როცა დალლა ვიგრძენი, გადავწყვიტე დამეძინა. საწოლ ოთახში უამრავი საჩუქარი დამხვდა. უცებ ძილი გაკრთა და საჩუქრების დათვალიერება გადავწყვიტე. ყველაფერი მომეწონა. მალე ძილის ღვთაებაც გამომეცხადა და ძილინებისა მისურვა.

ეს იყო უბედნიერესი დღე ჩემს ცხოვრებაში, რადგან ჩემი ნათესავებისა და მეგობრების გარემოცვაში არაჩვეულებრივად გავატარე დრო.

მე და რეაჩემი

დღეაჩემს მზია ჰქვია, გვარად კი ის გოგიბერიძეა. მე და დედა ვეებერთელა სახლში ვცხოვრობთ.

დღეაჩემი ძალიან მკაცრი და მომთხოვნია, მაგრამ თუ კარგ ხასიათზეა, მაშინ ყველაფერი სხვანაირადაა.

ჩემმა მეზობლებმა მას მეტსახელად „მიწისძვრა“ შეარქვეს. ეს იმას ნიშნავს, რომ თუ გაბრაზდა, მტრისას, მაშინ ახლოს ვერავინ ეკარება. ზოგჯერ როცა ჩემი მეზობელი ბავშვები ჩემთან შევიკრიბებით, ისინი ჯერ იმას მეკითხებიან, დედაშენი როგორ გუნებაზეაო?

თუ დედა კარგ ხასიათზეა, შემოვუსხდებით მაგიდას, თავში დედა დაჯდება და იხსენებს სხვადასხვა გასართობ და

მხიარულ ამბავს თავისი ბავშვობიდან, ჩვენ კი გულმოდგინედ ვუსმენთ.

დედა ხშირად მახსენებს სიკეთის არსს და ასეთი შეგონებით მმოდღვრავს: ღმერთმა შექმნა კაცობრიობა, იმ დღიდანვე შეიქმნა ორი ძალა, სიკეთე და ბოროტება. ღმერთი სამყაროს გაჩენის დღიდან გემოდღვრავს, რომ ადამიანი უნდა იყოს კეთილი, გულუხვი, გამგებიანი, დამჯერი. ადამიანი კი არის კეთილი და ბოროტი, მაგრამ სიკეთემ გზა უნდა დაუხშოს ბოროტებას. ყურადღებით ვუსმენ დედის შეგონებას და ვცდილობ ისეთი ვიყო, როგორიც მას უნდა, ანუ კეთილი, ბეჯითი და გულმოწყალები.

ბავშვობის შეძრევა

მე ვფიქრობ, რომ იდეალური ოჯახი მექნება, ჩემი ცხოვრების თანამგზავრი გახდება თავმდაბალი და განათლებული ვაჟკაცი. სურვილი მაქვს, მრავალრიცხოვანი ოჯახი მქონდეს, სადაც მშვიდად გავატარებ მოხუცებულობის წლებს. ჩემს ხუთ შვილს სიკეთეს და სიყვარულს ჩავუნერგავ, თუმცა ოჯახის ადრე შექმნას არ ვაპირებ, ძალიან ახალგაზრდები ვერ წარმართავენ ცხოვრებას ისე, როგორც შეეფერება ტრადიციულ ქართულ ოჯახს.

სიყვარული და ურთიერთგაგება ოჯახისათვის უმთავრესია, მაგრამ ცხოვრების საერთო სიმკაცრე მოითხოვს ეკონომიკურ სიძლიერეს, სწორედ ამიტომ ვაპირებ ჯერ ვისწავლო, ენებს დავეუფლო. საბოლოოდ ბიზნესმენი გავხდები და მხოლოდ ამის შემდეგ შევქმნი ოჯახს.

ჩემი ბიზნესით დავაფინანსებ უპატრონო ბავშვთა სახლებს, ამ სახლებს მოვრთავ ლამაზად, რომ ბავშვებს იქ ყოფნა უხაროდეთ. მზრუნველობას მოკლებულ მოხუცებს პენსიებით დავაფინანსებ. თუ დიდი ბიზნესი მექნება, პატიოსან ადამიანებს დავასაქმებ და ცხოვრების კარგ პირობებს შევუქმნი, რა თქმა უნდა, პატივს მივაგებ ჩემს მასწავლებლებს.

ჩემი ოჯახი

ინოლა ნოლაიძელი
ქობულეთის რაიონის სოფელ წყავროკას
საჯარო სკოლა, X კლასი

ცხოვრებას მხიარულად მივუყვებით

ქართული ტრადიციების მქონე ნამდვილი ქრისტიანი ოჯახის შვილი გახლავართ. ჩემს ოჯახში, როგორც ყველა ჭეშმარიტ ქართულ ოჯახში, ვინარჩუნებთ და ვიცავთ წინაპრებისგან დატოვებულ ადათ-წესებს. მე პატარაობიდანვე მიწერავდნენ ქვეყნისა და მოყვასის სიყვარულს. ოჯახში უფროსებთან თბილი, თავმდაბალი, სასიამოვნო დამოკიდებულება მაქვს.

ჩემი ოჯახი სევდიანიც არის და მხიარულიც, გაუქარვებელი და მოურჩენელი სევდა და სულის ტკივილი ბიძაჩემის, ახალგაზრდა მფრინავის ტრაგიკულმა დაღუპვამ მოგვყენა.

ბიძაჩემი, ცნობილი ქართველი მფრინავი ბადრი ნოლაიძელი საქართველოს ლაჟვარდოვან ცაზე ლაღად დაფრინავდა, მაგრამ ვარსკვლავი ნაადრევად მოწყდა, თითქოს განგების ნება იყო. ის ჩვენი ოჯახის მტკიცე და ყველასთვის საიმედო კედელი იყო. ეს იყო ადამიანი, რომელმაც მისი გაუქაცური პროფესიით და ნიჭით ასახელა თავისი სამშობლო, სოფელი, სკოლა, და არაერთი მადლობა დაიმსახურა სამხედრო საავიაციო უმაღლესი სასწავლებლიდან. ჩვენ ამაყად მივუყვებით მის მართალ, კაცურ ნაკვალევს, ბაბუაჩემმა შვი-

ლის დაკარგვის სიმწარეს ვეღარ გაუძლო და მძიმე ავადმყოფობით წავიდა ამ ქვეყნიდან.

ჩვენი ოჯახის კიდევ ერთი ტკივილი და საფიქრალი ჩემი აღმზრდელი მამიდაა, რომელმაც სამი წლის ასაკში დაკარგა მოძრაობის უნარი და მას შემდეგ ინვალიდის ეტლსაა მიჯაჭვული. მან სკოლის ასაკამდე შემასწავლა ანაბანა, შემაყვარა პოეზია და ჩამინერგა სითბო. მამიდა ცდილობს მომცეს ის, რაც მას აკლია, მას გული სიკეთით და სიყვარულით აქვს სავსე, ის სხვას უყუჩებს ტკივილს და სჯერა, რომ ყველაფერი კარგად იქნება, მე კი მას ვპირდები, რომ იმედებს გავუშართლებ.

ჩემი ოჯახის უფროსი წევრია შავ ძაძებში გახვეული ბეზიჩემი, ქალი, რომელსაც მთელი ცხოვრება არ გაუხარია. ბებია მუდამ ფუსფუსებს, გვეფერება, სულ ცდილობს, რა გვასიამოვნოს. მისი მოუსვენარი ხელებით გვიმზადებს კერძებს და ტკბილეულს. გულიდან წამოსულ და თვალზე მომდგარ ცრემლს კი მის უბეშივე მალავს, ჩვენ არ გვანახებს, მუდამ გაღიმებული შემოგვცქერის და ტკივილს ჩვენი იყუჩებს. ბებია ძალიან მიყვარს. ჩემი ერთი მოფერება მას ყველაფერს ურჩევნია, მასთან თბილი, მისეული, სასიამოვნო დამოკიდებულება მაქვს.

დედაჩემი ის ქალია, ვინც შვილისაგან ბევრს, ძალიან ბევრს ითხოვს: მეცადინეობას, ცოდნის გაღრმავებას. მუდამ ცდილობს მივიღო ის, რაც ჩემთვის სასარგებლო იქნება. მაგრამ მაინც სულ უკმაყოფილოა საკუთარი თავის – იქნებ ჩვენს შვილებს რამე დავაკელიო? დედა ძალიან მიყვარს და მასთან თბილი ურთიერთობა მაქვს.

მამაჩემი კი ჩემით ძალიან ამაყობს და ბედნიერია, რადგან ჰყავს შვილი, რომლის იმედი შეიძლება ჰქონდეს. მამა ძა-

ლიან მიყვარს და მებრალეა, რადგან ცხოვრებამ სიმწარე აგემა, ის კი არ გატეხილა. ძნელად, მაგრამ მაინც გააგრძელა გზა, რომელსაც მე და ჩემი დაიკო უნდა გავყვეთ.

ოჯახის ყველაზე პატარა წევრი ჩემი დაიკოა, რომელიც წარჩინებული მოსწავლეა და ოჯახს აყრუებს მისი პაროდებით, ინგა გრიგოლიას მსგავსად ყოველდღიურად გვესალმება — „რეაქციით“. ის მომავალი ჟურნალისტი. ყველაფრის მიუხედავად, ცხოვრებას მხიარულად მივუყვებით. ყოველ საღამოს ვიკრიბებით და პოეზიის საღამოს ვმართავთ. სიცოცხლე გრძელდება და მე კი საქართველოს ვპირდები:

„საქართველოვ! ჩემო დედავ!

ჩემი სუნთქვა გენაცვალა,

ჩემი ყველა მწუხარება,

მწუხარება გენაცვალა!..“

ვისწავლი ისე, როგორც სწავლობდნენ ჩემი დიდი ბაბუები ალექსანდრე და ჯემალ ნოლაიდელები. ვიზრუნებ ერისთვის, ისე როგორც ზრუნავს ჩემი ზურაბ ნოლაიდელი. ეს ლიტონი დაპირება არაა, მე გავაგრძელებ ჩემი ოჯახის ტრადიციებს!..

ჩემი ოჯახი

საზღვრო მაგვრობა
თბილისის №54 საჯარო სკოლა,
VII კლასი

ჩემი ცხოვრების აზრი

ჩემი ოჯახი ჩემი ცხოვრების აზრია, ის მასულდგმულებს. ჩვენ თითქმის სულ ერთად ვართ და ძალიან იშვიათად გვიწევს დაშორება. დღესასწაულებსაც ერთად ვატარებთ. განსაკუთრებული დღეებია ახალი წელი, აღდგომა, ოჯახის წევრთა დაბადების დღეები.

მე განსაკუთრებით ახალი წელი მიყვარს. მას შემდეგ, რაც წერა ვისწავლე, ყოველ ახალ წელს თოვლის ბაბუას წერილს ვწერდი, სადაც საჩუქრები მქონდა ჩამოწერილი. მართლაც, ახალ წელს, ზუსტად თორმეტ საათზე, ზარი ირეკებოდა, კარს ვაღებდით და გარეთ შეფუთული საჩუქრები გვხვდებოდა. რაც მთავარია, დედას და მამას ისეთივე გაოცებული სახეები ჰქონდათ ხოლმე, როგორც მე და ჩემს დას. ყოველწლიურად ჩემი და ჩემი დის „მადა“ მატულობდა, თუმცა კარგად ვხვდებოდი, სინამდვილეში ვინ იყო თოვლის ბაბუა. ერთხელაც კომპიუტერი მოვინდომე. ამჯერად კი დედა ცოტა არ იყოს, შეწუხდა და საცოდავი ხმით მითხრა: ცოლოა თოვლის ბაბუა, როგორ ატაროს ამ სიმძიმე საჩუქარიო. მე კი თოვლის ბაბუაზე მეტად ჩემი მშობლები შეემეცოდა და იოლად დავთმე პოზიციები: კარგი, მაშინ რაც გინდათ, ის მიყიდეთ-მეთქი. ასე დაიმსხვრა თოვლის ბაბუას მითი ჩვენს ოჯახში. ჩემთვის კი დამთავრდა ბავშვობის ერთი, ილუზიებით აღსავსე ეტაპი და დაიწყო მეორე, უფრო შეგნებული, უფრო საპასუხისმგებლო...

ჩემი ოჯახი ძალიან სტუმართმოყვარეა. ჩვენთან ხშირად მოდიან მეგობრები, ნათესავები. როგორც ამბობენ, ჩვენი ოჯახის კარი ყოველთვის ღიაა, ტელეფონი კი — ყოველთვის დაკავებული. ეს ალბათ, ჩემი მშობლების დამსახურებაა. დედა და მამა კეთილი, გულდია და მოსიყვარულე ადამიანები არიან. პროფესიით ექიმები, მუდამ მზად არიან სხვის სამსახურად.

დედაჩემი ძალიან მიყვარს. იგი ძლიერი, ჭკვიანი ქალია, როცა მიჭირს, ყოველთვის მეხმარება. ის რომ არა, ჩემს ცხოვრებას აზრი არ ექნებოდ, ძალიან ბევრს შრომობს, რათა განათლება მიმადებინოს. ყოველთვის გვერდში მიდგას, მამხნევებს, მეცადინეობაში მეხმარება. დედაჩემი დაუღლეა. ძალიან მეცოდება, როცა დღის ბოლოს მკვდარივით დაეგდება ხოლმე საწოლზე.

იგივე შემთხვევა ვთქვა მამაჩემზე. იგი ხელს უწყობს ჩემს სპორტულ გატაცებას, ფეხბურთს, ყოველთვის თან დამყვება. ჩემი სიხარული მისი სიხარულია, ჩემთან ერთად განიცდის ჩემს წარმატებებს თუ წარუმატებლობას. ყოფილა შემთხვევა, როცა რაღაცის გაკეთება არ მდომებია და მამაჩემის ხათრით გამიკეთებია, იმიტომ რომ თვითონაც ყოველთვის მისრულებს სურვილებს. საერთოდ ჩემს მეცადინეობაში იგი ნაკლებად იღებს მონაწილეობას, მაგრამ გეოგრაფიაში სიამოვნებით მეხმარება, ერთად ვუკირკიტებთ ხოლმე გეოგრაფიულ რუკებს.

მამას ძალიან უყვარს სპორტი, ტელევიზორში „კურიერსა“ და „ქრონიკას“ უყურებს, სულ მიკვირს, რატომ უსმენს ერთსა და იმავეს, თანაც, სულ ცუდ ამბებს, მერე კი ბევრს ნერვიულობს მოსმენილზე.

მე მყავს უმცროსი და, ნინუცა. იგი ძალიან მიშლის ნერვებს, ჩვენ ხშირად ვჩხუბობთ. მას საშინელი ხმა აქვს, სულ კივის, უფრო სწორად, ყოველ ჩემს მიკარებაზე. ძალიან

მიკვირს, ბავშვობაში ჩემი და საყვარელი და მშვიდი იყო, სასაცილოდ „შიშინებდა“. ახლო ნათესავები მოფერებით „ნინუშასაც“ კი ეძახდნენ. ერთხელ დედამ ჩვენი სახლის ქვევით მაღაზიაში ჩააგზავნა და სამი პური დააბარა. მან კი შავი პური მოიტანა. დედაჩემს გაუკვირდა, მაგრამ როცა ჩემმა დამ აუხსნა, რა ვქნა, „შამი“ პური ვუთხარი და შავი პური მომცესო, ყველამ გულიანად ვიცინეთ. რაც მთავარია, მამა დარჩა კმაყოფილი, რადგან გიჟდება შავ პურზე.

უნდა ვაღიარო, ჩემი დის ხასიათის გაუფუჭებაში მეც მიმიძღვის წვლილი: მიყვარს მისი გაბრაზება, ის კი თავს კივილით იცავს. ბოლოს მაინც მე ვისჯები ხოლმე, ამიტომ კიდევ უფრო დიდი სურვილი მიჩნდება, რომ გავამწარო. დიდ უსამართლობად მიმაჩნია, როცა ჩემი კლასის ექსკურსიებზე მობრძანდება. მე ხომ არ დავდივარ მის ექსკურსიებზე?! ჩემი პროტესტის ერთადერთი საშიზნე, რა თქმა უნდა, კვლავ ნინუცაა. ერთ-ერთ ექსკურსიაზე, არ მახსოვს, მიზეზით თუ უმიზეზოდ, თავში წავუთაქე. შემთხვევით, იქვე ჩემი კლასის დამრიგებელი აღმოჩნდა და ტაქტიანად დამტუქსა, როგორ შეიძლება პატარა დაიკოს ცემაო. ნინუცა კი მე გამომეჭო-მაგა, მერე რა, ჩემი ძმა არისო. მე ორმაგად დამიძიმდა სინდისი, თუმცა ეს სიმძიმე დიდხანს არ გამყოლია. მოკლედ, მე და ჩემი და ისე ვეწყობით ერთმანეთს, როგორც რუსეთი და საქართველო.

ჩემი ოჯახი საკმაოდ ხმაურიანია. მამა იტყვის ხოლმე, იტალიურ ოჯახს ვგავართო. ხშირად ვკამათობთ, ვკინკლაობთ, მაგრამ ძალიან, ძალიან გვიყვარს ერთმანეთი. უპრობლემო ოჯახი არ არსებობს და არც ჩვენია გამონაკლისი. ჩემი მშობლები ცდილობენ, ეს პრობლემები მე და ნინუცას ნაკლებად შეგვახვედრონ. ზრუნავენ ჩვენს სწავლაზე, დასვენებაზე, გართობაზე. მე მიყვარს ჩემი ოჯახი, ეს ჩემი ოჯახია, ყველაზე ძვირფასი, რაც გამაჩნია!

ჩემი ოჯახი

სოლომონ ბუცსრიკიძე
თბილისის №65 საჯარო სკოლა,
VI კლასი

ღმერთს საძმართველოს მეგობრებას ვთხოვ

ჩემი ოჯახი დიდი და მრავალსულიანია, ერთად თორმეტი ადამიანი ვცხოვრობთ: ბებია, ბაბუა, მამიდა, დედა, მამა, ხუთი ძმა და ორი და. ამჟამად ორთაჭალის ქუჩაზე ვცხოვრობთ, საკუთარ სახლში.

დედამ და მამიკომ ერთმანეთი ანჩისხატის ტაძარში გაიცნეს. დედა იქ მუშაობდა. ის თვრამეტი წლის იყო, როდესაც გალობდა და ტაძარს ასუფთავებდა. მამიკო იმ დროს ოცი წლის იყო და სწავლობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. დადიოდა ეკლესიაში, ჰყავდა მოძღვარი, ესწრებოდა წირვა-ლოცვას და ეზიარებოდა. ამ პერიოდში მოძღვრის ლოცვა-კურთხევით ისინი დაოჯახდნენ და ჯვარი დაიწერეს. როდესაც მე დავიბადე, მამა დიაკვნად აკურთხეს, შემდეგ კი — მღვდლად. იგი მსახურობდა მანგლისის ღვთისმშობლის ტაძარში. რამდენიმე წლის შემდეგ გადმოიყვანეს კოდის წმ. ნინოს ტაძარში, სადაც მან ღვთის მსახურება აღადგინა. ასევე აღადგინა ტაძარი და მიმდებარე ტერიტორია. ამჟამად მამა თბილისის წმ. ბარბარეს ტაძარში მსახურობს.

ჩემს დედამამიშვილებში მე ყველაზე უფროსი ვარ, ყველაზე პატარა კი 1 წლის და 8 თვისაა. მე ძალიან მიყვარს

ჩემი და-ძმა და ვცდილობ, კარგი დამოკიდებულება შექონდეს მათთან. მინდა გაგაცნოთ ჩემი და-ძმა და ჩამოვითვალთ მათი სახელები: მე — სოლომონი, ეკატერინე, გიორგი, ბარბარე, მიქაელი, ზაქარია და გაბრიელი.

მე, მათ შორის უფროსი ვარ და ყველაზე კარგად მახსოვს მათი დაბადება. მახსოვს, როგორ სიხარულით ველოდი, როდესაც დედა სახლში ბრუნდებოდა ყოველ ახალ ჩვილთან ერთად.

მე, როგორც უფროსს, ყოველთვის მეტი მომეთხოვება, ამას ჩემი მშობლებიდანაც ვგრძნობ, რადგან ყველაზე მეტად მე მარიგებენ და მთხოვენ ვიყო სამაგალითო მათ თვალში. მე ჩემს და-ძმებთან არასოდეს არ ვარ მოწყენილი, რადგან ჩვენ ძალიან კარგად ვერთობით და ვთამაშობთ.

ჩემი მშობლები მუდამ ზრუნავენ ჩვენთვის. გვივლიან, გვაჭმევენ, მამა მუდამ გვარიგებს და გვასწავლის, როგორ უნდა გახდეს ადამიანი ჭეშმარიტი ქრისტიანი. დავყვართ ეკლესიაში, წირვა-ლოცვას ვესწრებით, ღვთისმსახურებაში ვეზიარებით, ვამბობთ აღსარებას, ვინახავთ მარხვებს. მარხვაში ვცდილობ ცოტა ხნით მაინც დავრჩე შეგნაბადას წმ. გიორგის მონასტერში. მე მარხვის ბოლო კვირა მონასტერში გავატარე და იქ შევხვდი ღმერთის თევით აღდგომის ბრწყინვალე ღვთისმსახურს. ეს დღე მე არასოდეს დამავიწყდება: მონასტრიდან რომ დავბრუნდი, დედამ თავისი გამოძცვარი „პასკა“ და შეღებილი კვერცხები დამახვედრა. მე ღმერთს ჩემი მშობლების, და-ძმების, ბებიის, ბაბუის და მამიდის ჯანმრთელობას და კარგად ყოფნას ვთხოვ. ასევე საქართველოს ბედნიერებას და ქართველების გამრავლებას. მე მიყვარს ჩემი ოჯახი, ჩემი სამშობლო და ვეცდები გამოვადგე მას.

ჩემი ოჯახი

ნანა რომანაძე

ქობულეთის რაიონის სოფელ წყავროკას
საჯარო სკოლა, VI კლასი

პაციფს ვცემთ ერთმანეთის სარწმუნოებას

მჯახი წმინდა ადგილია, სადაც ცხოვრება იღებს სათავეს, იბადება ახალი სიცოცხლე, ძველი ფესვების, ძველი ტრადიციების გამგრძელებელი...

მე დიდი და ლამაზი ოჯახი მაქვს. ჩემს ოჯახში ყოველი დღე ხალისითა და დიდი სიყვარულით იწყება. ვცხოვრობთ ყოველდღიური ცხოვრებით, გვიყვარს ერთმანეთი, პატივს ვცემთ ერთმანეთს, მაგრამ განსაკუთრებით ანგარიშგასაწევი ჩემი ოჯახის უფროსი, მსცოვანი ბაბუაა, რადგანაც ბაბუაჩემი 80 წელს გადაცილებული მოხუცია. მას გრძელი და საინტერესო ცხოვრების გზა აქვს გავლილი. სწორედ მან ჩაუყარა ჩემს ოჯახს საძირკველი საყვარელ ბებიასთან ერთად, რომელიც ძლიერი და ბედნიერი ოჯახის დასაბამი გახდა.

მე ძალიან მიყვარს ბაბუას მიერ მოყვლილი ამბები ჩვენი ოჯახის წარსულზე, ასევე დიდი ინტერესით ვუსმენ მამიდაჩემს, რომელიც სხვადასხვა კონტინენტებზე მცხოვრები ადამიანების შესახებ მიყვება. მამიდა ყოფილი გეოგრაფიის მასწავლებელია და ცდილობს მეც შემაყვაროს ეს საგანი.

სხვათა შორის, ჩემი ოჯახის წევრები სხვადასხვა სარწმუნოების მიმდევრები არიან: ბებია, ბაბუა და მამიდა მუსულმანები არიან, წინაპრებისგან შესისლხორცეული სარწმუნოების ერთგულებად რჩებიან. ხოლო ჩემი მშობლები და ჩვენ, ბავშვები, ქრისტიანები ვართ. მიუხედავად ამისა,

ჩვენს ოჯახში ოჯახური იდილია არ დარღვეულა და ჩვენ დიდი პატივისცემით ვეპყრობით ერთმანეთის სარწმუნოებას. ბედნიერი ვარ, რომ ისეთი ხალხის გვერდით ვცხოვრობ, რომლებიც უხვად მიუქნიან სიტბოსა და სიყვარულს. ჩემი სიყვარულის წყარო დედაჩემია, დედა ჩემთვის ყველაფერია, ყველაზე ძვირფასი და შეუცვლელია. არ ვიცი, რატომ, მაგრამ ძალიან მინდა, დედას დავემსგავსო, დედასთან ერთად სამზარეულოში ფუსფუსი ჩემი მოწოდებაა. ხანდახან ჩემებურ ბავშვურ სადილებსაც კი ვამზადებ და ვუძასპინძლები სამსახურიდან დაბრუნებულ ჩემს საყვარელ მამას, რადგანაც მინდა ჩემი განსაკუთრებული სიტბო გამოვხატო მის მიმართ.

მე ერთი ცელქი და მოუსვენარი გოგო ვარ, ძალიან მიყვარს სიცოცხლე, მიყვარს ბუნება და ყველაფერი, რაც ჩემ გარშემოა. მიუხედავად იმისა, რომ ჯერ კიდევ პატარა ვარ, მეც მაქვს ერთი გამორჩეული დღე, რომელიც არასოდეს დამავიწყდება. ეს ჩემი პატარა ძმის დაბადების დღეა. ჩემმა ისედაც დიდმა ოჯახმა უზომოდ გაიხარა მისი დაბადებით. კიდევ ერთი ახალი სიცოცხლე შეემატა ჩვენს ოჯახს, გახარებული ბაბუა კი გაიძახოდა: — დაიბადა! ფუძის გამგრძელებელი დაიბადაო!..

ამ დიდი, ბედნიერი ოჯახის შვილს ხშირად მიფიქრია ჩემს მომავალზე, ვიცი, რომ ჯერ პატარა ვარ და ასეთ რამეებზე ფიქრი ჩემთვის ნაადრევია, მაგრამ იმდენად მომწონს ჩემი ოჯახი, რომ ვფიქრობ, ისეთივე სიყვარულით, პატივისცემით და ურთიერთგაგებით სავსე ოჯახი შევქმნა, როგორიც ჩემი დიდი ოჯახია.

ჩემი ოჯახი

რატი ჯინაშვილი

ქ. თბილისის №9 რუსული საშუალო
სკოლა, VI კლასი

„კვიტი გვარჩე სცისო“

სკვისტოა. ისე ცხელა ქიზიყში, ყველაფერს ალმური ასდის. გზაზე არავინ ჩანს. სოფლის მალაზიიდან კმაცოფილი სახით გამოვიდა პატარა ბიჭი. პოლიეთილენის პაკეტიდან შოკოლადის ფილა ამოიღო და დააგემოვნა. სოფლის ორღობეში წყაროსთან შეჩერდა, წყალი დალია, სახეზე შეისხა, ცოტათი გაგრილდა და ჩქარი ნაბიჯით აუყვა აღმართს.

წინ მოხუცი დაინახა. მას ერთ ხელში ღოჭი უჭირავს, მეორეში კი — ხელჯოხი. ნახევრად წელშია მოხრილი, თითოეული ნაბიჯის გადადგმას ძლივს ახერხებს, თითქოს ეშინია, არ დაეცესო. ბიჭმა ნაბიჯს აუჩქარა და მალე წამოეწია ბერიკაცს. რაც შეეძლო, ხმამაღლა მიესალმა. იფიქრა, იქნებ, არ ესმისო და მაშინვე ღოქს წაატანა ხელი, „მოგეხმარებითო“, — თქვა და უხერხულად დახარა თავი, სწრაფად გამოსტაცა ღოჭი ხელიდან, უარი არ მი-თხრასო.

— შენ გაიხარე, შვილო! — შეჩერდა მოხუცი. წელში ოდნავ გაიმართა, საკერებლიანი პერანგის სახელოთი ოფლი მოიწმინდა და დაუინებით დააკვირდა პატარას.

— ვისი ხარ, ბაღლო? რაღაცა აქაური იერი არა გაქვს?!

— დათოსი.

— აბა დათო?

— დალის მეუღლის.

— აბა დალი? — ისევ ჩაფიქრდა მოხუცი.

ბიჭს უცებ გაახსენდა ბებოს ნათქვამი: „თუ ვინმემ გკითხოს ვისი ხარ, უთხარი „ყარაჩას“ შვილიშვილი ვარ-თქო, პაპაშენს ყველა იცნობდა“.

— „ყარაჩას“ შვილიშვილი ვარ, რატი მქვია.

— ოჰ, შენ გაგახარა ღმერთმა, შვილო! იცი, რა პაპა გყავდა, რა გაუკაცი იყო? იმ დაღოცვილ ღმერთსაც კარგები უნდა თავისთან. აფსუს, რა ახალგაზრდა წავიდა ამ ქვეყნიდან! — სახე მოვლრუბლა და ნელი ნაბიჯით გააგრძელა გზა.

— ამ სიცხეში გარეთ რამ გამოგიყვანა, ნიკა პაპა? — შეეხმიანა მოხუცს ახალგაზრდა ქალი.

— დელაკაცი ავად გამიხდა, ცივი წყალი მაინდომა და აბა რა შექნა. მაგ კარებთან დადგი, შვილო, ღოჭი, მანდა ვცხოვრობ. — გასძახა დაწინაურებულ ბიჭს.

ბიჭმა ღოჭი დადგა, ერთი-ორი ნაბიჯი გადადგა წინ და ისევ მოტრიალდა. ღოქს თავზე პოლიეთილენის პაკეტი ჩამოჰკიდა და ღიმილით გააგრძელა გზა.

— „არა უშავს“, — ფიქრობს თავისთვის, — შოკოლადს ჩემს ნაჭამ ადგილს მოვაჭრი და ზუკას მივცემ“.

— ბაღლო, რაღაცა დაგრჩენია, მობრუნდი უკან, შვილო! — შორიდან შემოესმა ბერიკაცის ხმა.

— არა, არა, ეგ თქვენთვისაა, ბებოს მიეცით! — გასძახა ბიჭმა და გაიქცა. — თითქოს შეეშინდა, არ დამეწიოს და უკან არ დამიბრუნოსო.

— რა არი, კაცო? — თავისთვის ბუტბუტებს მოხუცი და თან ყურადღებით ათვალიერებს ჭრელა-ჭრულა ქაღალდებში გახვეულ კანფეტებს.

— ქეთო, ესენი კანფეტებია, შვილო? — ეკითხება მეზობლის ქალს.

— ჰო, ნიკა პაპა, ზოგი შოკოლადია, აი ეს „პეჩენია“. ესენიც გემრიელი ნამცხვრებია, ესენი კი საღეჭი რეზინებია.

— საღეჭი რეზინაო? — სახე გაუნათდა და გულიანად ჩაიხითხითა ბერიკაცმა. — კბილები სადა გვაქვს, შვილო, რათ გვინდოდა საღეჭი რეზინა?!

ეგე, კაცო, კვიტი გვარჩე სტისო, განა ტყუილად უთქვამთ? ე ბაღლი „ყარაჩას“ შვილიშვილი ყოფილა, ისიც ეგეთი ხელგაშლილი იყო. ქვრივ-უბედურთა მიმხედავი და პატრონი. რო დაინა-

ხავდა, ფიჩხი აღარ გვეყარა, არცა გვეკითხებოდა, იგრე მაიტანდა და დაყრიდა ხოლმე ეზოში. მაშინ სოფელში რამდენიმე კაცს ჰყამდა მანქანა, მაგრამ მაგის „გაზ-24“-ის ხმას ყველანი ვიცნობდით. ნეტარება იმას, ვის ეზოსთანაც ის გაჩერდებოდა: ვიცოდით, იქ სიხარული, სიცილ-ხარხარი და მხიარულება ჩერდებოდა.

რასაც მახსოვებოდა, სულ სხვებთან ეზიდებოდა უფასპატოლ: ვის ფეკილს მიუტანდა, ვის „სემიჩკას“, ვის ხორბალს. იცოდა, ვის რა უჭირდა. მთასავით ვაჟკაცი იყო, ხმაურიანი, მხიარული. 30 წლისა წავიდა ამ ქვეყნიდან სიცოცხლით გაუმადლარი.

—რათ ეძახდნენ „ყარაჩას“, ნიკა პაპა, ვალიკო არ ერქვა იმ უბედურს?

—მაგის მამა, დავითკა, კუზიანი კაცი იყო და ომში არ წაიყვანეს. ელდრის საბჭოთა მეურნეობაში მეცხვარეობის ფერმის გამგედ მუშაობდა. სახელიანი კაცი იყო, ყველას ემინოდა და ხათრიც ჰქონდათ მაგისი. სოფლებში ვაჟკაცები რო აღარ დარჩნენ, თათრის ბიჭები ჰყავდათ მწყემსებად ფერმაში. „ყარაჩა“ იქ დაიბადა, მეურნეობაში. ეს თათრის ბიჭები გაქცეულან დავითკასთან და უხარებიათ: „იგეთი ბიჭი დაიბადა, სუფთა „ყარაჩაო“. ეგ მაგათ ენაზე მუგუზალი ყოფილა, ე.ი. მუგუზალივით შავიაო.

მერმეც სულ „ყარაჩა“, „ყარაჩო“ — ეძახოდნენ და ეგრე შემორჩა ეგ სახელიც. ჯერ მარტო ჩვენ სოფელში სამი-ოთხი სეხნი-აშვილი ვალიკო მაინც იქნებოდა, მაგრამ „ყარაჩა“ ჩვენთან კი არა, ქვეყნიერებაზეც ერთი იყო. ღმერთმა გაანათლოს იმის სული. ეგე, 35 წელი გადის იმ დაწყევლილი ავარიიდან. იმაზე მეტი დრო, რაც იცოცხლა ამ ქვეყანაზე, მაგრამ დიდმა და პატარამ, დღესაც ყველამ იცის იმის სახელი.

ე ბაღსაც სისხლი უყვივს, ალბათ. მე და ჩემ ბებერს რათ გვინდოდა კანფეტები. აილე, შვილო, შენ ბაღლებ წაუდე! — კეთილი ღიმილით ედიმება მოხუცს.

—არა, ნიკა პაპა! აი, კვებებს ავიღებ, მაგრამ „პეჩენიები“ ჩაის მი-აყოლეთ, ტკბილია, გესიამოვნებათ. — უპასუხა ქეთომ.

მეორე დღეს კი ყველაფერი დაწვრილებით მოუყვა თვალებზე ცრემლმომდგარ ბებიჩემს.

ჩემი ოჯახი

გონდო გოლქვაძე

ქობულეთის რაიონის სოფელ დაგვას
საჯარო სკოლა, VII კლასი

მინდა, მშობლები სოლ გვრდით მყავდეს

ოჯახი ჩემთვის ყველაფერია. ჩემი ოჯახი სავსეა სიხარულითა და ბედნიერებით. მაგრამ ზოგჯერ, ტკივილიც და სევდაც არის, ჩემი აზრით, არ არსებობენ ადამიანები, რომლებიც მარადიულად ბედნიერები იყვნენ. არავინ იცის, ცხოვრება რას მოგიმზადებს. სიყვარულითა და სიკეთით ცხოვრობს ღღემდე ჩემი ოჯახი. ჩემი დედ-მამა უდიდეს ბედნიერებას მანიჭებენ. უზომოდ მიყვარან ჩემი დები. ბაბუას სიკეთე და სიბო კი არასოდეს დამავიწყდება. საკუთარი სახლის სიბო და სიყვარული მაშინ ვიგრძენი, როცა ბები-ბაბუასთან გადავედი ორი წლით საცხოვრებლად. არასოდეს დამავიწყდება ჩემს ოჯახთან დაკავშირებული განცდები. ჩემი მოწყვნილობისა და სევდის მიზეზი დიდი მონატრება იყო, დედის სიყვარული და მონატრება. ორი წლით დამშორდა. ოჯახის ეკონომიური აუცილებლობის გამო დედა მოსკოვში წავიდა სამუშაოდ, არაფერი მაკლდა, ბები-ბაბუა ყურადღებას და სიყვარულს არ მაკლებდნენ, მაგრამ მშობლებთან გაწმორება სამუდამოდ დარჩა ჩემს გულში ტკივილად. მხოლოდ სიზმარში ვხედავდი და ვნატრობდი იმ დღეს, როდესაც ჩემი მშობლები დაბრუნდებოდნენ და ისევ ერთად, ბედნიერად ვიცხოვრებდით. მამის ხშირ-ხშირად წასვლას ოჯახიდან პატარაობიდან ვიყავი მიჩვეული, ვიცოდი, რომ სამუშაოდ მიდიოდა და დაბრუნდებოდა. დედასთან ორი წლის გა-

ნშორებამ კი წარუშლელი კვალი დატოვა ჩემს გულში. მე-
გონა, თითქოს სულ მარტოდმარტო დავრჩი, დამთავრდა-მე-
თქი ყველაფერი, თუმცა სკოლაში და თანატოლებთან თამა-
შის დროს დროებით მაგიწყდებოდა, რომ დედაჩემი გვერდით
არ იყო, მაგრამ საერთოდ ბევრს ვდარდობდი, ძალიან კარგად
გავათვითცნობიერე, თუ რა არის დედის სიბოლო და სიყვარუ-
ლი და ახლა თუკი უდედოს ვინმეს შევხვდები, მეტირება და
მახსენდება ის განვლილი დრო, როცა მე დედის სურათის
დანახვით ვიკლავდი მის სიყვარულს. ახლა კი მინდა და-
წვრილებით გადმოვცე ჩემს ცხოვრებაში ყველაზე ლამაზი,
დაუვიწყარი დღის ამბავი, როდესაც მე ჩემს დედ-მამას შე-
ვხვდი და მონატრებული ჩავეხუტე დედიკოს გულში.

ჩემი ცხოვრების ყველა დღე სხვადასხვანაირი და განუ-
მეორებელია, მაგრამ ყველაზე მეტად ბედნიერი და დაუვიწყარი
დღე არის ის დღე, რომელმაც მაგრძნობინა დედის უდიდესი
სიყვარული. დედაჩემს არცკი გაუფრთხილებივარ, რომ მო-
დიოდა, სხვისგან გავიგეთ, რომ დედა სახლში ბრუნდებოდა
და უკვე აღარ ვიცოდი რა მექნა. ვფიქრობდი, როგორი იქ-
ნებოდა დედაჩემი, სულ იმის დარდი მქონდა, ვაითუ ვერ მი-
ცნოს-მეთქი. 20 სექტემბერს მქონდა დაბადების დღე და
სწორედ იმ დღეს ველოდებოდი. ყველას იმას ვეუბნებოდი,
ნეტავ დღეს ჩამოვიდოდეს-მეთქი. ჩემთვის ყველაზე დიდი სა-
ჩუქარი ეს იქნებოდა, მაგრამ იმედი გამიცრუვდა — დედამ
ჩემს დაბადების დღეზე ვერ მოასწრო ჩამოსვლა. დედა და
მამა მეორე დღეს ჩამოვიდნენ მოულოდნელად. როცა სახლს
მოუახლოვდნენ, დამირეკეს. აღარ ვიცოდი, რა მექნა, ტი-
რილი მომერია, თვალში ცრემლი ჩამიდგა, ოჯახის წევრებს
რომ არ დაენახათ, სახლიდან მოშორებით, გზაზე დავხვდი.
მარტო მიხლოდა დედასთან შეხვედრა. თითქოს მრცხვენოდა,
თან მიხაროდა, არ შემიძლია აღვწერო ის, რაც იმ წუთს გა-
ნვიცადე. ასე მეგონა, ჩემზე ბედნიერი არავინ იყო ქვეყანაზე.

დედა დაბრუნდა, ჩემი საყვარელი დედიკო! ღმერთო, გვე-
დრები, აღარასოდეს დამაშორო დედას! მინდა, რომ არავინ
განიცადოს დედასთან განშორება. აგრეთვე ჩვენს მთავრობას
ვთხოვ ჩვენს მშობლებს შეუქმნას ისეთი ცხოვრების პირო-
ბები, რომ მათ აღარ იფიქრონ სხვადასხვა ქვეყნებში სამუ-
შაოდ წასვლაზე. როცა ჩემი მშობლები ჩემ გვერდით არიან,
მე ძალიან ბედნიერი ვარ და ძალიან მინდა, ასეთივე ბედნი-
ერები იყვნენ მშობლების გვერდით სხვებიც.

დღეს ძნელია იდეალურ ოჯახზე საუბარი, უმუშევრობა,
ცუდი ცხოვრების პირობები ოჯახში იწვევს უამრავ პრო-
ბლემას, მშობლები განიცდიან, ნერვიულობენ.

ვოცნებობ, რომ ჩემი ოჯახი იყოს ყოველთვის ერთად,
ჰქონდეს უკეთესი ცხოვრების პირობები, რათა ჩვენ, შვილე-
ბმა ავისრულოთ ჩვენი ბავშვური ოცნებები და სურვილები.

ჩემი დედა პედაგოგია და ეს ძალიან გვეხმარება ოჯახში
იმაში, რომ ბავშვებს კარგი ადამიანური ურთიერთობები
გვქონდეს. ჩვენს ოჯახში ვაფასებთ მხოლოდ ადამიანის ზნე-
ობრივ ღირსებებს და განათლებას. მიყვარს, როცა სადამო-
ობით ოჯახში განათლებაზე, ზრდილობასა და სიკეთეზე სა-
უბრობენ. ასე ვიზრდები და მჯერა, რომ ჩემი მშობლები ყვე-
ლაფერს გააკეთებენ იმისათვის, რათა კარგი ადამიანი გავი-
ზარდო. მინდა ბევრ რამეში დავემსგავსო ჩემს მამას და ჩე-
მი მამიკო ჩემი გაუკაცობით და ცოდნით ამაყობდეს.

ჩემი ოჯახი

ლუკა ჩახაია

ზუგდიდის რაიონის სოფელ ინგილის
№1 საშუალო სკოლა, VI კლასი

დედა ქართულად მეტყობა და რუსულად მიზრახვდება

მე ლუკა ვარ, მეექვსე კლასის მოსწავლე იმ სკოლისა, სადაც სწავლობდნენ ჩემი მშობლები და მამიდები.

დედისერთას კვალობაზე კეთილი და მზრუნველი ვარ. არ ვარ განებივრებული დედიკოს ბიჭი. მიყვარს ფიზიკური შრომა, სწავლაში კი ცოტა ზარმაცი ვარ, ჩემზე უფრო მეტად ჩემი მშობლები და მამიდები არიან მონდომებული, ყველაფერს აკეთებენ, რომ ვისწავლო და გვარი არ შევარცხვინო.

ვარ აკურატული, არ მიყვარს თხუპნიაობა, ეს ახლა, თორემ პატარაობისას იცოცხლე! ვიცი საქმის ბოლომდე მიყვანა. ძალიან მეშინია იარაღის, ვერ ვიტან უსამართლობას. მოკლედ, ჩვენი დროის სანაქებო ბავშვი ვარ. მე ასე მგონია და...

დედა ექიმი, მამა იურისტი. ერთი შეხედვით, მეტად საჭირო და პრესტიჟული პროფესიებია. აბა, მე მკითხეთ?! დედიკოს მოფერება ან დახმარება დამჭირდება? — ავადმყოფთან არის და სხვისი სიცოცხლის გადასარჩენად იბრძვის. მამიკოს რჩევა და საუბარი დამჭირდება? — ქურდებს, ყაჩაღებს და მკვლელებს დასდევს, მოდის — მძინავს, მიდის — მძინავს, მისთვის სახლი სასტუმროა, თუმცა რა ქნას, ასეთი პროფესია აქვს. დედასთან უფრო ახლოს ვარ. მას მოსმენის საოცარი უნარი აქვს. მეფერება ქართულად, მიზრახდება რუსულად (ჩემი მშობლები რუსულად იმიტომ საუბრობენ, რომ სკოლა რუ-

სულად დაამთავრეს, თანაც, დედის დედა რუსია). მშობლები ხასიათებით ძალიან განსხვავდებიან ერთმანეთისაგან, დედა მშვიდი, გაწონასწორებული და ლმობიერია. მამა ფიცხი, ემოციური და მებრძოლი, უკან დახევა არ იცის, ამ ხასიათის გამო ბევრჯერ შეხვედრია უსიამოვნება.

მამა ერთი შეხედვით მკაცრია, სინამდვილეში ძალიან კეთილი და მოსიყვარულეა, ძალიან უყვარს დედიკო, მამიდები, მამიდაშვილები. მშობლების მიმართ ყურადღებიანია. რომ გავიზრდები, ჩემი მშობლების ცხოვრების მაგალითი სანიშნოდ გამომადგება. თუმცა მე უფრო დამთმობი მამა ვიქნები, შვილებს უფრო მეტ თავისუფლებას მივცემ, რადგან ჩემს მშობლებს ხშირად ავიწყლებათ, რომ ისინი ბავშვობიდან მოდიან.

დედის მხრიდან ჩემი ბაბუა, ვალერიან მეუნარგია სოციალისტური შრომის გმირი, სამი მოწვევის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი იყო, პროსაბჭოურ სივრცეში ცნობილი პიროვნება.

ერთხელ ვთხოვე, ოქროს ვარსკვლავი მაჩვენე-მეთქი, ისეთი მოწიწებით და სიფრთხილით გამომიტანა, რომ მივხვდი, მისთვის მეტად ძვირფასი იყო წარსულის მოგონება. ბაბუა ყველგან მიღებული და სასურველი სტუმარი იყო, მისი სასახელო წარსულის ისტორიას სურათები, ძველი გაზეთები, სიგელები, გარდამავალი დროშები ყვებიან.

ჩემი ბებიები ერთმანეთს უფრო უგებენ, ვიდრე ღვიძლი დები. ერთმანეთს ეხმარებიან და ერთად ბრაზობენ შვილებზე. მათი ქართულ-რუსული საუბარი სასაცილო მოსასმენია.

ვალერიან ბაბუა გარდაიცვალა. ეს დიდი ტრაგედია იყო ოჯახისათვის. სახლი თითქოს დაცარიელდა, ირგვლივ ბაბუს ხელებივით გაიყინა ყველაფერი, წამით სიცოცხლე შეჩერდა; მეც სხვებივით ვტიროდი, მოვთქვამდი, უსაზღვრო იყო ჩემი მწუხარება. ჩემი ჭაღარა, ლამაზი ბაბუ მშვიდად იწვა კუბოში, ოდნავ დამცინავი სახით და თითქოს მეუწეებოდა: რა გატირებს ბიჭო, მე ხომ შენში ვარო?! მართალი იყო, მე ხომ ძალიან

ვგავარ ბაბუას თვალებით, ნიკაბით. ძარღვიანი ფართო ხელებიც ბაბუასი გამოძვდა, იმ ხელებით შრომობდა ჩემი ბაბუა ჩემთვის, ამ ხელებით მივყარე მიწა მის საფლავს, რათა ჩემი სითბო ეგრძნო. ხშირად გავდივარ მის საფლავზე, სანთელს ვუნთებ, ვეფერები მიწას, ცრემლები თავისით მომდის, მენატრება, უზომოდ მენატრება ჩემი ბაბუა, მის წილ ალერსს ჩემს ბებოს ვუწილაღებ, ჩემს კეთილ, მშრომელ გამზრდელ ბებიას.

ღმერთო, ნათელში ამყოფე ჩემი კარგი ბაბუას სული!

ვერ ვიტან თმის შეკრეჭას, პატარაობისას მითუმეტეს, მაკავებდნენ, სკამზე მაკრავდნენ, პარიკმახერებს ჩემს დანახვაზე გული უწუხდებოდათ. ასე გრძელდებოდა მანამ, სანამ...

გადაწყდა — უნდა მომნათლონ, მირონი მცხონ და მაზიარონ ღმერთის უზენაესობას. ნათლიები ჩემი ბიძა და მამიდა იყვნენ. შემიყვანეს ეკლესიაში, დავინახე თუ არა მღვდელი ანაფორით და წვერ-ულვაშით, ისიც მაკრატლით ხელში ღრი-ალი მოვრთე, ვერ დამარწმუნეს, რომ ეს ნათლობის რიტუ-ალისთვის იყო საჭირო, ძლივს დამამშვიდეს, როგორც იყო მომნათლეს, თავზე ხელს ვისვამდი, თმა ხომ არ შემკრიჭეს-მეთქი, ბოლოს ძირს დავიხედე და თმის ბეწვი დავინახე, სასწრაფოდ ავიღე და ჯიბეში ჩავიდე, იმ დღის შემდეგ აღარ მიტირია, თუმცა ძალიან არ მსიამოვნებდა, თმას რომ მწი-წკნიდნენ.

ბაბუამ ველოსიპედი მიყიდა. ჩემს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა. დავაქროლებდი ქუჩაში, ავიყოლიებდი თანატოლებს და ვიყავი ერთ ამბავში.

ვიღაცამ დედასთან დამაბეზლა: ლუკამ ველოსიპედით მანქა-ნას გზა გადაუჭრა და მძღოლს რომ არ ემარჯვო...

დედა გადიარია, გაბრაზებული მივარდა ველოსიპედს და ბორბლები დანით დასერა. ძალიან მეტკინა გული, მეწყინა, ვკვავრობდი და გაბუტული დავდიოდი, საღამოს მამაც გამი-

ჯავრდა, იმედი გამიცრუა, მეგონა, ის მაინც დამიცავდა. ბე-ბია-ბაბუაც ჩუმად იყვნენ, მამილებსაც კრინტი არ დაუძრავთ, მოკლედ, არავინ დაგვიცვა მე და ჩემი ველოსიპედი. ეს იყო და ეს, დღესაც არ მაქვს ველოსიპედი და არც აპირებენ ყი-დვას, მითხრეს ახალ კომპიუტერს გიყიდიო, ესეც არ არის ცუდი, მაგრამ ველოსიპედი ჯობია.

ბებო დამპირდა, მშობლებთან გიშუამდგომლებ და თავდე-ბადაც დაგიდგებიო, მისი იმედი მაქვს. მამილებიც უნდა ჩა-ვრიო და ბიძაჩემიც, იქნებ, გადათქვან და მიყიდონ ველოსი-პედი და ჩემს სადარბეზელსაც დაადგება საშველი.

ჩემს დიდ ბაბუას, აღღგომის მეორე კვირას დათქმული ჰქონდა „ხვამა“, შეკრებდა შვილებს, რძლებს, შვილიშვილებს. გაამზადებდა „ტაბაკს“ — მამალი, დედალი, ხაჭაპურები, კვე-რები — წაუძღვებოდა შვილებს და შვილიშვილებს (რძლებს არა) მარნისაკენ, ჭურის თავზე დააჩოქებდა, „ტაბაკს“ თავს შემოავლებდა ყველას, სათითაოდ სანთლებს ჩამოურიგებდა, ჭურს თავს მოხდიდა, დაილოცებოდა, ღმერთს შვილებისა და შვილიშვილების კარგად ყოფნას შეავედრებდა და იქიდან გა-მოსულები სადღესასწაულო სუფრას მიუსხდებოდნენ. ახლა ჩემი ბაბუს ოჯახში, ანუ ჩემს სახლში მოდიან მამილები თა-ვიანთი ოჯახებით, ყოველ დღესასწაულზე. დედიკო და ბებია საგანგებოდ ემზადებიან, ამზადებენ ნაირ-ნაირ კერძებს, დედი-კოს ოქროს ხელები აქვს. როცა მამილები ნახელავს შეუქე-ბენ, სახე უბრწყინდება. თამადა, ყოველთვის ჩემი ბაბუაა. ახ-ლა ის არის უფროსი, პირველი ჭიქა ჩემი დიდი ბაბუას მო-საგონარია. ის განსხვავებული სასმისით უნდა შეისვას.

ჩემს უფროს მამიდაშვილებს თუთიყუში და ზაზუნა ჰყა-ვდათ. მე მაიმუნის ყოლა მოვინდომე, მაგრამ დედიკომ შე-იცხადა, ზოოპარკის დირექტორობას არ ვაპირებო! დავიწყე ღრიალი, ვაბაკუნე ფეხები, გამოვაცხადე შიმშილობა, ვიძახე: „კმარა“ ჩემი დაჩაგვრა-მეთქი, მაგრამ ვინ გისმინა! ბოლოს

ისევ ბაბუას შევეცოდე და შემპირდა თბილისში წაგიყვან ზო-
ოპარკშიო. მართლა წამიყვანა, მაგრამ ზოოპარკის მაიმუნებზე
უფრო ცირკის მაიმუნი მომეწონა. დავიჩემე, გინდა თუ არა
მიყიდე-მეთქი, ვინ მომყიდა?! ბოლოს მასთან სურათის გადა-
ღებას დავჯერდი, მაიმუნს რომ დავაკვირდი, მივხვდი, რომ
მომერეოდა, და ამიტომ მაიმუნის ყოლა გადავიფიქრე. რადგან
მაიმუნი არ მელირსა, დავიჩემე ძალღი მაინც შემიძინეთ-მეთქი.
დელიკომ მამიდას სთხოვა: სანამ სპილო არ მოუთხოვია, მი-
შველეო. მამიდამ მეორე დღეს მომიყვანა პატარა, უსუსური,
თვალდახუჭული ლეკვი. სულ პირს აცმაცუნებდა და წკპუ-
ტუნებდა. დედა გადაჰყვა მის გაზრდას, საწოვარათი და ტი-
ლოთი დასდევდა უკან.

ემმაკი და მოუსვენარი გაიზარდა ჩემი „ჩაპა“, სტუმრები
უყვარდა, შეეგებებოდა, წინ გაუგორდებოდა, მერე ყვეფით გა-
მოიქცეოდა, ოთახში შემოვარდებოდა, არიქა, სტუმარი მოვი-
დაო. მერე იმ სტუმრებს ჯიბეში ჩაუძვრებოდა, სიგარეტს
ამოაცლიდა და მაგიდის ქვეშ დამჯდარი დაფლეთდა, ან შა-
რვლის ტოტებს ისე მოაღრღნიდა, პატრონი ვერაფერს გაიგე-
ბდა, მერე ატყდებოდა ალიაქოთი, ბოდიშები, უბრაზდებოდნენ
„ჩაპას“, ის კი კმაყოფილი ზურგზე გაწვებოდა და კოტრი-
ალობდა, სტუმარ-მასპინძლის ნერვიულობა დიდად არ აწუხე-
ბდა.

ერთ რამეში დარწმუნებული ვარ, კაცური კაცი ვიქნები,
მეყვარება ყველაფერი კარგი, დავთეს სიკეთეს, გავუფრთხი-
ლდები მშობლებს, მამიდებს, მამიდაშვილებს, მეყვარება მეგო-
ბრები...

რა პროფესიას დავეუფლები, არ ვიცი, რადგან დილით პო-
ლიციელობა მინდა, ნაშუადღევს – ექიმობა, საღამოს კი არა-
ფერი არ მინდა, ძილის მეტი.

რომ გავიზრდები, აუცილებლად მოგძებნით და პირადად
გაგეცნობით. არ დამივიწყოთ მე ლუკა ვარ, ჩახაია.

ჩემი ოჯახი

ზაზა ცაიტიშვილი
თბილისის №150 საჯარო სკოლა,
VIII კლასი

ჩანაწერები დღიურში

2 აპრილი

ძნელია დღიურში პირველი ჩანაწერის გაკეთება, მაგრამ
ვეცდები, კარგი გამომივიდეს.

პირველ რიგში ჩემს ოჯახზე მოგიყვები:

შეიძლება ვინმე ოჯახს მხოლოდ ქმარს, ცოლს და შვი-
ლებს უწოდებს. ამ თვალსაზრისით, ჩემი ოჯახი შეიძლება
არასრულფასოვნად ჩაითვალოს, რადგან მამაჩემი და დედა-
ჩემი უკვე ხუთი წელია დაშორებულები არიან. მამაჩემს ახ-
ლა სხვა ცოლი და შვილი ჰყავს. თავიდან ამას განვიცდიდი,
მაგრამ ახლა ვცდილობ, ამაზე აღარ ვიფიქრო.

მე არ ვთვლი, რომ ჩემი ოჯახი არასრულფასოვანია. იგი
ბევრი ადამიანისგან შედგება, ესენი არიან: დედაჩემი, ჩემი
და, ბაბუა, დეიდები, დეიდაშვილები. ჩემთვის ეს ხალხი ძა-
ლიან ძვირფასია.

მთელი ოჯახი ერთად არც ისე ხშირად ვიკრიბებით. ეს
დღესასწაულებზე, რომელიმეს დაბადების დღეზე ან სოფე-
ლში ხდება. ისე, ძალიან მზიარული დეიდები მყავს და რო-
ცა ერთად ვართ, კარგად ვერთობით.

ბაბუაჩემი, იაკობ ბობოხიძე კომპოზიტორია. მისი მუსიკა

უფრო ბევრმა იცის, ვიდრე მისი სახელი. ხანდახან ისეც ხდება, რომ მის მუსიკას ხალხურად თვლიან, ანდა საერთოდაც სხვას მიაწერენ. ვფიქრობ, ძნელია, როცა ხედავ, თუ როგორ აცხადებენ შენი ქმნილების ავტორად სულ სხვა პიროვნებას.

10 აპრილი

ახლა დედაჩემზე და მამაჩემზე მოგიყვები.

დედაჩემი ორ ადგილას მუშაობს, გარდა ამისა, ოჯახშიც ბევრი საქმე აქვს და მე და ჩემი და ვცდილობთ, დავეხმაროთ მას.

მამაჩემი კვირაში ან ორ კვირაში ერთხელ მოდის ჩემი და ჩემი დის სანახავად. ამასწინათ გვითხრა, ნინო უნდა გაგაცნოთო. ნინო მისი შვილია, რომელიც იმ ქალთან ჰყავს, მე კი არ ვიცი, როგორ უნდა მოვიქცე იმ ბავშვთან, რა ვიფიქრო... მართალია, ბავშვს არაფერი დაუშავებია, მაგრამ მაინც არ ვიცი, როგორ მოვიქცე, როგორი დამოკიდებულება უნდა მქონდეს. იგი ოთხი წლისაა, არაფერი ესმის, — მან ისიც კი არ იცის, რა მოხდა. მე აქ მხოლოდ ის დავწერე, რომ დედაჩემი და მამაჩემი ერთმანეთს დაშორდნენ, მაგრამ ეს ასე უბრალოდ არ მომხდარა. ისინი თორმეტი წელი ერთად ცხოვრობდნენ და ერთმანეთი ძალიან უყვარდათ.

16 აპრილი

ჩემს დაზე აქამდე არაფერი დამიწერია, — ამიტომ ახლა დავწერ.

ჩემს დას ლია ჰქვია. იგი თერმომეტი წლისაა და ახლა

მეექვსე კლასში გადადის. მე მასთან, შეიძლება ითქვას, „ცვალებადი“ ურთიერთობა მაქვს, ანუ ხან ვუგებთ ერთმანეთს, ხან კი — ვერა. და აი მაშინ, როცა ერთმანეთს ვერ ვუგებთ, იწყება კამათი, ჩხუბი, ყვირილი... მერე კი ისევ ჩვეულებრივად ვართ.

სხვათა შორის, დღესაც ასე მოხდა.

ისე, ღიას გარდა, მე სხვა და-ძმაც მყავს. ესენი არიან: ია, თენგი და ბაჩო. ისინი ჩემი დეიდაშვილები არიან, მაგრამ ერთმანეთს მაინც და-ძმებად ვთვლით და ასეც არის.

ია ოცდასამი წლისაა, თენგი — ცხრაშვილის, ბაჩო კი — თერთმეტის.

ისევე, როგორც მთელი ოჯახი, ჩვენც არც ისე ხშირად ვიკრიბებით ერთად. მაშინ კი, როცა ერთად ვართ, თავს ძალიან კარგად ვგრძნობთ.

ჰო, მართლა, კინალამ დამავიწყდა, გუშინწინ სწორედ თენგოსთან წავედი. მან მომაკითხა და თავის სახლში წამიყვანა. გუშინაც იქ ვიყავი, დღეს კი უკან, სახლში დავბრუნდი.

24 აპრილი

გუშინ მთელი ოჯახი ისევ ერთად შევიკრიბეთ, გუშინ აღდგომა იყო...

შეიძლება ჩემი ოჯახი დიდ ხეს შევადარო, რომელსაც ერთი ტოტი მოტეხილი აქვს. ეს რა თქმა უნდა, მისთვის, ან თუნდაც მისი გარკვეული ნაწილისთვის მტკივნეულია, მაგრამ ის მაინც ცოცხლობს...

ჩემი ოჯახი

მარი ხარაიში

ქობულეთის რაიონის სოფელ კვირიკეს
№2 საჯარო სკოლა, VI კლასი

ჩემი საოცნებო ბავშვობა

ბინდი ეშვება, ახმაურებული ეზო-ბილიკები თანდათან გა-
ბუქდა. ყვავილებმა მიიძინეს. სულ რამდენიმე საათის წინ
სოფელში ხმაური ისმოდა, გოგო-ბიჭების სიცილ-კისკისი,
რომელიც უცებ ძაღლების ყეფამ შეცვალა.

სახლისკენ მიმავალ გზას მივუყვები და ხარბად ვისუნთქავ
ლამის სუფთა ჰაერს. ბაყაყების ყიყინი ფიქრებიდან მაფხი-
ზლებს. სკოლიდან მშობლების დაუკითხავად მეგობართან წა-
ვედი, საუბარში ვერ შევამჩნიე როდის ჩამობნელდა.

აი, ჩემი სახლიც გამოჩნდა. ეზოში თუთის უზარმაზარი
ხე ღვას. ცუგა ყეფით შემომეგება, თითქოს ჩემი დატუქსვა
უნდოდა. ოთახში ფეხი შევდგი თუ არა, ბაბუა ჯეშალმა სა-
თვალიდან გადმოშხედა, გაბრაზების ნიშნად თითი დამიჭნია
— ბაბუ, მეორედ ასეთი რამ არ ჩაიდინო, სახლში ღროზე
უნდა მოხვიდეო. ბებო ვახშმის გაშლას შეუდგა, მშიერი იქ-
ნებიო. მშობლები ვიკითხე. ყველაზე მეტად მამასი მეშინოდა
— ქალაქიდან ჯერ არ დაბრუნებულა, — ჩაილაპარაკა ბებიამ.

ლანას, ჩემს დას, გაკვეთილების სწავლა მოესწრო და სა-
თამაშოებით ერთობოდა. ისე იყო თამაშში გართული, ვერც
კი შემნიშნა. ლანა მესამე კლასში სწავლობს, ნიჭიერია, მა-
გრამ — ზარმაცი. მთელი დღე სარკის წინ კოპწიაობს.

ვახშამს შევუდექი, ხმას არ ვიღებ. შიშმა შემიპყრო, ვა-
ითუ, მშობლებმა მკითხეს გაკვეთილები თუ მოამზადე, აბა

ჩავვაბარეო, მე კი წიგნიც არ გადამიშლია. ბებია და ბაბუა
სიყვარულით შემომცქერიან. ჭამა დავამთავრე თუ არა, ბე-
ბომ ჩუმად შოკოლადის ფილა მომცა — ეს შენთვის გადა-
ვინახეო. ბებია ტკბილეულს ყოველთვის ინახავს შვილიშვი-
ლებისათვის.

ბაბუა გაზეთის კითხვას შეუდგა. ხანდახან უკმაყოფილოდ
თავს გაიქნევდა და ბუზლუნებდა. ძაღლის ყეფამ იმატა.

— გახედე! — მითხრა ბებიამ — იქნებ დაბრუნდნენ. ლანა
სიხარულით შეეგება დედ-მამას.

მამა საშუალო ტანისაა, ჭარბი წონა აქვს და ხშირად დი-
ეტაზე ზის. ის განათლებით ისტორიკოსია, მაგრამ თავისი
პროფესიით არასდროს უმუშავია.

დედა მასწავლებელია. ძალიან უყვარს ბავშვები. იგი კე-
თილი და სათნოა. თავისი სიკეთის გამო ყველას უყვარს.

ჩვენს ოჯახში სიმყუდროვე სუფევს. ჩემი ოჯახი ძალიან
სტუმართმოყვარეა. დღე არ გავა, ან სადილად არ გვეწვიოს
ვინმე, ან ვახშმად. სტუმართმოყვარეობა ტრადიციად მო-
გვდგამს. ჩვენთან მოსვლა ყველას კიდევ იმიტომ სიამოვნებს,
რომ ბაბუა იუმორის გრძნობითაა დაჯილდოებული.

ბაბუაჩემი ხშირად მესაუბრება ჩვენი გვარის გენეალოგიის
შესახებ. სიამაყით იტყვის ხოლმე ჩვენს გვარში ცნობილი
პიროვნებები აღიზარდნენო და მისახელებს იმ პიროვნებებს:
თავის ძმას, მეორე მსოფლიო ომის მონაწილეს, ეკონომიკის
მეცნიერებათა დოქტორს ლევან ხარაზს, ალექსანდრე ხა-
რაზს, ასლან ხარაზს, მამია ხარაზს, ვახტანგ ხარაზს, სუ-
ლიკო ხარაზს და ვინ ჩამოთვლის, კიდევ რამდენ ვინმეს, ვი-
საც ამქვეყნად კეთილი კვალი დაუტოვებია. ბაბუა გვარიგებს,
ჩვენ მათგან გადმოგვეწერა ნიჭიერება, ზნე-ჩვეულებები,
ქცევის ნორმები, რომლებიც ბოლომდე გაჰყვება ჩვენს შე-
მდგომ ცხოვრებასო.

დედამ და მამამ მომიაღერეს, გაკვეთილები თუ ისწავლეო, მკითხეს. გავწითლდი, შემრცხვა, თავი ჩავკინდრე. დედამ წყრომით შემომხედა, მანიშნა მამასთან არაფერი მეთქვა, რადგან გამიჯავრდებოდა.

ჩემს ოჯახში ყველა განათლებულია და მე უფლება არა მაქვს ეს ტრადიცია დავარღვიო. ჩემს პატარა ბიბლიოთეკაში 300-400 წიგნს ვითვლი, საბავშვო ლიტერატურა ჭარბობს. წესად გვაქვს სადილის შემდეგ ყველანი ვკითხულობთ.

— ბებო, არ გეძინება? — ჩამჩურჩულა ბებიამ. ის უკვე დალილია. ხშირად ავადმყოფობს. სახლში ყველაფრის გაკეთება მას უწევს, რადგან დედა მთელი დღე სამსახურშია. სამსახურიდან დაბრუნების შემდეგ კი ჩვენ გვეხმარება გაკვეთილების მომზადებაში.

ბებომ საღამური მომიტანა, ჩაიცვი და დაიძინეო. ჩამეძინა. სიზმარი ვნახე, თითქოს მასწავლებელმა დავალებები შეამოწმა, მე კი არ მქონდა. სირცხვილისაგან ვტიროდი, სახლში მისვლა მერიდებოდა.

მამალმა იყივლა. — სკოლაში არ დაგაგვიანდესო! — დამახა ბაბუამ. ბაბუას ეს ზნე სჭირს — დილით ადრე დგება და ყველას გვალვიძებს. ხანდახან უქმე დღეებშიც. შრომისმოყვარეობა ძვალსა და რბილში აქვს გამჯდარი. მას საკუთარი დღის რეჟიმი აქვს, რომლის დარღვევა არ უყვარს.

— მამა გეძახისო, — მითხრა ლანაკომ. მამასთან ოთახში შევედი. მამამ ამათვალიერ-ჩამათვალიერა. აზიატია, არ მოსწონს ვულგარული ჩაცმულობა. ხშირად შენიშვნებს მაძღვეს. თუ ისაუბმეო? — მკითხა. თავი დაუუქნიე. ფული მოცა — იქნებ მოგშივდესო.

ეზოში ჩამოვირბინე. ცუგა შემირიგდა. თათები მომითათუნა. დედა ბოსელში ძროხას წველიდა. შევირბინე, მივდივარ-მეთქი, მივაძახე და სკოლისაკენ მიმავალ გზას გავუდექი. ათასნაირი ფიქრი ამომიტივტივდა თავში. მიხარია, რომ სა-

ოცნებო ბავშვობა მაქვს... მაგრამ როდის ვარ ყველაზე ბედნიერი? ამ კითხვამ დამაფიქრა. პასუხი უცებ მომაგონდა — მაშინ, როცა ახალი წელი ახლოვდება, ყველა რომ ფუსფუსებს. ბაბუა წინასწარ ზრდის ნაძვის ხეს, რომ საახალწლოდ მოვრთოთ. კი არ ჭრის ნაძვის ხეს, ფესვებიანად ყუთში გადმორგავს და ახალი წლის შემდეგ ისევ თავის ადგილს უბრუნებს.

წელსაც ასე იყო. 31 დეკემბერი გათენდა თუ არა, მე და ლანა გამოვიპრანჭეთ. დედამ ტკბილეული გამოგვიცხო, ბებია საცივის მომზადებას შეუდგა. მამამ წინასწარ ჩამოასხა ღვინო. საღამოს 10 საათზე სუფრის გაწყობა დავიწყეთ. 12 საათისთვის ყველაფერი მზად იყოსო, — მოილაპარაკეს ოჯახის წევრებმა. ხვავი და ბარაქა დაგვებდებო. მეკვლე ყოველ წელს ბაბუა. მისი ფეხი კარგად გვაქვს დაცდილი. 12-ს რომ 10 წუთი დააკლდა ბებიამ ბრძანა: ბაბუ გარეთ გასულიყო და როცა 12 საათი გახდებოდა, საახალწლო რიტუალები შეესრულებინა. ბაბუას გარეთ შესცივდა, აყვირდა — კიდევ არ შესრულდა 12 საათიო? ბებია გაწყრა, ყვირილი დაგვებდებო. ჩვენ ბაბუასთან გავიქეცით, ხელი მოვკიდეთ და სახლში შემოვუშვით. ბაბუამ დავვლოცა და საჩუქრები დაგვირიგა.

ამ მოგონებებში გართული ვერც კი მივხვდი, როდის მივედი სკოლაში. ღმერთს შევევედრე — ეს ერთი დღე მაპატიე და დღეიდან ჯერ გაკვეთილებს მოვამზადებ და მერე ვივლი მეგობრებთან-მეთქი.

უფალმა მისმინა, იმ დღეს არავის გამოვუძახივარ, განვლილ მასალას კი კარგად ვუპასუხებდი. უფალმა მაპატია და მეც პირობა შევუსრულე. იმ დღის შემდეგ არასდროს მოვსულვარ უცოდინარი სკოლაში.

ჩემი ოჯახი

რატი მაჭავარიანი
თბილისის №65 საჯარო სკოლა,
V კლასი

ჩემი ადგილი ოჯახშია

მტკვრის მარჯვენა სანაპიროზე, ორთაჭალის ისტორიულ ბაღებში დგას წითელი, აგურით ნაშენი სახლი. აქ ცხოვრობს ჩემი ოჯახი. იგი ხუთი წევრისგან შედგება. ეს არც ისე ცოტაა და არც ისე ბევრი. მყავს დედა — მარინე ჭანტურია, მამა — ვასილ მაჭავარიანი, ბებია — ნათელა ჯღარკავა და და — ქეთევან მაჭავარიანი.

მამაჩემის გვარს გრძელი ისტორია აქვს. ჩვენ, მაჭავარიანები, აზნაურები ვართ. რევოლუციამდე ჩვენ საჩხერის დიდი ნაწილი გვეკუთვნოდა, მაგრამ ჩემი დიდი ბაბუის დროს ეს მიწები ჩამოურთმევიათ. თუმცა ჩვენ მაჭავარიანები ვართ, მაგრამ სვანები ნამდვილად არ გახლავართ, ეს ხასიათზეც გვეტყობა.

დედაჩემის გვარი სამეგრელოდანაა, კერძოდ, აბაშის რაიონიდან, ჭანტურიები ძალიან მეომარი ხალხია. ჩვენს ოჯახში ბავშვებს წიგნისა და მეცადინეობის სიყვარულს გვასწავლიან. ის კი არ მომწონს, ჩემს დაზე გაბრაზებულები, მე რომ მეჩხუბებიან.

დედაჩემი და ბებიაჩემი ეკლესიურები არიან, მამაჩემი დროის უქონლობის გამო — ნაკლებად.

ჩემი ოჯახი ტრადიციებს იცავს: წითელ პარასკევს ვღებავთ კვერცხებს, აღდგომისთვის ვაცხობთ „პასკებს“, ვიცავთ სტუმარ-მასპინძლობის, უფროს-უმცროსობის და წინაპართა

პატივისცემის ტრადიციებს. ჩემს მშობლებს და საერთოდ მთელ ოჯახს ჩემ მიმართაც წესები აქვთ: შვიდ საათზე უნდა ამაყენონ, ჩემს დას ჩემი დაბეზლება და გაბრაზება აქვს წესად; დედას — ჩემი სკოლიდან მოსვლისთანავე ჩემი სამეცადინოდ დასმა.

ჩვენ წინაპრების ყველა სურათი გვაქვს და მთელი ოჯახი თვალისჩინივით ვუფრთხილდებით მათ, ასე გვგონია, რომ მათი სულები გვმფარველობენ.

ჩვენ წინაპრების საფლავებს დიდ პატივს ვცემთ, თუმცა ხშირად ვერ ვახერხებთ მათ მონახულებას.

საბედნიეროდ, მე დიდი ბებიაც მყავს და დიდი ბაბუაც, ჩვენ მათ დიდ პატივს ვცემთ, კვირაში ერთხელ მაინც მოვინახულებთ ხოლმე მათ. მთელი ჩემი ოჯახი შრომისმოყვარეა, განსაკუთრებით, ბებიაჩემი, მე და ბებია ერთად ვუვლით ეზოს.

მთელი ოჯახი ახლავს ბჭობს, ვინ უნდა გამოვიდეს. მამა ამბობს: „პროგრამისტი უნდა გამოვიდესო“, დედა ამბობს: „იურისტი უნდა გამოვიდესო“, ბებია ამბობს: „თარჯიმანი უნდა გამოვიდესო“. ჩემი აზრით კი კაცმა სამივე რამ უნდა იცოდეს.

მამაჩემი პროგრამისტია და თავისი პროფესიით მუშაობს. დედა ექიმი და ინსტიტუტში მუშაობს, ბებია კი ოჯახის ღიასახლისია. ყველას ძალიან გვიყვარს ხელოვნება. ვუსმენთ მუსიკას, შაბათ-კვირას დავდივართ კონცერტებზე ან თეატრში.

ოჯახის უფროსი მამაა, ხოლო როდესაც ის სამსახურშია, ოჯახის უფროსი მე ვარ. თუ სტუმარი მოვიდა, თამადა ვარ, ისე კი არავინ მემორჩილება, ჩემს დას კი ყველა ემორჩილება, რადგან იგი პატარაა.

მამაჩემი ძალიან კეთილია, იგი თავის ცოდნას მე მიზიარებს, მიუხედავად იმისა, მინდა ეს მე თუ არა, ყოველ დღე

ლით მამეცადინებს ინგლისურსა და პროგრამირებაში, ერთი-ორჯერ გაპარვა ვცადე, მაგრამ არაფერი გამომივიდა, იმიტომ, რომ ჩემმა დამ დამაბეზლა. მამაზე ვერ იტყვი, რომ მუსიკა უყვარს, არც ცეკვაზე გიჟდება, მაგრამ აი ხატვა კი მართლა უყვარს, უყვარს ასევე ხეზე ჭრა და დოკუმენტური ფილმების ყურება.

დედა მამაზე უფრო მკაცრია, იგი ჩვენს ოჯახში რუსულის სპეციალისტად ითვლება და მეც რუსულში მამეცადინებს. იგი ოჯახის ექიმიცაა. როდესაც სკოლაში წასვლა არ მინდა, თავს ვიავადმყოფებ, დედა ყოველთვის მიმიხვდება ხოლმე ამ ჩანაფიქრს.

ბებია მათემატიკოსი მყავს და მეც მათემატიკაში მამეცადინებს. მას ძალიან უყვარს შრომა, ყვავილები და კიდევ მამას მსგავსად – ხატვა, დედას მსგავსად – მუსიკა და ცეკვა და ასევე ძალიან უყვარს პოეზია. მისი საყვარელი პოეტები არიან დავით გურამიშვილი და ლილი ნუცუბიძე.

ჩემი და ორი წლისაა. იგი ოჯახში ერთადერთია, ვინც არაფერს არ მასწავლის, რისთვისაც დიდ მადლობას ვუხდის და ვთხოვ მომავალშიც ასე გააგრძელოს. მას ძალიან უყვარს ღვინო, ქართული კერძები, საბავშვო მუსიკა და ცეკვა. მისი საყვარელი პოეტია ნოდარ დუმბაძე და მისი თითქმის ყველა საბავშვო ლექსი ზეპირად იცის.

მამაჩემის მხრიდან ჩემი წინაპრები იყვნენ: მაჭავარიანები, აბაშიძეები, გეგელიები, ჯღარკაეები, ტაბიძეები და ბედიები. დედის მხრიდან – ჭანტურიები, ყურაშვილები, შამათაეები, ფონხუები, ლატარიები, ჯიქიები, ეჯიბიები და გერგიები.

ძალიან მიყვარს სპორტი, კერძოდ, კალათბურთი და ჩოგბურთი, მუსიკა, ცეკვა, გორგოლაჭებზე სრიალი, კითხვა და კომპიუტერზე თამაში. ჩემი საყვარელი მწერლები არიან ასტრიდ ლინდგრენი, ჟიულ ვერნი და ოჰჰენრი, ჩემი საყვარელი პოეტები არიან: აკაკი წერეთელი, ილია ჭავჭავაძე, გა-

ლაკტიონ ტაბიძე, ტიცციან ტაბიძე, ლილი ნუცუბიძე და მუხრან მაჭავარიანი. ჩემი ოჯახის წევრები ამბობენ, რომ შურიანი და ბოროტი ვარ, მაგრამ მე ასე არ ვფიქრობ.

როდესაც კარგად ვიქცევი, ან მაშინ, როდესაც ჩემს დას ვუვლი, ნამდვილად ვიცი, რომ პატივს მცემენ.

ახლა კი გიამბობთ ერთ ჩვეულებრივ დღეზე ჩემი და ჩემი ოჯახის ცხოვრებიდან, კერძოდ 2006 წლის 19 აპრილზე. ორმაბათი იყო. დილით დედა ადგა ყველაზე ადრე, მეც გამაღვიძა, მე ხელ-პირი დავიბანე, ჩავიცვი, ვისაუზმე, ავიღე ჩანთა, ბურთი და სკოლისაკენ გავწიე. სანამ მე სკოლაში ვარ, სხვებიც იღვიძებენ და საუზმობენ, შემდეგ მამა სამსახურში მიდის, დედა და ბებია კი ბავშვს უვლიან. ცოტა ხანში დედამ ბავშვი დააძინა და სადილის კეთებას შეუდგა, ამ დროს მეც მოვდივარ, ვსადილობ, გაკვეთილებს ვაკეთებ და კომპიუტერს ვთამაშობ. ამასობაში ჩემი და იღვიძებს, დედა და ბებია ბავშვს მე მაბარებენ, გაართეო. მე წიგნს ვკითხულობ და არ მომწონს, რომ ბავშვს მე მაბარებენ. თვითონ დედა და ბებია კი ყავას მიირთმევენ. ამ დროს მამაც მოდის და მე ინგლისურსა და პროგრამირებაში მამეცადინებს. შემდეგ ცოტა ხანი მთელი ოჯახი ტელევიზორს ვუყურებთ, შემდეგ მე ჩანთას ვალაგებ, ვლოცულობ და ჩემს დიდ და კომფორტულ საწოლში ვიძინებ.

აი თქვენ თვითონ ნახეთ, რა „დატვირთული“ გრაფიკი მაქვს, და თუ რა ადგილი მიკავია ოჯახში, ისიც ნახეთ, თუ ვის რა მოსწონს, ვინ არის ჩვენთან ოჯახის უფროსი. დანარჩენი კი თქვენ თვითონ განსაჯეთ.

ჩემი ოჯახი

ზუკა ჯინაუშვილი
თბილისის №9 რუსული საშუალო
სკოლა, VIII კლასი

ახალი მეთოდი

იქნებ უფროსებს ჰგონიათ, რომ მარტო მათ აქვთ შვილებზე ზემოქმედების სხვადასხვანაირი მეთოდი შემუშავებული?! ვფიქრობ, ცდებიან. საკუთარი მრავალწლიანი გამოცდილებიდან ვამბობ: ჩემი ოჯახის ყველა წევრს ხუთი თითით ვიცნობ, საწადელის მისაღწევად ვისთან როდის და როგორი ტაქტიკა ავირჩიო, ჩემთვის სირთულეს უკვე აღარ წარმოადგენს.

სანამ პატარა ვიყავი, ერთადერთ ხერხს ვიცნობდი: ერთი და იმავე ფრაზას დაჟინებით ვიმეორებდი ყოველგვარი პაუზის გარეშე. თავიდან არა უშავდა, მაგრამ შემდეგ, როცა ლაპარაკის ხანგრძლივობა იზრდებოდა, შედეგი კი სულ უფრო და უფრო იშვიათად მიიღწეოდა, მივხვდი: ტაქტიკა უნდა შემეცვალა.

ლოგიკური მსჯელობის მეთოდი ავირჩიე. სხვადასხვა არგუმენტებით ვამაგრებდი ჩემს თხოვნას. თუ დამაჯერებლად გამომივიდოდა, სურვილის ასრულებაც გარანტირებული იყო. უნდა გამოვტყდე, მეტად შრომატევადი მეთოდია.

შემდეგ იუმორისტიკაში მოვსინჯე ძალები. ეს მეთოდი უნივერსალური გამოდგა: მხოლოდ დედა კი არა, სიცოცხლისგან ცრემლმომდგარი მამაც ხშირად მინახავს აბჯარაყრილი.

ერთხელ მაჯის საათი მომეწონა. 5 ლარი ღირდა. საკუთარი დანაზოგებით როდის შევძლებდი მის ყიდვას, მერე იქ-

ნებ გაყიდულიყო კიდევაც, და გადავწყვიტე სრულიად ახალი მეთოდი მომესინჯა.

შარვლის ერთი ბოლო წინდებში ჩავიკეცი, ცალ-ცალი ფეხსაცმელი ჩავიცვი, მაისური ამოვიჩაჩე, ჩემი პატარა ძმის ნაქონი ძველისძველი ქურთუკი ჩავიცვი, ხელები და სახე ალაგ-ალაგ ფლომასტერით გავიშავე, ხელი მორიდებით ოდნავ წინ გამოვწიე და საწყალი სახით დედის წინ აღვიმართე:

— დეიდა, დამეხმარეთ, დეიდა, პურის ფული გექნებათ, დეიდა! სამარისებური სიჩუმე ჩამოვარდა. მეგონა, დედამ ვერ გაიგო და ხელახლა დავიწყე:

— გეხვეწები, დეიდა, დამეხმარეთ, მშია, დეიდა! — არანაირი ხმა არ ისმის. ცოტა არ იყოს შეეცბი. „ნუთუ ვერ გამართლა ახალმა ხერხმა?“ — გავიფიქრე და ნელ-ნელა ავწიე თავი. ადგილზე გავშეშდი: დედაჩემს საცოდავად დაექაჩა თვალები და ცრემლები დაპაღუპით ჩამოსდიოდა.

— რა იყო, დედა, რატომ ტირი? მე გაწყენინე?

— არა, შვილო.

— აბა, რატომ ტირი?

— წარმოვიდგინე, რომ მართლა უსახლკარო ხარ, უპატრონო, გშია და საჭმელი არა გაქვს, გცივა და ტანსაცმელი არა გაქვს, ავად ხარ და წამალი არა გაქვს. გულში ვერავინ ჩავიკრავს, ვერავინ განუგებებს, ვერავინ მოგეფერება. არც შენი ტკივილი სტკივა არავის და არც შენი სიხარული უხარია ვინმეს...

უფრო გულამოსკვნილი ატირდა და გულში ჩამიხუტა. შეცბუნებული ვიდექი. ერთი გადაცემა გამახსენდა, მიუსაფარ ბავშვებზე იყო: სად სძინავთ, რას ჭამენ, რა აცვიათ. ბოლო კადრში ღლითვალება პატარა ბიჭი დგას შუა გზაზე, ჭუჭყიანი, დახეული ქუდი ახურავს, დაგლეჯილი ფეხსაცმელი და 3-4 ზომით ღიდი პალტო აცვია, ნელ-ნელა შორდება ეკრანს

და სულ უფრო შორს მოჩანს მისი ღიდრონი, სევდიანი თვალები. ასე მეგონა, გამოიქცევა და დაიყვირებს: „მიშველეთო!“ ისე იმოქმედა იმ გადაცემამ, ძლივს დავიძინე. მეგობრებსაც მოუყევი, ყველამ შევიცოდეთ და... დავივიწყეთ.

ახლა გამახსენდა იმ ბავშვის თვალები: ვედრებით და მოლოდინით დაღლილი, იმედგაცრუებული, სევდიანი... აღარ მინდოდა საათი, ჩემი თავი შემძულდა.

მე მშობლები მყავს: ზრუნავენ ჩემზე, ყველაფერში მეხმარებიან, მაცმევენ, სადილებს მიმზადებენ, თან მეხვეწებიან ჭამეო.

მე სახლი მაქვს: მინდა – შემოვალ, დავიბან, დავიძინებ, დავწევი, ავდგები...

მე ოჯახი მყავს: ძმა, ბებიები, ნათესავები. ყველას ვუყვარვარ, ისე, არაფრის გულისთვის. უბრალოდ, რომ ვარსებობ, იმიტომ...

მოსვენება დავკარგე. ერთი დიდი სურვილი მაქვს და როგორ გავუშვილო მშობლებს, არ ვიცი. ახლა ეს ახალი მეტოდი უნდა მოვსინჯო და თქვენი მეშვეობით ვთხოვო მათ: უპატრონო ბავშვი იშვილონ. ხოლო თუ არ გამიმართლა, რომ გავიზრდები, ოჯახის მამა ვიქნები, ვინმეს ვიშვილებ და საკუთარ შვილებთან ერთად გავზრდი. იქნებ მაშინ მაინც გავთავისუფლდე ფიქრისაგან, რომ ვინმეს დახმარება შემემძლო და არ დავეხმარე.

ჩემი ოჯახი

ნარინე პანიაძე

ქ. თბილისის 88-ე საშუალო სკოლა,
X კლასი

მთავარი ურთიერთგაგება

ოჯახი... ეს სიტყვა ერთი უბრალო, სხვა სიტყვების მსგავსი სიტყვაა ყოველი ჩვენგანის გულის ლექსიკონში, მაგრამ ყოველი ჩვენგანის გულის სიღრმეში ეს სიტყვა ძალიან მნიშვნელოვანია.

ცხოვრება ძალიან უაზრო და ამავე დროს ზოგჯერ ხალისიანი და ბედნიერი წუთებით აღსავსე რამ არის. ცხოვრება, რომ ცოტათი მაინც ხალისიანი გავხადოთ, გვერდით უნდა გვყავდეს ღედ-მამა, ბებო-ბაბუა, ძმა, ან და, დედები და ბიძები, დეიდაშვილები და ბიძაშვილები. ისინი ყველანი ერთად რომ შევეკრიბოთ, გამოვა ერთი ბედნიერი ოჯახი. ზოგს ოჯახის ყველა წევრი ჰყავს, მაგრამ უხალისოდ და უაზროდ ცხოვრობს და პირიქით, შეიძლება გყავდეს ოჯახის ერთ წევრი, მაგრამ ის ერთი წევრი შენი ცხოვრების აზრი იყოს.

რაც უფრო ვიზრდები, მით უფრო ვგრძნობ, რა ძნელია ცხოვრება. ძნელია ნამდვილი მეგობრის პოვნა, ძნელია ნამდვილი სიყვარულის პოვნა და მით უმეტეს შენარჩუნება, ძნელია როცა გვერდით არავინაა, ვინც გეტყვის, თავს ნუ იხრი, გააგრძელე ამ უნდობელ ცხოვრებაში ცხოვრებაო. როცა ყველაფერი კარგადაა, ოჯახი არავის ახსოვს, ბავშვებს კვულისხმობ. ამას ჩემი პირადი გამოცდილებიდან გამომდინ-

ნარე ვამბობ, მაგრამ როცა ცუდად და მარტოსულად ხარ, მაშინ მიიჩქარი ოჯახთან. ოჯახი ისაა, რის გარეშეც უბრალოდ არ ღირს ცხოვრება.

ზოგჯერ ხდება ისე, რომ გოგო თხოვდება და უკვე იდახის ოჯახი მყავსო. მთავარი მარტო ის არ არის, რომ გათხოვდე და ოჯახი შექმნა, მთავარი ოჯახის შენარჩუნებაა. მთავარი ოჯახში ურთიერთგაგება, სიყვარული, სხვების პატივისცემა და ზრდილობაა.

თუ ოჯახში სიმშვიდე, სიყვარული და რაც მთავარია, სიტბო არ სუფევს, ეს უკვე არაა ოჯახი. ტყუილად ხომ არ აირჩიეს ჩვენმა წინაპრებმა ეს სიტყვა „ოჯახი“. „ოჯახი“ სპარსული სიტყვაა და „ცეცხლს“ ნიშნავს. ცეცხლი, იგივე კერა, წინათ ყველა ოჯახში ენთო. თუ სახლიდან ბოლი არ ამოდიოდა, ეს იმას ნიშნავდა, რომ სახლი ცივი და უსუ-
ლდგმულო იყო.

სხვათაშორის, სომხურ და ქართულ ენებში ბევრი ერთი და იგივე მნიშვნელობის სიტყვაა, მათ შორისაა სიტყვა „ოჯახი“...

მე ვამაყობ ჩემი ოჯახით, არ ვიდახი, რომ სასახლეში ვცხოვრობ და გარშემო მსახურები დარბიან. არა!! ჩემი ოჯახი პატარაა, 3 წევრისგან შედგება: ბებო, დედა და მე. ბაბუა სამწუხაროდ, გარდაიცვალა. ჩვენს ოჯახში სიმშვიდე და ბედნიერებაა, თუმცა როგორც ყველა ოჯახში, ჩვენთანაც ზოგჯერ ვჩხუბობთ ხოლმე. ეს ძირითადად ჩემი სიჯიუტის გამო ხდება. ჩემი ოჯახის მთავარი წევრი დედაა! შეიძლება სხვებისთვის მთავარი მამაა, მაგრამ მე ბავშვობიდან დედამ გამზარდა ასე რომ, ვთვლი, — ჩვენს ოჯახში მთავარი დედაა.

მე პატარაობიდან მივეჩვიე დედასთან ცხოვრებას, იმიტომ რომ ის მამას რაღაც გაუგებრობის გამო დაშორდა.

სხვათაშორის, დედაც და მამაც წერენ, ორივეს სომხურ ენაზე ლირიკული ლექსების და მინიატურების კრებულები აქვს. მართალია, ისინი შორს არიან ერთმანეთისგან, მაგრამ ერთმანეთზე თბილად წერენ. მაგალითად, დედა წერს:

„ჩემს სიყვარულს ღვინის ზღვაში მე შენსავით არ ვახრჩობ... რა მაქვს მასზე ნათელი, იმ ბნელ სამყაროში, რომ თან წავიღო...“

მამა კი: „განვმორდით, როგორც... ორთქლი მდუღარე წყლიდან...“

ცხოვრებაში ყველა უშვებს შეცდომას და ხშირად ამ შეცდომებს ოჯახის განადგურებამდე მივყავართ. ჩემთვის, და მგონი, ყველასათვის, ოჯახი ამ ცხოვრებაში ყველაზე ძვირფასი რამ არის.

არიან ბავშვები, და არა მარტო ბავშვები, რომლებსაც სამწუხაროდ, ოჯახი არა აქვთ და ქუჩაში ცხოვრობენ. მათთვის დღე თენდება და ღამე ღამდება უაზროდ, იმიტომ რომ, მათ გვერდით არა ჰყავთ დედა, ისინი ალბათ დედის ლანძღვაზეც კი ოცნებობენ, მათ თვალში სამყარო ალბათ სულ სხვა, შავი ფერისაა.

მე ცხოვრებამ ბევრი რამ მასწავლა, ვგრძნობ, რომ ოჯახია ის ძლიერი ძალა, რომელიც ცხოვრების გაგრძელებას გვირჩევს. ოჯახის სიტბო მზის სითბოზე თბილია. დედის ნათქვამი მწარე სიტყვა ყინულზე ცივია და ფუტკრის ნაკბენზე მწარე, მაგრამ სასარგებლო და თუ ყურს მივუვლებთ, ბევრ რამეს მივალწევთ.

მე მინდა, მიემართო ყველა ჩემს თანატოლს და არა მართო მათ, უნდა დავაფასოთ ის, რაც გვაქვს, თორემ რომ დავკარგავთ, მერე გვიან იქნება. ასე რომ, მოდით, შევინარჩუნოთ ის ტკბილი და ძვირფასი რამ, რასაც ოჯახი ჰქვია. ოჯახი ხომ ნაზ ქსოვილს ჰგავს, რომელიც ოჯახის ყოველი წევრის ურთიერთგაგებით იქსოვება. თუ ერთი თვალი მაინც არასწორადაა მოქსოვილი, ან დაკარგულია, ქსოვილი უშნო და არასრული იქნება. ასე რომ, მოდით, ურთიერთგაგებით ვქსოვოთ, შევქმნათ ბევრი ლამაზი და ამაყი ოჯახი, დავაფასოთ ის, ვისაც ოჯახში დედა, მამა, ბებო, ბაბუ, და-ძმა ჰქვია.

ღმერთს მადლობა ვუთხრათ იმისათვის, რომ ჩვენ გვაქვს ოჯახი, მნიშვნელობა არა აქვს სრულყოფილია ის თუ არა. მთავარია, რომ გვაქვს, და უნდა ვიამაყოთ, რომ ამ დიდ სამყაროში დილა ოჯახთან ერთად გვითენდება.

მოდით, შევხედოთ ყველა ჩვენგანმა ჩვენს ოჯახს და სიამაყით ვთქვათ:

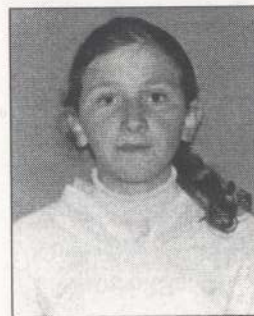
—მადლობა, ღმერთო, რომ მაჩუქე მე ოჯახი და მეც გაგახარებ იმით, რომ შევქმნი უფრო კარგ და სამაგალითო ოჯახს, რათა საქართველომ უფრო იამაყოს და იბრწყინოს.

ჩემი ოჯახი

სალომე ბაჟანიძე

ქობულეთის რაიონის სოფელ კვირიკეს
№1 საჯარო სკოლა, VII კლასი

ოჯახის თაიგული ვარ

ოჯახი, სადაც მე ვცხოვრობ, თოთხმეტი წლის უკან შეიქმნა. ჩემი დედა და მამა, შეყვარებული წყვილი, თანაკლასელები იყვნენ. სკოლის დამთავრებისთანავე შექმნეს ოჯახი, რომლის პირველი დიდი სიხარული მე ვარ, ერთადერთი ასული ჩემი მშობლების და ერთადერთი ქალი — შვილიშვილი ჩემი ბებია-ბაბუის, რომელთაც ჩემ გარდა შვიდი ვაჟი შვილიშვილი ჰყავთ. მე სალომე ვარ, 13 წლის, ვსწავლობ მეშვიდე კლასში, მყავს ორი უმცროსი ძმა, ნიკუშა და ამირანი.

როგორც შეიტყვეთ, ჩემი მშობლებისთვის და ბებია-ბაბუისთვის ერთადერთი ასული ვარ, მაგრამ გამოგიტყდებით, არცთუ ისე განებივრებული. ყველაზე ნაკლებად დედაჩემი მანებევრებს, სულ შენიშვნებს მაძლევს, არასდროს მოსწონს ჩემი შესრულებული საქმე. მთხოვს, უფრო მეტი დრო სწავლას დავუთმო, მაძლევს წიგნებს წასაკითხად. დედაჩემის ბიბლიოთეკიდან ძალიან ბევრი წიგნი უკვე წავიკითხე. დედასთან ერთად ყოველდღე ვეძებ ახალს და საინტერესოს.

ჩემი ოჯახი მეგობრული, ამტანი და გამტანია. ბევრჯერ დამინახავს შეწუხებული ბებო და დედიკო, ბაბუა და მამიკო რაღაცას რომ ბჭობენ, თათბირობენ. არც ისე პატარა ვარ, ვერ გავიგო, რა ხდება: ყოველდღიური ეკონომიური პრობლემები, ათასგვარი მიზეზები, თუმცა იმასაც ვხედავ, რომ ყველაფერი ლამაზად გვარდება. ოჯახის წევრებს ყოველთვის ესმით ერთმანეთის და ანგარიშს უწევენ ერთმანეთს. ეს ჩემი ოჯახის

ერთ-ერთი იდეალური თვისებაა, რომელიც ძალიან მომწონს და ჩემი ცხოვრების გზაზე აუცილებლად გამოვიყენებ.

ყველა დილა ჩემს ოჯახში ერთნაირია: ადრე ადგომა, საუზმე, მზადება სკოლაში წასასვლელად, გაკვეთილების გამეორება, ერთმანეთისთვის წინა ღამეს დაგეგმილი ამ დღის გეგმის შესხენება. ჩემს ოჯახში ყველას თავისი ფუნქცია და მოვალეობა აქვს. ეს ერთგვარი ოჯახური ტრადიციაა, რომელსაც ბებო მკაცრად იცავს.

ალბათ არ გაგიკვირდებათ, თუ ვიტყვი ყველაზე მეტად შაბათი და კვირა მიყვარს-მეთქი. განა იმიტომ, რომ სკოლაში არ მივდივარ, არა, გაგეცინებათ, მაგრამ ამ დღეებში ჩემი დედიკო ნამდვილი დიასახლისია. ყველაზე უფრო მისი სამზარეულოში ფუსფუსი მომწონს, თუმცა ბებოს გაკეთებულ კერძებს მაინც არაფერი შეედრება.

ჩემი უმცროსი ძმები, მეხუთეკლასელი ნიკუშა და მეორეკლასელი ამირანი, მხიარულები, უდარდელები, გულღია და გულალალები არიან, საოცრად ენერგიულები და მუდამ ხელგადახვეულები დადიან, ხმამაღლა ლილინებენ, მათი შემხედვარე, ყოველთვის ორი მომღერალი „ჯუჯა“ მახსენდება. ძალიან მიყვარს ჩემი ძმები, უერთმანეთოდ ერთ წუთსაც ვერ ვძლებთ, თუმცა ხშირად ვჩხუბობთ კიდევ. ყოველი დაზავების შემდეგ ერთმანეთს კოცნით „ვახჩრობთ“.

ჩემი ბაბუა მალე სოფლის უხუცესთა სიაში ჩაეწერება, მაგრამ ჯანზე ჯერ კიდევ მაგრად არის, ძველებურად დაუზარელი, შრომისმოყვარეა. ჩემს ბაბუს ოქროს ხელები აქვს, უსულო ხის ამეტიყვევება შეუძლია. ხეზე კვეთა მისი ხელობაა, საოცარ ჩუქურთმებს იგონებს, ხატავს და მერე ხეზე ქარგავს. მამაჩემი მისი მთავარი შევირდია. მამიკო გულმოდგინედ სწავლობს თავისი მამის ხელობას. მეამაყება, როცა მასზე ამბობენ „კვიცი გვარზე ხტისო“. ბაბუას ძალიან უნდა მისი ხელობის საიდუმლო შეილიშვილებს, ჩემს ძმებს ასწავლოს.

დედაჩემი პედაგოგია, პირადად ჩემი დიდი მასწავლებელი და

დამრიგებელი, ხანდახან ძალიან მკაცრი, მომთხოვნი. ნაკლებად უყვარს მოფერება, თავზე ხელის გადასმა, მაგრამ იცით, ერთხელ ნახევრადმძინარემ შევნიშნე (ალბათ საბანს მისწორებდა), როგორ მეფერებოდა, მერე შუბლზე მაკოცა და გავიგონე როგორ მითხრა ნაზად, ჩემო სიცოცხლეო. მას შემდეგ მჯერა, საღამოობით, როცა ტკბილად ვიძინებ, ჩემი მოუცლელი დედიკო ჩემ მოსაფერებლად იცლის.

გამორჩეულად მიყვარს საზეიმო დღეები. ჩემი ოჯახის ყველა წევრი ამ დროს განსაკუთრებით ემზადება. ესეც ერთგვარი ტრადიციაა. დედიკო ტკბილეულს ამზადებს, ბებო — კერძებს, ერთმანეთს უმოწმებენ ნახელავს. მეც ამ დროს ჩემი მცირე წვლილი შემაქვს სამზარეულო საქმიანობაში, ბაბუ ღუმელთან ზის და ჩემს ძმებს ძველ და საინტერესო ამბებს უყვება. (ამით თუ გააჩერებ ჩვენს ანცებს). მე და მამიკოს მოკრძალებული ურთიერთობა გვაქვს. ბევრი საერთო თვისება მჭიდროდ გვაკავშირებს ერთმანეთთან. ორივეს ერთნაირად გვიყვარს წიგნის კითხვა, ერთად ვავსებთ კროსვორდებს, ორივეს ძალიან გვიყვარს ცურვა და ხელბურთის თამაში. ჩვენს არცთუ ისე დიდ ოჯახში მე და მამაჩემი ყველაზე მორიდებული პიროვნებები ვართ. რაიმეს სათხოვნელად მკაცრ დედიკოსთან უფრო მივალ, ვიდრე „რბილ“ მამიკოსთან. ძალიან მიყვარს ჩემი ახალგაზრდა მშობლები, მეამაყება რომ ჩემი ლამაზი ოჯახის ლამაზი თაიგული ვარ.

ტრადიციულ, ქართულ წეს-ჩვეულებებზე და ადამ-წესებზე ვიზრდები, ვფიქრობ, ღირსეულად შევიფერებ ყოველივეს.

ჩემს ოჯახზე ძალიან ხომ არ გამიგრძელდა საუბარი?! მასზე დაუსრულებლად შემიძლია ვიფიქრო, ვილაპარაკო და ვწერო. მჯერა, საუკეთესო ოჯახი გვაქვს, იდეალური, თავი უკეთეს ოჯახში არც კი წარმომიდგენია, სიძარითლე რომ გითხრათ, არც კი მსურს.

ჩემი ოჯახი

ბასილ ჩავლუშვილი
ოზურგეთის ი. გოგებაშვილის სახელობის
№4 საჯარო სკოლა, VII კლასი

არავითარი ჯახი

მეცდები, არ ვიყო პათეტიკური, მოვთხოვ მოზღვავებული გრძნობები, დავიოკო ზედმეტი სულიერი მღელვარება და მშვიდად გამცნოთ ჩემს ოჯახზე.

ვწერ ამ სტრიქონებს და უკვე მელიძება... თვალწინ დედაჩემი მიდგას და ვგრძნობ, ჩემდაუნებურად როგორ ებაძვ მას. საქმე ისაა, რომ დედაჩემი ფილოლოგია და ეს ძალიან ეტყობა — იგი ყოველთვის მაღალფარდოვნად საუბრობს და გამუდმებით ზრუნავს ჩემი მეტყველების კულტურაზე.

მართალია, ვუძალიანდები, მაგრამ მის გავლენას მაინც ვერ ვაქცევ. ხშირად წამომცდება მისეული სიტყვები და გამოთქმები და მერე საკუთარ თავზე თვითონვე მელიძება ხოლმე.

კითხვა არ მიყვარს, ამიტომ დედა უწიგნურს მეძახის. თან უკვირს, მისი შვილი ვინ ჯანდაბას დავემსგავსე. თუმცა მინიშნება აშკარაა — რა თქმა უნდა, მამას...

ჩემი მშობლები, ერთი შეხედვით, ძალიან განსხვავდებიან ერთმანეთისგან: დედა ინტელიგენტური, ყოველთვის გაწონასწორებული მანდილოსანია, თანაც ნიკო მარის შორეული შთამომავალი.

მამა კი ხმაურიანი, გურული იუმორით გამორჩეული ადამიანია. იუმორის გრძნობა არც დედაჩემს აკლია. მათი დიალოგის მოსმენა ყოველთვის ღიმილს მეგრის. წარმოიდგინეთ დედაჩემის დახვეწილი მეტყველება და მამაჩემის დიალექტიზმებით, ბარბარიზმებითა და ჟარგონებით გაჯერებული პასუხები და მიზეზს ადვილად მიხვდებით.

მამასთან ვმეგობრობ. ფეხბურთი ჩვენი ღიდი გატაცებაა. ხში-

რად გაგვითენებია ტელევიზორის ყურებაში. შენიშვნებს იშვიათად მაძლევს ხოლმე. მეც ვერიდები. მართალია, დედა ხშირად აქეზებს ჩემ წინააღმდეგ, მაგრამ ამაოდ...

ზაფხულს ყოველთვის სოფელში ვატარებ. იქ ბებია მყავს — ქალბატონი ნუცა (ერთ ღროს დედაჩემი ასე მიმართავდა ხოლმე, მაგრამ მერე ისე გაუთამამდა, მხოლოდ სახელს ეძახის). ბაბუას არ მოვსწრებივარ, მაგრამ ვიცი, რომ სოფელში დიდ პატივს სცემდნენ. შრომისმოყვარე იყო და მეც, როგორც მის სეხნიას, ხშირად მეუბნებიან: აბა შენ იცი, ვასოს სახელი არ შეარცხვინო.

გურიაში ხუმრობენ, ოჯახი ჯახია და მეტი არაფერიო. მე ასე არ ვფიქრობ. მართალია, ჩვენს ოჯახშიც ხდება აზრების შეჯახება, მაგრამ — უმტკივნეულოდ. ვგრძნობ, რომ ჩემი მშობლები სთვლის ძალიან ძვირფასია ოჯახი. განსაკუთრებით — ჩემი კეთილდღეობა (ალბათ, მიხვდით, დედისერთა რომ ვარ და ყველაფერი საუკეთესო ოჯახში ჩემთვისაა განკუთვნილი). აქ თავს ყველაზე მეყდროდ, თავისუფლად და დაცულად ვგრძნობ. მშობლები მაინცდამაინც არაფერს მიკრძალავენ, სურვილებსაც შეძლებისდაგვარად მისრულებენ. ოღონდ ესაა, ამდენი ხანია, ველოსიპედის ყიდვა კვლავ დაპირებად რჩება... ალბათ, ამ სურვილსაც შემისრულებენ.

არ ვიცი, ჩემი ოჯახი იდეალურია თუ არა, მაგრამ მე ის მართლა ძალიან მიყვარს. პათეტიკაში თუ არ ჩამითვლით, ოჯახი ჩემი ნავსაყუდელია. განსაკუთრებით საღამო მიყვარს: დედა სამზარეულოში ფუსფუსებს, მე და მამა კი ვცდილობთ, ერთმანეთს ტახტზე წამოგორება მოვასწროთ. როგორც წესი, გამარჯვებული მე ვრჩები ხოლმე. მერე ტელევიზორს ვუყურებთ, ვხუმრობთ, ვსაუბრობთ... მოკლედ, არაფერი განსაკუთრებული, მაგრამ ეს ყველაფერი რატომღაც სიმშვიდისა და თავდაჯერებულობის განცდას მანიჭებს...

აი, სულ ეს არის, რაც გამახსენდა... ეს, ალბათ ძალიან ცოტაა იმისათვის, რომ წარმოიდგინოთ, მაინც როგორია ჩემი ოჯახი. თუ მიკერძოებაში არ ჩამითვლით, ერთსაც დავძენ: ჩემს ოჯახში კეთილი ადამიანები ცხოვრობენ, ეს კი, ვფიქრობ, ყველაფერზე მეტყველებს.

ჩემი ოჯახი

მარიამ ბრატსკი

ქ. ხაშურის №5 საშუალო სკოლა,
X კლასი

სიყვარულით შევიწყნარეთ ერთმანეთი

ტკბილი ოჯახი — ეს სიტყვები დღეს უსაშველოდ ძველმოდურად ჟღერს. უამრავი ადამიანი ამ ორ სიტყვაზე მხოლოდ ოცნებობს, მათი სახლი საშინელი ოჯახური უთანხმოების გამო ბრძოლის ველს ჰგავს, უგულო ურთიერთობებით კი მშვიდი ატმოსფეროს შექმნა შეუძლებელია. მე ვთვლი, რომ ტკბილი ოჯახის შესაქმნელად ფიზიკურ ურთიერთობასთან ერთად, სულიერი კავშირიც აუცილებელია.

„ჩემი ოჯახი“ — ეს ორი, ერთი შეხედვით უბრალო, მაგრამ ღრმა აზრის მატარებელი სიტყვა, ჩემში უცნაურ, უჩვეულო შეგრძნებას იწვევს. ამ ორი სიტყვის წარმოთქმისას საოცარ აღმაფრენას განვიცდი. ასე მგონია, ანგელოზივით ფრთაშესხმული ცაში ღავფრინავ; თითქოს „სიცოცხლე ჩემი ვარდისფერი შუქით ინთება“, როგორც ედიტ პიაფის სიმღერაშია.

მე ვამაყობ ჩემი ოჯახური წრით. ოჯახის თითოეული წევრით და იმ სიმშვიდით, რომელიც ჩემს ოჯახშია გამეფებული. ალბათ, ბევრს დააინტერესებს, როგორ ახერხებს ჩემი ოჯახი სიმშვიდის შენარჩუნებას. ეს საიდუმლო არ არის, ჩემი ოჯახის თითოეულ წევრს თავისი წვლილი შეაქვს ამაში, მაგრამ უპირველეს ყოვლისა, ეს ბიბლიის პრინციპების ათვისების შედეგია. შენც ძალიან ბევრის გაკეთება შეგი-

ძლია, რომ ხელი შეუწყო ოჯახში მშვიდობის გამეფებას.

ჩემი ოჯახი მრავალრიცხოვნობით არ გამოირჩევა. მყავს დედა, მამა, და და ბებია. თითოეულ მათგანს უდიდეს პატივს ვცემ.

„პატივი ეცი შენს მშობლებს“ — ღმერთის ამ სიტყვების გახსენებაზე მისი მითითების დაცვის სურვილი მიღვივდება. ჩემი მშობლები ისეთ მითითებებს არასოდეს არ მაძლევენ, რისი შესრულებაც არ შემიძლია. ხშირად ვიხსენებ ერთი ბრძენი მშობლის სიტყვებს: „შვილო, დაიმარხე ჩემი ანდერძი (მითითებები) და იცოცხლებ“. მშობლების მიმართ თბილი, მაღლიერების გამომხატველი გრძნობები მაქვს, მათ დასაფასებელ, პატივსაცემ და საყვარელ ადამიანებად მივიჩნევ. ჩემთვის ძალიან დიდ მსხვერპლს იღებენ, იმისათვის, რომ არაფერი მომაკლდეს, რომ თავი ბედნიერ და სრულფასოვან ადამიანად ვიგრძნო. მე შემიძლია მათი იმედი მქონდეს ნებისმიერ დროს, ვიცი, რომ ისინი, ჩემს მოსასმენად ნებისმიერ დროს იქნებიან განწყობილი. ვიცი, რომ მათი დახმარება და ჯანსაღი რჩევა მომავალშიც დამჭირდება. ვცდილობ, ჩვევად გავიხადო, მცირე პრობლემების დროსაც მათ მივმართო და როდესაც სერიოზული პრობლემა წამომეჭრება, აღარ მომერიდოს მათთან გულწრფელი საუბარი.

ამ სტრიქონების წერისას გონებაში ამოტივტივდა ჯ. ბაირონის სიტყვები:

**„ინატრე დედა, როცა ძლიერ გაგიჭირდება!
უთუოდ — მოვა! ნურაფერი გაგიკვირდება!
ხელს შეგახებს და დამშვიდდება! ასეც იქნება!
ინატრე დედა, როცა მართლა გაგიჭირდება!“**

მშობლებთან ჩემს დამოკიდებულებაზე, მათ თვისებებზე საუბარი არასოდეს დამდღის, მაგრამ არ მინდა ამით ვისმეს თავი შევაწყინო, არ მინდა ვინმემ იფიქროს თითქოს მათ გარდა ჩემს ოჯახში პატივისცემის ღირსი სხვა არავინ მეგუ-

ლება. ეს ასე არ არის, მშობლებთან ერთად უდიდეს პატივს ვცემ ბებიას, ჩემი ოჯახის ყველაზე ხანდაზმულ ჭკალარა წევრს... პატივს ვცემ იმისთვის, რომ უდროოდ ფრთაჩამოტეხილმა გამიზარდა ისეთი მამა, რომელიც არ შეიძლება არ გიყვარდეს, შეუძლებელია თვალებში ჩახედო ჩემს ბებიას და მისადმი სიმპათიით არ განიმსჭვალო. მე მას პირადი თვისებების გამოც ვცემ პატივს.

ახლა კი მე მგონი, დროა, ჩემი ოჯახის ყველაზე პატარა წევრზეც ვისაუბრო. ეს არის ჩემზე ერთი წლით უმცროსი ჩემი და, ჩვენ შორის მართალია, მცირე ასაკობრივი განსხვავებაა, მაგრამ პიროვნული თვისებებით ერთმანეთისგან ძალიან განვსხვავდებით. ხშირად ეს კონფლიქტის მიზეზიც კი ხდება. მაგრამ კონფლიქტი და მეტოქეობა დებსა და ძმებს შორის ხომ კაენისა და აბელის დროიდან იღებს სათავეს და ხშირად ეს მამშვიდებს. მე ვიცი, რომ მისი შეცვლა შეუძლებელია, ასე რომ ვცდილობ, ვისწავლო „სიყვარულით შევიწყნაროთ ერთმანეთი“. იმის ნაცვლად, რომ გავაზვიადო მისი შეცდომა და ნაკლი, ვცდილობ, ყოველთვის ქრისტიანული სიყვარულით მოვექცე. იმის ნაცვლად, რომ ვიყო — უხეში, ან ბოროტი, ვცდილობ, განვიშორო „რისხვა მძვინვარება, ბოროტება, გმობა“ და ჩემი სიტყვა ყოველთვის მაღლიანი იყოს.

მე ბედნიერი ვარ, რომ მყავს ასეთი შესანიშნავი, მეგობრული ოჯახი, დიდი სურვილი მაქვს, სხვაც ჩემს მსგავსად ბედნიერად გრძნობდეს თავს.

ქრისტინა კონცელიძე
ქობულეთის რაიონის სოფელ
დაგვას საჯარო სკოლა, VI კლასი

მსიარული პიჯიკი

ძალიან მიყვარს ჩემი სოფელი დაგვა. ის ქობულეთიდან 7-8 კმ-ის დაშორებით მდებარეობს მდინარე დეხვას ნაპირზე. ციტრუსების ბაღებით და მთის კალთებზე შეფენილი სახლებით დამშვენებულ სოფელს კიდევ უფრო ალამაზებს ცენტრში მდებარე წმინდა შენობა, მარიამ ღვთისმშობლის სახელობის მართლმადიდებლური ეკლესია. გეგონება, მის გუმბათზე აღმართული ჯვარი ცას სწვდებაო.

სხვა დაგველების მსგავსად, მე და ჩემი ოჯახის წევრებიც დავდივართ ეკლესიაში, ვანთებთ სანთლებს და ღმერთს შევთხოვთ ჩვენი ერის კეთილდღეობას, ვესწრებით წირვას და ა.შ.

ოჯახში მყავს ბაბუა, დედა, მამა, და და-ძმა. მამა სტატიკოსია და სოფლის საკრებულოში მუშაობს. ის მტკიცე ხასიათის ადამიანია. დედა დიასახლისია და მთელ ოჯახს უვლის. ყველას ძალიან გვიყვარს წიგნების კითხვა, როცა პატარა ვიყავი, ბაბუა ყოველთვის მიყვებოდა ზღაპრებს, ერთხელ დედამ ფერად-ფერადი ნახატებით დასურათებული საბავშვო ჟურნალი მიყიდა. მე ჯერ კითხვა არ ვიცოდი, გაგებრაზდი და ტირილი დავიწყე, რადგან დამოუკიდებლად კითხვა არ შემიძლო. საერთოდ ყოველთვის მინდა დამოუკიდებელი ვიყო და ჩემი პრობლემებით სხვა არ შევაწუხო.

მშობლები მე და ჩემს და-ძმას სასტიკად გვიკრძალავენ ერთმანეთთან ჩხუბს ან კამათს, თავისუფალ ღროს სამივენი ერთად ვთამაშობთ ან მე ჩემს უმცროს ძმას ლექსებს ვუკითხავ და ვასწავლი. ძალიან ბედნიერი ოჯახი გვაქვს და მეც ძალიან ლალი ბავშვობა მაქვს, რადგან მშობლები უმეტესად გვისრულებენ ჩვენს ბავშვურ სურვილებს.

გასულ წელს საზაფხულო არდადეგებზე გადავწყვიტეთ მოგვეწყო „პიენიკი“ ჩვენს ხეობაში, დაუკავშირდით ჩემს დეიდაშვილებს, რომლებიც ქალაქში ცხოვრობენ და დავპატიჟეთ, ისინიც სიამოვნებით ჩამოვიდნენ.

დილით ადრინად ავდექით. მზის ამოსვლამდე კარგი მანძილი გავიარეთ. მდინარის ნაპირებს დავუყევით. თან გავიყოლეთ ცოტა საგზალი და ფოტოაპარატი, გვინდოდა ფირზე აღგვებუჭდა ის სიმშვენიერე, რაც ასე გვიზიდავდა ამ მაღალ მთებში. რაც უფრო შორს მივიწევდით, მით უფრო ღრმად შევდიოდით მდინარე ღებვას ხეობაში, გავლადით და გავმხიარულდით, ჟრიაშულით ვხტოდით ქვიდან ქვაზე, ჩანჩქერებში ვეძალებოდით ერთმანეთს, ვეჯიბრებოდით ყველაზე მაღალ ქვაზე ასვლაში და ვინც ავიდოდა, სურათებს ვუღებდით, ვინც უფრო მალე გავიდოდა მდინარის ერთი ნაპირიდან მეორეზე, ვეძებდით ფონს, რომ ადვილად გაგვესწრო ერთმანეთისთვის, ვიცინოდით და ხმამაღლა გაგვევიროდით, რადგან ამ დიდებულ ბუნებაში თავი ყოვლისშემძლედ წარმოგვედგინა, ბავშვებმა მოვიფიქრეთ ყვინთვაში შევჯიბრებოდით ერთმანეთს. ვინც წააგებდა, ის ტყეში უნდა შესულიყო და დანარჩენებისთვის წიწიბო და თხილი მოეგროვებინა. ამ თამაშითაც გული რომ ვიჯერეთ, მერედა მივხვდით, რომ სადილობა მოსუღიყო, მდინარეში ბანაობის შემდეგ საჭმელი ძალიან გემრიელია, მითუმეტეს ისეთ გარემოში, როგორშიც ჩვენ ვიმყოფებოდით.

სადილობის შემდეგ კვლავ გავაგრძელეთ გზა, დასასვენებლად ლამაზ ადგილს ვეძებდით, რაც უფრო წინ მივიწევდით, გზა უფრო და უფრო ძნელად სავალი ხდებოდა, მაგრამ მამა წინ მიდიოდა, გზას გვიკაფავდა, უკან დედა მიჰყვებოდა, მერე კი ჩვენ. ნელი ნაბიჯებით მივიწევდით წინ, აქეთ-იქით სირბილი უკვე შეუძლებელი იყო, ყოველი ფეხის ნაბიჯზე ეკლები გვიკაწრავდა ხელ-ფეხს და იძულებული ვიყავით აუჩქარებლად გავყოლოდით უფროსებს უკან.

უცებ მამა შეჩერდა და ჩუმად გვითხრა, აქ, მგონი, რაღაც გაცურდაო და მართლაც ბალახებში კარგა მოზრდილი გველი გასრიალდა. მის დანახვაზე ყველამ ერთხმად ვიკივლეთ, გზის გაგრძელება უკვე შეუძლებელი იყო და უკან გამოვბრუნდით, მაგრამ თვალები ყველას აქეთ-იქით გაგვირბოდა, გვეშინოდა, ვაითუ, კიდევ შეგვხვდეს ის ურჩხულიო.

სამშვიდობოს რომ გამოვედით, უფრო სანდო ადგილას ჩამოვსხედით და დავისვენეთ. გუნებაწამხდრები ვისხედით და ხმას არ ვიღებდით. დედამ გვიხსნა, რადგან ასეთი უმოქმედობა მას არ უყვარს, ჯერ სიმღერა წამოიწყო, შემდეგ წყალში შევიდა და დაგვიძახა: თუ ამ ქვაზე ავედი, სურათი გადამიღეთო, გაგვიღიმა, თვალი ჩავვიკრა და შეუდგა ქვაზე ასვლას. ჩემი დეიდაშვილი უკან გაჰყვა. ახლა ორნი ადიოდნენ მაღალ ლოდზე, რომელზეც წყალი გადმოსჩქეფდა და პატარა ჩანჩქერად ეშვებოდა ძირს. ნელ-ნელა ადიოდნენ, ხავსმოდებულ ქვაზე ასვლა ადვილი არ იყო, ყველანი დამაბულები ვადევნებდით თვალს, გვეშინოდა, რომ რომელიმე არ გადმოვარდნილიყო, ცოტა ხანს ვუყურე და მერე მეც გავყევი, თან ფოტოაპარატი გავიყოლე გულზე ჩამოკიდებული, მეგონა, მათ გაკვალულ ანუ ხავსისგან გაწმენდილ ქვაზე ადვილად ავიდოდი და გავთამაშდი, მივუახლოვდი მათ და დავუძახე:

—შემომხედეთ, მეც ამოვედი! თან ხელის მოსაკიდ ადგილს ვეძებდი, რათა კიდევ უფრო მაღლა ავსულიყავი, მაგრამ და-
მბალი ხავსი ადვილად მოსცილდა ქვას და ვიგრძენი, რომ
ხელზე რაღაც რბილი საგანი მიმეკრო, ტანში გამაჟრიალა,
ვაითუ ჭიაყელაა-მეთქი, სწრაფად დავიხედე, ხელზე მა-
რთლაც ჭიაყელასმაგვარი პატარა არსება დამკვროდა, გუ-
ლგახეთქილმა მთელი ძალით შევკივლე და რადგან ასეთი
არსებების საშინლად მეშინოდა, ხელი შევეშვი იმ ადგილს,
სადაც თავს ვიმაგრებდი, წონასწორობა ვერ შევინარჩუნე,
კივილით გადმოვეშვი ძირს და წყალში მოვადინე ტყაპანი.
კიდევ კარგი რომ წყალში ჩავვარდი და არა ქვებში. წყლი-
დან რომ ამოვევინთე, ყველა თავს მადგა, შიშით მიეყურე-
ბდნენ, მე კი დამნაშავესავით ვიდექი და თან უკვე გამოუსა-
დეგარ ფოტოაპარატს დავცქეროდი. მამამ საყვედურით შემო-
მხედა, მაგრამ არაფერი უთქვამს. დედა კი მუხლმოკვეთილი
დაეშვა ჩემ წინ ქვაზე, არ ვიცი, როგორ მოასწრო იმ სიმა-
ლლიდან ჩამოსვლა. დედა იმას კი არ სწუხდა, რომ ფოტო-
აპარატი გავაფუჭე, არამედ იმას, რამე ხომ არ ვიტკინე.

რა თქმა უნდა, აპარატთან ერთად ფირზე აღბეჭდილი ყვე-
ლა სურათიც გაფუჭდა. მაგრამ ყველანი მაინც დიდი სიამო-
ვნებით ვიხსენებთ ამ ამბავს და ვმხიარულობთ.

ჩემი ოჯახი

მამრან მასიმოვი

ქ. გარდაბნის №3 სკოლა, VII კლასი

მონატრება

მე ძალიან მიყვარს ჩემი ოჯახი. ვცხოვრობ ბებიასთან და
ბაბუასთან. ჩემი მშობლები და უმცროსი ძმა ბაქოში ცხო-
ვრობენ. მე მათ არცთუ ისე ხშირად ვხედავ. ისინი ჩემთან
ყოველ ზაფხულს ჩამოდიან. მათი ჩამოსვლა ძალიან მიხარია.
ჩემი მშობლები მიკრძალავენ ცუდ ბავშვებთან ურთიერთო-
ბას. ჩემმა ბებიამ და ბაბუამ ბევრი რამ მასწავლეს. მე ძა-
ლიან მენატრება ჩემი მშობლები და უმცროსი ძმა. ბებია-ბა-
ბუასთან ძალიან კარგი ურთიერთობა მაქვს, მაგრამ ჩემი სუ-
რვილია, რომ ყველანი ერთად ვიყოთ, რომ ვიცხოვრო ჩემს
მშობლებთან, ძმასთან, ბებია-ბაბუასთან ერთად. საერთოდ,
იდეალური ოჯახი უნდა იყოს ისეთი, როცა შენი მშობლები
შენთან ერთად არიან.

ჩემი ოჯახი

ლანა აბულაძე

ბაღდათის რაიონის სოფელ მეორე ობჩის
№1 საჯარო სკოლა, VII კლასი

ოჯახის პორტრეტი მწვანე მოღვ

მეორეთის ერთ ჩვეულებრივ სოფელში, ობჩაში ვცხოვრობ. ჩემი ოჯახი სხვა ოჯახებისგან თითქმის არაფრით განსხვავდება, შევეცდები ჩემი ოჯახის სურათი დავხატო: ვცხოვრობთ ისე, როგორც სხვები, ვსწავლობთ, ვშრომობთ, ვისვენებთ. ოჯახში სამი ბავშვი და ოთხი უფროსია, მყავს უმცროსი და-ძმა, დედ-მამა, ბებია-ბაბუა. ჩემი ძირითადი საქმე სწავლაა, სამივენი კარგად ვსწავლობთ. სკოლაში სითბო და ყურადღება არ გვაკლია. თუმცა აქ სკოლის შესახებ აღარაფერს ვიტყვი. ეს ცალკე სასაუბრო, თანაც დიდი თემაა.

დიდი ოჯახი გვაქვს. ვენახი. ყანა, შინაური წვრილფეხ-მსხვილფეხი, ყველაფერ ამის მოვლას მარტო უფროსები ვერ აუდიან, ჩვენი დახმარებაც სჭირდებათ. ბებიაჩემი ხშირად ამბობს ხოლმე: „ემუშაობთ და მაინც ჭირს თავის გატანა, რომ არაფერი გაგაკეთოთ, მაშინ რა გვეშველება“. მე და გვანცა (ჩემი და) „საქალებო“ საქმეს ვაკეთებთ, ჩემი ძმა, პატარა გიორგი, მამაჩემს დიდი კაცივით უდვას გვერდით, საკმარისია მამიკომ ურემი გამართოს ან ტრაქტორი ჩაიყვანოს ვენახში, ანდა მანქანა გამოიყვანოს, ისიც მის გვერდით არის და მასთან ერთად ჩხირკედელაობს. მამაჩემსაც უხარია გიორგისთან ერთად საქმის კეთება, ათასნაირ სააღერსო სახელს ეძახის ხოლმე. საღამოობით გიორგიც დიდი კაცივით

ითხოვს მომსახურებას და ხანდახან ისე თამამდება, რომ ჩვენც გვასწავლის რა როგორ უნდა გავაკეთოთ.

დედაჩემი და მამაჩემი მასწავლებლები არიან. დრო წუთებით აქვთ გაზომილი. რა დროსაც არ უნდა მოხვიდეთ ჩვენს ოჯახში, უსაქმოდ ვერც ერთს ვერ გვენახავთ, ან ვმეცადინეობთ, ან ვშრომობთ. ჩვენ ერთმანეთის კარგად გვესმის, ოღონდ ერთ რამეში ვერ ვთანხმდებით - დედაჩემს კომპიუტერი და ტელევიზორი „წიგნის მტრად“ მიაჩნია. თუ მის თვალს მივეფარეთ, ან ტელევიზორს ვუყურებთ, ან კომპიუტერში „მივძვრებით“ (დედაჩემის ტერმინია), ერთი ალი-აქოთი ატყდება ხოლმე და იწყება ჭკუის დარიგება. კი, მართლები არიან, მაგრამ რომ გვაინტერესებს? ისე, სხვა საკითხებში მშობლები გვერდით გვიდგანან. შეიძლება სხვებთან შედარებით ბევრი რამ გვაკლია, მაგრამ მე მიხარია, რომ ჩვენს მშობლებს ჩვენი ესმით: „დედა, მამა და რვა ბავშვი“, რომ არის, ანა-კატერინა ვესტლის ნაწარმოები, მთლად ისეთი არა, მაგრამ დაახლოებით ისეთი ურთიერთობა გვაქვს ერთმანეთთან.

ბაბუაჩემი მესამე წელია ინვალიდია, ცალი ფეხი არა აქვს. „ფეხის მაგივრობას ესენი მიწვევენო“, - ამბობს ხოლმე ჩვენზე...

ჩემი ოჯახის შესახებ დაწერილ სტრიქონებს რომ გადავავლე თვალი, ასეთი სურათი წარმომიდგა თვალწინ - მწვანე მოღვზე მთელი ჩემი ოჯახია თავმოყრილი. უფროსები სკამებზე სხედან, ჩვენ კი მათ ფერხით ვართ ჩაცუცქულები და ყველანი ვიღიმებით. ვფიქრობ, ვფიქრობ და ბოლოს ერთ დასკვნამდე მივდივარ - არსად ასე, ტკბილად, ასე თბილად არ ვგრძნობ თავს, როგორც ამ ტილოზე.

ჩემი ოჯახი

ჯაბა გველუბიანი

ოზურგეთის რაიონის სოფელ

შემოქმედის ი. გვარჯალაძის

სახელობის საჯარო სკოლა, X კლასი

ყვლაზო დიდი საჩუქარი

ბურიის ულამაზეს სოფელ შემოქმედში ვცხოვრობ და ჯაბა მქვია. ჩემთვის ოჯახი შეუცვლელია და, როგორც თანდათან ვრწმუნდები, აუცილებელიც. ოჯახი ყველაზე მნიშვნელოვანი ფაქტორია ადამიანის ღირსეულად აღზრდისათვის. მას უკავშირდება ბავშვის პირველი სიყვარული, პირველი ურთიერთობები და პირველი სიტყვა. ოჯახი საზოგადოებაში თვითდამკვიდრების საუკეთესო საშუალება და პიროვნებად ჩამოყალიბებისათვის აუცილებელი პირობაა. ოჯახი შენი სახეა და შენ ხარ შენი ოჯახის სახე.

ოჯახურ გარემოში ცხოვრება ჰარმონიულს ხდის ბავშვის ცხოვრებას. ჩემი შეხედულების დასამტკიცებლად ერთი ჩვეულებრივი სასწავლო დღის შესახებ მოგითხრობთ:

გაზაფხულია, აპრილი იწურება, მაგრამ მაინც საკმაოდ ცივა. „ჯერ ბნელა, მალე გათენდება“, — გავიფიქრე ძილბურანში და ისევ გავაგრძელე სანუკვარი დილის ძილი. უეცრად ნაცნობმა ხმამ გამაღვიძა და სკოლაში წასვლის დროის მოსვლა მაუწყა. ეს მამაჩემის ხმაა გვერდითი ოთახიდან. 8 საათიდან ჩემთვის სასწავლო დღე იწყება და პირველივე წუთიდან — მამაჩემის დახმარებით. ვღებები, ძალიან ცივა, საშინელი ამინდია, სამზარეულოში შევრბივარ და ღუმელით გამთბარი ოთახი მხვდება, ეს იმას ნიშნავს, რომ ბაბუა აღ-

რე ამდგარა ჩემთვის ცეცხლის დასანთებად. სწრაფად ვსაუზმობ, საუზმეც მზად მხვდება, ამაზე დედაჩემი ზრუნავს. სკოლაში წასასვლელად განკუთვნილი ნახევარი საათის ბოლო ხუთი წუთი ჩაცმას ეთმობა. დროის სიმცირის გამო სულ ტანსაცმლის, ფეხსაცმლის და სხვა ნივთების ძებნაში ვარ. ამ პროცესში მთელი ოჯახია ჩართული.

როგორც იქნა, სკოლაში წავედი. გაკვეთილები დაიწყო. შეიძლება ითქვას, რომ სწავლის მხრივ საქმე კარგად მაქვს, მასწავლებლების მოთხოვნებს უმეტესწილად ვაკმაყოფილებ, მაგრამ თვით სწავლის პროცესშიც ოჯახიდან წამოღებული ცოდნა დიდად მეხმარება, რითაც არაერთხელ მისარგებლია მაღალი შეფასების მისაღებად.

შუადღისას სახლში ვბრუნდები. გზად ისევ სიცივეა, წვიმს, მთლად გავიწუწე. სახლში შევდივარ და ისევ თბილი ოთახი მხვდება. „მგელივით“ მშია, ამ დროს რა ჯობს ცხელ სადილს, როცა ესეც მზად არის, რა ნეტარებაა, წამოუდგენელი ნეტარება...

დღის ბოლო მეცადინეობას ეთმობა. მე მეათეკლასელი ვარ და, როგორც ყველა აბიტურიენტს, დატვირთული გრაფიკი მაქვს. ჩემი განათლება, ჩემი ოჯახისათვის უპირველესია, ამიტომ ყველანაირად ცდილობენ სწავლისათვის სახლში კომფორტული გარემო შემიქმნან. ალბათ დამეთანხმებით, რომ მეცადინეობის პროცესში ყურადღების მთავარ საგანზე კონცენტრირება აუცილებელია. ამ დროს ცხელ ყავას ან რაიმე სასუსნავს ხომ არაფერი სჯობს. მათ მომზადებაზე დრო არასოდეს მეხარჯება, ამისთვის დედაჩემი არსებობს, ის ყოველთვის მზადაა მასიამოვნოს და ამით თვითონაც იღებს სიამოვნებას.

ყოველი საღამო ჩემი ოჯახის წევრებთან სხვადასხვა თემაზე საუბრის გარეშე ვერ წარმომიდგენია. უფროსებთან აქტუალურ საკითხებზე ვკამათობ და ამ კამათში ხშირად ის

ჭეშმარიტება იბადება, რომელსაც ჩემი აზროვნების განვითარებაში დიდი წვლილი შეაქვს.

დალაშქრდა, ძილის დროა, ძალიან დავიღალე. ჩემს საძინებელში შევდივარ, საწოლში ვწვები, ჩემი მშობელი კი საბანს მაფარებს, შუქს აქრობს და ძილინებისას მისურვებს. დღის განმავლობაში ემოციებით დატვირთულს მკვდარივით მეძინება.

ერთ საიდუმლოსაც გაგიმხელთ. თურმე ძილში რაღაც-რაღაცებს ვლაპარაკობ გაურკვეველად, ემოციებსაც გამოვხატავ და ვლიზიანდები. ამ დროს ჩემი ოჯახის წევრები მალვობენ, მამშვიდებენ და მეუბნებიან, რომ ყველაფერი მხოლოდ ცუდი სიზმარია. რის შემდეგაც ტკბილად მეძინება, შეიძლება ითქვას, რომ ყველაზე მშვიდად მეძინება, ისე მშვიდად, როგორც არასდროს.

ვიდრე რული მომერევა და დავიძინებ, ღმერთს ვმადლობ, ასეთი თბილი და ტკბილი ოჯახი რომ მაქვს. 16 წლისას ბავშვივით მანებივრებენ და ხელს მიწყოფენ, მიზანს მივადწიო. ფიქრებში ვეფერები მშობლებს, ბაბუსს, ჩემს უფროს ძმას.

ეს არის ჩემი ოჯახი. ოჯახი, როელმაც პირველი სიტყვა მასწავლა, პირველი ნაბიჯი გადამადგმევინა, პირველი სათამაშო მაჩუქა, პირველი სიყვარული და ურთიერთობები მიკარნახა. ეს არის ჩემთვის ოჯახი და ალბათ თქვენთვისაც. ერთხელ თუ მაინც დაფიქრებულხართ ამქვეყნად რა არის ამაზე უკეთესი, შეგიძლიათ ჩათვალოთ, რომ ბედნიერი ხართ, რადგან თქვენ ოჯახი გყავთ. ოჯახი კი სიცოცხლის მანძილზე ყველაზე დიდი საჩუქარია. თუ ამ საჩუქრის დაფასებას შეძლებთ, ესე იგი ტყუილად არ გიცხოვრიათ.

აი, ჩემი ერთი დღეც დასრულდა, ხვალ კი ყველაფერი თავიდან დაიწყება, ოღონდ ალბათ, ამინდი გამოვა და უფრო უკეთესი განწყობა გვექნება მეც და ჩემი ოჯახის წევრებსაც.

ჩემი ოჯახი

თამარ კოვალიოვა
ქობულეთის №4 საჯარო სკოლა,
X კლასი

საბიჭვლის პირველი ძვა

ფიქრებში გართულმა ისე გადავკვეთე აღმაშენებლის ქუჩა, რომ სწრაფად ჩაქროლილი მანქანის ბორბლების ხმაზე ძლივს გამოვფხიზლდი. პლაჟისკენ მიმავალ ბილიკს გავყევი და შავ ზღვას პირდაპირ თვალებში ჩავხედე. თუმცა ის იმ დღეს არც შავი იყო და არც ავი. მშვიდად იწვა და იღუმალ ფიქრს მისცემოდა.

ზღვისაგან გამორიყული კუნძი შევნიშნე, ჩამოვჯექი და ჩემ თვალწინ ისევ გადაიშალა ნაცნობი პანორამა, მარცხნიდან სკოლის სილუეტი მოჩანს, ჩემ უკან ჩემი სახლია, ჩემი ოჯახი...

ჩანთიდან რვეულს ვიღებ, კალამს ვიმარჯვებ და სამკუთხედს ვხაზავ. ოჯახი, ზღვა, სკოლა — აი, ჩემი ყოველდღიური მარშრუტი.

სათავე მაინც ოჯახია, საიდანაც მოვდივარ და სადაც მივდივარ, ამიტომ დღეს მინდა მასზე ვწერო...

ოჯახი ის ადგილია, სადაც ცხოვრობენ შენთვის უახლოესი ადამიანები: დედა, მამა, ბებია, ბაბუა, და-ძმა. ოჯახი ის ადგილია, სადაც „აგინილნეს პირველ თვალნი“, სადაც აი-დგი ფეხი, ამოიღვი ენა...

ჩვენი სახლის საძირკველი ზუთიოდე წლის წინ გათხარეს და პირველი ბედნიერი ქვა მე ჩავდე მასში. მას შემდეგ შენდება და იმოსება ჩვენი სახლი, აქ ჩემი მშობლების შრომითა და ოფლით ზვალინდელი კომფორტული ცხოვრების იმედით ყველანი ბედნიერად ვგრძნობთ თავს. ოჯახზე და შვილებზე ზრუნვამ მგონი, მშობლებს საკუთარი თავიც დაავიწყა. ისინი ყოველგვარ სიამოვნებასა და დასვენებაზე უარს ამბობენ და მხოლოდ შრომაში პოულობენ სიმშვიდეს და სიხარულს — ყოველ შემთხვევაში მე ასე მეჩვენება.

ზოგჯერ მშობლების წარსულშიც ვიქექები. ვიცი, რომ მათ ერთმანეთი უყვარდათ და ამის გამო გარკვეული დროით მშობლებიც კი მოიმდურეს. მაგრამ, ახლა ჩემს ბებია-ბაბუებს საამაყო აქვთ, რომ ჩვენ ასეთი თბილი და ტკბილი ოჯახი გვაქვს.

დედა მთელი დღე მუხლჩაუხრელად შრომობს, უთენია იწყებს ეზოს დაგვა-დასუფთავებას, ერთ სარეველასაც ვერ იპოვით ჩვენ ირგვლივ. არც ჩვენი მარჩენალი „ფაქიზოს“ ბოსელის სუნი შეგაწუხებთ, თოკებზე სარეცხი ქათქათებს, სარკესავით პრიალებს ჯამ-ჭურჭელი, ეს სულ დედას დამსახურებაა, მან კერძებიც გემრიელი იცის.

მამა დაცვის სამსახურშია, მთელი დღე და ღამე გასულია ოჯახიდან, ამიტომ საოჯახო საქმე დედას აწევს. უფროსებისაგან გამიგონია: „ოჯახი — ქალიაო“, და დედაჩემიც გმირულად ეწევა ამ მძიმე ჭაპანს. ასე რომ, ჩვენი ოთხწევრიანი ოჯახი მშვიდად და ბედნიერად ცხოვრობს ღვთისა და საკუთარი შრომის წყალობით.

დედა ყოველთვის საუკეთესო მასპინძელია. მან სტუმრის საუცხოო დახვედრა იცის. უთამადა კიდეც. ის არასოდეს არჩევს სტუმარს რაიმე განსაკუთრებული ნიშნის მიხედვით, რადგან „სტუმარი ღვთისაა“.

დედა არ გვანებივრებს, ის გვინერგავს შრომის სიყვარულს, ხარობს ჩვენი წარმატებებით სწავლაში. ჩვენც ხშირად ვშველით მას საოჯახო საქმეების შესრულებაში. ოჯახში ყველა დასაქმებულია და ყველამ ვიცით ჩვენ-ჩვენი საკეთებელი.

ჩემი ოჯახი ჩემი სიამაყეა. ბედნიერი ვარ, რომ მყავს სამაგალითო მშობლები. ვეცდები, მივბაძო მათ და ჩემი სწავლითა და შრომით დავიმსახურო საზოგადოების პატივისცემა და სიყვარული.

აი, რამდენიმე წუთი და სკოლის ზარიც აწკრიალდება. სკოლა ჩემი მეორე ოჯახია, თუმცა ძველია და დაშლის პირასაა მისული, მაგრამ ძალიან მიყვარს. ვეთხოვები ზღვას და მადლობას ვუხდი, რომ საშინაო დავალების შესრულებაში დამეხმარა. მივაბიჯებ სკოლისაკენ იმ იმედით, რომ მომავალში ბედნიერ ქვას ახალი სკოლის საძირკველში მე ჩავდე.

ღმერთო, ამიხდინე ეს ოცნებაც.

ჩემი ოჯახი

დათო მახარაძე

ქობულეთის რაიონის სოფელ ბუკნარის
საჯარო სკოლა, VII კლასი

მონჯი მამოა

დავიბადე დიდ ტრადიციულ ოჯახში. ჩემი ოჯახი რვა წევრისაგან შედგება. დედა – ლამზირა, პედაგოგია, ჩემი ისტორიის მასწავლებელი; მამა – ოთარი, უმუშევარია; უფროსი და – ქრისტინა, სტუდენტია, სწავლობს შ. რუსთაველის სახ. ბათუმის სახ. უნივერსიტეტის სამედიცინო ფაკულტეტზე; მეორე და – ნათია, მოსწავლეა, სწავლობს ჩაქვის №1 საშ. სკოლის XI კლასში; მე – დათო მოსწავლე ვარ, ვსწავლობ ბუკნარის სკოლის VII კლასში; ბაბუა – დურსუნი, პენსიონერია; ბებია – ნათელა პენსიონერია; ბაბუას და – გულიკო პენსიონერია.

ოჯახი ჩემთვის პირველი და უახლოესი გარემოა. მე ოჯახის შვილი ვარ და ვალდებული ვარ პატივი ვცე ჩემი ოჯახის წევრებს, დავიცვა ოჯახის ტრადიციები და არ შევარცხვინო ოჯახის სახელი და ღირსება. ჩემი მშობლები ყველანაირად ცდილობენ რომ მე შრომისმოყვარე, გაბეღულ, კულტურულ, მაღალი ზნეობრივი თვისებებით შემკულ, ღრმა და მტკიცე ცოდნით შეიარაღებულ, ყოველმხრივ განვითარებულ, სიმაღლის მოყვარულ და დამოუკიდებელ პიროვნებად ჩამოვყალიბდე. ამ მიზნით ოჯახში შეძლებისდაგვარად მიქმნიან პირობებს. მართალია, არა მაქვს პერსონალური კომპიუტერი, ვერ ვმეცადინეობ დამატებით წრეებში (უსახსრობის გამო), მაგრამ ეს ხელს არ მიშლის ვიყო კარგი ბიჭი. დედა ხშირად მეუბნება: „კარგი შვილი ოჯახის სიხარულია, მშობლების სა-

ხელის უკვდავებაა. ცუდი შვილი უბედურებაა ოჯახისათვის, ხორცმეტი და საზოგადოების ზედმეტი ბარგიაო“. მეუბნება და მარიგებს, რომ ჩემი ქცევით არ შევარცხვინო ოჯახის ღირსება, გაუფრთხილდე მის ავტორიტეტს. ჩემს ოჯახში წესიერად ლაპარაკობენ, არასოდეს ხმარობენ უწმაწურ სიტყვებს, მეც ვცდილობ ამ ტრადიციით ვიცხოვრო. ბავშვობიდანვე მინერგავდნენ „ტყუილს მოკლე ფეხები აქვსო“. თავდაპირველად იმის შიშით, რომ მოკლე ფეხები არ დამრჩენოდა, ხოლო შემდეგ სიმაღლეს დაჩვეულს, დღეს უკვე სხვისი ტყუილიც მეჯავრება.

ჩვენს ოჯახში თავაზიანად იქცევიან, ცდილობენ ბავშვების თანდასწრებით არ იკამათონ, რადგანაც მიაჩნიათ, რომ ბავშვი, კულტურულია თუ უწესო, ნერვიული თუ წყნარი, კარგი ხასიათისაა თუ ცუდი, ეს ოჯახურ ატმოსფეროზეა დამოკიდებული.

გასულ წელს ოჯახის წევრი დაგვაკლდა, ეს ჩემთვის დიდი ტრაგედია იყო. ეს იყო ჩემი ბაბუის ძმა. ის უცოლშვილო იყო და ჩვენთან ცხოვრობდა, 83 წლისა გარდაიცვალა. ის დაბადებით ყრუ-მონჯი იყო და მასთან ყოველთვის განსაკუთრებით თბილი დამოკიდებულება მქონდა. არავის ვაძლევდი მისი დაჩაგვრის უფლებას. მე მისი დამცველი ვიყავი. ბაბუას ბოლო სამი წელი თვალის ჩინიც წაერთვა. საცოდაობა იყო მისი ცხოვრება: არ ესმოდა, ვერ ლაპარაკობდა და ვეღარც ხედავდა. დრო გადიოდა და ბაბუაც თანდათან შეეჩვია თავის მდგომარეობას. მისდამი ჩემს უდიდეს სიყვარულს უდიდესი სიბრალულის გრძნობაც ემატებოდა და ხშირად მის გამო ტირილი მინდებოდა, განსაკუთრებით მაშინ, როცა ხელით ამზომავდა და მანიშნებდა: „რამოდენა გაიზარდეო!“ ბაბუას მაგალითმა დამარწმუნა, რა მცირე რამეა საჭირო მოხუცის გულის გასახარად. სკოლიდან რომ ვბრუნდებოდი, მისთვის ყოველთვის მომქონდა კანფეტი, სიხარულით ხელებს მიკოცნიდა და ბალიშის ქვეშ ინახავდა. შემდეგ მომსვლელს აჩვენებდა და ხელით უხსნიდა, რომ ეს მე მივუტანე.

ჩემს საბრალო ბაბუასთან დამოკიდებულებამ ბევრი რამ მასწავლა, მასწავლა თანაგრძნობა და პატივისცემა, სითბო და სიყვარული იმათ მიმართ, ვინც ამას ყველაზე მეტად საჭიროებს.

დღეაჩემი ჩვენს სკოლაში ისტორიას ასწავლის, იგი ჩემი მასწავლებელიცაა, ჩემს თანაკლასელებსა და თანასკოლელებში კარგი ავტორიტეტით სარგებლობს და ეს მე გარკვეულ პასუხისმგებლობას მმატებს, ვცდილობ, დავიცვა დედის იმიჯი, თავი არ შევირცხვინო, შეძლებისდაგვარად ვისწავლო, რომ დედას არ წამოაძახონ: „ჯერ შენს შვილს ასწავლე და მერე სხვასო“.

ვინაიდან პედაგოგის ოჯახში ვცხოვრობ, ჩვენს ოჯახში კარგად აისახება განათლების რეფორმა. არასდროს დამავიწყდება გასული წლის ზაფხული, როცა ჩემმა უფროსმა დამ, ქრისტიანამ, ეროვნული გამოცდები ჩააბარა. მას სურს სტომატოლოგი გამოვიდეს. ამ ფაკულტეტზე წლიური შესატანი 1500 ლარს შეადგენს. ოჯახის ფინანსური პრობლემების გამო ქრისტიანა ვერ შეძლებდა ფასიან განყოფილებაზე სწავლას. მისი ერთადერთი იმედი გრანტის მოპოვება იყო. ამისათვის ქრისტიანა ინგლისურში მეცადინეობას ითხოვდა დამატებით. უსახსრობის გამო ოჯახმა ესეც ვერ შეძლო და ქრისტიანამ დაიწყო თვითმომზადება. სკოლაში ის სულ „ფრიადზე“ სწავლობდა და გამოცდებიც წარმატებულად ჩააბარა, თუმცა გრანტი მაინც ვერ მიიღო. ქრისტიანამ მხოლოდ ახლობლების დახმარებით შეძლო სწავლის გაგრძელება. ჩვენს ოჯახს წინ უფრო დიდი პრობლემა ელის — ჩემი მეორე და, ნათია XI კლასშია და ეროვნული გამოცდებისთვის ემზადება. დღე-ღამეს ასწორებს მეცადინეობაში, რომ როგორმე გრანტი მოიპოვოს, იცის, რომ ოჯახი კიდევ ერთი „ფასიანი“ სტუდენტის რჩენას ვერ შეძლებს, ნათია წარმატებული მოსწავლეა და არ უნდა უმაღლესი განათლების გარეშე დარჩეს. მე კი არ მინდა, ჩემს ოჯახში გასული ზაფხულის მოვლენები განმეორდეს.

ძალიან მიყვარს ჩემი დები. მეამაყება, რომ ისინი განათლებული და წარჩინებული მოსწავლეები არიან. მათგან ძალიან ბევრს ვსწავლობ. ქრისტიანა ინგლისურში მამეცადინებს დამატებით, ნათია კი — მათემატიკაში. ორივენი მასწავლიან, როგორ გავიზარდო ნამდვილი მამაკაცი, ჯენტლმენი.

ჩემი ოჯახი დიდი ფუფუნებით არ გამოირჩევა, ამიტომ ფულითა და საჩუქრებით განებივრებული არასოდეს ვყოფილვარ. ჩემი ყოველი ახირება თუ მოთხოვნილება რა თქმა უნდა, არ სრულდება, სამაგიეროდ, მშობლები ცდილობენ სიურპრიზი მომიწონ ხოლმე ან გამორჩეული გულისხმიერებისა თუ სწავლისათვის დამასაჩუქრონ. მაგალითად, გასულ წელს ცოტა სწავლაში მოვიკოჭლებდი, მაგრამ მოვინდომე და I ტრიმესტრი „ოთხებზე“ დავასრულე, მშობლებმა კი სიურპრიზი მომიწვეს და საახალწლოდ ველოსიპედი მივიღე. ახლა ჩემი მიზანია VII კლასიც კარგი შედეგით დავამთავრო.

ჩვენს ოჯახში სამი თაობის წარმომადგენლები ვცხოვრობთ, ამიტომ თანამედროვეობა ერწყმის არქაულს. უფროსი თაობა: ბებიები და ბაბუა მტკიცედ იცავენ ძველ ადამ-წესებს, არ მოსწონთ თანამედროვე ჩაცმულობა, გართობა და სხვა. მე კი, როგორც ახალი თაობის წარმომადგენელს, არ მომწონს მათი ზოგი შეხედულება, მაგრამ პატივს ვცემ მათ. მაგალითად, პატივს ვცემ იმას, რომ ჩვენი ბებიები ისლამური სარწმუნოების მიმდევრები არიან და ამ რელიგიის შესაბამის ყველა წესს იცავენ. ისინიც, თავის მხრივ, თანდათანობით შეეგუენ იმ აზრს, რომ მე გადაწყვეტიტე ქრისტიანად მოვინათლო და გავებით ეკიდებიან ჩემს გადაწყვეტილებას. საერთოდ ოჯახში ერთმანეთის აზრსა და მისწრაფებას ყველანი პატივს ვცემთ.

ჩემი ოჯახი შრომისმოყვარეა. ოჯახის თითოეულ წევრს თავისი მოვალეობა აკისრია, მაგალითად, ერთი ბებია საქონელს უვლის (2 ძროხა და 2 ხბო გყავს), მეორე ბებია ავადმყოფია და მხოლოდ ხელსაქმე თუ შეუძლია, ბაბუაც ავადმყოფია, მამა კარ-მიდამოსა და მანდარინის ბაღს უვლის, დე-

და საოჯახო საქმეებს უძღვება, ჩემი დები ოჯახში სისუფთა-
ვეს იცავენ, მე კი შეძლებისდაგვარად ყველას ვეხმარები. მი-
უხედავად იმისა, რომ ოჯახის ერთადერთი, ბებიების ნებიერა
ბიჭი ვარ, შრომაში ნამდვილად არ მზოგავენ. მამას ბარვასა
და თოხნაში ვეხმარები, მოსავლის აღებაში აქტიურად ვებმები,
საქონელს ვადოვებ, ეს მე შრომისმოყვარე, დამოუკიდებელ პი-
როვნებად ჩამოყალიბებაში მეხმარება და მიხარია, როცა მე-
ზობლები ჩემზე ამბობენ: „მამა ნახე, დედა ნახე, შვილი ისე
გამონახეო“.

ჩემი ოჯახი სტუმართმოყვარეა, სტუმარს ყოველთვის გა-
ლიმებულები და ხელგაშლილები ვხვდებით, ამიტომ ჩვენს
ოჯახში მოსვლა ყველას სიამოვნებს.

მინდა აღვწერო ჩემი ოჯახის ერთი ლამაზი დღე:

სამი წლის წინ ბებიასა და ბაბუას ოქროს ქორწილი ჰქო-
ნდათ. ჩემმა მშობლებმა გადაწყვიტეს სიურპრიზი მოეწყოთ მა-
თთვის და სადღესასწაულო სუფრა გაეშალათ. ეს რომ მა-
რთლა სიურპრიზი ყოფილიყო, ბებია-ბაბუა სამი დღით ადრე
მამიდასთან გააგზავნეს სტუმრად. დანიშნულ დღეს მოვაწყვეთ
საქორწინო კუთხე, გამოვაცხვეთ დიდი ტორტი, მთელი სა-
ხლი საზეიმოდ მოვრთეთ, სტუმრებიც მობრძანდნენ. 2 საათზე
ნეფე-პატარძალიც მოვიდა. ბებიას და ბაბუას გაოცებას და სი-
ხარულს საზღვარი არ ჰქონდა. ზეიმმა მეტად ხალისიანად ჩა-
იარა. დედამ მოაწყო ფორტუნას გათამაშება. სუპერთამაშში
ნეფე-პატარძალმა ტელევიზორი მოიგო.

ჩემი აზრით, ოჯახში უნდა სუფევდეს ურთიერთგაგება, სი-
ყვარული და ერთმანეთის პატივისცემა. ოჯახი უნდა იცავდეს
ყველა წევრის უფლებას და უფროსიდან უფროსად მის ავტორი-
ტეტს.

მე მომწონს ჩემი ოჯახი, მისი ტრადიციები, თუმცა ვისუ-
რვებდი, რომ ოჯახი ფინანსურად უზრუნველყოფილი იყოს.

ჩემი ოჯახი

მარიამ კახიანი

თბილისის №57 საჯარო სკოლა,
II კლასი

წითული ვაშლები

ჩემი სოფლის ეზოს ბოლოში დგას წითელი ვაშლის ხე.
ტოტუმე, პატარა რომ ვიყავი, მეზობლის ტკბილი და წი-
თელი ვაშლები მიყვარდა ძალიან და სულ ნდომით შევცქე-
როდი. ერთ გაზაფხულზე პაპამ ჩვენს მყავე ვაშლს მოკა-
კული დანით ტოტები სულ დააჭრა და ზედ მეზობლისგან
გადმოტანილი ვაშლის ყლორტი დაამყნო. მერე პაპას და-
მყნობილმა ვაშლის ხემაც დაისხა გემრიელი და წითელი ვა-
შლები. როცა ვუყურებ, სულ პაპა მახსენდება.

ჩემი ოჯახი

არტურ ტერ-ბაღდასარი
ქ. თბილისის №88 საშუალო სკოლა,
III კლასი, სომხური სექტორი

მამას გვრდში დაჯიჯები

ქართული ენის განმარტებით ლექსიკონში წავიკითხე, რომ ოჯახი ერთად მცხოვრებ უახლოეს ნათესავთა ჯგუფია.

მე ქ. თბილისის 88-ე საშუალო სკოლის III კლასში ვსწავლობ. არტური მქვია. გვარად ტერ-ბაღდასარი ვარ, ეროვნებით — სომეხი.

ჩემი ოჯახი შვიდი სულისგან შედგება: მე, დედა, მამა, ბებია და სამი და.

მამა მეწარმეა. დედა და ბებია დიასახლისები არიან. ჩემმა დამ, ასიამ, სამედიცინო კოლეჯი დაამთავრა და სულ ახლახან ოჯახი შექმნა. დიანა და ანა ტყუპები არიან. ისინი უნივერსიტეტში სწავლობენ.

ოჯახის წევრებს ერთმანეთთან მეგობრული დამოკიდებულება გვაქვს.

უფროსებისაგან ბევრი რამ ვისწავლე. მაგალითად, ადამიანთა პატივისცემა და სიყვარული. მართალია, პატარა ვარ, მაგრამ ვხვდები, რომ უფროსებთან ურთიერთობას სიკეთის და სიხარულის მეტი არაფერი მოაქვს. ბებიასთან ერთად ვთამაშობ, ისე ვსაუბრობთ, როგორც ტოლები. მამასთან მეგობრულად ვარ, დედასთან და დებთან ერთად გაკვეთილებს ვამზადებ.

ჩემს ხსოვნაში ცუდი დღეა ბაბუას გარდაცვალება. მისი დაღუპვით ოჯახს ერთი წევრი დააკლდა. იქნებ მისი სიცო-

ცხლე მეტი სიხარულის მომტანი ყოფილიყო! იქნებ, უფრო მეტი მცოდნოდა მასთან ურთიერთობით?!

ჩვენი ოჯახის ტრადიციული დღე ახალი წელია. ამ დღისთვის განსაკუთრებით ვრთავთ ტრადიციულ ნაძვის ხეს. ვამზადებთ საახალწლო მაგიდას, რომელიც ტრადიციული კერძებით გამოირჩევა. თორმეტ საათზე მამა შამპანურს ხსნის და ახალ წელს გვილოცავს. მას ჩვენც ვუერთდებით. ერთმანეთს და სრულიად საქართველოს ახალ წელს ვულოცავთ.

საახალწლოდ თოვლის ბაბუას წერილს ვუგზავნი და ახალი წლის დილას ნაძვის ხის ქვეშ საჩუქრები მხვდება ხოლმე.

ჩემი სურვილია მზესთან, სიცოცხლესთან და მშვიდობასთან ერთად ყველას შეუსრულდეს საახალწლო ოცნებები, განსაკუთრებით, პატარებს.

მეც ხომ პატარა ვარ, ჯერ მესამე კლასში ვსწავლობ, მაგრამ სკოლაში ვერ დავდივარ. ჩემი ოცნებაა სხვა ბავშვებით სიარული შემეძლოს, რომ მათთან ერთად ვითამაშო. მიწა ჩემმა საყვარელმა მასწავლებლებმა სახლში კი არა, არამედ სკოლაში ჩამიტარონ გაკვეთილები, აღარ მიწევდეს მათი შეწუხება! მინდა ისინი ჩემს ოჯახში სტუმრად მოდიოდნენ და კიდევ: ჩემი კუთვნილი ათი ლარი თვითონვე ავიღო. ამ ფულს ხომ მე, როგორც ფრიადოსანს, ისე მაძლევენ.

ჩემი მშობლები თითქმის ყველაფერს მისრულებენ, მაგრამ ფეხებმოკეცილ ჯდომას მიკრძალავენ, რადგან ჯანმრთელობისთვის საზიანოა.

ძალიან მინდოდა დიდი ველოსიპედი. მშობლებმა გული არ დამწყვიტეს და დიდი ველოსიპედი მიყიდეს.

რომ მკითხონ, როგორი მშობელი ვიქნებოდი, ვუპასუხებდი — ისეთი, როგორიც მამაჩემია, ვიშრომებდი, ოჯახს შევინახავდი, შვილებს ვასწავლიდი, კარგად ჩავაცმევდი და მოვუვლიდი.

მოკლედ, იდეალური ოჯახი შექნებოდა და იდეალური მამა ვიქნებოდი.

იდეალური ხომ ამბობდნენ, საუკეთესოს, სრულყოფილს, სამაგალითოს ნიშნავს.

ძალიან მიყვარს ჩემი ოჯახი, რადგან აქ ვიზრდები, აქ ვყალიბდები ნამდვილ ადამიანად. ისეთ ადამიანად, როგორიც ჩემს ტანჯულ საქართველოს სჭირდება. ჩემს ოჯახთან სამუდამოდ, სულიერად დაკავშირებული ვარ. თითოეული წერილი ჩემზე ფიქრობს.

იდეალური და სრულყოფილი, ბედნიერი ოჯახის ფასი არაფერი არ არის.

ამჟამად ასეთი ოჯახი მაქვს და ვიმედოვნებ, რომ მალე ჩემით უბედნიერესი გახდება ჩემი ოჯახი. მეც გვერდში დავუდგები მამას, როგორც ვაჟი. ერთად ხომ უფრო ძლიერნი ვიქნებით.

და ბოლოს: ოჯახი ძლიერია, თუკი ძალა ერთობაშია.

ჩემი ოჯახი

მარიკა კვინიკაძე

ხაშურის რაიონის სოფელ ქვიშხეთის
საშუალო სკოლა, IX კლასი

დაუფიქარი დღე

მჯახი, სადაც მე დავიბადე და გავიზარდე, 1981 წელს შეიქმნა. ქართული ტრადიციების პატივისმცემელსა და ეროვნული სულისკვეთებით გაუღენთილ დედაჩემს, ჩემი გაჩენა 1989 წლის სისხლიანი აპრილის შემდეგ გადაუწყვეტია. შემოქმედებითი წვით ანთებულმა დედამ, ცრემლიან სტრიქონებთან ერთად, ჩემი სახით, მესამე შვილიც აჩუქა ტკივილიან სამშობლოს.

ასე გავჩნდი ოჯახში, სადაც მოუთმენლად მელოდნენ: პაპა, ბებო, მშობლები, დ-ძმა და ახლობლები. თავიდან თითქმის ყველა მანებივრებდა. დროთა განმავლობაში და-ძმას მოსწყინდა ჩემს ჭკუაზე სიარული და ვიგრძენი, რომ საქმე არც ისე იოლად იყო, როგორც მეგონა.

ბებიებისა და ბაბუების ურთიერთობა შვილიშვილებთან თითქმის არ შეცვლილა. ისინი ყველა შვილიშვილს ძველებურად გვეფერებოდნენ და ცდილობდნენ, შრომისმოყვარე ადამიანებად აღგვზარდონ. თუმცა ზოგჯერ, ამხანაგების თვალწინ ისე გვტუქსავდნენ, როგორც პატარებს და ამით უხერხულ მდგომარეობაში გვაყენებდნენ. დედა ყოველთვის თვლის, რომ რაც არ უნდა მოხდეს, ჩვენ უფლება არ გვაქვს უფროსებს ზედმეტი ვკადროთ.

მამაჩემის მამა — თენგიზი, განსაკუთრებით მანებივრებდა და მეფერებოდა, ახლაც ყურში ჩამესმის, მოდი, პაპა გენა-

ცვალოსო! — დამიძახებდა და ჯიბიდან ხან კანფეტს, ხან ვაშლს, ხან კიდევ რამე ნუგბარს ამოიღებდა და მომცემდა. შარშანდღამდე უბედნიერესი ბავშვი ვიყავი, რადგან არ ვიცოდი, რა იყო სიკვდილი. მერე, როცა პაპაჩემს ხელი უკურნებელმა სენმა დარია და რამდენიმე თვეში პაპის გათოშილ ცხედარს ხელი შევახე, ძალიან შემეშინდა. ვიგრძენი, ის სიყვარული, რომელიც მისდამი მქონდა, ვეებერთელა ტკივილად გადაიქცა, ტკივილად, რომელიც ჩემს გულში შემოიჭრა და სრულყოფილი ბედნიერების უფლება წამართვა.

გასულ წელს პაპის დაღუპვამ და შემდეგ დედუღეთში ბებოს მძიმე ავადმყოფობამ დედა ძალიან დაამწუხრა. მეჩვენებოდა, მასთან ერთად მთელი სამყარო იყო მოქუფრული. ახლა მეცინება და როცა ჩემმა ძმამ მობილური ტელეფონი არ მათხოვა და მერე არც ის მიყიდეს, რაც მე მინდოდა, თავი ყველაზე უბედურ ბავშვად წარმოვიდგინე. მომეჩვენა, მე აღარავის ვუყვარდი. თვალცრემლიანმა ლექსი დავწერე და დედას სამუშაო მაგიდაზე დავუდე:

ზოგჯერ მგონია, აღარ გიყვარვართ,

ასე მგონია, და-ძმასაც ვბუღვარ.

ჩემი გრძნობები ფეხქვეშ გათელეთ,

ახლა თუ გულს გტკენთ, ვწუხვარ!

ზოგჯერ მგონია, გული გასკდება,

როცა ძალიან ვტირი,

რა მიხარია, ან რა მაწუხებს,

მხოლოდ უფალმა იცის!

როცა დედა სამუშაო ოთახში შევიდა, აფორიაქებული გული ისევ დედას სიტყვებით დავიმშვიდე — ტყუილს ვერასოდეს გაპატიებთ, როცა სიმართლესთან ერთად დააბიჯებ, შენზე ძლიერი არავინააო.

ცოტა ხნის შემდეგ დედამ დამიძახა, გულში ჩამიკრა, მომეფერა და მითხრა: — შენ მართალი ხარ, ამდენ პრობლემე-

ბში დამავიწყდა, რომ ჯერ კიდევ პატარა ხარ და მეტი სიტბო და მოფერება გჭირდება. გაიზრდები და მიხვდები, რომ არც ისე იოლია მშობლის როლი, როცა პარტერიდან ეშმაკუნები გიმზერენ, ზოგჯერ უფროსებიც ვცდებით და უნდა გვაპატიოო.

იმ საღამოს უკვე უბედნიერესი ბავშვი ვიყავი და საერთოდ აღარაფერი მაწუხებდა. ეს იყო ერთ-ერთი დაუვიწყარი დღე ჩემს ცხოვრებაში.

სულ ცოტა ხნის წინ რატომღაც მეგონა, რომ მშობლები შვილებს თუ ყველა ნება-სურვილს შეუსრულებდნენ, ამით ბედნიერ ბავშვობას აჩუქებდნენ. მაგრამ ჩემი მშობლები სხვაგვარად ფიქრობენ, განსაკუთრებით არ მოსწონთ ჩაცმულობის თანამედროვე სტილი და ყოველ წუთს ქართველობას და ჩვენს წარსულს გვახსენებენ. მომავალში ჩემს შვილსაც იგივეს ჩავაგონებდი.

ჩვენი წარმოდგენით, იდეალური ოჯახი უპრობლემოა, მაგრამ, რადგან ასეთი ოჯახები თითქმის არ არსებობს, პრაქტიკული თვალსაზრისით, ოჯახი, რომელიც ურთიერთპატივისცემის, ჭეშმარიტების, მაღალი ზნეობისა და რწმენის საძირკველზეა აგებული, იდეალური ოჯახის უტყუარი სახეა.

ჩემი ოჯახი

ბემა ტალახაძე

ბორჯომის რაიონის სოფელ ყვიბისის

ი. ჭავჭავაძის სახელობის საჯარო

სკოლა, III კლასი

აღდგომის კვრცხები

ჩემი დედიკო, მამიკო, ძამიკო, ბებო და პაპა — ეს არის ჩემი საყვარელი ოჯახი და მათთან ერთად მე, ცელქი და მოუსვენარი ბემა. აი, ასე მამკობენ ოჯახის წევრები, ჩემი მასწავლებლები და ახლობლები.

მართალია, ხანდახან ვცელქობ, მაგრამ ამასთან ჭკვიანი და დამჯერიც ვარ. აბა, ისე ხუთოსანი ხომ ვერ ვიქნებოდი? გაკვეთილების სწავლა მიყვარს, მიყვარს კომპიუტერის თამაშიც, განსაკუთრებით კი ფეხბურთის თამაში მიყვარს, მაგრამ ვინ მათამაშებს?! ადვილად ვცივდები და დედაჩემი სულ უკან დამდევს, ჩქარა, სახლში შემოდიო.

ისე, როგორები არიან ეს მშობლები... დედიკო საყვედურს მეუბნება, მე კი იმ საყვედურში დიდ სითბოს ვხედავ. ვუჯერებ ხოლმე, მაგრამ გული მაინც მიმიწევს სათამაშოდ, მაშინ კი დიდი ხატორი მაქვს. იცით, რა კარგი ძამიკო მყავს, ისე წყნარად გველაპარაკება მე და ჩემს ძამიკოს, ასე მგონია, სულ არ ბრაზდება-მეთქი, მაგრამ მისი ერთი შემოხედვაც საკმარისია ჩემთვის და ისევ ჭკვიან ბემად ვიქცევი.

ჩვენს ოჯახში ტრადიციულ, სადღესასწაულო დღეებს ყველას აღვნიშნავთ, მაგრამ მე და ჩემს ძამიკოს განსაკუთრებით აღდგომა გვიყვარს. სააღდგომოდ განსაკუთრებით ეზალება ჩვენი ოჯახი. დედიკო საგულდაგულოდ აგროვებს

კვერცხებს. წინასწარ ამზადებს შესაღებ მასალას, რომელსაც ენდრო ჭკვია. ენდრო ჯერ უნდა გაახმო, დანაყო, შემდეგ წყლიან ჭურჭელში ჩაყარო და წამოადუღო. პირველად ძალიან მიკვირდა, თეთრ კვერცხებს რომ ჩააწყობდნენ ჭურჭელში და წითელი ამოჰქონდათ, მაგრამ მერე დედიკომ ამიხსნა ამის საიდუმლო. ეს ყველაფერი ბუნების საიდუმლო ყოფილა.

ძალიან მიყვარს კვერცხის კვერცხთან დაჭიდება, ვისაც კვერცხს გაუტეხავ, უნდა მომცეს. ჰოდა, მეც მეტი რა მიწნდა. აღდგომის კვერცხის ჭამაც მიყვარს. წელს იმდენი ვჭამე, კინაღამ საავადმყოფოში ამომაციფინეს თავი. ბებომ გადამარჩინა, დედაჩემი დაამშვიდა: — ნუ გეშინია, აღდგომის კვერცხმა წყენა არ იცისო. მართალიც არის, დიდებმა ხომ უკეთ იციან ყველაფერი.

ჩემი ბებო და პაპა ისეთ საინტერესო ამბებს მიყვებიან ჩემი გვარის, ჩემი სოფლისა და ჩემი ქვეყნის ტრადიციებზე, რომ სულ მინდა ვუსმინო და ვცდილობ დავიმახსოვრო, მეც რომ მამიკოსნაირი მამა, შემდეგ კი პაპა გავხდები, მეც გადავცემ ჩემს შვილიშვილებს ჩემი გვარის, ჩემი კუთხის და ჩემი ქვეყნის საინტერესო ამბებს.

ჩემი ოჯახი

გეგლარ ღუმბაკი,
ქობულეთის რაიონის სოფელ დაგვას
საჯარო სკოლა (საბაზო), VIII კლასი

მინდა მოვინათლო

ჩემს ოჯახში ერთადერთი ვაჟი დავბადებულვარ და ჩემი მშობლებისთვის უდიდესი ბედნიერება მიმინიჭებია. პირველი დღიდან დღემდე ჩემი ოჯახისაგან ვგრძნობ განსაკუთრებულ სითბოსა და სიყვარულს და მეამაყება, რომ მე უნდა ვიყო ჩემი ოჯახის კაცობის, ვაჟკაცობისა და ადამიანობის ღირსეული სახე. ჩემი დაიკოები ჩემი სიხარულია, ჩვენ ერთმანეთი ძალიან გვიყვარს, ხშირად ვკამათობთ, მაგრამ ყოველთვის მე უფრო მეტ პასუხისმგებლობას ვგრძნობ მათ წინაშე, როგორც ძმა, რომელმაც ყოველთვის უნდა უერთგულოს და ძალიან ბევრი სიკეთე გაუკეთოს. ასე მასწავლიან ჩემი მშობლები. ყოველდღე ვხედავ ჩემს საოცარ ოჯახს და მიხარია. ძალიან მიყვარს ჩემი მშობლები, მამიდა და აღფრთოვანებული ვარ მათით. ჩემს ოჯახში დავინახე, რომ თუ არ იბრძოლე, ისე ვერ მიაღწევ წარმატებას ცხოვრებაში, ახლა მთავარი ჩემთვის სწავლაა. სკოლაში ვბეჯითობ, ბევრს ვმეცადინეობ, რათა კარგი განათლება მივიღო და მომავალში კარგ ადამიანად ჩამოვყალიბდე, ერთგულად ვემსახურო და დავეხმარო ჩემს ოჯახს.

ჩვენი ოჯახი ტრადიციულია. მთავარი ადგილი ჩვენს ოჯახში რელიგიას უჭირავს. ბებია მიჰყვება მაჰმადიანურ სარწმუნოებას, ასრულებს იმ დავალებებს, რაც მაჰმადიან ადამიანს მოეთხოვება, ჩემი დედ-მამაც ამ რელიგიის მიმდევრები

არიან, მაგრამ მე მინდა ვიყო ქრისტიანი, ჩვენი წინაპრები ხომ წმინდა ქრისტიანები იყვნენ. მე და დედა ხშირად ვკამათობთ სარწმუნოებასთან დაკავშირებით, მე მას ვუხსნი, რომ აჭარის სამასწლიანმა ტყვეობამ თავისი შედეგი გამოიღო. ვუყვები ისტორიებს იმ ადამიანების შესახებ, რომლებმაც არ შეიცვალეს რჯული და სიცოცხლის ბოლომდე ქრისტიანობის დამცველნი იყვნენ, ვუყვები სკოლაში ნასწავლ აჭარის ისტორიას, მომყავს უამრავი მაგალითი, მაგალითად, ქეთევან წამებულის ცხოვრება. მე მეამაყება, რომ ვცხოვრობ საქართველოს ულამაზეს კუთხეში — აჭარაში. ვარ ნამდვილი ქართველი და რჯულით ქრისტიანი, მაგრამ დედასაც სწამს ღმერთი, ოღონდ ის სხვა გზით ემსახურება უფალს და მე პატივს ვცემ დედას. ღმერთი ერთია ქვეყანაზე. მამა კი პირიქით მეუბნება, რწმენა ძალით არ იქნება, მთავარია, რომ ღმერთს კეთილი გულით ვემსახურო. ჩემი მშობლები უამრავ სიკეთეს მინერგავენ, მასწავლიან, რომ არ უნდა მოვიპარო, არავის ცუდი არ უნდა შევკადრო და არავინ არ უნდა ავიგლო აბუჩად. სურვილებს კი შეძლებისდაგვარად მისრულებენ. როგორც ყველა ოჯახს, დღეს ჩემს ოჯახსაც უჭირს ეკონომიურად. მე მინდა, რომ ვიყო მდიდარი, მქონდეს კარგი ტანსაცმელი, კარგი ფეხსაცმელი, მინდა, რომ ოჯახში იყოს სიმშვიდე. მე ვხედავ, რომ ჩემს მშობლებს იმის საშუალება არ აქვთ, რომ მოთხოვნები ამისრულონ და არ ვაწუხებ, რადგან არ მინდა, გული ვატკინო. მე ღმერთს ყოველდღე ვუხდი მადლობას, რადგან სხვა ოჯახებს უფრო დიდი ტკივილი აქვთ, ჩვენ კი რაც გვაქვს, კმაყოფილი უნდა ვიყოთ იმით.

მე მჯერა, რომ ჩემი მამა მუდამ ჩემ გვერდით იქნება. მას ყველაზე კარგად ესმის ჩემი საფიქრალი, თანამედროვეა და არ მიკრძალავს თავისუფალ აზროვნებას და შეხედულებებს. მჯერა, ჩემი სწრაფვა ქრისტიანული სარწმუნოებისაკენ შე-

დეგს გამოიღებს. მინდა მოვინათლო. ეს დღე იქნება ჩემთვის ყველაზე გამორჩეული და მარად დასამახსოვრებელი. მინდა დავდიოდე ეკლესიაში, დავანთო სანთლები იესო ქრისტეს ხატთან და უფალს ჩემი ბავშვური ოცნებებისა და მიზნების ასრულება ვთხოვო. მე ჩემი შვილებისთვის კარგი მამა ვიქნები. მინდა იმის საშუალება მქონდეს, რომ მიზანს მივაღწიო. ჩემი აზრით, სიმდიდრე არ არის მთავარი. შეიძლება ადამიანი მდიდარი იყოს, მაგრამ ბევრ ცოდვასა და ბოროტებას სჩადიოდეს.

მე ყველა ოჯახს ვუსურვებ კარგ ცხოვრებას, მინდა, რომ ყველა ოჯახს ჰქონდეს იმის საშუალება, რომ მისმა წევრებმა კარგი განათლება მიიღონ. ეს კი ბედნიერი მომავლის საწინდარია. მე ძალიან მიყვარს ჩემი ოჯახი და მისი პატრიოტი ვიქნები მუდამ. მე ჩემი ოჯახის შვილი ვარ და მინდა საქართველოს ღირსეული ადამიანი ვიყო. მე ფესვებით ქრისტიანი ვარ და უფლის ერთგული ვიქნები. ძალიან ბევრს ვილოცებ, რათა ჩემი საქართველო იყოს ბედნიერი.

ჩემი ოჯახი

თუჩაზმან ალიშვა

ქ. გარდაბნის №3 საშუალო სკოლა,
VII კლასი

უამრავი ქართული მეგობარი მყავს

მე ძალიან თბილი და ლამაზი ოჯახი მაქვს. ის ოჯახი, სადაც დედაჩემის და მამაჩემის მსგავსი მშობლები ცხოვრობენ, სხვანაირი არც შეიძლება იყოს. მე ერთი და მყავს. მშობლებთან მეგობრული ურთიერთობა გვაქვს. ვცხოვრობთ საქართველოს ულამაზეს რეგიონში, ქვემო ქართლში, გარდაბანში. ეროვნებით აზერბაიჯანელი ვარ, ვსწავლობ აზერბაიჯანულ სკოლაში, მაგრამ ეს სულაც არ მიშლის ხელს საქართველოსა და ქართული ენის სიყვარულში. მყავს უამრავი ქართველი მეგობარი, რომლებთანაც ძალიან კარგი ურთიერთობა მაქვს. ქართულ ენას პირველი კლასიდან მასწავლის ჩემთვის ძალიან საყვარელი მასწავლებელი დალი ჩუტკერაშვილი. მისი დახმარებით გავეცანი ქართულ კულტურას და ლიტერატურას. მას ჩემთვის მოაქვს სხვადასხვა სახის კლასგარეშე მხატვრული ლიტერატურა, რომელსაც სიამოვნებით ვკითხულობ. ჩემი მშობლები ყველანაირად მიწყობენ ხელს იმაში, რომ კარგად დავეუფლო ამ ენას, მამა ყოველთვის ამბობს: „აუცილებელია იცოდე იმ ხალხის ენა, ვისთანაც ცხოვრობ, ამით შენ პატივს სცემ შენს მშობლიურ ენასაც“.

ჩემი დღე დილის 7 საათზე იწყება. ვდგები, ვემზადები სკოლაში წასასვლელად, სწავლას 08.30 საათზე ვიწყებ.

სკოლიდან დაბრუნებული ვსადილობ, ვმეცადინეობ და შემდეგ დედას ვეხმარები საოჯახო საქმიანობაში.

ჩემს ოჯახში ყოველთვის აღინიშნება როგორც ჩვენი ეროვნული, ისე ქართული ღღესასწაულები. განსაკუთრებით მიყვარს ახალი წლის დადგომა. ამ ღღესათვის დიდი სიხარულით და მონდომებით ვემზადებით. ყველაზე მეტად მახარებს ჩვენი ქართველი მეგობრების სტუმრობა, როგორც ბავშვებს, ისე ოჯახის უფროს წევრებსაც გვყავს უამრავი ქართველი მეგობარი. ისინი მოდიან ჩვენთან მოსალოცად, ჩვენ კი მათთან. მსიამოვნებს, როდესაც სუფრასთან მსხდომნი სვამენ ქართველი და აზერბაიჯანელი ხალხების ძმობის საღღეგრძელოს. ვმღერივართ ქართულ და აზერბაიჯანულ სიმღერებს. ამ დროს ყოველთვის მახსენდება ტ. ტაბიძის ლექსი „მამ გამარჯვება“:

**თუ ჩემი ძმა ხარ, ერთიც მიმღერე
და დავუწოქებ მიწას მუხლებით,
მამ, გამარჯვება, ტკბილო სიცოცხლე,
დავრჩებით ერთად ჩვენ განუყრელი.**

მიხარია სიცოცხლე, მიხარია, რომ ვარ ისეთი თბილი ოჯახის შვილი, სადაც კარგად ესმით ჩემი სიხარულიც და ზოგჯერ წუხილიც. დედა და მამა ყოველთვის ჩემ გვერდით არიან, თუ რაიმე პრობლემა მაქვს. მაგრამ ყოველთვის ამასთან ერთად შვილებისგან მოითხოვენ წესიერ ქცევას. ჩვენ არც გვაქვს ცუდად მოქცევის უფლება, რადგან ეს ჩემი კარგი მშობლების და ოჯახის სირცხვილად მიმაჩნია.

დიდი სურვილი მაქვს, მომავალში მქონდეს ისეთი ოჯახი, როგორიც ჩემს მშობლებს აქვთ, სადაც ყველა გარემოილი იქნება სითბოთი, სიხარულითა და ერთმანეთის სიყვარულით.

ჩემი ოჯახი

ბაჩი ცხოვრებაშვილი
ხაშურის №6 საშუალო სკოლა,
VI კლასი

მინდა ჩემი ოთახი მძინდეს

მე, ბაჩი ცხოვრებაშვილი, დავიბადე 1994 წელს ქ. ხაშურში. ამჟამად ვარ ხაშურის №6 საშუალო სკოლის VI კლასის მოსწავლე. ვცხოვრობ დედის დედასთან, რადგან საკუთარი სახლი ჯერჯერობით არ გვაქვს.

ჩემი ოჯახი ექვსი წევრისგან შედგება. მამა, ალიკა ცხოვრებაშვილი, დროებით უმუშევარია, დედა, თამუნა ხაღური, ქიმიო-ბიოლოგიის მასწავლებელია, ხოლო ძმა, გიორგი მესამე კლასის მოსწავლეა. ბებია, ლალი გოგოლაძე იმ სკოლის დირექტორია, რომელშიც მე ვსწავლობ, ჩემი ბიძა, ჯაბა თბილგაზის თანამშრომელია. მეტწილად შინ არ არის, რადგან თბილისში მუშაობს, მხოლოდ დასვენების დღეებში გვაქვს მასთან ახლოს ყოფნის ბედნიერება. ის კეთილია, თბილი, საოცარი იუმორის გრძნობით დაჯილდოებული. ჯერ 23 წლისაა და ყველაზე კარგად იგებს ჩემს ხასიათს. მამის მშობლები ქარელის რაიონში, დაბა აგარაში ცხოვრობენ. ბებო პედაგოგია, პაპა – პროფესიით ინჟინერი.

მშობლები ხშირად მიყვებიან თავიანთი ბებია-პაპის ამბებს, ამჟამად შორეული წინაპრებით ვარ დაინტერესებული და ვაგროვებ მათ შესახებ მასალებს.

დედის ბაბუა მეც მახსოვს, სამიოდე წლის წინ გარდაიცვალა. მეამყება, რომ მასზე ღღესაც ბევრს ლაპარაკობენ ხაშურში. ის იყო ისტორიულ მეცნიერებათა კანდიდატი გოგი გოგოლაძე, განათლებული, პატიოსანი და ჭკვიანი კაცი. დაწერილი აქვს რა-

მდენიმე წიგნი ხაშურსა და ხაშურელებზე. ბებია, ლუბა ნოზაძე 40 წელი სკოლის დირექტორი ყოფილა. დედა სწორედ მათ ხელში გაზრდილა და განათლებაც მათგან მიუღია, ოჯახური ტრადიციებიც სწორედ მათი წყალობით ვრცელდება ჩვენს სახლში.

ჩემს ოჯახში მშვიდი, მეგობრული გარემოა, პატივს ვცემთ ერთმანეთს, უფროსებს, საქმეს ვინაწილებთ, ერთად ვსადილობთ და ვვახშობთ, ერთად ვერთობით, ერთად ვისვენებთ და ერთად ვსწავლობთ გაკვეთილებს. განსაკუთრებით ვინახავთ გარდაცვლილების ხსოვნას, ხშირად ვშლით მათ მოსახსენებელ სუფრას, დავდივართ საფლავზე, მიგვაქვს ყვავილები, ვუვლით მათ სამარადუამო სამკვიდრებელს.

ჩვენს ოჯახში ბევრი ლამაზი დღე გვაქვს ტრადიციულ დღედ მიღებული. ყოველ ზაფხულს ვისვენებთ ზღვაზე, ქობულეთში. ორი კვირით ადრე ვიწყებთ სამზადისს, მივდივართ მეგობრებთან ერთად და სასეირნო ბადის წინ, გოგიტიძეების ოჯახში ვქირაობთ ოთახს. მიყვარს ზღვა და ძალიან კარგად ვგრძნობ თავს იქ. დილით ადრიანად ვესტუმრები ხოლმე ჩემს „დიდ მეგობარს“, ვიკაჟებს სხეულს, ვიგრილებ ტანს მისი მარილიანი წყლით და ულტრაიისფერი სხივებით. ქვიშაზე წოლა მაინცდამაინც არ მიყვარს, წყალში შესანიშნავად ვგრძნობ თავს. ვცურავ, ვყვინთავ, ვხტები სიმაღლიდან, ვთამაშობ, ვაგროვებ ფერად, ლამაზ კენჭებს, ნიჟარებს, ვიღებ სურათებს. ისე, რომ წყლიდან დიდი ჩხუბით და აყალ-მაყალით ამოვდივარ. გვიან საღამოს ვსეირნობთ, ვზივართ რესტორანში, ვისმენთ საესტრადო სიმღერებს და ვცეკვავთ.

როცა ქობულეთში ვისვენებთ, აუცილებლად ვსტუმრობთ ბოტანიკურ ბაღს. დედა ბიოლოგია და უყვარს იქ ყოფნა. ის უამრავ ნერგს ყიდულობს და ახარებს (სახლში პატარა ბოტანიკური ბაღი ჩვენც გვაქვს). დელფინარიუმშიც ჩავდივართ და ვათვალიერებთ ცოცხალ მუზეუმს. ზაფხულს ყოველთვის ლამაზად და შინაარსიანად ვატარებთ. შუადღისას, როცა მზე ძალიან

მზურვალეა და არ არის სასურველი გარეთ ყოფნა, შინ ვერთობით, ვთამაშობთ სხვადასხვა გონივრულ თამაშებს. დღეში ერთი ლექსი აუცილებლად უნდა ვისწავლოთ, დედა ამბობს: ეს გონებას ავარჯიშებს, ელასტიურს ხდის და კვებავსო. ჩვენც ვემორჩილებით, თუმცა, გამოგოგვებით, ლექსს მეტწილად მოცულობით პატარას ვარჩევთ, ძალიან დიდი ძალა რომ არ დაგვაღვეს.

ზაფხულის ბოლოს, ბებოს სოფელში მთელი სანათესაო ვიკრიბებით მარიამობის დღესასწაულზე. შემიძლია ვთქვა, რომ ეს უბედნიერესი დღეა. მოგონებები ლამაზი ბავშვობიდან, წინაპრების ცხოვრებიდან.

შემიძლია ბევრი ლამაზი დღე გავიხსენო, მაგრამ ეს შორს წამიყვანს...

რაც შეეხება ახალ წელს, იგი ჩვენთვის დღესასწაულთა დღესასწაულია. დედა და პაპა (დედის მამა) ამ დღეს არიან დაბადებულნი, ამიტომაც ახალი წლის დადგომასთან ერთად, მათ დაბადების დღესაც აღვნიშნავთ.

ახალი წლის მობრძანებასთან ერთად თოვლის ბაბუაც გვესტუმრება ხოლმე. როცა პატარები ვიყავით, თოვლის ბაბუის გვკვებოდა. ვერ ვცნობდით საგანგებოდ ჩაცმულ-დახურულ, საჩუქრებით დატვირთულ ბიძას, წელში მოხრილს, თეთრი წვერით დამშვენებულს, ხმადაბობებულს. მოგვიკაკუნებდა კარზე ხელდამშვენებული, ჩვენთან სურათებს გადაიღებდა, დაგვლოცავდა და სულ მაღე მიდიოდა. ოთხი წლის წინ, შემთხვევით აღმოვაჩინე კარადაში დაკიდული თოვლის ბაბუის აქსესუარები და მივხვდი, რაც ხდებოდა. არ ვიცი, მეწყინა თუ გამიხარდა. მას შემდეგ სურვილების ბარათი აღარც მე და აღარც ჩემს ძმას აღარ დაგვიწერია, თოვლის ბაბუა თვალთა აღარ გვინახავს, მაგრამ საჩუქრები მაინც მოგვდის ბებია-ბაბუისგან და მშობლებისგან.

ყოველ ზაფხულს ჩვენს სოფელში ზღუდრობის დღესასწაულს აღვნიშნავთ. მთელი წელი ემზადება ამ დღისთვის ხალხი.

ყველას ოჯახში იშლება ღამაში ქართული სუფრა, ყველა სახლის კარი ღიაა სტუმრისთვის. მოდიან და მიდიან, არის სტუმრების გადაპატიჟება, ამაყია ის მასპინძელი, ვისაც ამ დღეს მეტი სტუმარი ჰყავს. ჩვენს ოჯახში ასეთ დროს დიდი ხალხმრავლობაა. ძალიან მიყვარს ეს დღესასწაული.

დიდი ბაბუისგან გამიგონია: „ქართული სუფრა აკადემიაა“ და მეც უფროსების გვერდით ვზივარ სულგანაბული და ვისმენ ჩვენი წინაპრების სახელოვან ამბებს, ღამაზ-ღამაზ სადღევრძელოებს, ხანდახან კამათის მოწმეც ვხდები ხოლმე. მერე წმინდა გიორგის და წმინდა მარინეს ტაძრებში მივდივართ, ვანთებთ სანთლებს, ვლოცულობთ. საღამოობით სოფლის მოედანზე ხანდახან ტრადიციული ჭიდაობი იმართება. ახალგაზრდები მკლავჭიდშიც ეჯიბრებიან ერთმანეთს. იქ გამარჯვებულები მომავალი წლის ამ დრომდე სოფლის ლიდერებად ითვლებიან. ეს საპატიო მისია, ყველასთვის მიღებული და ყველასგან აღიარებულია. ამ დღეს ძალიან მზიარული და ღამაზია სოფელი ბრეძა.

ჩემს ოჯახში განსაკუთრებული ზეიმით აღვნიშნავთ დაბადების დღეებს, ახალ წელს, აღდგომას.

ღედა და მამა ყოველთვის ღამაზ ზეიმს გვიწყობენ დაბადების დღეზე. ამ დროს საზეიმოდ რთავენ სახლს, გვიმზადებენ განსაკუთრებულ სადილებს, გვიცხობენ დიდ ტორტს და ფერადი სანთლებით გვირთავენ. გვყავს უამრავი სტუმარი. ვზეიმობთ და ვიღებთ უამრავ სურათს.

მე ჩემს მშობლებთან მეგობრული ურთიერთობა მაქვს, ისინი ძალიან ახალგაზრდები არიან და კარგად ვუგებთ ერთმანეთს. თუმცა, ხანდახან მგონია, რომ უსამართლოდ მსჯიან და მიწყრებიან. ამაში კი ჩემი პატარა, ეშმაკი ძმაა დამნაშავე.

მე მგონი, ცელქი ბიჭი არ ვარ, თუმცა არც წიგნების კითხვით ვიკლავ თავს. მიყვარს კომპიუტერი და როცა მასთან ვზივარ, მავიწყდება, რომ ადამიანებს არსებობისთვის ჭამა სჭირდებათ. გაკვეთილების სწავლა არ მეზარება, უპასუხისმგებლოდ სკოლაში არასოდეს მივდივარ. მიყვარს მათემატიკა და

სპორტი. დავდივარ კალათბურთზე. ჩემი მასწავლებელი დიდ იმედებს ამყარებს ჩემზე, მეც ვცდილობ არ გავუმტყუნო. ვსწავლობ ინგლისურს, თუმცა მაინცდამაინც დიდ სიამოვნებას ეს პროცესი არ მანიჭებს. არა, ძალას არ მატანენ, ვიცი აუცილებელია უცხო ენის სწავლა და მეც ენერგიულად ვცდილობ სალაპარაკო ენის დაუფლებას. თავისუფალი დრო თითქმის არ მრჩება. შაბათ-კვირას ვახერხებ მეგობრებთან თამაშს. ისე, ჩემი აზრით, ბავშვს სათამაშოდ მეტი დრო უნდა ჰქონდეს, ბავშვი მეორედ ხომ აღარ ვიქნები.

მეგობრებთან ძალიან კარგი ურთიერთობა მაქვს. კონფლიქტი არასოდეს მქონია. მაქვს უამრავი სათამაშო, სხვადასხვა დროს ნაყიდი და ნაჩუქარი, თითქმის ყველა სათუთად მოვლილი და შენახული. ჩემს ძმას ხელს არ ვაკიდებინებ. ხშირად ეს ჩვენი ჩხუბის მიზეზი ხდება. ხანდახან მეცოდება კიდეც, წყლიანი თვალებით, ყელგამოწეული მევედრება, არ გაგიფუჭებო, მაგრამ ვერ ვენდობი, მაგნე ბავშვია, თვითონ ვერც ერთი სათამაშო ვერ შეინახა.

ზაფხულობით სოფელ ბრეძაში ვისვენებთ ხოლმე. მიყვარს ჩემი სოფელი. ამაღლებულ ადგილზე, მზის გულზე გაშენებული საკმაოდ დიდი სოფელი კურორტი არ არის, მაგრამ ზაფხულობით უამრავ სტუმარს მასპინძლობს.

სოფელში პატარა მდინარე ჩამოდის, სლიპინას ეძახიან. მდინარეში დიდი თეთრი ზავსმოღებული ქვები ყრია. ზედ ფეხს ვერ მოიკიდებ. ალბათ სლიპინა ამიტომ ჰქვია. ოჯახში ჩემი მესაიდუმლე და გულშემატკივარი პაპაა. ის არაფერს მიშლის, ყველა სურვილს მისრულებს, არასოდეს მიბრაზდება, თუმცა მშობლებიც იშვიათად მტუქსავენ, მეტწილად ჩემი პატარა ძმის გამო.

მე ვცდილობ, მშობლებს მივბაძო. მინდა მათსავით საქმიანი ვიყო, დიდივით მოვიქცე, ვიაზროვნო, ოჯახის პრობლემების გადაჭრაში მივიღო მონაწილეობა. ხშირად ვეხმარები პაპას მეურნეობაში. ორი წლის წინ მასთან ერთად საუკეთესო ამერი-

კული ჯიშის 80 ძირი მწვანე ვაშლის ხე დავრგე. სულ მალე, პირველი მოსავალი უნდა მივიღოთ. სოფელში ყვავილების სათბურიც გვაქვს, ყველა ვუვლით. იქ ტიტები მოგვყავს ადრეულ გაზაფხულზე. საუცხოო სანახავია ათასობით ერთად აყვავებული ტიტა, პირდაპირ სამოთხეა, მაგრამ ამ სიამოვნებას დიდი შრომა სჭირდება. ჩვენც თავს არ ვზოგავთ, ყველას განაწილებული გვაქვს საქმე.

დედა ცდილობს ბავშვობა გაგვილამაზოს მე და ჩემს ძმას, სწორად აღგვზარდოს, შრომას მიგვაჩვიოს, სიკეთე ჩავგინერგოს. ბოლო ხანებში ჩემს ხასიათში ცვლილებებს ვატყობ. ხშირად ტირილის ხასიათზე ვდგები. სიგიჟემდე მინდება, რომ მქონდეს საკუთარი ოთახი, ფუმფულა სათამაშოებით სავსე, სადაც ჩაკეტები ჩემთვის, მოგუსმენ მუსიკას, დავისვენებ და ხასიათსაც ალბათ ასე გამოვისწორებ. მინდა კედლებზე გავაკრა ჩემი საყვარელი სპორტსმენების და მომღერლების პლაკატები, მაგრამ ამის ნებას არ მაძლევენ. ჩემს ოთახში კი ეს დასაშვები იქნება.

ბიძამ, 11 წლის რომ გავხდი, მობილური ტელეფონი მაჩუქა. ეს ჩემთვის დიდი სიხარული იყო. მას შემდეგ ტელეფონი ჩემი მესაიდუმლეა. ვგზავნი მესიჯებს მეგობრებთან, ვერთობი ინტერნეტით და მერე სახლში ყველას ვეხვეწები სალაპარაკო ბარათი მიყიდონ. მშობლები მიკრძალავენ ტელეფონით გართობას, მაგნე დასხივების გამო, მაგრამ მე ინტერნეტში ბევრ საინტერესო ინფორმაციას ვპოულობ, ცნობისმოყვარეობას ვიკმაყოფილებ და თავსაც ამით ვიმართლებ მათთან.

ძალიან მომწონს ჩემი ოჯახი. როცა ვფიქრობ იმ ბავშვებზე, რომლებიც უოჯახოდ იზრდებიან, გული მიმძიმდება. ეკლესიაში ყოველთვის ვანთებ სანთელს ჩემი ოჯახის საკეთილდღეოდ.

რომ გავიზრდები, მეც ხომ გავხდები მშობელი. ეს ბუნების კანონია. ჯერ პატარა ვარ იმისთვის, რომ განვსაჯო, რა კარგია და რა ცუდი, ან როგორი მშობელი ვიქნები. ერთი ეს არის, რომ მინდა მივბაძო ჩემს მშობლებს და შვილებთან მეგობრული და თბილი ურთიერთობა მქონდეს.

ჩემი ოჯახი

მარიამ ჭიკლაური

ოზურგეთის ი. გოგებაშვილის სახელობის
№4 საჯარო სკოლა, VII კლასი

მშობლებს ვერაფერ ინაცვლება

არ მიყვარს ღამე. მისი მეშინია, ძალიან ბნელი და მუქია. ხანდახან, როცა მოვარე ანათებს, ან ვარსკვლავები ციმციმებენ, ამბობენ, ნათელი ღამეაო, მაგრამ მე მაინც არ მომწონს, მაშინ ხეების ერთმანეთში გადახლართული ჩრდილები უფრო იდუმალი და საშინელი მეჩვენება. არც მარტოობა მიყვარს. ღამე თვითონაა მარტოსული. ძალიან მღუპარეა, გასუსული.

ყელაზე სევდიანი ფიქრების წამოშლაც იცის ღამემ. ავია და დაუნდობელი. ფიქრი გიტრიალებს სასთუმალთან, გიტრიალებს მანამ, სანამ ცრემლით არ დავისველებს ბალიშის ყურს. ცრემლი მონატრებას მოსდევს. გააჩნია, ვინ გენატრება. თუ მეგობარი გენატრება, გონებით მასთან გადაფრინდება, იხსენებ ყველაფერს: ათასგვარ ხუმრობას, ცელქობას, თამაშს, სიმღერას, ცეკვას, ხანდახან კამათსაც. ისიც იცი, თუ ძალიან შორს არაა, გათენდება და ინახულებ. მთავარია, კარგად იყოს. მერე გეძინება და სიზმარშიც აგრძელებ ფიქრს; ფიქრის გაგრძელებაა სიზმარი, როცა სახლი გენატრება, შენი სახლი, შენი მშობლებითა და და-ძმით სავსე, სადღაა სიზმარი... გამკრთალი ძილი შენზე უარესად ფხიზლობს. განა შეიძლება, ბავშვს საყვარელი ადამიანები ენატრებოდეს და მათ ნახვას ვერ ახერხებდეს?

მიყვარს დეიდა, ბებია, ბაბუა... ისინი ცდილობენ, გამითბონ სული, დამამშვიდონ, მაგრამ ამაოდ... მშობლებს ვერაფერ ენაცვლება...

ზოგჯერ ამას ნათელი დილა შველის, მაგრამ ხანდახან ისიც ბუნდოვანია, ღამესავით გაჯიუტებული და არ მშველის ბევრი უცნაურობის ახსნაში.

უცნაურობაა, აბა რა არის — შორს მყოფი მშობლები, შვილების მონატრებით დაოსებულები, არაქათგაცლილები, ნერვიული დაჟინებით რეკავენ ტელეფონით. მერე, ცოტა ხნით თითქოს გულდადებულები, წყნარდებიან. თვითონაც იძინებენ, თუ დაეძინებათ, მხოლოდ სიზმრებში შვილების სააღერსოდ. განა შეიძლება, დედას შვილი ენატრებოდეს და შვილს — დედა, ისინი სხვადასხვა ქვეყანაში ცხოვრობდნენ და იტანჯებოდნენ უერთმანეთოდ?

იყო ერთხელ სიბნელე... იყო და გვიშველა წმიდა ნინომ. გააპო ჯვრით წყვდიადი და ჩამოიქცა კერაჲ ქცეული ღამე, მტვრად იქცა.

გახდა დილა ნათელი. დიდხანს იყო გასაგები, მანამ, სანამ ახალი კერპების გამოძერწვა არ დაიწყო. მერე ისევ ჩამობნელდა, თუმცა იმ ბნელს ბებია მისტირის, ამბობს, ასე არ ბნელოდაო, ბაბუაც ღუმს, თუმცა ზოგჯერ კომუნისტებს ნატრობს...

მამა რომ აქეთ იყოს, შეედავებოდა, დედაც, ალბათ.

...ისევ საჭირო გახდა ჯვრის მომარჯვება კერპის დასამსხვრევად. წმიდა ნინოს პატიება ვთხოვეთ, ცრემლებად ვიქცით. გვაპატიო.

გათენებას არ ადგება საშველი!

საშველი შორს წასვლაში გამოინახა! სხვა ქვეყნებმა დაიფარეს ჩვენი ახლობელი ადამიანები უსუსურობის, უმუშევრობის, არასრულფასოვნების შეგრძნების კლანჭებისაგან! დაიფარეს?! თუ გვართმევენ დედას, მამას, გვართმევენ მთლიანად ოჯახს...

დედები ენატრებათ შვილებს, მამები ენატრებათ. ყველა კერპი დამსხვრეულია.

მე ასე ვლოცულობ: დილით მზე მინდა ამოცურდეს, მზემ და დედამ გამაღვიძონ; ბაღში არ მქონდეს სველი, დილა მიყვარს ნათელი, გასაგები, ხან ალისფერი, ხან წვიმიანიც, ხმაურიანი, ცოცხალი, ხალხმრავალი...

ჩემი ოჯახი

ნინო ბრიგალაშვილი

თბილისის ვ. ესვანჯიას სახელობის
საერთო სკოლა „ცისკარი“, III კლასი

მალე დმერთი
ბმასაც მაჩუქებს

ოჯახიდან იწყება სიცოცხლე, სიყვარული, ტრადიციების პატივისცემა და საკუთარი სამშობლოს შეგრძნება.

ოჯახში პოვებს ადამიანი სულიერ სიმშვიდესა და ბედნიერებას. დაღლილ-დაქანცული ადამიანისთვის ოჯახი ის ადგილია, სადაც შეიძლება კარგად დაისვენოს და აღიდგინოს ძალა. ოჯახი წმინდაა, ამიტომაც ადამიანს ყოველთვის ალამაზებს ოჯახი, ერთგულება და განსაკუთრებული სიყვარული. ოჯახია სიყვარულის, სათნოების, ღმობიერების და თავგანწირვის ტაძარი.

ჩემი ოჯახი არის სტუმართმოყვარე და ტრადიციების დამცავი. მე ძალიან მიყვარს ჩემი ოჯახი — დედა, მამა და ჩემი პატარა და ანა. მიმაჩნია, რომ ყველაზე ღამაში და ჭკვიანი ჩემი დედაა, ხოლო ყველაზე მამაცი და უკეთესი — მამაჩემი.

ოჯახი იქმნება იმისთვის, რომ ადამიანები იყვნენ ბედნიერები. მე ვიცი როდის არის ოჯახის ყველა წევრის დაბადების დღე, ველოდები როდის მოვა დედაჩემის, მამაჩემის და ჩემი დის დაბადების დღე, რომ მივულოცო. ვიცი, რომ ჩემი მილოცვა ძალიან გაახარებთ. მამა დაბადების დღეს ყოველთვის ყვავილებით მოდის სახლში, რადგან ყვავილები სიყვარულის სიმბოლოა. ჩემი მშობლები ზოგჯერ მაქებენ და

იშვიათად მაკრიტიკებენ, ეს ზდება მაშინ, როცა თვითონ მე ვგრძნობ ქების ან კრიტიკის აუცილებლობას. თუმცა მე ქება უფრო მსიამოვნებს, ქების დროს გარკვეული სიხარული მეუფლება და ყოველთვის ვცდილობ ისე მოვიქცე, რომ ქება დავიმსახურო.

ყველაზე დიდი საჩუქარი ჩემთვის მშობლების ღიმილიანი ქების სიტყვებია. ჩემს ოჯახში ყველა ერთმანეთზე ზრუნავს და ჰარმონია სუფევს. ამიტომ გამოირჩევა ჩემი ოჯახი განსაკუთრებული სიკეთით, სითბოთი და სილამაზით.

ოჯახის უფროსი არის ჩემი მამა, რომელიც დილით მიდის სამსახურში და შუალამისას ბრუნდება. მამას ძალიან უყვარს თავისი ოჯახი. კვირაობით მიეყვართ სასეირნოდ.

ჩემი დედა ყველაზე ლამაზი, ჭკვიანი და მზრუნველია. დედა ეხმარება ყველა ოჯახის წევრს, ალაგებს სახლს, გვიკეთებს საჭმელს, გვირეცხავს ტანსაცმელს და სულ ჩვენზე ზრუნავს.

ჩემი პატარა და ყველაზე ლამაზი და საყვარელი გოგონაა, ის ბაღში დადის.

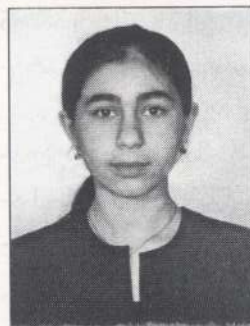
ჩემი ოჯახის წევრები ყოველთვის მენატრებიან, რადგან ჩვენ ვართ ერთი ოჯახი და ერთმანეთის სიყვარულით ვცხოვრობთ. მე ყოველთვის მინდოდა, რომ დასთან ერთად ძმაც მყოლოდა.

ჩემი ოჯახი ღმერთსაც უყვარს და ვიცი, რომ მალე ღმერთი ძმასაც მაჩუქებს.

ჩემი ოჯახი

საბინა რუსთაშვილი

ქ. გარდაბნის №3 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი

ჩემი მყუდრო სავანო

მე დიდი ოჯახი მაქვს: დედა, მამა, ბებია, სამი ძმა და ერთი და. ჩემი ოჯახი ჩემთვის მყუდრო სავანოა. ჩვენ ერთად ვართ ღვინშიც და ჭირშიც. ძალიან მიყვარს ჩემი დამები. ყოველ დილით პატარა ძმების ჭყიპინი მალვობებს, თუმცა ზოგჯერ მათი ხმაური მალიზიანებს და ოთახიდან წიგნებით ხელში გავრბივარ, რომ როგორმე გაკვეთილები მოვაგზავლო.

ოჯახში ჩემი ყველაზე საუკეთესო მეგობარი დედაა. ბედნიერი ვარ, როცა ჩემი დედის თვალებში სიყვარულის ნაპერწკალს ვხედავ. იგი მაშინ არის ბედნიერი და გახარებული, როცა ჩვენ ჯანმრთელებს გვხედავს.

ჩემი ძმების სიცელქის მოყოლით თავს არ მოგაბეზრებთ. ხანდახან მამბრაზებენ კიდევ, მაგრამ მათ ოჯახში ხალისი და მხიარულება შემოაქვთ. ჩვენი ხმაურით დაღლილი ბებია ხან გვეჩხუბება, ხან კი ტკბილად გვესაუბრება და გვეაღვრება.

ჩემი ყველაზე დიდი ოცნებაა, რომ რუსეთში სამუშაოდ წასული მამა შინ დაბრუნდეს. აი, მაშინ უფრო სრულყოფილი ოჯახი გვექნება. მე ღმერთს ყოველთვის შევთხოვ ჩემი ოჯახის კეთილდღეობას და ყველას ჯანმრთელობას. ვი-

ცი, წლები გავა და ჩემი და-ძმები თავის გზას მოძებნიან ცხოვრებაში, მაგრამ უზრუნველი ბავშვობა, ერთად გატარებული წლები ყველას ტკბილ მოგონებად დაგვრჩება.

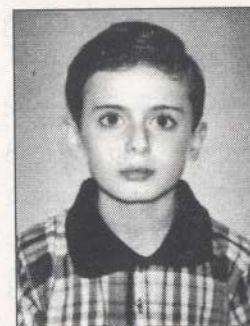
არასოდეს დამავიწყდება 2006 წლის 18 მარტი. ვლელავდი, ადგილს ვერ ვპოულობდი, რაიონის სტიპენდიატის საპატიო წოდება მერგო. გული სიხარულით მიცემს, ჩემი ყველაზე დიდი ჯილდო ის არის, რომ მშობლებს გავახარებ. დედას სიამაყის ცრემლი სდის თვალებიდან. ნაბიჯ-ნაბიჯ, ნელ-ნელა, ადლ-ადლ მივიწევ წინ, ვიპყრობ ცოდნის მწვერვალებს და ჩემს მომავალზე ვფიქრობ.

ჩემს ოჯახს ჩემი წარმატებები ახარებს, ჩემი ტკივილი სტიკვა, მშობლები ოცნებობენ ჩვენს ბედნიერ მომავალზე, მე კი პატარა და-ძმებს სწავლის, შრომის, ერთგულების, ცოდნის მნიშვნელობასა და მადლს ვასწავლი.

ჩემი ოჯახი

ირაკლი ქორქია

ქ. ფოთის №5 საჯარო სკოლა,
V კლასი

დედისერთობის უპირატესობა და ცკივილი

ღმერთმა წილად დედისერთობა მარგუნა (თუმცა რატომ ღმერთმა? ჩემმა მშობლებმა!) ძალიან ძნელად, მაგრამ მაინც ვეგუები ამ ხვედრს (სხვა რა გზაა!)

დიდხანს ვისმენდი უკვე დაზეპირებულ ფრაზას: ირაკლი, დაიკო ან ძამიკო არ გინდა? მეც, ზოგჯერ მარტოობით თავმოებზრებული, ავყვირდებოდი: ბოლოს და ბოლოს, მიყიდეთ და ან ძმა! (თუმცა თავიდან სასტიკი წინააღმდეგი ვიყავი ოჯახში დაიკოს მოყვანის, ბოლოს ამ დათმობაზეც წაველი). ისე, ყველაფერს აქვს თავისი დადებითი და უარყოფითი მხარე, ჰოდა, მეც დავიწყე დედისერთობაში დადებითის ძეხნა. დიდი დრო არ დამჭირვებია, უცებ მივაგენი. ჩემი აზრით, დედისერთობა კარგია, რადგან ოჯახში ყველაფერი ჩემით იწყება და მთავრდება, ყველა პრობლემა, სიხარული ჩემს სახელს ატარებს, სამსახურიდან დაბრუნებულ ბებიას ჩანთაში ყოველთვის უდევს ჩემთვის განკუთვნილი (და სხვა არავისთვის) ტკბილეული, ოღონდ რამე ვინატრო, დედ-მამაზე არაფერს ვამბობ, ბებო მაქსიმალურად მისრულებს ოცნებას, სახლში ყველაფერს ჩემი სახელი ჰქვია. ბავშვი ამაზე უარს უნდა ამბობდეს? ჰოდა, მეც არაფერს ვამბობ, მხოლოდ იუმორით ვუ-

ცქერ ჩემს მდგომარეობას — დედისერთობას და ამით ვიცავ თავს სევდისგან. ეს ჩემი პატარა გულის ტკივილია.

ჩემი ოჯახი არაა დიდი. იგი ოთხი წევრისაგან შედგება: გულიკო ბებია, დედა, მამა და მე. შვიდი წლის წინ ხუთნი ვიყავით... ბუთული ბაბუა ჩვენი მოუშუშებელი ტკივილია. ბუნდოვნად მახსოვს მისი სახე. ხშირად მესმის, ნეტავ, ირაკლის დავაჟკაცებას მოსწრებოდაო. თურმე ეხუმრებოდნენ, ეს ბავშვი შენს ხელში სიარულს ვერ ისწავლისო. მუდამ ხელში ატატებული დავყავდი. რომელ ბაბუას არ უყვარს შვილიშვილი, მაგრამ ბუთული ბაბუას რაღაც განსაკუთრებული სიყვარულით ვყვარებივარ. ბაბუა ცოცხალი აღარ არის, მაგრამ მემამყება, რომ გზად მიმავალს ხშირად მაგონებენ, ეს ბიჭი ბუთულის შვილიშვილიაო.

მარტო დარჩენილი ბებიას სიხარული მე ვარ (ასე მეუბნება თვითონ). თერთმეტი წელია, „ნორმალური ცხოვრებით“ არ უცხოვრია ჩემს გადამკიდეს, ძილით არ დამიძინია ხეირიანადო, ამბობს. ძალიან სათუთი ბავშვი ვყოფილვარ, ძნელად გასაზრდელი და გულიკო ბებიას ჩემს „გამოზრდაში“ დიდი ამაგი მიუძღვის. ეს ვიცი და ვცდილობ, გულის სითბო, სიყვარული არ მოვაკლო. ბევრჯერ მსმენია, ბებიები შვილიშვილებს ანებივრებენო. მე კი ამ მხრივ არ „გამიმართლა“. ჩემი ბებო სამართლიანი და პრინციპულია, არასდროს დამიჭერს მხარს, თუ მართალი არ ვარ. სულ ჭკუას მარიგებს, რჩევას მაძლევს, უნდა, რომ ყველაზე კარგი ვიყო და ჩემით იამაყოს, რომ კარგი ქართველი გამოვიდე.

ჩემი მშობლები პედაგოგები არიან. დედა ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელია, მამა — მათემატიკის. დე-

დის მითითებით ვირჩევ მხატვრულ ლიტერატურას. გულახდილად გეტყვით, ზოგჯერ სიზარმაცე დამრევს ხელს, მირჩევნია კომპიუტერთა და ტელევიზორით მივიღო მეტი ინფორმაცია, მაგრამ როცა დავფიქრდები, ვხვდები, რომ დედა ცუდს არ მირჩევს და მის ნებას დავყვები. ყველა მშობელს უნდა, თავისი შვილი ყველაზე კარგი იყოს. ალბათ, ამიტომაც არიან ასე მკაცრები. მე კი ბავშვური გატაცებებით ვცე-
ლქობ, ხშირად ვფიქრობ, რომ არ მიშლიდნენ, რას ვიზამდი? ალბათ, სახლიდან მხოლოდ ცეკვაზე წასასვლელად ან ეზოში სათამაშოდ გავიდოდი, კომპიუტერს დიდხანს ვითამაშებდი, თუმცა არც წიგნების კითხვას მივატოვებდი, საკუთარ ლაბორატორიას მოვაწყობდი, ექსპერიმენტებს ჩავატარებდი.

ერთხელ კლასის დამრიგებელმა დაგვაგალა ჩვენს სადარბეზელზე დაგვეწერა. როცა წერა დავიწყე, აღმოვაჩინე, რომ თურმე ბევრ რამეზე ვფიქრობ: ვდარდობ ხელმოკლე ოჯახებზე, ბავშვებზე, რომელთაც წლებია, მშობლები არ უნახავთ, ვდარდობ სხვათა სადარდელს.

ჩემი და დედას ურთიერთობა განსაკუთრებულია. რომ იტყვიან, კალთაზე ჰყავს გამობმულიო, ისეა. ქალაჩუნა არ გეგონოთ, მაგრამ ძალიან მიხარია მასთან ერთად სიარული.

მე და მამა კაცურად ვუგებთ ერთმანეთს. ეს ალბათ იმიტომ, რომ მამას რბილი ბუნება აქვს და ძალიან დამთმობია. მისგან გულისტკენა არ მახსოვს. სახლში იშვიათად მოდის აღრე, შემოვა თუ არა, სითბო და სიხარული შემოაქვს. საოცარი იუმორის გრძნობა აქვს. ასე ამბობს: ირაკლის დაღებითი თვისებები ჩემგან გამოჰყვა, უარყოფითი კი დედისგან ერგო საჩუქრადო.

ჩემი ჩვეულებრივი დღე მეტად დატვირთულია, თუმცა ერთფეროვანი. ვსწავლობ ლათინურ-სპორტულ და სტანდარტულ ცეკვებს, ფორტეპიანოზე დაკვრას, ინგლისურ ენასა და კომპიუტერს, რაც ერთფეროვან დღეებს მიხალისებს.

გამორჩეულ დღეზე თუ მკითხავთ, გეტყვით, რომ გარდა სადღესასწაულო დღეებისა, ჩემთვის განსაკუთრებული ის დღეა, როცა ყველა ერთად ვართ შინ, არავინ არსად მიდის, მყუდრო, ოჯახურ გარემოში ყოფნას არა სჯობია რა. ჩემთვის ეს დიდი ბედნიერებაა.

ჩემი ოჯახი სტუმართმოყვარე, მზიარულია. ხშირად თავისუფალ დროს დედა ფორტეპიანოსთან ჯდება და ყველანი ერთად ვმღერით. ერთხელ ერთ მეზობელს უთქვამს, ქორქები სულ მღერიანო. ამაზე ბევრი ვიცინეთ. ალბათ უდარდელები ვგონივართო. ვცხოვრობთ ასე სიამტკბილობით.

თუმცა იდეალური ამქვეყნად არაფერია. ვიტყვი, რომ უკეთეს ოჯახში არც ვისურვებდი დაბადებას. დღეს ჩემთვის ყველაზე ძვირფასი ჩემი ოჯახის წევრები არიან. ვერასდროს ვიტყვი უარს იმ ოჯახურ სიბოძოზე, სიყვარულზე, რაც ჩემ ირგვლივ სუფევს და ღმერთს ვთხოვ, რომ რამდენი წელიც უნდა გავიდეს, ყოველთვის შემემდლოს ბედნიერმა ვთქვა: ჩვენ ისევ ერთად ვართ — მე, დედა, მამა და ჩემი ბებო.

ჩემი ოჯახი

ირინა ხაჩატუროვა
ქ. თბილისის №136 სკოლა,
VI კლასი

ძალიან გვიყვარს სტუმრები

თქვენ გიყვართ სტუმრები? ჩვენ ძალიან გვიყვარს და გაპტიუებთ ჩვენს სტუმართმოყვარე ოჯახში.

ნებისმიერ დროს თქვენ ჩვენი სასურველი სტუმრები იქნებით. მობრძანდით სადღესასწაულო დღეს, როდესაც სახლში მთელი ჩვენ ოჯახი იკრიბება.

ყველაზე მეტად ჩვენ გვიყვარს ახალი წელი, რომელიც სავსეა საიდუმლოებით და სილამაზით.

ახალი წელი... ყველასთვის სასურველი დღესასწაულია, რომელსაც ჩვენ ყოველთვის სახლში ვხვდებით.

წარსული წლის ბოლო დღე...

დილიდან, სანამ დედა და ბებია სამზარეულოში ფუსფუსებენ, მე და ჩემი ძმა მამიკოსთან ერთად მივდივართ ნაძვის ხის შესაძენად; აძვირად, ჩვენ ცოცხალი ნაძვის ხის შეძენა გადავწყვიტეთ. ჩვენ პატარა, ლამაზი ნაძვი მოგვეწონა, კენწერო, თითქოს საგანგებოდ ისარივით ჰქონდა წაწვეტებული ვერცხლისფერი სათამაშოს ჩამოსაცმელად.

სასადილო ოთახში ნაძვი ჯერ შეშინებული, მისრესილი ჩანდა, მაგრამ თანდათანობით ტოტები გაშალა და საღამოსთვის, როგორც მშობლიურ ტყეში, ისე გაიშალა და გაფუძულდა.

დიდხანს ვრთავდით (ეს ხომ ჩვენი საყვარელი საქმეა) და როცა ყველა სათამაშო ჩამოვკიდეთ, ნაძვის ხე გაბრწყინდა. პატარა გემს დაემსგავსა. ახალი წლის შესახვედრად რომ უნდა გამგზავრებულიყო.

მამა ოთახს გირლანდებით, ნიღბებით, ფერადი ბუშტებით რთავს და ის ხელად ლამაზ და სადღესასწაულო ოთახად გადაიქცევა ხოლმე.

ბევრი ძველი ნაძვის ხის სათამაშო გვაქვს, რომლებითაც ჯერ კიდევ მამაჩემი რთავდა ნაძვის ხეს ბავშვობაში, ახალი, თანამედროვე, ჩვენი ხელით გაკეთებულებიც გვაქვს.

ოთახი მზადაა და ჩვენ ვიწყებთ მაგიდის გაშლას. ტრადიციად იქცა სხვადასხვა კერძების გაკეთება და როგორც ყოველთვის, მაგიდას ამშვენებს საცივი, ტოლმა, ხაჭაპური, გოზინაყი და ტრადიციული ვაშლის ნამცხვარი — ბებიჩემის ოსტატობა.

ეს დღესასწაული კიდევ იმიტომ გვიყვარს, რომ ახალი წლის შესახვედრად ჩვენთან როგორც წესი, მოდიან ჩვენი მამიდა და პაპა, ბებიას ძმა.

უფროსები ახალ წელს შუალამისას ეგებებიან. საათი 12-ჯერ რეკავს და მის უკანასკნელ ზარზე იბადება ახალი წელი. უფროსები ჭიქებს სწევენ და ერთმანეთს ბედნიერებას და ჯანმრთელობას უსურვებენ. ჩვენ (ირინა და ალექო) ახალ წელს დილით ვეგებებით. ჩვენ შუალამეს არ ველოდებით, თოვლის ბაბუას მოლოდინში ადრე ვიძინებთ, მალე რომ გათენდეს და ნაძვის ხის ქვეშ დატოვებული საჩუქრები ვნახოთ.

და აი ეს დღეც დგება, რაღაც აუხსნელი დამთხვევის წყალობით, ერთდროულად ვიღვიძებთ და ნაძვის ხისკენ გავრბივართ, იმედი გვაქვს, რომ კეთილმა თოვლის ბაბუამ ჩვენზეც იზრუნა, თან ცოტათი ვშიშობთ, ამჯერად ხომ არ დავავი-

წყდით. მაგრამ არა, ვაშა!!! ნაძვის ხის ქვეშ საჩუქრების ორი შეკვრაა — ჩემთვის და ალექოსთვის, როგორც ყოველთვის თოვლის ბაბუამ გაგვახარა.

ჩვენს ხმაურზე ყველა შემორბის სასტუმრო ოთახში. ალფრთოვანებისა და პირველი ცნობისმოყვარეობის დაკმაყოფილების შემდეგ, უფრო გულდასმით ვათვალიერებთ საჩუქრებს. ამ დროს ვიღაცამ დააკაკუნა. აღმოჩნდა, რომ ეს ჩვენი მეკვლე იყო, ოთარი ბიძია. დედიკო თვლის, რომ მას აქვს ბედნიერი, კარგი ფეხი და სთხოვს, რომ პირველი ის შემოვიდეს ჩვენთან საახალწლოდ.

ახლა კი შეგვიძლია ყველა მაგიდასთან მივიწვიოთ. ტრადიციული მილოცვების შემდეგ წინაპრებს ვიხსენებთ. ჩვენ არ გვინახავს ჩვენი პაპები, დედის დედა, მაგრამ სიყვარულით ვინახავთ ფოტოსურათებს, ჯილდოებს (ისინი ომის მონაწილეები იყვნენ) და მათ პირად ნივთებს. როდესაც ჩვენ მათ ფოტოებს ვუყურებთ, ცრემლები მოგვდის.

აი, მამაჩემი ჯდება პიანინოსთან და ყველა მხიარულად მღერის სიმღერებს, რომანსებს, საბავშვო სიმღერებს. მერე მე ვიცვამ ჩემს საცეკვაო კაბას და ვასრულებ საყვარელ ცეკვას — „მთიულურს“.

ვერც კი ვიგებთ, როგორ გავიდა დრო. დავგავიწყდა, რომ ჩვენც მეკვლეები ვართ. ვიღებთ ტკბილეულს, ვიცვამთ ლამაზ ტანსაცმელს და მივრბივართ ჩვენს საყვარელ მეზობლებთან მისალოცად. ესეც უკვე ტრადიციად იქცა.

საახალწლო საჩუქრებით, ბუშტებით და კანფეტებით და საჩუქრებულები ვბრუნდებით სახლში.

ეს დღე არის სავსე სიხარულით, ღიმილით, კარგი მოგონებებით, სიმღერებით, სტუმრებით.

ჩემი ოჯახი

გვანცა კურტანიძე
თბილისის №42 საჯარო სკოლა,
VIII კლასი

დღიურებად აკინბოული ფიქრები

24 თებერვალი

დღეს საკონტროლო წერა გვაქვს. რა თემას შემოგვთავაზებს სალომე მასწავლებელი? ალბათ, რაღაც ორიგინალურს (თვითონაც ხომ ასეთია?) დაფაზე ერთადერთი სიტყვა — „დედაჩემი“ დაწერა. საინტერესოა... ვფიქრობ, როგორ დავიწყო. არ ყოფილა იოლი იმ ქალზე საუბარი, რომელმაც ამქვეყნად მომავლინა და სიცოცხლე მაჩუქა. უამრავი აზრი კარუსელდევით მიტრიალებს თავში. ერთმანეთში იხლართებიან სტრიქონები და ფურცლებზე გადმობრძანება არ სურთ... ბოლოს მაინც მემორჩილებიან და წერას ვიწყებ:

დედაჩემი

დედიკო ჩემი საფიცარი ადამიანია. გარეგნობით შთაბეჭდავია, მაღალი, სანთელივით ჩამოქნილი, ნათელი შუბლითა და დიდი, ჭკვიანი თვალებით. არ მეგულება ქვეყნად მასზე უფრო თბილი, ალერსიანი და გულისხმიერი პიროვნება. ის ყველაზე ჰუმანურ პროფესიას — ექიმობას ემსახურება.

ჩვენ სულ ერთად ვართ. ნაცნობებმა ხუმრობით „სიამის ტყუპებიც“ კი შეგვარქვეს.

დედიკო ჩემი მესაიდუმლე და ნამდვილი მეგობარია. მსიამოვნებს მასთან საუბარი პოეზიაზე, სამყაროს ავ-კარგზე, ყველაფერზე...

ძალიან მინდა, მეც ასეთივე გულახდილი და მეგობრული დამოკიდებულება მქონდეს შვილებთან (ბევრი შვილის ყოლას ვაპირებ).

მეამაყება, ასეთი ქალის პირშმო რომ მქვია.

დავასრულე წერა, ნამუშევარი სალომე მასწავლებელს ჩაგაბარე, ვნახოთ რა ნიშანს დამიწერს...

27 თებერვალი

დილიდან თავი მტკიოდა (ამბობენ, გარდატეხის ასაკისა და გაზაფხულის ბრალიაო). სკოლაში მაინც წავედი. ფიზკულტურის გაკვეთილზე დედიკომ მეგობრის მობილურზე დამირეკა და მკითხა, როგორ ვგრძნობდი თავს. ბავშვები გაოცებულები მიყურებდნენ, უკვირთ ჩემი და დედიკოს ასეთი ურთიერთობა. თვითონ მშობლებთან მეგობრობის სერიოზული დეფიციტი აქვთ... გულწრფელად მეცოდებიან!

საღამოს დედას ვუთხარი: რა არანორმალურად ვართ ერთმანეთზე გადაჯაჭვულნი და თან ინდივიდუალობას არ ვკარგავთ-მეთქი. გაეცინა...

ვფიქრობ, საკუთარი „მეობა“ ყოველთვის, ნებისმიერ სიტუაციაში უნდა შევინარჩუნოთ.

28 თებერვალი

„შენი სამყარო არავის, არავის გაათელინო, რადგან ასეთი უფრო ეყვარები ყველას, ვიდრე სხვისით მცხოვრები და უშენთავისო“, — ძალიან მომეწონა ნაირა გელაშვილის ეს სიტყვები.

მართალია, დედიკო თამამად იმზირება ჩემი ფჭრადი სამყაროს თითოეულ კუთხე-კუნჭულში, მაგრამ ადვილს არაფერს უცვლის.

დღეს ბებიასა და ბაბუს ველოდებით. ისინი ხაშურში ცხოვრობენ და ყოველ შაბათ-კვირას გვსტუმრობენ. საოცარი ადამიანები არიან. რაიონში მათ სიყვარულზე ლეგენდები დიდის. დღემდე ახალდაქორწინებულებივით ეფერებიან და თვა-

ლებში შესციცინებენ ერთმანეთს... მოუთმენლად ველით მათ ჩამოსვლას. საღამოს ყველა ერთად თეატრში წავალთ, ეს ჩვენი ოჯახის ტრადიციაა.

ასეთ ოჯახურ იდილიაში გაზრდილი დედიკო ნამდვილად ვერ იცნოვრებდა ისეთ კაცთან, რომელმაც ჭეშმარიტი სიყვარულის, ტკბილი კერისა და შვილის ფასი არ იცოდა, კაცთან, რომელსაც, სამწუხაროდ, მამაჩემი ერქვა (ისიც მამაა და ბაბუც?) თუმცა, დანაკლისს ვერ ვგრძნობ... მოფერება, სიყვარული და ყურადღება არ მაკლია. მეც სამაგალითო შვილი, შვილიშვილი და ღისწული ვარ.

2 მარტი

ზვალ დედის დღეა. წინასწარ შეგროვილი ფულით მიხლოდა, საჩუქარი მეყიდა დედიკოსთვის, მაგრამ ისე, რომ მას არაფერი სცოდნოდა. როგორ უნდა მოვქცეულიყავი? ერთი გამოსავალი მქონდა – უნდა მეცრუა. მაღაზიაში ვითომ შოკოლადისთვის ჩავედი, იქიდან კი საგულდაგულოდ დამალული საჩუქრით დავბრუნდი...

უკვე ღამეა... ვარსკვლავებით მოჭედილა ცა... მოუთმენლად ველი გათენებას, რომ დედიკოს საჩუქარი მივართვა...

3 მარტი

ნანატრი დღეც გათენდა... გაღვიძებისთანავე ჩავეხუტე დედიკოს, ლამაზად შეფუთული საჩუქარი გადავეცი და ლექსიც მივუძღვენი:

„გაზაფხულთან ერთად,
სიყვარულთან ერთად,
სიცოცხლესთან ერთად
შენა მყავხარ ღმერთად!“

აღფრთოვანებულ დედას სიხარულის ცრემლები წასკდა, მე კი ვედარ მოვითმინე და ტყუილის შესახებ ვუთხარი. შვებით ამოვისუნთქე. გულმა უწინდებურად მშვიდად დაიწყო ფეთქვა. დედას გაოცება არ დასტყობია, გამიღიმა და მითხრა:

შვილო, მაღაზიიდან დაბრუნებულს უკვე ყველაფერი გეტყობოდა. თვალები სულის სარკეა, უმნიშვნელო ტყუილმაც კი შეამღვრია შენი სუფთა და წყაროსავით კრიალა თვალები. ეცადე, არასოდეს აგემღვრეს ისინი.

ერთმანეთს ჩავეხუტეთ. მიკვირს, როგორ ახერხებენ ადამიანები, შეეგუონ ტყუილს, ორპირობას, იარონ სიმართლის ნიღაბს ამოფარებულებმა და გული სიცრუით ჰქონდეთ სავესე. მე კი დედიკოს პირობა მივეცი, რომ არასოდეს ვიცრუებ და თუ ეს მაინც მოხდება, მაშინ ჩემი ნათქვამი ტყუილი ისეთივე უწყინარი იქნება, როგორც ამ შემთხვევაში იყო.

ბედნიერმა დავიძინე... სიზმარში ჩემი ტკბილი ოჯახი დამესიზმრა...

6 მარტი

დღეს სალომე მასწავლებელმა საკონტროლო წერის რვეულები დაგვირიგა. დედაზე დაწერილ თავისუფალ თემაში „ფრიადი“ მივიღე.

ჩემი ოჯახი

ფირუზა კულიევა

ქ. გარდაბნის №3 საშუალო სკოლა,
XI კლასი

ღეღაჩუმისნაირი ღეღა ვიქნები

ბებია, მამა, დედა, ძმა და მე, ეს ჩვენი ოჯახია. მე ვარ ფირუზა კულიევა, ვსწავლობ XI კლასში, ვცხოვრობ გარდაბანში. ჩვენი ოჯახი დიდია. მთავარია, ოჯახის წევრებს ერთმანეთი უყვარდეთ, ესმოდეთ, პატივს სცემდნენ და ურთიერთზე ზრუნავდნენ. ასეთ შემთხვევაში ნებისმიერი ოჯახი ბედნიერი იქნება. ბებია ჩვენი ოჯახის უფროსი წევრია, მე კი ჩვენი ოჯახის უმცროსი წევრი ვარ. ჩემი ბებია პედაგოგი იყო, ის ორმოცდათორმეტი წელი მუშაობდა სკოლაში, მაგრამ ახლა პენსიაშია. ჩემი მამა და ძმა უცხო ქალაქში მუშაობენ. დედა სუპერმარკეტში მუშაობს. მე სკოლაში ბევრი მეგობარი მყავს. ისინი ძალიან კარგი ბავშვები არიან. ჩვენ ბევრ დროს ვატარებთ ერთად. მე მიყვარს მარტის თვე, იმიტომ რომ მარტში არის ჩვენი, ნაციონალური და ლამაზი დღესასწაული „ნოვრუზ ბაირამი“. წინასაღღესასწაულოდ ყველა ოჯახი ასუფთავებს სახლ-კარს, მზადდება ნაციონალური კერძები და ნამცხვრები. დღესასწაულზე ხალხი სტუმრად მიდის, ბავშვები გადაადგებიან ქულებს, დიასახლისები, დედები კი სხვადასხვა ნამცხვრებით, ტკბილეულით ავსებენ ამ ქულებს. მეც გადავადგე ამ დღეს მეგობრებთან ერთად ქუ-

დი. საღამოს ვანთებთ კოცონს. მე ეს დღესასწაული ჩემს ოჯახთან ერთად გავატარე. მე და ჩემი ოჯახის წევრებს ძალიან გვიყვარს ქართველები და ქართული ტრადიციები, ქართული სამზარეულო. დედა ყოველთვის მეუბნება, რომ ქართველები ჩვენი დები და ძმები არიან. დედაჩემის მეგობარიც ქართველი ქალია. ჩვენ ზოგჯერ მივდივართ ამ ქალთან სტუმრად. ჩემი ქართული ენის მასწავლებელიც ქართველია. მე ძალიან მიყვარს ჩემი ქართული ენის მასწავლებელი, ის ჩემთვის მეორე დედაა. მას ჰქვია ციციწო მასწავლებელი. იგი დიდხანს მუშაობდა ჩემს ბებიასთან ერთად, ისინი ერთმანეთს ძალიან კარგად იცნობენ. მეც, როცა დავამთავრებ სკოლას, უნდა პედაგოგი გავხდე.

როგორი ოჯახი მინდა? მინდა ვიყო ისეთი დედა, როგორიც დედაჩემია, მინდა მიყვარდეს ჩემი შვილები, მეუღლე, ყველა მუშაობდეს და ოჯახის წევრებს შორის მეგობრული ურთიერთობა იყოს.

ყველა მასწავლებელს მე ვუსურვებ ჯანმრთელობას და კეთილ დღეებს.

ყველა ოჯახში იყოს მშვიდობა.

ჩემი ოჯახი

ბიორგი სტამბოლიშვილი
ქობულეთის რაიონის სოფელ სკურას
საჯარო სკოლა, IV კლასი

ჩვენი სიმდიდრე სიყვარულია

მადლობ უფალო, რომ გამაჩინე. მიყვარს სიცოცხლე, მე ძვირფასი ოჯახი მყავს: დედა, მამა, ბებია და ძმა, არჩილი.

სოფელში ჩემი ოჯახი თავიდანვე გამოირჩეოდა თავისი გვარიშვილობით, ტრადიციებითა და სწავლა-განათლებით. ასე მგონია, ამქვეყნად ყველაზე მდიდარი ვარ. ჩვენი სიმდიდრე დიდი სიყვარულია. პატივს ვცემთ ერთმანეთს. რასაც მამა იტყვის, ოჯახში ყველანი იმას ვაკეთებთ. მამა კი ჭკვიანი და უზომოდ კეთილი კაცია. ხანდახან მეზობლებისგან მესმის მამაზე რომ ამბობენ „კვიცი გვარზე ხტისო“.

ჩემი დიდი ბაბუა ლელვას საბჭოს თავმჯდომარე ყოფილა, იმ დროში ძალიან პატიოსანი და კაცთმოყვარე. მისი შვილი კი ჩემი ანზორ ბაბუა, მამის კვალს გაჰყვა და კარგი სოფლის მეურნეობის მუშაკი იყო. ბებოსთან ერთად საზღვარგარეთ ყოფილა სამუშაოდ, მიყვარს ბებოს მოყვლილი ამბები ავღანეთის შესახებ. ჩემი მამაც მთავრობას და ხალხს ემსახურება.

ჩემს დიდ ბაბუას ტყეში ჩუმად გადაუმაღლავს მაშინდელი მთავრობის ბრძანებით დანგრეული ეკლესიის ქვები, მამაჩე-

მმა კი ის ქვები მოძებნა და ეკლესიის საძირკველი განააზღა.

ლეთისმშობლის ეკლესია ძალიან ძველია. მანანა ზომერიკის დახმარებით, ილია მეორის ნაკურთხი მარმარილოს ჯვარი ჩამოიტანეს და საზეიმო ვითარებაში დადგეს. იმ დღეს მე და ჩემი ძმა მოვინათლეთ.

ჩემი ნათლიები ბაგრატიონთა შთამომავალი გიორგი ბაგრატიონი და მანანა ზომერიკი არიან.

დიდი ზეიმი გადავიხადეთ. იმ დღეს ორმაგი სიხარული გვქონდა ოჯახში — მარიამ ღვთისმშობლის ეკლესიის აღდგენა-განახლება და ჩვენი ნათლობა. მთელი სოფელი მონაწილეობდა ამ დიდ ზეიმში.

ღმერთი მოწყალეა, ადამიანს სიკეთეს სიკეთით უხდის. მე ასე მგონია, რომ მუდამ საუკეთესო ოჯახი მექნება, მეყვარება ადამიანები, დავეხმარები გაჭირვებულებს, ისე როგორც ამას ჩემი გვარი, ჩემი წინაპრები აკეთებენ და მე არასოდეს გულალატებ ჩემი ოჯახის ტრადიციებს.

ჩემი ოჯახი

თამარ რიკაძე

გარდაბნის რაიონის სოფელ სართიჭალის
№1 საშუალო სკოლა, XI კლასი

ჩემი ბედნიერების სათავე

ჩემი სიხარულისა და ბედნიერების სათავე ჩემი ოჯახია. ჩემი მწუხარებაც და სევდაც აქედან იწყება.

ჩემი მშობლები ყოველთვის ცდილობენ, ხელი შეგვიწყოთ მე და ჩემს და-ძმას, რათა სახელოვანი ადამიანები გამოვიდეთ. მათი ძირითადი მიზანია, ისეთები გავიზარდოთ, რომ ოჯახი არ შევარცხვინოთ.

განსვენებული პაპაჩემი იტყოდა ხოლმე: „ჩემი გზა შეურცხვენლად გავიარე“. ამ შეურცხვენლად გავლილ გზაში ის თავის შვილებს გულისხმობდა. მართლაც მის შვილებზე აუგს ვერავინ იტყვის. მკაცრი, სამართლიანი, შეუდრეკელი, მშრომელი, თავისი მტკიცე ხასიათით გამოირჩეოდა უბანში და ყველამ იცოდა, რომ ვალოდია რიკაძის შვილი ქურდი და მამაძალი არ იქნებოდა. კაცური კაცის სახელი ჰქონდა და დღესაც, მისი გარდაცვალებიდან ამდენი წლის შემდეგ, მისი ქუდი ისევ ჰკიდია საკიდზე და გვახსენებს მის სიტყვებს: „სანამ ეს ქუდი აქ ჰკიდია, ჩემს სიტყვას ძალა აქვს, რომ აღარ ეკიდება, მაშინ ცოცხლებში არ ვეწერებიო“. ჩვენ კი დღესაც ჩაგვესმის მისი მკაცრი, დამაჯერებელი, როგორც იტყოდა „მაკრატელა“ სიტყვები და ხათრით ამ ქუდს ვერავინ ეკარება ჩამოსახსნელად.

მამაჩემი უკვე შუახნის კაცია და დღესაც აქვს მამის ხათრი. სიალალე, პატიოსნება, ერთგულება და ოჯახის სიყვა-

რული მამის აქვს, თუმცა მასავით მტკიცე ხასიათით ვერ გამოირჩევა. არ შეუძლია ადამიანს უმტროს, ადვილად ივიწყებს წყენას, თავისი მცირე ბიუჯეტით ცდილობს შვილებს არაფერი მოგვაკლოს. სამაგიეროდ მხოლოდ იმას ითხოვს, რომ კარგი ქცევით და სწავლით გული გავუხაროთ.

ჩემი თოთხმეტი წლის ძმა ოჯახის სული და გულია. მამა ნაქირავებ მიკროავტობუსზე მუშაობს და დილიდან საღამომდე გასულია, ამიტომ ოჯახში კაცის საქმე ძირითადად ჩემი ძმის გასაკეთებელია და ისიც უყოყმანოდ აკეთებს ყველაფერს.

მე და ჩემი და ხშირად კინკლაობთ ერთმანეთში, ძმა კი ყოველთვის გამშველებლის როლშია. ჩვენს კინკლაობას დედაჩემი მოუღებს ხოლმე ბოლოს. მტყუან-მართალს არ კითხულობს, ყველას ერთნაირად გვსჯის. ხანდახან კი კვინკლაობთ, მაგრამ ერთმანეთი ძალიან გვიყვარს.

დედა ხშირად გვსჯის დამსახურებისამებრ, მაგრამ დედა-შვილობას ხომ დიდი ძალა აქვს! იგი ძალიან მეხმარება, რომ ცხოვრებაში ჩემი ადგილი ვიპოვო. მოითხოვს ჩემგან ჩემი ნიჭის გამოყენებას, მაფრთხილებს, უქმად არ დავკარგო ცხოვრების წლები.

ლექსების წერა მიყვარს. ვწერ ჩემს გრძნობებზე, ფიქრებზე, მშობლებზე, ყველაფერზე, რაც ჩემში დადებით ემოციებს იწვევს. ყველაზე მეტად მამა გავახარე, როდესაც მასზე დავწერე ლექსი. როცა წავუკითხე, გამომართვა და უხმოდ ჩაიდო გულის ჯიბეში. მაშინ არაფერი უთქვამს, რამდენიმე დღის მერე ნასვამმა გამიმხილა თავისი სიხარული.

მამა მაშინაც ბედნიერია, როცა ფანდურზე ჩემს სიმღერებს უსმენს, სიმღერაში თვითონაც მყვება. იმ წუთებში ისეთი ბედნიერი ოჯახი ვართ, რომ იტყვიან, „კედლებსაც უხარიათ“.

უსიმღეროდ ერთი დღეც არ შემიძლია გავჩერდე. ვუკრავ და ვმღერე ხან ფანდურზე, ხან გიტარაზე. სიმღერა მამშვი-

დებს. სამაგიეროდ, ოთხმოცდარვა წლის ბებიაჩემს უშლის ნერვებს. ვერა და ვერ მოვრიგდით. ჯერ იყო და იმას გაიძახოდა, ბაბუა მოგიკვდა რა გემღერებო, მერე მეზობელი მოკვდაო, მერე კიდევ ვინ და მიზეზი არ ელეოდა. ისე გამოდიოდა, სულ ჭირისუფალი უნდა ვყოფილიყავი. ძირითადი მიზეზი კი მისი მოხუცებულობაა. მივარდნილ სოფელში დაბადებული ქალის ახალგაზრდობის წლები სამამულო ომის პერიოდს დაემთხვა, შემდეგ უდელამთილო ოჯახი იყო. მთელი თავისი ჯანი და ღონე ოჯახის წევრების მოვლას შეაღწია. ცხოვრების ნახევარი საავადმყოფოებში სიარულში გაატარა, ავადმყოფ ქმარ-შვილს ადგა თავზე. სად ეცალა, ან ეცხელა სასიმღეროდ. ქმარ-შვილის და ოჯახის მეტი არც არაფერი აინტერესებდა. პატარა ბავშვივით ძილის წინ სანამ საბანს არ ამოუგებდა ყველას, დასაძინებლად არ დაწვებოდა. დღესაც ასეა, თუ მამა იგვიანებს, არაფრით არ დაიძინებს. მუხლები მტკივა, ვერ დავდივარო, წარამარა იძახის, მაგრამ მამას მოლოდინში სულ წინ და უკან დადის, ნეტავ სად არის, რატომ იგვიანებსო, ავიწყდება მუხლების ტკივილი.

მამა კი მოვა დაღლილ-დაქანცული, ზოგჯერ საჭმელიც არ უნდა, ისე მიწვება დასაძინებლად. ბებია შუალამისას ჩუმად გამოვა მამის ოთახში, რომ შეამოწმოს საბანი არ ჰქონდეს გადახდილი. დედას ეს მეტისმეტი ყურადღება არ მოსწონს, მაგრამ ბებიას ხმამაღლა არაფერს ეტყვის. ჩვენც გვიშლის მასთან ხმამაღალ ლაპარაკს, რადგან არ მიაჩნია ლამაზად უფროს-უმცროსობის ზღვარის დარღვევა. ოჯახში ზოგჯერ უკმაყოფილებასაც აქვს ადგილი, მაგრამ დედა და მამა ცდილობენ სახლის კედლებს არ გასცილდეს ეს ხმა.

პაპამ იცოდა — სტუმარი რომ მოვა, კედლებს უნდა უხაროდესო. ჩვენს ოჯახშიც სიხარულით ვიღებთ სტუმარს. შეიძლება ძვირფასი სუფრა ვერ გავუშალოთ, მაგრამ თბილ

გულს დავახვედრებთ, მე მგონი, ეს უფრო სასიამოვნოა.

გულის სიტბო, ჩემს დას რომ აქვს, იმისთანა უნდა. ხშირად სტუმარი ცრემლიანი თვალებითაც გაუცილებია, დიღხანს რომ არ დარჩენილა.

ჩემს არცთუ ისე შეძლებულ ოჯახს, ცოტა სტკივა და ცოტა უხარია. ტკივილი ალბათ ბევრი უნახავს, მაგრამ ყველაზე მეტად გაიხარა, როცა მე გამგეობის სტიპენდიატი გავეხდი. ფულადი პრემიისთვის იმდენად არ მიუქცევიათ ყურადღება, რამდენადაც ამ წარმატებამ გაახარა. ისინი კმაყოფილები იყვნენ იმით, რომ მათმა გარჯამ ნაყოფი გამოიღო და უბრალო ოჯახის შვილმაც შევძელი რაღაც წარმატებისთვის მიმეღწია. ეს სიხარული მეზობლებმაც გაიზიარეს. მანამდე ჩემი ცეკვა-სიმღერით უკმაყოფილო ბებია, რომელიც წყალში გადაყრილად თვლიდა თავისი შვილის წვალებას, ახლა ბედნიერი იყო.

დედა არასოდეს არ შეგვაქებს სხვასთან, არასოდეს მტყუნანს მართლად არ გამოგვიყვანს. თუმცა, როგორც ჩვენი ტოლი და მეგობარი, ისე გვაგრძნობინებს თავს. ჩვენც თავი ყოველთვის მისი ტოლი გვგონია.

სალამოს, როცა ყველა ერთად მოვიყრიტ თავს, ძალიან გვისიამოვნებს მამის გვერდზე შემოსხდომა. ჯერ იკითხავს, მეორე დღისთვის მზად ვართ თუ არა სკოლისათვის, თუ თანხმობა მიიღო, გადაგვიშლის წიგნს „აიმაღლეთ ინტელექტი“ და სამივე და-ძმას გვისვამს შეკითხვებს. დედაც ჩაგვერთვება ხოლმე და ერთმანეთს ვასწრებთ პასუხებს.

ყველა ოჯახს აქვს თავისი პრობლემები, განსაკუთრებით ახლანდელ დროში. ძირითად პრობლემას ალბათ ეკონომიური პრობლემა წარმოადგენს. თუმცა რა გასაკვირია, ქვეყანას უჭირს!

მამა ძალიან განიცდის თავის მცირე შემოსავალს. როცა რამე მჭირდება, ხატრით უნდა ვთხოვო, ვიცი, მისი ჯიბის

მდგომარეობა. გულს უკლავს ის, რომ იმდენად ვერ გვეხმარება, რამდენადაც უნდა. შეჭირვებას ძალიან განიცდის. დედა ყოველთვის აიძულებს – ღმერთი გადმოგვხელავსო. ქონება კარგია, მაგრამ მე მაინც ოჯახური სითბო და სიამტკბილობა მირჩევნია. ეს კი ჩვენი ოჯახის სიმდიდრეაო.

ოჯახის დოვლათ-ბარაქას ახალწლის ღამეს შევთხოვთ ღმერთს. საახალწლო სუფრას რომ გავშლიდით, პაპამ იცოდა, სავსე მაგიდას სამჯერ აგვაწვევინებდა სიტყვებით: „მძიმე, მძიმე, მძიმე“, შემდეგ თითო კოვზი თაფლით ჩაგვიტკბობდა ყელს. დღეს ამ ტრადიციას დედა ასრულებს.

თუ რამე წარმატებისთვის მიმიღწევია, ჩემი მშობლების დამსახურებაა. მართალია, იმისთანა შვილი არა ვარ, რომ ჩემს მშობლებს ჩემი რცხვენოდეთ, მაგრამ მე ხომ ვიცი, რომ შემოიძლია უკეთესი ვიყო. ჩემს გრძნობებს ხშირად ვერ ვუმხელ მშობლებს, მაგრამ ვამაყობ მათით.

ვინც გაიგებს, ვისი შვილი ვარ, უკვე დარწმუნებულია, რომ მეც ისეთივე კარგი ვიქნები, როგორიც ჩემი მშობლები არიან. კარგი თუ ვარ, ჩემი ოჯახით ვარ. კარგი ოჯახიშვილობა კი ბევრ მეგობარს მძენს. რაც ბევრი მეგობარი მყავს, მით უფრო თამამად ვუტევ ცხოვრებას.

მომავალში ვისურვებდი, ისეთივე ტკბილი, სახელოვანი ოჯახი მქონდეს, როგორიც დღეს მაქვს. შეიძლება ჩემს შვილებს სასახლეები ვერ ავუშენო, მაგრამ ჩავუნერგავ იმ ჩვევებს, სითბოს, რომელიც ჩემს ოჯახში სუფევს. პატიოსნება და კაცურკაცობა ჩემი ოჯახის ღირსებაა. მთავარი კი ესაა.

ჩემი ოჯახი

კუპური ლომჯარი

ოზურგეთის ეგ. ნინოშვილის სახელობის
№1 საშუალო სკოლა, IV კლასი

კაცური საქმეები

ყველა ბავშვის ოცნებაა კარგი ოჯახი ჰქონდეს. ბევრი ჩემი თანატოლი გოგო-ბიჭი ბავშვთა სახლებსა თუ ქუჩაში იზრდება. მათ ენატრებათ მშობლების სითბო და სიყვარული. მე მეცოდება ასეთი ბავშვები, რადგან თვითონ კარგ ოჯახში ვიზრდები. დედა მასწავლებელია, მამა – ინჟინერი, ბიძია – ენერგეტიკოსი, ხოლო ბებია – საუკეთესო ექიმი.

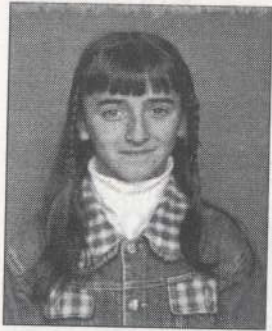
ჩემი ოჯახი ჩემთვის ყველანაირად მისაბამია. უფრო მეტად უფროსებთან მაქვს ურთიერთობა, რაც მაძლევს იმის საშუალებას, რომ მათგან ბევრი კარგი ვისწავლო. ბიძიასთან განსაკუთრებული ურთიერთობა მაკავშირებს. ჩვენ ერთად ვვარჯიშობთ, ვმეცადინეობთ, ვთამაშობთ ჭადრაკს, ერთი სიტყვით, ვმეგობრობთ. ჩვენ ფუტბრები გვყავს და ბიძია მათ მოვლა-პატრონობას მასწავლის, და უკვე ვიცი დელაფუტკრის ცნობა, ფიჭის ჩარჩოს დამზადება და ა.შ.

უფროსებთან ურთიერთობით ვსწავლობ შრომისმოყვარეობას და არ მეზარება კაცური საქმეების კეთება, რადგან სოფელში ვცხოვრობ და მამასთან ერთად ხალისით ვასრულებ საოჯახო საქმეებს.

ბებია ყველანაირ სურვილს მისრულებს და მასაჩუქრებს კარგი სწავლისთვის. მისი წინაპრები განთქმულები ყოფილან სმღერით, იუმორითა და თამაღობით.

მეამაყება, რომ ბაბუას სახელი დამარქვეს. ამბობენ, რომ მსავით ღინჯი და ძლიერი ვარ.

ჩემი ოჯახი ყველაფერს მაძლევს იმისათვის, რომ განათლებული და კარგი ქართველი დავდე. მშობელი რომ ვიყო, მეც ისეთვე ვიქნებოდი, როგორიც ჩემი მშობლები არიან: კეთილი, პატიოსანი, განათლებული და მოსიყვარული.

ჩემი ოჯახი

გვანცა ლურსმანაშვილი
ხაშურის რაიონის სოფელ გომის
საშუალო სკოლა, IV კლასი

მეზომ ნაირ-ნაირი სახელები შემარქვა

ჩვენ საკმაოდ დიდი ოჯახი გვაქვს. როგორც იტყვიან, დილა-საღამოს ფეხად ვერ ვეჭვით, ვიწროდ არ ვცხოვრობთ, მაგრამ ერთმანეთს მაინც ფეხებში ვებლანდებით.

დილა-საღამოს-მეთქი, ზემოთ რომ ვთქვი, სრული შემადგენლობით მაშინ ვართ სახლში. დილით საუზმის შემდეგ სახლიდან გავდივართ.

პაპა დაბა აგარის საშუალო სკოლის მასწავლებელია, ყოველდღე მატარებლით მიდის აგარაში. ჩემი უფროსი ძმა, გუბამი ხაშურში დიმიტრი ყიფიანის სახელობის სკოლის V კლასში სწავლობს და ყოველდღე ისიც სამარშრუტო ტაქით მიდის, ხშირად მამასთან ერთად, რომელიც ხაშურის წინდა ნიკოლოზის ტაძრის მოძღვარია.

მე და ბებო ხელიხელჩაკიდებული მივუყვებით გომის საშუალო სკოლის გზას, ბებო პედაგოგია, მე მეოთხე კლასის მისწავლე.

დედაც მასწავლებელია, გომის საშუალო სკოლაში რელიგიის ისტორიასა და კულტურას ასწავლის. რაკი საათები ცოტაა, მეტ დროს ჩემს პატარა ძმასთან ატარებს. ლუკა ვერ ორი წლისაც არ არის და იკლებს სახლ-კარს, მაგრამ ეკლას მაინც ის უფრო გვიყვარს.

ისეთი სურვილი არ გამიჩნდება, რომ უფროსებმა არ შე-

მისრულონ — კარგი საკითხავი თუ გონების სავარჯიშო ბავშვებისათვის, თმის საბნევი, ფეხსაცმელი თუ ტანსაცმელი. საჭმელ-სასუსნავი არ მიყვარს, არ ვწუწუნებ, მაგრამ შოკოლადის დანახვაზე მსუნაგობას ვერ ვმაღავ.

დავალეებს, გაკეთილებს უფროსების შეხსენების გარეშე ვამზადებ.

2005 წლის ოქტომბრიდან ვმონაწილეობ ხაშურის ტელევიზიის მიერ ორგანიზებულ საბავშვო გადაცემაში „ოქროს გასაღები“, წარმატებით გავიარე სამი ტური და იმედს ვიტოვებ, რომ მეოთხე, ფინალურ ტურშიც გავიმარჯვებ, ამისთვის კი ბევრს ვშრომობ, ვკითხულობ.

მიყვარს ქალაქებისა და ნაჭრების კუწვა, ნაკუწების მიყრა-მოყრა, რაზეც ჩემები ხშირად შენიშვნებს მაძლევენ. მე ვცდილობ მათი საყვედური არ დავიმსახურო, დედასა და ბებიას ვეხმარები: ვგვიოთახებს, ვრეცხავ და ვამშრალებ ჭურჭელს, ვწმენდ მტვერს და მათგან საყვედურის მაგიერ შექებას ვიმსახურებ.

ბებომ პატარაობიდანვე ნაირ-ნაირი სახელები შემარქვა: ოქრო, ბრილიანტი და სხვა ბევრი. ყოველდღე მეფერება.

აი, მე და პაპა კი ხშირად ვკამათობთ, ძირითადად ტელევიზორის გამო, მე სიმღერების მოსმენა მიყვარს, პაპას და ჩემს ძმას კი სპორტული გადაცემების ყურება უნდათ. პაპა სულ იმას გაიძახის „უკანასკნელი ცნობები“ მაყურებინეთო.

თუ ჩვენს კამათს მამა შეესწრო, მეტანიებით მსჯის, მე უსიტყვოდ ვასრულებ, რაშიც ძალიან მზადავს ლუკა, რაც დიდ მზიარულებას იწვევს ოჯახში.

ასეთია ჩვენი ოჯახის ერთი ჩვეულებრივი დღე.

ჩემი ოჯახი

მსმინა გურადოვა

ქ. გარდაბნის №3 საშუალო სკოლა,
XI კლასი

ბალიან მიყვარს ქართულში

ჩემი ოჯახი ცხოვრობს გარდაბანში, ოჯახში ექვსნი ვართ. მე ჩემი ოჯახი ბალიან მიყვარს. მიყვარს ჩემი დედა, ის ქართველია, მე ვარ აზერბაიჯანელი. მიყვარს აზერბაიჯანელი ხალხი, მაგრამ ბალიან დიდ პატივს ვცემ ქართველებს, მათ ისტორიას, ძველ კულტურას, რის შესახებაც დედა ხშირად მიყვება და მას ხშირად დავყავარ თბილისში. რამდენიმე წლის წინ ვიყავით გამარჯვების პარკში, ვინახულეთ უცნობი ჯარისკაცის საფლავი, ენახე ხეივანის სიღრმეში აღმართული ცრემლჩამოძინარე დედის ფიგურა, რომელმაც შვილი შესწირა მტერზე გამარჯვებას.

ამბობენ, ყველაზე ტკბილი დედის რძეა, ყველაზე მწარე დედის ცრემლიო. დედის ჩაწვეთებულ ცრემლზე ია ამოდისო, ამდენი ცრემლი რომ წარმოვიდგინე, შევწუხდი და დედას მივეკარი, შემეშინდა უღელბის. მე ვფიქრობ, სკოლის დამთავრების მერე ვისწავლო ინსტიტუტში, დავბრუნდე საქართველოში და აქ ვიცხოვრო, ბალიან მომწონს ქართველთა ტრადიციები, კულტურა, კერძები.

მამას ბალიან ეცოდება მოზუცები და ავადმყოფები. ჩემს მამას, ხშირად ბებია-პაპასთან ვგზავნი, ვესმარებით მათ როგორც შეგვიძლია. მე მომწონს მამას შრომისმოყვარეობა, კეთილშობილება, ის ჩემი ძმისთვის კარგი მაგალითის მიმცემია. მას ღმერთი სწამს და მიცვალებულთა პატივისცემითაც გამოირჩევა.

როგორ ოჯახზე ვოცნებობ? მინდა მქონდეს წყნარი, შრომისმოყვარე და ნორმალური ოჯახი. ოჯახის ყველა წევრს გვიყვარს ერთმანეთი და ვიზიარებთ ღვინასა და ჭირსაც.

ჩემი ოჯახი

მარიამ კაჭუშაშვილი

გარდაბნის რაიონის სოფელ სართიჭალის
№1 საშუალო სკოლა, IX კლასი

ცხოვრება მშობლების გარეშე მიწვეს

დავიწყებ იმით, რომ მე მშობლები არ მყავს, ე.ი. არ ვიზრდები ოჯახში, რომელიც ტრადიციული გაგებით თაობებისგან უნდა შედგებოდეს: ბებია-ბაბუა, დედ-მამა, და-ძმა. ჩემი ოჯახი აქამდე დეიდასთან ასოცირდებოდა, ერთი წლის წინ ისიც გარდაიცვალა და დამრჩა ძმები.

ჩემი აზრით, ადამიანისთვის ოჯახი არის ყველაფრის თავი და თავი. ოჯახის გარეშე ადამიანის ცხოვრება ნულის ტოლია. ოჯახის გარეშე ყოფნა ადამიანისათვის აწმყოსა თუ მომავალში მოუშუშებელ იარაღ რჩება. უოჯახოდ ცხოვრება ხომ იგივეა, რომ პურისა და წყლის გარეშე იცხოვრო. ოჯახიდან იღებს მოზარდი სულიერ საზრდოს, ოჯახში სწავლობს მოყვასის პატივისცემას, საზოგადოებაში თამამად ურთიერთობას და რაც მთავარია, გრძნობს მშობლების სიბრძნის და ერთგულებას. ჭირში თუ ღვინაში, თითოეული ჩვენგანი ოჯახთან და მშობლებთან ერთად თავს ყოველთვის ბედნიერად და დაცულად გრძნობს. თითოეული ჩვენგანი ოჯახთან ერთად ვეძებთ და ვპოვებთ ამა თუ იმ პრობლემიდან გამოსავალს. ოჯახის გარეშე ბავშვის მომავალი ყოველთვის ბუნდოვანია. მშობლებისა და ოჯახის გარეშე ბავშვი ნაადრევ ასაკში ხდება დამოუკიდებელი და სწავლობს თვითაღზრდას. ამ დროს ის თავის ცხოვრებაში ორმაგ როლს თამაშობს: იყოს საკუთარი თავის მშობელი და იყოს ბავშვი. ამ დროს

ბავშვი ცდილობს გააკონტროლოს თავისი თავი, ისე როგორც ამას გააკეთებდა მისი მშობელი და ცდილობს, იყოს გარემოსთან ურთიერთობაში ისეთი, როგორც მის ასაკს შეეფერება.

მეც მშობლების გარეშე მიწევს ცხოვრება, რადგან ისინი ადრეულ ასაკში წამართვა ბედმა, მეც ადრეულ ასაკში მომიწია საკუთარი თავის გაკონტროლება. ჩემთვის ყოველი დღე ილუზიებით იწყება და მთავრდება. ყოველთვის საკუთარ თავს ვხედავ მშობლებთან ერთად. ვხედავ, როგორ ვგრძნობ თავს მათთან ერთად ბედნიერად და როგორ არიან ჩემი მშობლები გახარებულნი ჩემი წარმატებებით. ვხედავ, როგორი თბილი, მოსიყვარულე და სამაგალითო ოჯახი გვაქვს. მათთან ერთად თავს როგორ თავისუფლად და იმედიანად ვგრძნობ და როგორ არ სრულდება ჩვენი ერთად ცხოვრება. მიუხედავად ამისა, მაინც არ ვგრძნობ თავს დამცირებულად, ყველასგან გარიყულად და რაც მთავარია, ობლად. რადგან ვცხოვრობ ჩემთვის უსაყვარლეს ძმებთან და ახლობლებთან ერთად, ჩემი მომავალი ცხოვრება კი ისევ ჩემს ოჯახზეა დამოკიდებული, ყოველთვის შევეცდები ჩემი შვილისთვის ვიყო სამაგალითო დედა, ვაჩუქო მას ის სითბო და სიყვარული, რაც მე მაკლდა, ჩემს შვილს ისეთი ოჯახი ჰქონდეს, სადაც თავს ყოველთვის დაცულად და ბედნიერად იგრძნობს, და არასდროს არ დაემდურება თავის ბედს. მისთვის ყოველი წინ გადადგმული ნაბიჯი იქნება სასიხარულო და იმედიანი, რადგან ეცოდინება, რომ წარმატებასა თუ წარუმატებლობაში მისი ოჯახი ყოველთვის მის გვერდით იქნება.

ჩემი ოჯახი

მერი სხირტლაძე

თბილისის გრ. ხანძთელის სახელობის
ეროვნული სკოლა, VI კლასი

თუ მოინდომებ...

ჩემი აზრით, იდეალური ოჯახი არ არსებობს, თუმცაღა, არსებობს იდეალურთან მიახლოებული ოჯახები. გამოვიტყდებით და გეტყვით, ჩემი ოჯახი არც ერთია და არც მეორე, ჩვეულებრივია, ისეთი როგორიც, ალბათ, მრავლად არის. ჩემს ოჯახში, ცოტა არ იყოს და უდიდესი განწყობილება სუფევს: დედა, მამა, ბებია, ბაბუა — ყველანი სამსახურში გაიკრიფებიან, მე და ჩემი ძმაც ჩვენს სამსახურში — სკოლაში ვართ.

ოჯახში ბევრი რამ კარგი და სასიძოვნოა, ბევრიც არა. მოდი, ჯერ ისე როგორც ზრდილობიან ბავშვს შეჰფერის, კარგით დავიწყოთ: მეფერებიან, საჭმელს მიძახებენ, ჩემს „რევოლუციურ“ ოთახს ალაგებენ, სხვადასხვა ადგილებში დაყვავართ, ჩემთვის რაღაცებს ყიდულობენ,

„ცუდზე“ მოგახსენებთ: „ველოსიპედით ჩქარა არ იარო! მაღალ ადგილებში გიჟივით ნუ დაგყავს ველოსიპედი! სახიფათო ტრიუკებს ნუ ასრულებ! გოგოს არ შეეფერება შუალამედე ფეხბურთის თამაში! გვიანობამდე ტელევიზორს ნუ უყურებ! არ შეიძლება ტელეფონზე ამდენი საუბარი! ოთახი დაალაგე, რას ჰგავს აქაურობა! აქამდე ეზოში იყავი?!“ — ასეა გამუდმებით.

ერთხელ ველოსიპედით დავილეწე და ჩემმა დიდმა ბაბუამ ჩემი ტრანსპორტი გარაჟში ჩაკეტა და ზედ ცხრაკლიტული დაადო. გასაღები კი, თითქოს გადაყლაპაო, სად არ ვეძებე! ამ ცხრაკლიტულს, დარწმუნებული ვარ, წიქარაც კი ვერ გატეხდა ორივე რქაც რომ მოსტყდომოდა!

სკოლიდან სახლში რომ ვბრუნდები, ცოტა ნაცრისფერი მეჩვენება გარემო. სახლში არავინაა! თუმცა, მარტოობა მიყვარს!

სახლში ჩემს დაქალებს და ძმაკაცებს დავურეკავ ხოლმე და ორ-საათიანი ლაპარაკი წავიდა! ისინი თავიანთ ამბებს მიყვებიან, მე — ჩემსას და მომავლის გეგმებს ან ტელეფონით ვაწყობთ, ან ერთად ვიკრიბებით და ასე. ყოველდღიურ ცხოვრებაში ოჯახის წევრებისგან იმედგაცრუებაც შემხვედრია, ეს მაშინ, როცა თავიდან მიცილებენ: „არ მცალია“, „ვერ წაგიყვან“, „გადაუღებელი საქმე მაქვს!“, „ბენზინი არა მაქვს“... მთავარია, სასოწარკვეთილებას არ მიეცე, ამ დროს ტელევიზორს, წიგნებს ან დაქალებს და ძმაკაცებს მივაშურებ ხოლმე და გულს ვაყოლებ, გართობა მიყვარს.

საღამოს დედა და მამა შინ ბრუნდებიან. ჩემთვის არავის სცხელა, როგორ ხარო, ერთს მკითხავენ და მორჩა! თუმცა, ვიცი, ეს ცხოვრების სიძნელეებითაა გამოწვეული! ბებო და ბაბუ უფრო იცლიან ჩემთვის, ხშირად მათთან ვრჩები, ვსაუბრობთ ყველაფერზე, ვიხსენებთ წარსულს, ჭკუას მარიგებენ, მეთამაშებიან ჭადრაკს... ცდილობენ ყველა ჩემი სურვილი შეასრულონ, თუმცაღა ძალიან მკაცრები არიან. ზოგჯერ ვფიქრობ, მე და ჩემს ძმას მშობლები ასე მკაცრად რომ გვექცეოდნენ, სტალინის დროინდელ პიონერებს დავემსგავსებოდით! არადა, ჩვენ ხომ 21-ე საუკუნეში ვცხოვრობთ?! (რა თქმა უნა, ჭკუის დარიგებას არც მშობლები გვაკლებენ).

ჩვენს გვარს დიდი ტრადიციები აქვს და შორეული წარსულიდან იღებს სათავეს. საერთოდ, სხირტლაძეები რაჭველები არიან, მაგრამ ჩვენ იმერეთში გვაქვს სოფელი. ხშირად ჩავდივართ იქ და მთელ ზაფხულს იქ ვატარებთ. დროის უმეტეს ნაწილს სახლში ვერ მნახავთ. ჩემი ძმაკაცები და დაქალები პატარა ოჯახის წევრებივით ვართ. ერთად დავდივართ, ერთ საქმეს ვაკეთებთ შეთანხმებულად, ერთად ვერთობით, ერთად ვამტვრევთ ველოსიპედებს... ეს ჩემი პატარა და მხიარული ოჯახია, სადაც თავს ძალიან კარგად ვგრძნობ!

ძალიან გამიხარდება, თუ ჩემს ოჯახშიც ასე კარგად ვიგრძნობ თავს! მართალია, მითითებული განწყობა არც იდეალური და არც იდეალურთან მიახლოებულია, მაგრამ ნათქვამია: თუ მონდომებ, ყველაფერს შეძლებო!!! და მე მჯერა ამის.

ჩემი ოჯახი

მარიამ კობახიძე

თბილისის ვ. ესვანჯიას სახელობის
საერო სკოლა „ცისკარი“, V კლასი

ინანიშვილის „ტკბილი მოთხრობები“

ბებიკო, ბაბუა, დედიკო, მამიკო, დეიდა ხათო, ჩემი ძმა გიორგი და მე, მარიამ კობახიძე — ყველანი ერთ ჭერქვეშ ვცხოვრობთ და ერთმანეთის ცქერით არ ვიღლებით. რა თქმა უნდა, უპირველესად, ბებოს, ნათელა ჭოჭუას წარმოვიდგენთ. იგი ქალბატონია, ამ სიტყვის სრული მნიშვნელობით: სანდომიანი, ფაქიზი, („სიბერის სილამაზე სიფაქიზეო“, — წაუკითხავს სადღაც და მართლაც რომ გაფაქიზებულია), ახალგაზრდულად დაუდგრომელია, ფუსფუსა. პირველობაში ვერც დედიკო ეცილება, ვერც ხათო. მორჩება საქმეს, გაგვიმზადებს ტრაპეზს (დიახ, ასე ამბობს, ხათომ ასწავლა), ჩაიწყობს ნაჯაფ, შემჭკნარ ხელებს კალთაში და ნალვლიანად დაჩერდება. ხომ ხანდაზმულია, მაგრამ ამ დროს პატარა, გულდაწყვეტილ ბავშვს ჰგავს და მეც ვეფერები.

ბებო პროფესიით ბიბლიოთეკარია. თბილისის ერთ-ერთ საშუალო სკოლაში მუშაობს. კარგი წიგნის ფასი ნამდვილად იცის. ახალგაზრდა მწერლებს ინტერესით ადევნებს თვალს, მაგრამ ცოტა ალმაცერად უყურებს. მე რევაზ ინანიშვილის „ტკბილი მოთხრობების“ (თვითონ ასე უწოდებს) წაკითხვას მირჩევს.

ბაბუა, ჯემალ ხუციშვილი, ინჟინერია, მეტროპოლიტენში მუშაობს. იგი მშვიდი და თბილია. ალერსიანი თვალებით

გვითვალთვალებს ბავშვებს. ზოგჯერ ჟურნალ-გაზეთებში აქვს „ცხვირი ჩარგული“ (ასე ამბობს ბებია), ზოგჯერ ტელევიზორის წინ მოკალათდება მოხერხებულად. თუ რაიმე საინტერესოს წაიკითხავს ან მოისმენს, ყველას გვაგებინებს.

ბებო და ბაბუ ზოგჯერ კამათობენ, მაგრამ საათიც არ იქნება გასული, რომ ერთმანეთს „გუგულებით“ მიუსხდებიან (ასე ამბობს ხათო). ჩემი ოჯახი მათ გარეშე ვერ წარმომიდგენია. კიდეც კარგი, რომ მდიდრები არ ვართ და ცალკე არ ვცხოვრობთ! კიდეც კარგი, ქართველები ვართ და არა უცხოელები, თორემ ვინ იცის, იქნებ, ჩვენც გავგიჟებულიყავით და ეს სათაყვანებელი მოხუცები თავშესაფარში წაგვეყვანა!

ახლა დედას გაგაცნობთ, ჩემს გულისგულს, ეთერ ხუციშვილს. თავისი სახელი დიდად არ მოსწონს (ყველანი ეთოს ეძახიან).

ერთხელ, შუალამისას წამოვხტი და გადავწყვიტე, დედის დღე მისთვის ბარათით მიმელოცა. ახლა ამ ბარათს ჩემს წერილში ჩავურთავ, იქნებ ასე მეტი გითხრათ დედაჩემზე:

ფიქრები გახურავენ გვირგვინს, ქალიც ხარ და ქარიც. თუ ილიმები, მზე რას მოვა შენთან! თუ ცრემლი გდის, ჩემს გულში წვიმს. შენზე ფიქრიც კი შვებაა, ღზენაა, თითქოს გულში სიყვარულის ტკბილი თაფლი ჩამედვარა.

დედაჩემი ისტორიას გვასწავლის, ის მკაცრი, მომთხოვნი მასწავლებელია. მიხარია, რომ ჩემს კლასელებს, ისე როგორც მე, ისტორიის გაკვეთილები უყვართ.

მამაჩემი, გოჩა კობახიძე, ცოტა არ იყოს მკაცრია, მკაცრი და ყველაზე მოუცლელი (იმდენ ადგილზე მუშაობს, ვერ ჩამოვთვლი). მაინც ნახულობს დროს, წაგვიყვანოს სასეირნოდ პარკში, გვაწვიოს ზოოპარკს, ჩვენთან ერთად აღმოჩნდეს ცირკში და, თქვენ წარმოიდგინეთ, მერე ბუშტებით დაბრუნდეს სახლში... და ყოველივე ამის შემდეგ გავვიჯავრდეს.

მამას საყვარელი ფრაზაა: „ყველაფერი კარგად იქნება“.

ალბათ, უკეთ იქნება, რადგან ვფიქრობ, ყველაფერი უკვე კარგადაა, როცა გვერდით ასეთი ადამიანები გყავს. ახლა კი ხათოს წარმოვიდგენთ: ის ცისფერთვალაა, კოხტა, ჯერ გასათხოვარი. ძალიან მინდა ნატვრა აუხდეს და ოჯახი შექმნას, გახდეს ლამაზი შვილების დედა.

ჩემი ძმა, გიორგი, ხუთი წლისაა, ბაღში „მუშაობს“ თუ გაუგე და გული გაუხსენი, შენი განუყრელი მეგობარი გახდება, მაგრამ თუ გადაიკიდე...

და ბოლოს მე, მარიამ კობახიძე, ერთი გაკნაჭული, თვალებადქცეული (ასე ამბობს დედიკო) გოგო ვარ, ეგრეთ წოდებული იტალიური სკოლის „ცისკრის“ მეხუთეკლასელი. მიყვარს წერა-კითხვა, ხატვა, ცეკვა. არ ვიცი, ვინ ვიქნები: მწერალი თუ მხატვარი, მაგრამ ის კი ვიცი, რომ ეთო ხუციშვილივით მეყვარება ჩემი ქვეყანა, ხათოსავით ვუერთგულებ ქართულ ტაძარს, ბებიას მსგავსად ვურჩევ ჩემს შვილიშვილებს:

**წაიკითხეთ რევაზ ინანიშვილის
„ტკბილი მოთხრობები“.**

ბავშვთა საერთაშორისო ფონდი „**პუნდერკინდი**“ აქტიური მონაწილეობისა და მხარდაჭერისათვის მადლობას უხდის მოსწავლეთა თხზულებების კონკურსში „ჩემი ოჯახი“ გამარჯვებული ბავშვების ქართული ენისა და ლიტერატურის პედაგოგებს:

- დარეჯან სირბილაძე** – ტყიბული,
კურსების საჯარო სკოლა.
- ლია ტაბატაძე** – თბილისი, №87 საშუალო სკოლა;
- ივოლდა სიმტურავილი** – ბორჯომი,
ყვებისის საჯარო სკოლა;
- გალინა ასლამაზიშვილი** – ბორჯომი, კორტანეთის
საბაზო სკოლა;
- მანანა ლომიძე** – ხაშურის №6 საშუალო სკოლა;
- ჯულიეტა კუსრავილი** – თელავი, კურდღელაურის
საჯარო სკოლა;
- მაყვალა მახარაძე** – ჩოხატაური, ჩაისუბანი-
ინტაბუეთის საშუალო სკოლა;
- ჟუჟუნა ასკილაშვილი** – გურჯაანი, მელაანის
საშუალო სკოლა;
- მერი ბეჟანიძე** – ქობულეთი, შუალელეს
საჯარო სკოლა;
- გულიკო გოგიტიძე** – სამტრედია, №13
საჯარო სკოლა;
- მაია ასაგაშვილი** – თბილისი, №86
საშუალო სკოლა;
- ციცინო ნათიძე** – გარდაბნის №3 საშუალო სკოლა.
- ნინო მავრაძეშვილი** – თბილისი, „ახალი სკოლა“.

ს ა რ ჩ ე ვ ი

ვალერი ლაბაძე — მე ჩემი დიდი ოჯახის დესპანი ვარ -----	5
გიგა ასკილაშვილი — წერილი მამას -----	12
თეკლა გოგსაძე — აფიშა -----	15
ილია კობალაძე — სიკეთის ნერგი იხარებს -----	16
ნანა ჯავახიშვილი — მალე იასამანი აყვავდება -----	18
ნინო ჯანაშია — ერთგული ბასარა -----	21
მელეა ზვედელიძე — ძალიან მინდა მამა გავიცნო -----	26
ბესიკ ცეცხლაძე — „დავდივარ, ვწუხვარ და მენანება“ -----	28
თეონა ინანაშვილი — ჩემი პატარა სახელმწიფო -----	32
დიმა ზურცია — საქართველოს სიყვარულით ვარ ავად -----	37
თორნიკე თედორაძე — ტყუპი ძმების მოლოდინში -----	39
მარიამ ასკილაშვილი — ყველაფერი კარგად იქნება -----	41
გიორგი ელიზბარაშვილი — ასეთი დედა მყავდა -----	45
მარი სირაძე — გაუფრთხილდით დედებს! -----	47
ნიკა გაბადაძე — სხვანაირ ოჯახზე არც ვიოცნებებდი -----	48
ნათია ბლიაძე — მამა ზეციდან მიყურებს -----	53
ციცინო ტეფნაძე — დედას იმედს არ გავუცრუებ -----	56
ზურაბ ოთარაშვილი — შვილი ჯერ სამშობლოს ეკუთვნის -----	58
ლიკა ირიაული — მომავალს ოპტიმიზმით შევცქერით -----	61
სოფიო გურგენაშვილი — დედა რომ გვერდში მყოლოდა -----	64
ანა უნგიაძე — რომ გავიზრდები, თავიდან დავწერ ყველაფერს --	67
ნიკა ზალიევი — მაპატიე, დედა! -----	70
გურამ ჯინჭარაძე — ბედნიერება ჩვენს ოჯახსაც გაათბობს -----	75
ნათია გიორგაძე — სამყარო ფერადი მეჩვენება -----	78

პაატა ბიწაძე — ძლიერი მარტო ჯანმრთელი და მცოდნე ადამიანია -----	83
მარიამ ლომსაძე — წერილი დედას -----	87
ლია ჩიგოგიძე — ბავშვობაში გაბზარული გული -----	89
ზურაბ ალთუნაშვილი — მამას ერთადერთი შეუსრულებელი დაპირება -----	94
თინათინ ღონღაძე — იქნებ წყლულს მალამო მოეძებნოს -----	96
მარიამ ქათამაძე — ჩემი თბილი ნავსაყუდელი -----	98
ანა ჭინჭარაძე — სასიამოვნო ტვირთი -----	101
ქეთევან გოგიტიძე — უაზროდ დაღუპული მამა -----	103
მარიამ ძამაშვილი — მეტსახელად მარიამულა მქვია -----	106
თამარ გელენიძე — ნეტავ დედის სიყვარული გამეგო -----	110
ირაკლი ახვლედიანი — ოჯახი მეორე ტაძარია -----	111
ელენე ბეჟანიშვილი — ოჯახი გალია არ უნდა იყოს -----	117
დათო ხარატიშვილი — ღმერთო, დაიფარე ჩემი ოჯახი -----	120
თათია ჯანბეგაშვილი — მინდა მყავდეს მზრუნველი მამა -----	123
ვახტანგ ბოლქვაძე — სულიერი დაბადების დღე -----	128
ვიკა ბეჭვია — ნატვრის ხეს დავემსგავსე -----	130
თეა ხუციშვილი — დედის მონატრება -----	133
მარი კუსიანი — დედა გამოჯანმრთელდა -----	136
ელენე ცოტაძე — ერთი ბედნიერი დღე -----	137
ანა კვარაცხელია — დარღვეული ოჯახური იდილია -----	139
რატი მამნიაშვილი — ფესვმაგარი მუხის ერთი ყლორტი -----	142
თეონა დევძე — ზარმაცების დედოფალი -----	144
გიორგი ჟორჟოლიანი — რატომ ვერ გავდიოდი ხიდზე -----	146
ანა ტყემელაშვილი — ჩემი ოჯახი მსოფლიოში საუკეთესოა ---	148
ეკა მაღალაძე — ჩემი ტკივილი -----	150

სოფიო გოხელაშვილი — მე ცხინვალში ვიცხოვრებ	152
მარიამ ზურცილავა — კიდეც კარგი, დედისერთა არა ვარ	157
ოლია ჭუმბურიძე — მამის სიყვარული მაკლია	161
ცირა გაბელავა — მე, ჩემი ოჯახი და მასთან დაკავშირებული ამბები	163
ინოლა ნოლაიძე — ცხოვრებას მხიარულად მივუყვებით	168
სანდრო მამფორია — ჩემი ცხოვრების აზრი	171
სოლომონ ბუცხრიკიძე — ღმერთს საქართველოს ბედნიერებას ვთხოვ	174
ნანა რომანაძე — პატივს ვცემთ ერთმანეთის სარწმუნოებას	176
რატი ჯინაშვილი — „კვიცი გვარზე ზტისო“	178
ბონდო ბოლქვაძე — მინდა მშობლები სულ გვერდით მყავდეს	181
ლუკა ჩახაია — დედა ქართულად მეფერება და რუსულად მიბრაზდება	184
ზაზა ცქიტიშვილი — ჩანაწერები დღიურში	189
მარი ხარაზი — ჩემი საოცნებო ბავშვობა	192
რატი მაჭავარიანი — ჩემი ადგილი ოჯახში	196
ზუკა ჯანაშვილი — ახალი მეთოდი	200
ნარინე ვანიანი — მთავარი ურთიერთგაგებაა	203
სალომე ბეჟანიძე — ოჯახის თაიგული ვარ	207
ვასილ ჩავლეშვილი — არავითარი ჯახი	210
მარიამ გრაფსკი — სიყვარულით შევიწყნაროთ ერთმანეთი	212
ქრისტინა კონცელიძე — მხიარული პიკნიკი	215
ქამრან მასიმოვი — მონატრება	219
ლანა აბულაძე — ოჯახის პორტრეტი მწვანე მოლზე	220
ჯაბა გველეხიანი — ყველაზე დიდი საჩუქარი	222
თამარ კოვალიოვა — საძირკვლის პირველი ქვა	225

დათო მაზარაძე — მუნჯი ბაბუა	228
მარიამ კახიანი — წითელი ვაშლები	233
არტურ ტერ-ბაღდასაროვი — მამას გვერდში დავუდგები	234
მარიკა კვინიკაძე — დაუვიწყარი დღე	237
ბექა ტალახაძე — აღდგომის კვერცხები	240
ბეგლარ ღუმბაძე — მინდა მოვინათლო	242
თუჩაზმან ალიევა — უამრავი ქართველი მეგობარი მყავს	245
ბაჩი ცხოვრებაშვილი — მინდა ჩემი ოთახი მქონდეს	274
მარიამ წიკლაური — მშობლებს ვერავინ ენაცვლება	253
ნინო გრიგალაშვილი — მალე ღმერთი ძმასაც მაჩუქებს	255
საბინა რუსტამოვა — ჩემი მყუდრო სავანე	257
ირაკლი ქორქია — დედისერთას უპირატესობა და ტკივილი	259
ირინა ხაჩატუროვა — ძალიან გვიყვარს სტუმრები	263
გვანცა კურტანიძე — დღიურებად აკინძული ფიქრები	266
ფირუზა კულიევა — დედაჩემისნაირი დედა ვიქნები	270
გიორგი სტამბოლიშვილი — ჩვენი სიმდიდრე სიყვარულია	272
თამარ რიკაძე — ჩემი ბედნიერების სათავე	274
კუკური ლომჯარია — კაცური საქმეები	279
გვანცა ლურსმანაშვილი — ბებომ ნაირ-ნაირი სახელები შემარქვა	280
ესმინა მურადოვა — ძალიან მიყვარს ქართველები	282
მარიამ კეჟერაშვილი — ცხოვრება მშობლების გარეშე მიწევს	283
მერი სხირტლაძე — თუ მოინდომებ...	285
მარიამ კობახიძე — ინანიშვილის „ტკბილი მოთხრობები“	287